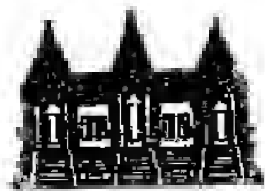

ព្រះ
 ត្រៃបិដកបាលី
 នឹង
 សេចក្តីប្រាប់តាសាខ្មែរ
 សុត្តន្តបិដក
 ខុទ្ទកនិកាយ ឧបដាន
 បញ្ចមគាត
 ៧៦

ចេញផ្សាយដោយ ១
 វត្តសាសនាបណ្ឌិត ភ្នំពេញ
 គ. ស. ២៥៥៧

សុត្តន្តបិដក
 ខុទ្ទកនិកាយ ឧបដាន

បញ្ចមគាត

៧៦

គ. ស. ២៥៥៧

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បរាមោ ភាគោ

ដេវិយាបទានំ

បរាមោ សុមេធាវគ្គោ

បឋមំ សុមេធាបិយាបទានំ

អដ ដេវិកាបទានានិ សុណាម(១)

(១) កកវតិ កោធាកមេនេ សង្ខារមជ្ឈិំ ធិវេសម្ហិ
 សទិយោ តិស្សោ ដទិយោ វិហារនានំ អនម្ពសេ(២)។
 ឧសក្ខុត្ថំ សតក្ខុត្ថំ សតានំ ច សតក្ខុត្ថំ
 នេវេសុ ឧបបដ្ឋិម្ហំ កោ វាណោ មាទុសេ កវេ។
 នេវេសុ មហិទ្ធិកោ ហុត្វា មាទុសកម្ហិំ កោ វាណោ
 សត្តរកទស្ស មហេសី ឥត្ថិរតនំ អហំ ភវី ។

១ ឧ. សុណេវ ។ ២- ឧ. ម. អពស្សី ។

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បរាមភាគ

ដេវិយាបទាន

សុមេធហិក្ខុ ទី ១

សុមេធាបិយាបទាន ទី ១

សំដាប់កថាខនៈ ចូរចាំស្តាប់នូវបរិកាបទានទាំងឡាយចុះ

(១) កាលព្រះមោចព្រះភាគ ព្រះនាមកោនាគមនៈ គង់នៅក្នុង
 សង្ខារម យើងជាស្រ្តីពុទ្ធាចំ ជាសំឡាញ់នឹងគ្នា បានថ្វាយនូវ
 វិហារទាន ៗ ពួកយើងទូទៅទៅកើត ក្នុងពួកទេវតា អស់ ១០
 ជាតិផង មួយរយជាតិផង មួយមុនជាតិផង ចាំបាច់និយាយថ្វី
 ក្នុងការកើតជាបស់មនុស្ស ៗ ថ្វីជាស្រីមានប្តីច្រើន ក្នុងពួក
 ទេវតាទាំងឡាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ក្នុងការកើតជាបស់មនុស្ស
 ថ្វីកើតជាស្រីតែ ធ្វើជាមហេសី របស់ស្តេច មានរក្ខតៈ ព័ ៗ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខាធិ

ភក្ខុ សក្ខីអំ(១) កុសលំ សុសមិទ្ធកុសលធម៌ជា
 ធនញ្ញាដី ច ទេមា ច អហិមិច កយោ ជនា ។
 អារាមំ សុកាគំ កក្កា សព្វាវយវមណ្ឌិតំ
 កុទ្ធប្បមុខសង្ខស្ស ធិយ្យាទេត្វា បមោធិតា(២)។
 យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ កស្ស កក្កស្ស វិហសា
 ទេវេសុ អភ្គិទំ បត្តា មនុស្សសុ តថេវ ច ។
 ឥមស្មីយេវ កប្បស្មី ព្រហ្មតទ្ធិ មហាយសោ
 កស្សោ ឆាម ឆាមេន ឧប្បដ្ឋិ វនតំ វរោ ។
 ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស កតា អាសិ ធិស្សនោ
 កាសិករាជា តិកិ ឆាម ពារាណសី បុត្តកេ ។
 កស្សសុំ សត្ត ជីតរោ រាជកញ្ញា សុទេ វិគា
 កុទ្ធបដ្ឋានជិតា ព្រហ្មចរិយំ ទរិសុ កា ។

១ ឧ. ម. ជន សក្ខីតា ។ ម. ជន សក្ខីតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខាធិ

ជន ពាគនោះ គឺ មានធនញ្ញាដី ១ មានទេមា ១ និងខ្ញុំ ១
 បានកើតក្នុងក្រកូល ដែលសម្រេចល្អ ដោយកុសលដែល
 យើងបានសន្សំហើយ ក្នុងគតានោះ ។ ខ្ញុំបានគោរពអារាម
 ល្អ ដ៏ប្រដាប់ដោយអាយុ៖ (គ្រឿងភក់តែង) គ្រប់យ៉ាង
 ហើយបានចិញ្ចឹមកាយវារីយ៍ដល់ព្រះសិស្ស មានព្រះកុទ្ធជា
 ប្រធាន ។ ដោយផលនៃកុសលកម្មនោះ ខ្ញុំចូលទៅកើត
 ក្នុងគតាលាវ តែងដល់ទៅកាតដ៏ប្រសើរ ក្នុងទៅលាភ ក្នុង
 មនុស្សលាភ ក៏ដូចគ្នា ។ ក្នុងកម្សាន្តនេះ ព្រះកុទ្ធត្រូវតាម
 កស្សបៈ មានថាវិនិច្ឆ័យប្រសើរ មានយសធំ ដ៏ប្រសើរជាង
 អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់កើតឡើង ។ កាលនោះ ស្តេច
 ក្នុងដែនកាសិ ទ្រង់ព្រះនាមកំភី ជាសិស្សរបស់ជនក្នុង
 ពារាណសីប៉ុរ ដ៏ទុក្ខម ជាមេដ្ឋាននៃព្រះកស្សបៈ ព្រះអង្គ
 ស្វែងរកទុក្ខកុណដ៏ធំ ។ ព្រះរាជាអង្គនោះ មានរាជកញ្ញា
 ជាធិតាវិស្ណុ ជាស្រីបិតានៅក្នុងសេចក្តីសុខ ត្រេកអរក្នុង
 ការប្រើព្រះកុទ្ធ ជីតាទាំងបី ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ។

បឋម សុមេតោនិយោបតាម

កាសី សហាយិកា ហុត្វា សីលេសុ សុសមាហិតា
 ធាតុ ធាតុនិ សក្កិវុំ អតារាវ វត្ថុ ធីរី ។
 តេន កាម្មេន សុកតេន ធម្មនាបណិធិហិ ធម៌
 ជហិត្វា មាទុសី ធម៌ហិ ការត្ថិស្វបតា អហិ ។
 តតោ ពុតា យាមា សក្កិ^(១) តតោហិ តុសិកំ កតា
 តតោ ធម៌ ធម្មានុវតិ វសវត្ថុធម្មិ កតា^(២) ។
 យត្ថ យត្ថបធម្មាមិ ធម្មត្ថកម្មសមាហិតា
 តត្ថ តត្ថវ វដ្ឋនំ មហេសីត្ថមការយី ។
 តតោ ពុតា មទុស្សត្ថេ វដ្ឋនំ ធម្មវត្ថុនំ
 មណ្ឌលីនក្ខ វដ្ឋនំ មហេសីត្ថមការយី ។
 សម្មត្ថិ អទុកោត្វាន ធម្មេសុ មាទុសេសុ ធម៌
 សព្វត្ថ សុចិត្តា ហុត្វា ធម្មជាតិសុ សំសរី ។

១ ១. យាមម្ពំ ។ ២ ១. អ. ធម្មា ។

សុមេតោនិយោបតាម ទី ១

ខ្ញុំជាសំឡាញ់នៃនិកាមាជិកនោះ មានចិត្តកម្ពស់ហ៊ុកស័ល
 ឲ្យខ្ញុំខានចំណង់យោងយោង ប្រព្រឹត្តទុក្ខក្នុងផ្ទះ ។
 ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើឲ្យនោះផង ដោយការកម្ពស់ខ្ញុំ
 សេចក្តីប្រាថ្នានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់ពីកាយជាបេសមុស្ស
 ហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានភវត្ថុវិញ ។ ខ្ញុំច្យុតអំពីឋាន
 នោះមក ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានយាមា លុះច្យុតអំពីឋាន
 យាមានោះ បានទៅកើតក្នុងឋានតុសិក លុះច្យុតអំពីតុសិក
 នោះ បានទៅកើតក្នុងឋានធម្មានុវតិ លុះច្យុតអំពីធម្មានុវតិ
 នោះ បានទៅកើតក្នុងវសវត្ថុធម្មិ ។ ខ្ញុំជាស្រីប្រកបដោយ
 បុណ្យកម្មនោះ ទៅកើតក្នុងឋានវា តែងបានខ្ញុំភាពជា
 មហេសី របស់ស្តេចចំណង់យោង ក្នុងឋាននោះ ។ ។ លុះខ្ញុំ
 ច្យុតអំពីភក្តភាពនោះហើយ បានមកកើតជាមុស្ស ក៏បាន
 ខ្ញុំភាពជាមហេសី នៃស្តេចច្រក្តីចំណង់យោងផង នៃស្តេច
 ដែលមានមណ្ឌលចំណង់យោងផង ។ ខ្ញុំទទួលខ្ញុំសម្បត្តិក្នុង
 ទេវតាចំណង់យោង ក្នុងមុស្សចំណង់យោងផង ជាស្រី
 មានសេចក្តីស្មោះក្នុងទីចំណង់ អាទ្យាល័យទៅអស់ច្រើនជាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

សោ ហេតុ ច សោ បកវេ ភិ មូលំ សាសនេ ទមំ
 ភិ បឋមំ សមាធនំ ភិ ធម្មតាយ ជំពូកំ ។
 កំលេសា ឈាមិកា មឃ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 បាភីវ ពន្ធនំ ធម្មតា វិហារមំ អបាសវា ។
 ស្វាគតំ វេត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកា
 តិស្សា វិជ្ជា អនុច្ឆតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សា វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិក្ខា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុនំ អាយស្មា សុមេតា ភិក្ខុនិ ឥមា កាតា-
 យោ អភាសិត្តាភិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ធនិកាយ អបទាន

ហេតុនោះក្តី ដើមកំណើតនោះក្តី ឬសគល់នោះក្តី សេចក្តី
 គាប់ចិត្តក្នុងសាសនានោះក្តី ការប្រជុំពុទ្ធជាដំបូងនោះក្តី ធម្ម-
 ជាតាទាំងនោះបានលេចហើយ ដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុង
 ធម៌ ។ កំលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំផ្អែកថាញាហើយ ភក្តីទាំង-
 អស់ ខ្ញុំផ្អែកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានកាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំដាច់ខ្លួនទ្វីប ។ ឧ! ខ្ញុំមក
 ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ធម៌ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ សាសនាបេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទា ៤ ខោត្ត ៨ និងអភិក្ខា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា បេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮជា ព្រះសុរាមេតាភិក្ខុនី មានកាយ បានសម្តែងខ្លាចតាំង
 នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

ទុតិយ មេរុលទាយិកាថេរិយាបទានំ

(២) សិទ្ធិត្ថស្ស កកវតោ ដូចការមកាសហំ^(១)
 មេរុលិកា មយោ ធិន្ទា ឧវកម្មស្ស សត្តុបោ ។
 ធិដ្ឋិតេ ច មហាដូបេ មេរុលី បុរុណាសហំ
 លោកនាដស្ស មុនិបោ បសន្ទា សេហិ មាលិកិ។
 តេត្ថុវតេ វតោ កម្សេ មេរុលី អននី តនា^(២)
 ទុក្ខតី បាភិជាបាមិ ដូចការសង្ខតំ ផលី ។
 កិលេសា ឈាបិកា មយ្ហិ កវិ សព្វេ សម្មហតា
 បាភី តទ្ធិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវំ ។
 ស្វាតតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុតា តេស្សោ វិមាត្ថាចិ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ភត្តំ សុនិ អាយស្មា មេរុលទាយិកា ភិក្ខុនិ វហ
 កាជាយោ អភាសិត្តាភិ ។

មេរុលទាយិកាថេរិយាបទានំ សម្ពុតំ ។

១- ឧ. ព្រះ ក្រាបិកា អហំ ។ ឧ. ព្រះកាកមិកា អហំ ។ ២- ម. លី មេរុលមេ
 ភា ។

មេរុលទាយិកាថេរិយាបទាន ទី ២

(២) ខ្ញុំបានធ្វើព្រះសូត្រដូចជាព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាម
 សិរីគុះ ហើយបានថ្វាយវង្សក្រវាត់ចំពោះព្រះសាស្តា ដើម្បី
 នវគ្គ ។ កាលមហាស្តុបសាម្រេចហើយ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
 បានបូជាវង្សក្រវាត់ ចំពោះព្រះមុនិលោកនាដ ដោយវេរុលសំ
 ទូនាទៀត ។ ក្នុងកម្មវិធី ៨២ អំពីឧក្សរនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានថ្វាយវង្សក្រវាត់ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ
 នេះជាផលនៃការធ្វើសូត្រ ។ កិលេសាដែលខ្ញុំបង្កើត
 ហើយ ភាពតាំងអស់ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំស្រឡាត់មានភាសា
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំក្នុងចំណុចទី១ ។ ខ្ញុំ
 មកឮហើយ ក្នុងសំណាងនៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ សាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពុតា ២ វិចារក្ខ ៨ និវត្តកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់
 ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិ
 ហើយ ។

បានឮថា ព្រះមេរុលទាយិកាភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្បែងខ្លួន
 នាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ មេរុលទាយិកាថេរិយាបទាន ។

ធិតិយំ មណ្ឌបទាយិកាលើយាបទានំ

(៣) គោនាគមនេតុទ្ធស្ស មណ្ឌោ កាវិកា មយា
 ធូបញ្ច បវេមនំ^(១) តុទ្ធស្ស លោកតទ្ធគោ ។
 យំ យំ ជនបទំ យាមិ និគមេ វជនានិយោ
 សត្វត្ថ បូជិតា យោមិ បុញ្ញកម្មស្មិនំ ផលំ ។
 កិលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ ភវ សត្វេ សម្មហតា
 នាគីវ តទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម តុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុតា ចតុស្សោ វិហាត្តាចិ ធម៌ អដ្ឋមេ
 ធម្មភិញ្ញា សម្មិកាតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុនំ អាយស្មា មណ្ឌបទាយិកា ភិក្ខុនំ ឥហ
 តាជានោ អភាសិត្តាតិ ។

មណ្ឌបទាយិកាលើយាបទានំ សម្ពុតំ ។

១. ទុក្ខ បិមនំ ។ ២. បុរិសីមី អនាសិ ។

មណ្ឌបទាយិកាលើយាបទានំ ទី ៣

(៣) ខ្ញុំបានកសាងមណ្ឌបទាយិកាប្រការពុទ្ធ ព្រះនាមកោនា-
 គមនៈ ហើយថ្វាយព្រះស្តេចជ័យប្រសាទ ដល់ព្រះតុទ្ធ ជាដៅ
 ភវីន្ត្រៃនាលោកវិជ្ជាទៀត ។ ខ្ញុំទៅកាន់ជនបទ និងម រាជ-
 កាមីណា ។ ជាស្រីគ្រូគេចូលក្នុងវិចិត្រន៍ នេះជាផលនៃ
 បុញ្ញកម្ម ។ កិលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំផ្អាកថ្លាញហើយ ភព
 តាំងអស់ ខ្ញុំផ្អាកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំផ្តាច់ខ្សែទុំនី ។ ឧ! ខ្ញុំ
 មកឈ្លហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះតុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះតុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពុតា ៤ វិហារក្នុង និងអតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះតុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានក្លាយ ព្រះមណ្ឌបទាយិកាភិក្ខុនី មានកាយ បានសម្ពុតិទុក្ខ
 ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មណ្ឌបទាយិកាលើយាបទាន ។

បញ្ញត្តិ សង្គមនិយាយបទាន

(២) កោសល្យស្នាដ្ឋាន(២) កតវត្ថុ លោកដេដ្ឋស្នា

កាតិកា

រដិយំ បដិបទ្ធស្នា	ការយន្តស្នា បាលិកា ។
យរោ និក្ខមិត្តាន	អរុទ្ធិ បដិបទ្ធិ
អនុកម្មៈកា លោកដេដ្ឋា សិរសិ អន្តមិ គនា ។	
អន្តមិត្តាន សិរសិ(២)	អគនា លោកនាយកោ
កេន បិក្ខយសាទេន	តុសិតំ អគនាសហំ ។
តំលេសា ឈាមិកា មឃ្ហំ	កវំ សព្វេ សម្មហតា
បាតំ ពទ្ធិ ធម្មា	វិហារមិ អនាសវំ ។
ស្វាកតំ វគ មេ អាសិ	តុន្តសេដ្ឋស្នា សង្ខិកោ
តិស្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ តុន្តស្នា សាសនំ ។
បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សា	វិហាត្តាមិ ច អដ្ឋមេ
ធម្មកិញ្ញា សង្ខិកា	កតំ តុន្តស្នា សាសនន្តិ ។

• ប. វិស្សិយ ។ ២ ប. សព្វេ ។

សង្គមនិយាយបទាន ទំ ៤

(៤) កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះមាថោក្ខន្ធា្នៈ ជាតំ
 ជាតិលោក ជាតាទិបុគ្គល ព្រះសុចរិត្ត្ត្រេត ព្រះញាតិ
 សត្វតំស្វាយឡូត្តិ ។ ខ្ញុំចេញអំពីផ្ទះ ហើយទទួលបាន
 ចុះ កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជាជាតិលោក ព្រះអង្គជាអ្នកអនុ-
 គ្រោះ បានជាទំលើក្សល់ខ្ញុំ ។ លុះព្រះលោកនាយកព្រះ
 ជាតិលើក្សល់ខ្ញុំ ហើយស្តេចហួសទៅ ខ្ញុំក៏បានទៅកើតក្នុង
 ឋានតុសិត ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងចិត្តនោះ ។ កិរលស
 តាំងឡើយ ខ្ញុំផ្អែមថ្លាញហើយ ភពតាំងអស់ ខ្ញុំដកចោល
 ហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានកាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូច
 ជាមេដឹកនាំដាច់ខ្លួនឡើយ ។ ឧ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ធម៌ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ២ វិហារ
 ៨ និងអតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឡើងតាំងឡើយហើយ តាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ឥន្ទ្រី សុខំ អាយស្មា សង្កមមណា ភិក្ខុនី វេសា តាដា-

យោ អភាសិត្តាតំ ។

សង្កមមណាវិយាចាតំ សង្កំ ។

បញ្ចមំ នឡមាលិកាបិយាបទានំ

(៨) ចន្ទភាតា ធនីតីរេ	អហោសី តិច្ឆរី តហ
អន្ទសំ វរជំ ឡត្ថំ	សយម្ពំ អបរាជីតំ ។
ចសន្ទចិត្តា សុមនា	វេទជាតា កាតក្ខណ៍
នឡមាលិ កហេត្វាន	សយម្ពំ អភិច្ឆជយី ។
តេន កម្មេន សុតាតេន	ចេតនាចណីជំហំ ច
ជហិត្វា កិច្ចរិទេហំ ^(១)	អតច្ឆំ តិណសំ កណំ ^(២) ។
ធន្តិសនេវកជ្ជំ	មហោសិត្តមការយី
នសន្នំ ចក្កវត្ថំ	មហោសិត្តមការយី ។
នេវយិត្វាន ^(៣) កុសលំ	បទ្ធវជំ អនតារយី
កិលេសា ឈាចិតា មយ្ហំ	ភវា សទ្ធេ សម្មហេតា ^(៤)
សត្វាសវា បរិក្ខណា	នត្ថិនានិ មុនត្តភេ ។

១ ឧ.ម. ធម្មសាបណិមិត្តំ ធម្មត្វា ត្ថន្ត្រិទេហន្តំ នេវ ហេតុ ន វិស្សន្តំ ។ ២ ម. ធនី។
 ៣ ឧ. សំវេយ័ត្វា ។ ឧ. សំវេយ័ត្វា ។ ៤ ឧ. ភវា សង្ករាសិតា មម ។ ម. ភាសំយាសិតា មម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

បានព្យាបា ព្រាសេន្តិមនភិក្ខុនី មានកាយ បានសម្រែងខ្លួនគាថា

តាំងខេរ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឈប់ សង្កមមណាវិយាចាតំ ។

នឡមាលិកាបិយាបទានំ វិ ៥

(៨) កាលនោះ ខ្ញុំជាក្មេងញី នៅជិតខ្នារស្ទឹងចន្ទភាតា បានឃើញគ្រូពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកចូល គិលេសា គ្រាស់ ដឹងឯង ទ្រង់ឈ្នះគិលេសាហើយ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មាន ចិត្តល្អ កើតសេចក្តីរីករាយ ធ្វើអញ្ចល់ ហើយយកកម្រង ផ្កាបច្ចុះ ចូលព្រាសេយម្ព ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើ ល្អនោះផង ដោយការកម្មលំបាកនានាផង លុះខ្ញុំលម្អង រាងកាយជាក្មេងញីហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងវាំងននគ្រូព្រឹទ្ធ ។ ខ្ញុំបានឮវាតជាមហោសី នៃនេវកជ្ជ ច្បង ផង បានឮវាត ជាមហោសីនៃស្តេចបក្រព័ន្ធ ១០ ផង ។ ខ្ញុំទទួលរាងកុសល បានចូលទៅកាន់ផ្នួស គិលេសាទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតចង្កាញ ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ គាស់ទាំងពួង អស់ហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីទៀត មិនមានឡើយ ។

ច្បាប់ ឧប្បមាណិកាវិធានបទ

កុដ្ឋុត្តេ ឥតោ កាប្ប យំ បុច្ឆន្តិកំបូជយំ
 កុត្តនី ធាតិវាជានំ កុត្តបូជាយំនំ យេវ ។
 ធម៌លេសា ឈានំតា មជ្ឈិ ភវ សត្វេ សម្មហតា
 ហតីវ តទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អបាសវា ។
 ស្វាភតំ វត មេ អាសិ កុត្តសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ កុត្តស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ធម្មស្សោ វិហោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកំញា សន្តិកតា កតំ កុត្តស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្ទំ សុទ្ធំ អយស្សា ធម្មហរិកា កំក្កុនំ ឥមា
 កាថាយោ អភាសំត្ថាតិ ។

ឧប្បមាណិកាវិធានបទ សទ្ធា ។

ឧប្បមាណិកាវិធានបទ ទី ៨

ក្នុងកប្បវី ៨២ អំពីកុដ្ឋកប្បនេះ ព្រោះវាពុំដែលខ្ញុំបាន
 បូជាថ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នេះជា
 ផលនៃកុដ្ឋបូជា ។ គឺលេសវាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតចំពូញ
 ហើយ អភវាំងគស់ ខ្ញុំដក្ខតាលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដំកែតំផ្កាចំនួន
 ទទឹង ។ ឧ ខ្ញុំមកឆ្កួហើយ ក្នុងសំណាក់នៃគ្រូកេរ្តិ៍ជ្រើសរើស
 វិជ្ជា ឯ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនាវរបស់គ្រូកុដ្ឋ ខ្ញុំ
 បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ២ វិហោក្ខ ៨ និងអកំញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ចូលហើយ ទាំងសាសនា របស់
 គ្រូកុដ្ឋ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់ក្តីហើយ ។
 បានឮថា ព្រះឧប្បមាណិកាកំក្កុនី មានកាយ បានសម្តែងខ្ញុំគាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧប្បមាណិកាវិធានបទ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

ឆដ្ឋំ ឯកបិណ្ឌបាតទាយិកាថេរិយាបទានំ

[៦] ឧគរេ តន្តមតិយា	តន្តមា នាម ទន្តិយោ
តស្ស រត្តោ អហំ ភវិយា	ឯកទ្គំ វិនយាមហំ ^(១) ។
រហោគតា និសីទិត្វា	ឯវិ ឯន្តេសហំ គនា
អាទាយ កមនីយំ ហំ	កុសលំ នត្ថំ មេ កុនំ ។
មហាភិកាចំ កុដុតំ	យោវុចំ សុធាវុណំ
និរយំ ទ្ធន កត្វាមិ	ឯត្ថ មេ នត្ថំ សំសយោ ។
វាជានំ ឧបកត្វាន ^(២)	ឥទំ វចនមត្រវី
ឯកំ មេ សមណំ ធម៌ា	កោជយិស្សាមិ ទត្ថិយ ។
អនាសិ មេ មហាវាជា	សមណំ កាវតិទ្រិយំ
តស្ស ចត្ថំ កហោត្វាន	បរមន្ទេន តច្ចយី ។
ទ្វជយិត្វា ^(៣) បរមន្ទំ	កត្វាលេចំ អកាសហំ
ជារលេន ចិទហិត្វាន	ចីកតោលេន ^(៤) តានយី ។

១ ទ. ច. បាវាសហំ ។ ២ ទ. ឧបសង្កម្ម ។ ៣ ទ. ម. ប្លាយិត្វា ។ ៤ ទ. មហានេលេន ។
 ឆ. វិជ្ជយេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

ឯកបិណ្ឌបាតទាយិកាថេរិយាបទានំ ទី ២

[៦] ព្រះមហាក្សត្រព្រះនាមកុដុមៈ ក្នុងក្រុងនគរមុតិ ខ្ញុំជា
 អគ្គមហេសីរបស់ស្តេចនោះ បានកាលឮពាក្យនេះ (នឹងស្តេច
 នោះ) ។ កាលនោះ ខ្ញុំអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ហើយគិតយ៉ាង
 នេះថា កុសលដែលអញគ្រូយកទៅបរិភោគ អញមិនបានធ្វើ
 សោះ អញនឹងទៅកាន់ទារក ដែលជាងនាក្តៅក្តាំង ខ្វោចឡូ
 មានសភាពខ្លាញ់ អាត្រាស្រែកឆែកឆេង អញមិនមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងន័យណាមួយឡើយ ។ ខ្ញុំចូលទៅគាល់ព្រះ
 វាជានំ ហើយក្រាបទូលដ្ឋង្គំថា បពិត្រព្រះមហាក្សត្រ សូម
 ព្រះអង្គប្រទានឲ្យសមណៈមួយអង្គ ដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់នឹង
 និមន្តរោគឲ្យឆាប់ ។ ព្រះមហាវាជ ទ្រង់ប្រទានឲ្យសមណៈ
 មួយអង្គ ដែលមានដង្ហែងអប់រំហើយដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំទទួលឲ្យបាន
 របស់រោគហើយ បំពេញដោយធុរៈជីវិតប្រសើរ ។ លុះខ្ញុំ
 បំពេញហើយ ធ្វើឲ្យធុរៈជីវិតប្រសើរ ឲ្យជាមួយលាយដោយវត្ថុ
 មានក្លិនក្រអូប បំពេញដោយសំណាញ់ គ្របដោយសំពត់ល្បឿង ។

ឡើង ឯកបណ្ណបាតកាយិកាវិយាបកានំ

អារម្មណំ មម ឯតំ	សភមិ យោជីវិនិ
ភត្ត ចិន្តំ បសាទេវា	តាវត្ថីសំ អតត្ថាហំ ។
តិសាទំ ទេវាជ្ជំ	មហេសិត្តមការយី
មនសា បត្តិកំ មយ្ហំ	ចិត្តត្ថិ យជិដ្ឋកំ ។
វិសាទំ ចក្កាវត្ថំ	មហេសិត្តមការយី
ឧបចិត្តតា(១) ហុត្វាន	សិសភមិ ភវាភវី(២) ។
សព្វតន្តនមុត្តាហំ	អបេតា មេ ឧបាទិកា
សព្វាសវបរិក្ខណា	នត្ថិធានំ បុនត្ថវោ ។
ឯកនុតេ ឥតោ កម្មេ	យំ ធានមននិ ភតា
នុត្តតំ ធាតិជាតាមិ	បិណ្ឌបាតស្សិទំ ផលំ ។
កលេសា លាបិតា មយ្ហំ	ភវា សទ្ធេ សម្មហតា
នាគីវ តន្តំ ទេវា	វិហារមិ អនាសវា ។
ស្វាភតិ វត បេ អាសិ	តុន្តសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតិ តុន្តស្ស សាសនំ ។

១ ឧ, ម, ឯតត្ថា ច ។ ២ ឧ, ម, ភវស្ស ។ ឧ, ភវស្ស ។

ឯកបណ្ណបាតកាយិកាវិយាបកានំ ២

កុសលនុ៎ះ ជាភារម្មណ៍របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំលើកដៃបដិសេសពីវិក ខ្ញុំ
 ទៅកើតក្នុងឋានភាវ្យ័ ព្រោះញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងកុសល
 នោះ ។ ខ្ញុំបានឲ្យភាពនៃខ្លួនជាមហេសី នៃស្តេចទេវតាទាំង
 ឡាយ ៣០ ផង សេចក្តីប្រាថ្នាដែលខ្ញុំប្រាថ្នាហើយក្នុងចិត្ត ក៏
 កើតឡើងដល់ខ្ញុំដូចសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ខ្ញុំបានឲ្យភាពជាមហេសី
 នៃស្តេចចក្រពត្តិ ២០ ផង ខ្ញុំជាស្រីមានកុសលសន្សំហើយ
 តែងនាំគ្នាលេង ក្នុងភពក្នុងនិងភពធំ ។ ខ្ញុំរួចចាកចំណង
 ទាំងអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកប្រាសចាកកំណើតហើយ អស់ភាសាៈ
 ទាំងពួងរលីងហើយ ដង្ហែនរ ភពជីវ្យតមិនមានឡើយ ។
 ក្នុងកប្បទី ៨១ គឺកត្តកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 ពាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល
 នៃបិណ្ឌបាតពាន ។ កាលសំទាំងឡាយ ខ្ញុំដុះកប់ផ្កាញាហើយ
 ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានភាសាៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដី កាត់ផ្តាច់ខ្សែទន្លេ ។
 ១។ ខ្ញុំមកឈ្ល្ហហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះកេតុដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា
 ព្យា ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ តុន្តសាសនា ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

១២

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ព័ន្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខា បិ ច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សន្និកាតា កាតំ ទុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥន្ទំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឯក បិណ្ឌបាតនាយិកា កិក្ខុនំ

ឥមា តាជាយោ អភាសិត្តាទិ ។

ឯកបិណ្ឌបាតនាយិកាបិណ្ឌបាតំ សម្ពន្ធ ។

សត្តមំ កដិប្បកិក្ខុទាយិកាបិណ្ឌបាតនំ

[៧] បិណ្ឌបាតំ ចរទ្ធស្ស តិស្សនាមស្ស សត្តនោ
 កដ្ឋកិក្ខុំ ចត្តយ្ហ ទុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហំ ។
 បដិក្កហេត្វា សម្ពុត្វា តិស្សោ លោកក្កនាយិកោ
 វិមិយា សណ្ឌិតោ សត្វា អតោ មេ អនុមោទនំ ។
 កដ្ឋកិក្ខុំ ធានំ ភាវត្តិសំ កមិស្សសំ
 ចត្តិសនេវកដ្ឋនំ មហេសំត្តំ កាវិស្សសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ព័ន្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រគល់ជូនហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកបិណ្ឌបាតនាយិកាភិក្ខុនី នាងកាយ បានសម្តែង

នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកបិណ្ឌបាតនាយិកាបិណ្ឌបាតនំ សម្ពន្ធ ។

កដិប្បកិក្ខុទាយិកាបិណ្ឌបាតនំ ទី ៧

[៧] ភាសាស្រាសាស្ត ព្រះនាមតិស្សៈ ទ្រង់ត្រាច់ទៅ
 បិណ្ឌបាត ខ្ញុំបានយកចង្ហិនមួយវែក ថ្វាយដល់ព្រះពុទ្ធនី
 ប្រសើរ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈ ជាសាស្តា ជា
 នាយកដ៏ល្អសលុប ក្នុងលោក ទ្រង់ទទួលហើយ ទ្រង់
 គន្លឹះទៅក្នុងដួរ ទ្រង់ធ្វើអនុមោទនាដល់ខ្ញុំថា

នាងប្រគល់ចង្ហិនមួយវែក នឹងបានទៅកើតក្នុងឋានភាវ-
 ត្ថិន្ទ្រ នឹងបានជាអគ្គមហេសី វិនិស្ស័យទៅវិញ ព្រោះ ដ៏ ។

សន្តម៍ កន្សែងក្នុងរាងកាយយោធន៍

បញ្ញាស្រឡាត្រី	មហេសីត្រី កាវស្សស្រី
ឧបសា បន្ទុក សំ	បដិសន្ធិសិ សព្វជា ។
សម្បត្តិ អនុភាព	បទ្វិស្សសិ តិក្ខុជា
សម្ភាសា បរិញ្ញាយ	ជំពូយស្សសិ ជាសា ។
សំ វិជ្ជា សន្តត្រា	តិស្សា លោកត្រា យោគា
ឧក្ខត្តិ ធិរោ	ហិសាសា អន្តរ ។
សុទ្ធិទេវ មេ ធាន	សុយេជ្ជា យោគសម្បទា
កង្កក្ខិកុំ ធាន	បត្តាហិ អចលំ បទិ ។
ទ្វេនុតេ សីតា កម្មេ	យំ ធានឧទិទ្ធា
នុត្តតិ ជាតិជាបាម	កិក្ខុធានស្សិទិ ផលំ ។
កំលេសា ឈាមិតា មយ្ហិ	កវា សទ្ធ សម្មហតា
ជាតិវ ពន្ធនិ ធម្មា	វិហារមិ អធាសា ។

កន្សែងក្នុងរាងកាយយោធន៍ ទី ៨

នឹងបានជាមហេសី នៃស្តេចព្រាហ្មណ៍ ៨០ ឆ្នាំ នឹងបានទទួល
សម្បត្តិទាំងពួងដែលបានប្រាថ្នាហើយ ជាមិត្តប្រាថ្នាក្នុង
កាលទាំងពួង ។ នាងនឹងទទួលបានសម្បត្តិ ជាស្រីមិនមាន
សេចក្តីស្អប់ និងបួសកំណត់ដឹងទូលំអស្តៈទាំងពួង ជាអ្នក
មិនមានកាសាវៈ នឹងបរិច្ចារ ។ ប្រសើរម្តងទៀតនាងនឹងស្រ្តី
ជាមួយកង្កែបស្រស់ស្អាត ប្រសើរជាអ្នកប្រាជ្ញ ល្អ
គ្រាន់ប្រាជ្ញាស្រស់ស្អាត ក៏ហៅថាវិជ្ជាសាស ដូចជាស្តេច
ហឫទ័យៈព្រាហ្មណ៍ ។

នាងដែលខ្ញុំបានថ្វាយល្អៗហើយ យាគសម្បទា ខ្ញុំបាន
បូជាល្អៗហើយ ខ្ញុំបានថ្វាយទូលំអ្នកនិមួយៗ ហើយដល់
ទូលំអ្នកបរា គឺព្រះនិព្វាន ។ ក្នុងកប្បទិ ៨២ អំពីក្នុងកប្ប
នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ក្នុងកាលនោះ
ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខ ទោះជាដែលនៃការថ្វាយទាននេះ ។
ក៏លេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានផុតបំផ្លាញហើយ កត់ទាំង
ពួង ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានកាសាវៈ
ព្រោះបានកាត់បំណង ដូចជាមេដឹកនាំក្នុងទ័ព ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ តុន្ទសេដ្ឋស្ស សន្តិកា
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ តុន្ទស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ធនស្សោ វិហារក្ខាបិ ច អន្តរមេ
 ធន្មកិញ្ញា សន្តិកា កាតំ តុន្ទស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្សា កដ្ឋកិក្ខុនាយិកា កំក្ខុនិ
 វេហ កាថាយោ អភាសិតាតិ ។

កន្សែងក្នុងកាយកិច្ចបទនំ សម្ពុត្តំ ។

អដ្ឋមិ សត្តទុប្បលមាលិកាបិយាបទានំ

(៨) ធម្មេ អរុណាវតិយា អរុណោ នាម^(១) ទត្ថិយោ
 តស្ស រញ្ជោ អហំ ភវិយា នកុលី មាធយាមហំ^(២) ។
 សត្ត មាលា គហេត្វាន ឧប្បលា^(៣) ទេវកន្ធិកា
 ធិសន្ន មាសាទវេ ឯវំ ចិន្តសិ តាវទេ ។
 កី មេ ឥនាហិ មាលាហិ សិរសា រោមិកាហិ^(៤) មេ
 វិ មេ តុន្ទសេដ្ឋស្ស ញាណម្ពិ អភិរោមិតំ ។

១ ១. ឧ. អរុណាវតា ។ ២ មាលី ធានយាមហំ ។ ៣ វិជ្ជា វិយាមហំ ។
 ៤ ឧ. ញេសិ ។ ៥ ឧ. រោមិកេហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

១។ ខ្ញុំមកដូច្នេះហើយ ក្នុងសំណាត់ នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ
 វិញ ពុំប៉ុន្មានសម្រេចហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំប៉ុន្មាន
 ផ្សេងហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហារក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំប៉ុន្មានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំឯសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏ប៉ុន្មានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះកេដ្ឋកិក្ខុនាយិកាភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្បែងខ្លួន
 គាត់ចាំនេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ចប់ កន្សែងក្នុងកាយកិច្ចបទនំ ។

សត្តទុប្បលមាលិកាបិយាបទានំ ទី ៨

(៨) ក្នុងក្រុងអរុណាវតិ មានក្សត្រមួយព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះ
 នាមអរុណា ខ្ញុំជាអង្គមហាសីរបស់ស្តេចនោះ បានចាក់បែង
 ខ្លួនជាដែលមិនទាន់ក្រសែក ។ ខ្ញុំកាន់យកខ្លួនជាឧប្បល វេ
 កក្រង មានភ្នំដូចជាភ្នំទំពូ អង្គុយលើប្រាសាទដ៏ប្រសើរ
 ដ៏អយ៉ាងនេះ ក្នុងនរណានោះជា អញបានប្រយោជន៍អ្វី
 ដោយកម្រងផ្កានេះ ដែលអញពាក់លើក្បាលរបស់អញ បើ
 អញចូល ចំពោះញាណព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ប្រសើរជាង ។

ឧទ្ទិស សុត្តន្តបិដក មគ្គិមន្តសម្ពាសន្តបិដក

សុត្តន្តំ បដិមាទន្តិ	ទ្វារកសន្តំ ធិសីទហំ
យន្តា ឯហិទ្ធំ(១) សម្ពុត្តា	បូជនីស្សំ មហាមុទ្ធំ ។
កក្កដា វិលសន្តា	មិកកដា កេសរិ
កិក្ខុសង្ឃន សហិតោ	អាកន្ធិ វិជីយា ជីយោ ។
កុទ្ធស្ស វិសី ធិស្វាន	ហដ្ឋា សិរីក្កុមារសា
ទ្វារី អនាមុណិទ្វាន	កុទ្ធសេដ្ឋំ អបូជនី ។
សត្ត ឧប្បលមុត្តាធិ	សុវត្ថិល្លាធិ(២) អគ្គេ
ជាតិ កក្កដា កុទ្ធស្ស	មគ្គកោ ឆាយន្តិ កេ ។
ឧទក្កចិត្តា សុមនា	វេទនាតា កក្កញ្ញលី
កក្ក ចិត្តំ បសាទេត្វា	តាវត្តិសំ អកញ្ញហំ ។
មហាទេលស្ស ជាតិធិ	ជាហន្តិ មម មុទ្ធិធិ
ធិត្វកន្ធិ បវាយតិ(៣)	សត្តប្បលាធិធិ ផលំ ។
កកាធិ ធិយនាឆាយ	ញាតិសង្ឃន មេ កកា
យោវតា បរិសា មយ្ហំ	មហាទេលំ ធិយតិ ។

១. ធិសី ។ ២. ធិសីល្លាធិ ។ ៣. ធិសីល្លាធិ ។ ៤. ធិ. ហិយនាធិ ។

សុត្តន្តបិដក មគ្គិមន្តសម្ពាសន្តបិដក ទី ៤

ជនវាជីវ្ហាយ(៤) កងកប់កាន់ខ្ញុំ ព្រះសម្ពុទ្ធ អញ្ញាស្តាយនាជិត្វា
 កាលណា ព្រះសម្ពុទ្ធច្រង់ហៅថា នាងចូរមក អញ្ជើញបូជន៍ខ្ញុំ
 ព្រះមហាមុទ្ធ ក្នុងកាលនោះ ។ ព្រះជិនស្រីប្រកបដោយកិត្តិ-
 សង្ឃ ស្តេចមកតាមផ្លូវថ្នល់ ព្រង់ល្ងាសល្ងង់ដូចជាដើមថ្លាង់ត្រូវ
 រៀល ឬដូចជាៈកសរពេជ្រស្រស់ស្រាយ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមាន
 ចិត្តរីករាយ លុះឃើញស្រីព្រះពុទ្ធ ក៏មានចិត្តសង្ឃឹមនិមន្ត
 ផលខ្លះ ក៏បូជាចំងាយព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំធ្វើផ្កាឧប្បល ៧
 កម្រង ត្រង់ផ្ទះដ៏អាកាស ផ្កាទាំងនោះ ក៏បំពាក់ទាំងលើព្រះ
 សិរីនៃព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំមានចិត្តសង្ឃឹម មានចិត្តរីករាយ
 មានចិត្តត្រេកអរ ធ្វើអញ្ញាលី ហើយញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុង
 ព្រះក្បួននោះ ក៏បានទៅរកអ្នកដ៏មានអារក្សក្នុង ។ ផ្កាទាំងឡាយ
 បំពាក់ផ្ទះដ៏បូលខែរោងធំ ទាំងលើក្បាលខ្ញុំ ភ្លឺដូចផ្ទៃ ក៏ដូច
 ទៅ នេះជាផលនៃផ្កាឧប្បល ៧ កម្រង ។ កាលន្តរ
 ញាតិទាំងៗ ក្នុងកាលម្តង ។ បរិស័ទរបស់ខ្ញុំ មានចំនួន
 ត្រឹមណា ផ្កាទាំងឡាយក៏បំពាក់ទាំងរាង មានចំនួនត្រឹមនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគង្គ

សត្តតិទេវកជ្ជធំ	មហេសីត្ថំ អការាយី
សត្តត្ថ ឥស្សរា ហុត្វា	សិស្សាមិ ភវិកេវ ។
តេសជ្ជិចញ្ញវត្ថុធំ	មហេសីត្ថំ អការាយី
សព្វេ មំ អនុវត្តន្តិ(១)	អាទេយ្យវេនា អហំ(២) ។
ឧប្បលាស្សវេ មេ វិណ្ឌោ	តោនា ទេវ បរាយតិ
នុត្តតិ(៣) ធាតិជាតាមិ	តុទ្ធច្វាយិធំ ជលំ ។
ឥន្ទិចានេសុ កុសលា	តោជ្ឈង្គកាវចារតា
អកិញ្ញាចារមិច្ឆតា	តុទ្ធច្វាយិធំ ជលំ ។
សតិច្ឆដ្ឋានកុសលា	សមាធិឈានកាធិក
សធម្មធានមនុស្សតា	តុទ្ធច្វាយិធំ ជលំ ។
វិរិយំ មេ ធុរោយ្យំ	យោកេត្តាមាធិកហិធំ
សព្វាសវបរិក្ខីណា	ធន្តិធានំ បុទត្តកេវ ។
ឯកត្តិសេ ឥតោ តាប្បេ	យំ ធម្មមកិច្ចផយី
នុត្តតិ ធាតិជាតាមិ	តុទ្ធច្វាយិធំ ជលំ ។

១ ធម្ម. ធម្មវត្ថុធំ ។ ២ ធម្ម. អហំ ។ ៣ ធម្ម. វុទ្ធិឈំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគង្គ

ថ្មីបានជាមហេសី នៃខេវរាជ ជលំ ផង ថ្មីនោះនាសាទៅក្នុងភព
 ក្នុងភពធំ វែងបានជាធំក្នុងវិចិត្រភូមិ ។ ថ្មីបានជាមហេសី
 នៃស្តេចប្រាជ្ញ ឯពុ ផង ជលំក្នុង កែវប្រព្រឹត្តភាមិថ្មី
 ថ្មីមានភាព ត្រូវគ្នាផងជឿតាមតាម ។ ពាលិខិតិភូមិរបស់ថ្មី
 កែវឥន្ទ្រយាវ ដូចជាក្នុងវិចិត្រភូមិ ថ្មីមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃកុទ្ធច្វា ។ ថ្មីជាស្រីស្រាសក្នុងវិចិត្រភូមិ
 ត្រេកអរក្នុងការចម្រើនពាជ្ញដ្ឋ ដែលខ្ញុំអតិញ្ញាប្រាម ។ នេះជា
 ផលនៃកុទ្ធច្វា ។ ថ្មីជាស្រីស្រាសក្នុងសកិប្បដ្ឋាន មានសមា-
 ធិជ្ឈានជាអាម្មណ៍ ប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំសម្បជាន នេះជា
 ផលនៃកុទ្ធច្វា ។ សេចក្តីព្យាយាមរបស់ថ្មី ជាគ្រឿងនាំទៅ
 ខ្ញុំវិញ្ញា ជាមកខ្ញុំវិចិត្រភូមិក្នុងពាក្យយោគៈ ថ្មីមានសាវៈអស់
 ហើយ ឥន្ទ្រនេះ កាលមិនមានទៀតទៀត ។ ក្នុងក្បួន
 ព័ទ្ធ អំពីកុទ្ធច្វានេះ ព្រោះហេតុដែលថ្មីបានប្តូរដាក់ ក្នុង
 កាលនោះ ថ្មីមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃកុទ្ធច្វា ។

នវិម្ម បញ្ចវិបិកលើយាបទាន

នវិលសា ឈានិកា មន្ត្រី គង់ សុខ សម្បទានា
 ធាតុវ ពន្លឺ ចេតនា វិហារមិ អនាសក ។
 ស្វាគតំ វេទ មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ន ធម្មតោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា តតិ ពុទ្ធស្ន សាសនំ ។
 មជ្ជិមគ្គិកា ចតុស្សោ វិមាត្ថាមិ ច អដ្ឋមេ
 ជន្មកិញ្ញា សន្និកតា តតិ ពុទ្ធស្ន សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា សត្តឧប្បលមាលិកា ភិក្ខុន៍
 ឥមា កាថាយោ អភាសំភ្នាតិ ។

សន្តឧប្បលមាលិកលើយាបទាន សម្ពង្គ ។

នវិម្ម បញ្ចវិបិកលើយាបទាន

(៧) នករេ ហិសវតិយោ ចារិទ្ធំ(១) អាសហំ តធា
 អាភមេនេវ(២) អាភមំ ចភមិ កុសលតិកា ។
 កាឡបក្ខម្ហិ ធិវសេ អន្ទសំ តោជិម្ពត្ថមំ
 តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្ថា តោជិម្ពលេ ធិសិទ្ធិហំ ។

១ ន. ម. ចារិក ។ ២ ន. ម. អាមេ ។

បញ្ចវិបិកលើយាបទាន ទី ៩

តំលសភំនំឡាយ ខ្ញុំបាទដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់
 ខ្ញុំដុតចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានភាសវៈ ព្រោះបាទកាត់
 ចំណង ដូចជាអដ្ឋិកាត់ដាច់ខ្លួនខ្ញុំផង ។ ។ ខ្ញុំមកឈ្នះហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ វិជ្ជា ធម៌ ខ្ញុំបាទសម្រេចហើយ
 សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាទដើរហើយ ។ បដិសម្ព័តា ៤
 វិះមាត្រ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបាទធ្វើឲ្យដាក់ព្យាសវហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាទប្រតិបត្តិហើយ ។
 បាទឲ្យជា ព្រះសង្ឃប្បវេណីកាភិក្ខុនី ខាងឆាយ បាទសម្ព័ន្ធផ្លូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចំ ឧត្តប្បលមាលិកលើយាបទាន ។

បញ្ចវិបិកលើយាបទាន ទី ៩

(៧) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាអ្នកដំណើរ ទៅតាមស្រយក្នុង
 នគរោត្តរភិក្ខុ ជាស្រីគេឲ្យចិត្តក្នុងកុសល កែងទៅកំពិ
 អាកម ទៅកាន់អាកម ។ ខ្ញុំបាទឃើញខ្លះពោធិព្រឹក្សដ៏
 ឧត្តម ក្នុងថ្ងៃកាឡបក្ខ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះពោធិ-
 ព្រឹក្សនោះ ហើយអង្គុយនៅក្បែរគេសំ នៃពោធិព្រឹក្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អប្បកថា

កុដិកុំ ឧបដ្ឋេត្វា ^(១)	សិរេ កក្កាធិ អញ្ចលី
សោមនស្សំ ចរេនេត្វា	ឯវំ ចិន្តសំ កាវនេ ។
យនិ តុត្វា អមិតតុលោ	អសមប្បដិបុត្តលោ
នស្សេត្ត ចាដិហិរិ មេ	កោដិ ឱកាសតុ អយំ ។
សហ អាវុដ្ឋិត មយ្ហំ	កោដិ មជ្ឈលំ កាវនេ
សព្វសោវណ្ណមយា អាសិ	និសា សព្វា វិរោចតិ ។
សត្តាត្ថិវិ តត្ថ	កោដិមូលេ ជិសំនមាំ
សត្តមេ ជិវសេ បាត្ត	ជិបប្បដិ អកាសហំ ។
អាសនិ បរិវាទត្វា	បញ្ចនិចាចិ មជ្ឈលំ
យាវ ឧទេតិ សុរិយោ	និចា មេ មជ្ឈលំ តតា ។
តេន កាម្មន សុកតេន	តេតនាបណិជិហិ ច
ជហិត្វា មាណសំ ធម៌	កាវត្ថសំ អកញ្ចហំ ។
តត្ថ មេ សុកាតំ ព្យម្ពំ	បញ្ចនិចាតិ វុទ្ធាតិ
សតយោជនមុត្វេនិ	សដ្ឋិយោជនវិគ្គតិ ^(២) ។
អសន្តុយ្យានិ និចាចិ	ចរិវាវេ ជលន្តិ មេ
យាវតា ធរេកវនិ	និចាលោកេន ជោតតិ ^(៣) ។

១. ឧបដ្ឋេត្វា ។ ២. សដ្ឋិយោជនមុត្វេនិ ។ ៣. និសយោជនវិគ្គតិ ។ ៤. ឆាយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បកថា

ខ្ញុំកាន់ចិត្តនាពេល ធ្វើកត្តាលីវិក្យាល ហើយទទួលខ្ញុំ
សោមនស្ស ក៏គិតយ៉ាងនេះ ក្នុងទណៈនោះថា បើព្រះពុទ្ធ
មានទណៈបំផុតបាទ មិនមានច្បងប្រៀបដូចស្មើបានមែន
សូមឲ្យកោតព្រួយនេះ សម្តែងខ្ញុំបានហេតុផលកត្តាអញ
ក៏សូមឲ្យភ្លឺស្វាងចុះ ។ ក្នុងទណៈនោះ កោតព្រួយប្រដា
មាសចំនួន ភ្លឺស្វាងឡើងដំណាលគ្នាមិនខ្វះក្នុងពិចារណា
និងសំគាល់ ក៏ភ្លឺឡើងឡើង ។ ខ្ញុំអង្គុយនៅក្បែរគល់
កោតព្រួយនោះ គល់ ៧ យប់ ៧ ថ្ងៃ ដល់ថ្ងៃទី ៧ ខ្ញុំបាន
ចូលច្រវិច ។ ប្រចាំបំពេញ ៧ ក៏ភ្លឺឡើងឡើងគាសនេះ កាល
នោះ ប្រចាំបំពេញយារបស់ខ្ញុំ ក៏ភ្លឺឡើង ដកបដល់
ព្រះភោគឲ្យឡើង ។ ខ្ញុំលះចំណីក្នុងកាយ ជាលេសមនុស្ស
បាននៅក្នុងក្នុងខាតក្តីឡើង ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អ
នោះផង ដោយការតម្កល់ខ្ញុំចង់នោះផង ។ ប្រាសាទលេស
ខ្ញុំ ដែលចង្អុលកម្មល្អហើយ ក្នុងខាតក្តីឡើងនោះ ហៅថា
បន្ទាត់ប្រាសាទ មានកម្ពស់ ១០០ យោជន៍ មានទំហំ ៦០
យោជន៍ ។ ប្រចាំបំពេញយារបស់ខ្ញុំរាប់មិនគត់ ក៏ភ្លឺឡើង
ឡើងដុំឡើង ចាំនិគលាទៅតា ក៏ភ្លឺដោយឥទ្ធិប្រចាំបន្តិច ។

បុត្តាភិបុត្តា(១) សន្និ(២)	យនិ ឥន្ទ្រាមិ បស្សន្តុ
ឧត្តំ អនោ ច តិរិយំ	សន្តិ បស្សនិ ចត្តាធា ។
យាវតា អភិកាដ្ឋាមិ	ឧត្តំ សុកកធិក្កាជិ(៣)
តត្ថ អាវាណំ ឧត្តំ	បុត្តេស្វ បព្វតេស្វ វិ ។
អសីតិទេវាជ្ជនំ	មហេសិក្កមការយី
សតានំ ចត្តាភិក្កំ	មហេសិក្កមការយី ។
យំ យំ យោទ្ធបបដ្ឋាមិ	ទេវត្តំ អថ មាទុសំ
និបសតសហស្សានំ	បរិវារ ជលន្តិ មេ ។
ទេវលោកា ចរិត្វាន	ឧប្បជ្ឈិ(៤) មាតុក្កច្ឆិយំ
មាតុ ក្កច្ឆតិ(៥) សន្និ(៦)	អត្ថំ មេ ឧ ចិមីលតិ ។
និបសតសហស្សានំ	បុត្តាកម្មសមន្តិទោ(៧)
ស្វតិយវេ ជលន្តិ	ចព្វនិចាននិ ផលំ ។
បច្ឆិមេ កវសម្បត្តេ	មាធនំ វិជិត្តយី
អជរាមរិ(៨) សីតិការិ	ចិត្វានំ បស្សយី អហំ ។

၁၈. ဝါ် ဒုတိယ ၁ ၂ ၃. ပိတက ၁ ၈. နိမိတ္တ ၁ ၈ ၃. လူကုသုဒ္ဓါ ၁ ၈. လူကု-
သုဒ္ဓါ ၁ ၂ ၃. ဧညိဋ္ဌ ၁ ၈ ၃. ဂုဏ်သီလ ၁ ၂ ၃. နန္ဒီ ၁ ၈. နန္ဒီ ၁ ၈ ၃. ဂုဏ်သီလ-
သီလ ၁ ၂ ၃. ဂုဏ်သီလ ၁ ၂ ၃. ဂုဏ်သီလ ၁ ၂ ၃. ဂုဏ်သီလ ၁ ၂ ၃. ဂုဏ်သီလ ၁ ၂ ၃.

ខ្ញុំស្នើសុំបោះឆ្នោតនៅក្នុងខណៈនេះ បើខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីរក
 បានលំ បានក្រោម និងទីទំនង ខ្ញុំនឹងឃើញខ្លួនក្នុងភូមិ
 ដោយចិត្ត ។ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីឃើញខ្លួនក្នុង ដែលខ្ញុំធ្វើនូវ
 ការគ្រប់ ដកចេញ គ្រឿងបំបាត់ក្នុងភូមិខ្លួននោះ ពោធិ៍
 ឈើឬក៏មិនមាន ដកចេញនោះ ។ ខ្ញុំបានជាមហាសីនៃខា-
 រាជ ៨០ ៨៨ បានជាមហាសីនៃស្តេចក្រុងក្តី ១០០ ៨៨ ។
 ខ្ញុំដែលនៅកាន់កាប់ឈើឈាវ ។ ពោធិ៍នោះទៅតាម ឬជាមនុស្ស
 ប្រចាំមួយសែន គ្រងបំបាត់វិញនូវខ្ញុំ ។ ខ្ញុំឮរាជាការ
 លោក មកកើតក្នុងផ្ទះនាគា ក្នុងរាជសីន ដែលនៅក្នុង
 ផ្ទះនាគានោះ មិនដែលធ្វើឡើយ ។ ប្រចាំមួយសែន
 ប្រកបដោយបុត្រក្មេង រមែងរៀន ក្នុងផ្ទះជាច្រើនស្នូត
 នេះជាសិលាប្រចាំ ៥ ។ កាលគេជាទីបំផុតដល់ព្រះ
 ហើយ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឱ្យប្រតិបត្តិ ខ្ញុំឃើញខ្លួនព្រះនិព្វាន
 ដែលមិនមានផក និងមរណៈ មានសេចក្តីត្រជាក់ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ជាតិយា សន្តវស្សាហំ អរហន្តំ អនាបុណ្ធំ
 ឧបសម្ពាធយំ តុន្តោ កុណមត្តោយ គោតមោ ។
 មណ្ឌលេ វុត្តម្បលេ កំ ចាសានេសុ កុហាសុ កំ
 សុត្តាការេ បដ្ឋាយន្តា^(១) បញ្ចទីតា ផលន្តំ មេ ។
 ទំព្វឧត្តុ វិសុទ្ធិំ មេ សនាទិកុសលា អហំ
 អភិញ្ញាចារមិប្បត្តា បញ្ចទីតាទំទំ ផលំ ។
 សព្វភេសិតភោសាទា កកតតិប្បា អនាសកំ
 បញ្ចទីតា មហាវីរ ចានេ វប្បាមិ ចក្កមា ។
 សតសហស្សេសីតា កាច្យេ យំ ទីបមទទី តតា
 ធុត្តតិ នាភិជាតាមិ បញ្ចទីតាទំទំ ផលំ ។
 កំលេសា ឈាចិតា មជ្ឈិំ កកំ សាទេ សម្បតា
 នាភិវ តទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសកំ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ តុន្តសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ តុន្តស្ស សាសនំ ។

១ ឧ. អ. សុត្តន្តកថា ១ ឈាយត្ថា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ខ្ញុំបានឃើញ វេ ឆ្នាំ អំពីកំណើត បានដល់ខ្ញុំព្រះអរហន្ត
 ព្រះពុទ្ធព្រះធម៌តាម ទ្រង់ប្រាប់ខ្ញុំគុណ ហើយខ្ញុំ
 បានឧបសម្ពាទ ។ ប្រចំបតាំង ៥ របស់ខ្ញុំ វេមនៈនេះ
 ឡើងក្នុងមណ្ឌល ជិតគល់ឈើក្នុងប្រាសាទ ក្នុងកុហា ក្នុង
 ផ្ទះស្ងាត់ ។ ទំព្វឧត្តុរបស់ខ្ញុំស្អាតវិសេស ខ្ញុំជាស្រីស្អាត
 ក្នុងសមាជិក ដល់ខ្ញុំអភិញ្ញាចារមិ នេះជាផលនៃប្រចំប ៥ ។
 បរិក្ខេបព្រះអង្គមានព្យាយាមទំ ទ្រង់មានចក្ខុ ខ្ញុំព្រះអង្គមាន
 ការប្រព្រឹត្តិធម៌ទាំងឡាយ ចប់អស់ហើយ មានសេចក្តីស្រពិច
 ធ្វើស្រពិចហើយ មិនមានអាសវៈ មានប្រចំប ៥ ខ្ញុំសូម
 ថ្វាយបង្គំព្រះបាទ ។ ក្នុងកម្មវិធីយុទ្ធសាស្ត្រ អំពីកុក្កញ្ច
 នេះ ព្រះអរហន្តដែលខ្ញុំ បានថ្វាយប្រចំប ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នេះជាផលនៃប្រចំប ៥ ។
 កំលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផ្តុំចង់ថ្វាយហើយ គណនាទំទំខ្ញុំផ្តុំ
 ចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង់ ផ្តុំចង់ថ្វាយកាត់ផ្តាច់ទុក្ខទាំងឡាយ ។ ឧ! ខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ឈ្នះ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សេចក្តី ទទេកាយិកាបិយាបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ធនស្សោ វិហារក្ខណំ ធន អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្សា បញ្ចនិមិត្តា កិក្ខុនិ ឥហ
 តាជាយោ អភាសិតាតិ ។

បញ្ចនិមិត្តា បិយាបទានំ សទ្ធិ ។

សេចក្តី ទទេកាយិកាបិយាបទានំ

(១០) ធនេវ តុទ្ធនិយោ អាសី ឧទកហារិកា(១)
 ឧទហារេ(២) ដីវមិ តេន ចោសេមិ ធារកេ ។
 ធម្មេនធម្មោ ធម ធម្មិ បុញ្ញត្ថេត្ថ អនុត្តរ
 តោដ្ឋតំ ឧបសង្កម្ម ឧទតំ បដ្ឋេបសហំ ។
 តេន កាត្មេន សុកតេន តាវត្ថីសំ អកញ្ញហំ
 តត្ថមេ សុតតំ ត្បម្ពំ ឧទហារេន និម្មិតំ ។
 អនុកនិ សហស្សស្ស អហំ ហិ(៣) បវក តតា
 ធនដ្ឋាធមហំ តា សត្វា អភិភោមិ តតា(៤) អហំ ។

១ ឧ. អហេសី ទេហារិកា ។ ឧ. អសី ទេហារិកា ។ ២ ឧ. ឧទកហារិកា ។ ៣ ឧ. អហេសី ។ ៤ ឧ. សតា ។

ទទេកាយិកាបិយាបទានំ ទី ១០

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហារក្ខណំ ធន អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្សា បញ្ចនិមិត្តា កិក្ខុនិ ឥហ
 តាជាយោ អភាសិតាតិ ។

បញ្ចនិមិត្តា បិយាបទានំ សទ្ធិ ។

ទទេកាយិកាបិយាបទានំ ទី ១០

(១០) បដិសម្ពិទ្ធា ធនស្សោ វិហារក្ខណំ ធន អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្សា បញ្ចនិមិត្តា កិក្ខុនិ ឥហ
 តាជាយោ អភាសិតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បញ្ញាសំ នេវកជ្ជនំ	មហេសិក្ខមការាយី
វិសតិចក្កវត្ថុនំ	មហេសិក្ខមការាយី ។
នុវេ កវេ សិសរាមិ	នេវត្តេ អដ មាទុសេ
នុក្កតិ ឆាតិជាឆាមិ	ឧទកតាទស្សនំ ផលំ ។
បព្វកត្តេ ធុមក្កេ វា	អន្តរិក្ខេ ច ក្ខមិយំ
យនា ឧទកមិច្ឆាមិ	ទិច្ចំ ច ផលកាមហំ ។
អវុដ្ឋិកា និសា អត្ថិ ^(១)	សុត្តន្តា ឧប្បតា ហិ នេ ^(២)
មម សុត្តន្តមញ្ញាយ	មហាមេឃោ បវស្សតិ ។
កតាមិ ធិយមាឆាយ	ញាតិសង្ឃេ ន មេ កតា
យនា ឥច្ឆាមហំ វស្សំ	មហាមេឃោ អជាយដ ។
ឧត្តំ វា បរិន្យាហោ វា	សវីរេ មេ ន វិជ្ជតិ
កាយេ ន មេ រជា នត្ថិ	ឧទកតាទស្សនំ ផលំ ។
វិសុទ្ធមនសា អដ្ឋ	អរេតមននាមិកា
សព្វាសវបរិក្ខំណា	នត្ថិឆាមិ បុនត្តវេ ។

១ ឧ. ម. នត្ថិ ។ ២ ឧ. សុត្តន្តបិដក ៩ ច ។ ម. សុត្តន្តបិដក ១ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

ខ្ញុំបានជាមហេសី នៃវេរាជ ៥០ ឆន្ទ បានជាមហេសី
 នៃស្ដេចប្រាជ្ញ ២០ ឆន្ទ ។ ខ្ញុំគាត់លោក្ខតាតាំងពី
 គឺវេរាជ និងមនុស្ស ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិរច្ឆ័យ នេះជា
 ផលនៃពានទឹក ។ កាលណា ខ្ញុំបង់បានទឹក លើ
 កំពូលភ្នំ លើចុងរាជភ្នំ ព្រំកាកាសភ្នំ លើផែនដីភ្នំ
 ខ្ញុំក៏បានឆ្លងទឹកយ៉ាងឆាប់ ក្នុងកាលនោះ មិនទាន់ឡើយ
 មិនឆ្ងាយទៅឆ្លងសោះ ក៏ក្ដៅសព្វ ខ្ញុំស្រែកទឹក មហា-
 មេឃ បានដឹងទៅប្រទេសរបស់ខ្ញុំ ក៏បង្កើតភ្លើងចុះមក ។
 ជួនណា កាលណាភ្លើងកំពុងឆេះខ្ញុំទៅ ខ្ញុំបង់បានទឹក ក្នុង
 កាលណា មហាមេឃ ក៏ប្រាប់ភ្លើងឱ្យរត់ ក្នុងកាល
 នោះ ។ កាលភ្នំ សេចក្ដីក្រហល់ក្រហាយភ្នំ មិនមាន
 ក្នុងស្រះរបស់ខ្ញុំឡើយ ចូលក៏មិនមាន ក្នុងកាយរបស់ខ្ញុំ
 នេះជាផលនៃពានទឹក ។ ក្នុងវិថីនេះ ខ្ញុំមានចិត្តស្អាត
 បរិសុទ្ធ ប្រាសចាកចិត្តលាមក មានកាយតាំងក្នុង
 អស់រហ័ស ឆ្នាំនោះ ភពប្ដីមិនមានទៀតឡើយ ។

សង្ខេប ទេវតាបិកាបិដក

ឯកាទុក្ខតេ វេទកា កាប្បេ យំ កម្មមគរំ តណ
 ទុក្ខតំ ធាតុជាតាមិ ទទកាធានស្ម័គ្រំ ដលី ។
 តិលេសា ឈាបិកា មន្ត្រី កវា សត្វេ សម្មហតា
 ធាតុវ តទុច្ឆិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 មជ្ឈិមគ្គិកា ចកស្សោ វិហោត្វាបិ ច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុដំ អាយស្មា ទទកាធាយិកា កិក្ខុចិ ឥតា

កាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ទេវតាបិកាបិដក សម្ពុទ្ធ ។

ទេវតាបិកាបិដក ទី ១១

ក្នុងកថា ៩១ អំពីកថាប្បន្តនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បាន
 ធ្វើស្រាវជ្រាវ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតំ នេះ
 ជាផលនៃធានទីត ។ កិលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំបានដកចេញ
 ហើយ កតតាំងត្មត្តិ ខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមាន
 សាសនៈ ដូចជាមេដឹកនាំដ៏ចម្បងទី១ ។ ឧ! ខ្ញុំមកឮ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះក្មេងប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះក្មេង ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 មជ្ឈិមគ្គិកា ២ វិចិត្រ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឲ្យដាក់ចូលសំហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះក្មេង ខ្ញុំបាន
 ប្រកបគ្នាហើយ ។

បានឮថា ព្រះទេវតាបិកាភិក្ខុចិ មានអាយុ បានសម្រែងឲ្យគាត់
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ទេវតាបិកាបិដក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

ទុក្ខានិកាយ

សុខេនា មេឡននា(១) មណ្ឌបសង្កម្ពន្តជា(២)
 ចន្ទមាសីដី មិណ្ឌននា(៣) កដប្បុរ្យឫសឫសា ។
 ដីបទុនកនាយី ជ(៤) កាជាយោ កណ៌កាវិហ
 ឯកកាជា សតតោរ សត្តរសំ(៥) តត្ថុត្ថិ(៦) ។

សុខេនាត្ថា បរិមា ។

១ ឧ. មេឡននា ។ ឧ. សុខេនា ច ។ ២ ឧ. មណ្ឌបសង្កម្ពន្តជា ។ ៣ ឧ.
 មិណ្ឌននា ។ ៤ ឧ. ដីបទុនកនាយី បេរី ។ ៥ ឧ. សតតោរ ។ ឧ. តត្ថុត្ថិ ច ។ ៦ ឧ.
 តត្ថុត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

ទុក្ខានិកាយ

សុខេនាថេរិយាបទាន ១ មេឡននាថេរិយាបទាន ១
 មណ្ឌបនាថេរិយាបទាន ១ សង្កម្ពនាថេរិយាបទាន ១
 នឡមាសីកាថេរិយាបទាន ១ ឯកមិណ្ឌបុគ្គនាថេរិយា-
 បទាន ១ កដប្បុរ្យឫសឫសាថេរិយាបទាន ១ សត្តុឫស-
 មាសីកាថេរិយាបទាន ១ បញ្ចាទិបិកាថេរិយាបទាន ១ ទុក-
 កាថេរិយាបទាន ១ កុដិវន្តនៈ មានភាព ១១៨ ដែល
 អក្កប្រជ្ញាជំនឿយកប់យើងហើយ ។

បេរី សុខេនាទី ១ ។

ទុតិយោ ឯកុបោសថវិគ្គោ^(១)

បឋមំ ឯកុបោសថិកាថេរិយាបទានំ

(១១) នករេ តទ្ធិមតិយោ តទ្ធិមា នាម ទត្តិយោ
 និវាសេ បុណ្ណាមាយ សោ ឧបវសិ ឧបោសថំ ។
 អហំ ភេទ សមយេន កុម្មុទាសី អហុ^(២) តហំ
 ធិស្វា សរាជេកំ សេនំ ឯវាហំ ចិន្ទយី តនា ។
 កជាចំ រជ្ជិ ធិធូត្វា ឧបវសិ^(៣) ឧបោសថំ
 សដសំ ទ្ធនំ តំ កម្មំ ជនកាយោ បមោទិតោ ។
 យោធិសោ ចត្វវេត្តិត្វា ទុក្ខតិក្ខុ នលិទ្ធីតំ
 មាទសំ សម្មហំសិត្វា ឧបវសិ ឧបោសថំ ។
 អហំ ឧបោសថំ កត្វា សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ
 ភេទ ភម្មេន សុភភេទេ ភាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។

១ ឯកុបោសថវិគ្គោ ។ ២ ឧ. អហុ ។ ៣ ឧ. អហំ ។ ៤ ឧ. មេត្តិ ។

ឯកុបោសថវិគ្គ ទី ២

ឯកុបោសថិកាថេរិយាបទានំ ទី ១

(១១) មានព្រមហេតុគ្រឿងច្រើន ទ្រង់ព្រះនាមក្នុងម្ចាស់
 សោយរាជ្យក្នុងនគរនម្បត្តិ ព្រះកន្លែងក្សេមក្សានុបទ្ធាសថ ក្នុងវិជ្ជាព្រា
 ហ្មឈីម ។ សម័យនោះ ខ្ញុំជាម្ចាស់ នៅក្នុងទីនោះ ខ្ញុំ
 បានឃើញសេនា ព្រមទាំងព្រាហ្មណ៍ ហើយក៏គិតយ៉ាងនេះថា
 សូម្បីស្តេចក៏ទ្រង់លេងរាជសម្បត្តិ ហើយក្សេមក្សានុបទ្ធាសថ កម្ម
 នោះ គិតជាច្រកបដោយផល បានជាពួកជនរីករាយហើយ ។
 ខ្ញុំពិចារណាខ្លះខ្លួនក៏ដឹង ខ្លះសេចក្តីត្រីក្រវង់ ដោយទុក្ខយ៉ាង
 ព្រាហ្មណ៍ ក៏ញ៉ាំងចិត្តឱ្យរីករាយ ហើយក្សេមក្សានុបទ្ធាសថ ។ សុខ្ញុំ
 ក្សេមក្សានុបទ្ធាសថ ក្នុងសាសនានៃព្រះសេដ្ឋសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានទៅ
 កើតក្នុងវាសនាក្នុងវិជ្ជា ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើស្រួលនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខកាល

តត្ថ មេ សុត្តន្តំ ឡង្គំ	ទុក្ខំ ^(១) យោជនេយ្យក្កតិ
តត្ថ មេ សុត្តន្តំ ឡង្គំ	មហាសនិ សុត្តន្តំ ^(២) ។
អន្តរា សត្វសមាស្សា	ឧបទិដ្ឋន្តិ មិ សនា
អញ្ញា ^(៣) អតិក្កម្ម	អតិកោចាមិ សត្វតា ។
ចតុស្សដ្ឋិនេវាដ្ឋនិ	មហោសិក្ខមការយី
តេសដ្ឋិបក្កវត្ថុនិ	មហោសិក្ខមការយី ។
សុវណ្ណវណ្ណា បុត្វាន	កវេសុ សំសរាមហំ
សត្វត្ថ មហា ហោមិ	ឧបោសថស្សនិ ផលំ ។
ហត្ថិយានិ អស្សយានិ	វេយ្យាទត្វ កេវលំ ^(៤)
លភាមិ សត្វមេតម្បិ	ឧបោសថស្សនិ ផលំ ។
សោវណ្ណមយំ រូបិមយំ	អដោមិ ផលិតាមយំ
លោហិតក្កមយេត្វាវ	សត្វំ បដិលភាមហំ ។
កោសេយ្យកម្ពុល កាសិ ^(៥) ទោមកប្បាសិកានិ ច	
មហាត្បាទិ ច វត្តានិ	សត្វំ បដិលភាមហំ ។

១ ខ. ទុក្ខំ ។ ប. ទុក្ខំ ។ ២ ខ. មហាសយន្តសិទ្ធិ ។ ៣ ខ. ប. អញ្ញា ទេវ ។
 ៤ ប. សិទ្ធិ ។ ៥ ខ. ប. កោសេយ្យកម្ពុល ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខកាល

វិមានរបស់ខ្ញុំ ដែលកុសលធ្វើឈ្នើហើយក្នុងទីនោះ មានកំពស់
 ទៅខាងលើមួយយោជន៍ ប្រដាប់ដោយផ្ទះកំពូលដ៏ប្រសើរ
 មានភាសនៈធំ ស្អាតល្អហើយ ។ ស្រីគប្បីមួយសែន
 តែងបម្រើខ្ញុំ សត្វ ។ កាល ខ្ញុំរៀនកន្លងលើស្រះទឹកតាំង-
 ឡាយដ៏ទៃសត្វ ។ កាល ។ ខ្ញុំបានជាមហោសិខាទេវក ៦២
 ផង បានជាមហោសិខាស្ដេចចក្រពត្តិ ៣៦ ផង ។ ខ្ញុំមានពលិ
 ដូចជាមាស តែងអន្តរាលទៅក្នុងភពតាំងឡាយ ខ្ញុំជាស្រីប្រ-
 សើក្នុងទីតាំងពួង នេះជាផលនៃឧបោសថ ។ ខ្ញុំក៏បាន
 ទូរវត្ថុតាំងពួងនេះ គឺ យានដំរី យានសេះ យានរថតាំង
 អស់ នេះជាផលនៃឧបោសថ ។ ខ្ញុំបានទូរវត្ថុតាំងពួង ជា
 ពិការៈនៃមាស ជាពិការៈនៃប្រាក់ ជាពិការៈនៃកែវផលិក
 ជាពិការៈនៃកែវមានពលិក្រហម ។ ខ្ញុំបានទូរវត្ថុតាំងពួង
 គឺ សំពត់កោសេយ្យពស្ត្រ និងសំពត់កម្ពុលផង សំពត់សម្បក
 ឈើ និងសំពត់អំបោះផង សំពត់មានព្រួងច្រើនផង ។

បឋម ឧក្ខេបសិក្ខាបិដកបិដក

អន្តរាទិ ទានដ៏យំ	វត្តសេនាសបាទិ ច
សត្វមេតិ បដិសកេ	ឧបោសថស្សនិ ដលំ ។
វក្កន្ត មាលញ្ច	ធុណ្ឌកញ្ច វិលេបនំ
សត្វមេតិ បដិសកេ	ឧបោសថស្សនិ ដលំ ។
ក្កដាការញ្ច ចាសានិ	មណ្ឌបិ ហធិយំ កុហំ
សត្វមេតិ បដិសកេ	ឧបោសថស្សនិ ដលំ ។
ជាតិយោ សត្តវស្សាហំ	បព្វជិ អនកាវិយំ
អន្តរាសេ អសម្បត្តេ	អរហន្តិ អបាមុណិ
សព្វាសវបរិក្ខណា	នត្ថនាទិ បុព្វត្ថវា ។
ឯកទុក្ខេ ឥតោ កម្មេ	យំ កម្មមកាវិ តតា
ទុក្ខតិ ឆាភិជាបាមិ	ឧបោសថស្សនិ ដលំ ។
គិលេសា ឈាបិកា ឧច្ឆិ	កវា សទ្ធេ សម្មហតា
នាភីវ ទទ្ធនំ ទេត្វា	វិហារមិ អនាសវា ។
ស្វាភតិ វត្ថ មេ អាសិ	ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សា វិជ្ជា អទុប្បត្តា	កាតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឧក្ខេបសិក្ខាបិដកបិដក ទី ១

ខ្ញុំបានឮវិវត្តទាំងនេះនេះ គឺ បាយ ទឹក ខាងនេះ សំពត់ទឹក
 សេនាសនៈ នេះជាផលនៃឧបោសថ ។ ខ្ញុំបានឮវិវត្តទាំង
 ពួកនេះ គឺ គ្រឿងក្រអូបដ៏ប្រសើរ និងកម្រងផ្កា លំអិត
 សម្រាប់លាប នេះជាផលនៃឧបោសថ ។ ខ្ញុំបានឮវិវត្តទាំង
 នេះ គឺ ផ្ទះមានកំពូល ប្រាសាទ មណ្ឌប ប្រាសាទ មានដ៏បួស
 លើដី និងគុហា នេះជាផលនៃឧបោសថ ។ ខ្ញុំបានឮវិវត្ត
 ផ្ទាំង កំពត់លើគ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះ មិនខានបានកន្លះៗ
 ក៏បានសម្រេចព្រះភាពត្រូវ ខ្ញុំបានកាសវៈទាំងពួងអស់ហើយ
 ឥឡូវនេះ គេឮដ៏មិនមានទៀតឡើយ ។ ក្នុងកប្បទិ ៩១ កំពិ
 កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃឧបោសថ ។
 កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដកចំផ្លាញហើយ កត់ទាំងពួង
 ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានកាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង់ ផ្ទុះជាមេដឹកនាំផ្ទុះចំនួនខ្លី ។ ។ ខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ សាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទានំ

បដិសម្ពុទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាចិ ច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិច្ចា សង្ខតាតា កតំ ពុទ្ធសង្ឃ សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុត្ថំ អាយស្មា ឯកុបោសថិកា កិក្ខុនិ ឥនា
 កាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកុបោសថិកាថេរិយាបទានំ សម្ពុំ ។

ទុតិយំ សលទ្ធម្មិកាថេរិយាបទានំ

[១២] ចទ្ទភាតាធិនីវេ អហោសិ កិច្ចវិ តនា
 អដ្ឋសំ(១) នេវនេវិ ចង្គមន្តំ ធនសកំ ។
 ឧចិសិក្ខា សលទ្ធម្មិ(២) ពុទ្ធសេដ្ឋស្សនាសហិ
 ឧបសិដ្ឋិ(៣) មហាវិរោ សលទ្ធិ នេវកុទ្ធិកំ ។
 បដិគ្គហេត្វា សម្ពុត្វា វិបស្សី លោកាធាយកោ
 ឧបសិដ្ឋិ(៣) មហាវិរោ ថេត្តមាធាយ មេ ភនា ។

១ ឧ. ឧទ្ទសំហំ ។ ២ ឧ. ឧ. ឧចិសិក្ខា សលទ្ធិ ។ ៣ ឧ. ឧបសិដ្ឋិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទានំ

បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ ធិនីកក្ខា ៦ រទៈ ខ្ញុំបាទៈធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំនិសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះឯកុបោសថិកាកិក្ខុនិ មានតាម បានសម្តែងខ្លះនាថា
 ចាំនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកុបោសថិកាថេរិយាបទានំ ។

សលទ្ធម្មិកាថេរិយាបទានំ ទី ២

[១២] ភ្នំកាលនោះ ខ្ញុំក៏ដាក់ខ្លួនឡើង នៅក្បែររន្ទ
 ស្តុនីចទ្ទភាតា ព្រោះនោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជា
 វេរតាប្រសើរជាងទេវតា ព្រះអង្គប្រសើរជាងនរោធន ទ្រង់
 កំពុងចង្រ្គម ។ ខ្ញុំបានបះក្តៅស្រស់ យកទៅផ្ទុយព្រះសម្ពុទ្ធ
 ដ៏ប្រសើរ ឯព្រះមហាវិរោ ទ្រង់យំកន្ទរក្សាស្រស់ ដែល
 មានក្លិនដូចជាទិព្វ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមវិបស្សី ជាលោក-
 នាយក មានឡាយមធំ ទ្រង់បានទទួលយកហើយ កាល
 ដែលខ្ញុំកំពុងកែសំឡីនាំមើល ទ្រង់ក៏យំភ្នំកាលនោះ ។

ឧត្តម សល្យបុព្វកថាវិយាចកា

អញ្ចលី ចក្កយោគ្វា វទ្ធិត្វា និមនុត្តមំ
 សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា កកោ បទ្វតមារុហំ ។
 ឯកនុត្ត ឥតោ កាយេ យំ បុប្ផមននី តតា
 តុក្កតី ធាតិជាបាមិ តុទ្ធម្មជាយនិ ផលំ ។
 កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ ភវ សាទ្វ សម្មហតា
 ធាតីវ តទ្ធវិ ទេត្វា វិហារមិ កតាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកា
 តិស្សា វិជ្ជា អនុម្បត្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុតា ធម្មស្សា វិហាត្វាចិ ធម អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុនំ អាយស្មា សលធម្មបុព្វកា កិក្ខុនំ ឥហា
 កាថាយោ អភាសិត្វាតិ ។

សល្យបុព្វកថាវិយាចកា សម្ពុតំ ។

សល្យបុព្វកថាវិយាចកា ១២

ខ្ញុំផ្គត់អញ្ចលីភ័យបង្ខំព្រះសង្ឃ ទ្រង់ប្រសើរជាងសត្វដើរពីរ
 ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឱ្យជ្រៅ ឡើងទៅកាន់ភ្នំ ។ ក្នុងកម្ម
 ទី ៩១ អំពីកម្មកម្មនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយដ្ឋ
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ខ្ពង់ ទេជាដែលខ្ពង់
 ចូល ។ កិលេសចាំឈ្លាយ ខ្ញុំដកចង្វាក់ហើយ គេចាំង
 ក្នុង ខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានភាសៈ ព្រោះបាន
 កាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ឧ ខ្ញុំមកឈ្ល
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ធម៌ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពុតា ៤ វិហារ ៨ ចិត្តកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ងាប់ច្បាស់ហើយ ចំណីសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសល្យបុព្វកថាវិយាចកា បានសម្តែងទូលំទូលាយ
 ចំណេះដឹងដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សល្យបុព្វកថាវិយាចកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

ឆតិយំ មោទកាយិកាបិយាបទានំ

(១៣) នករេ ឥន្ទមតិយោ កុដ្ឋនាសី អហោសហំ
 មម ភាគំ កហោត្វាន កង្គំ^(១) ឧទកហារិកេ^(២) ។
 បន្ទម្ហំ សមណំ និស្វា សន្តចិត្តំ សមាហិតំ
 បសន្ទចិត្តា សុមនោ មោទកេ ភីណិនាសហំ ។
 តេន កខ្មេន សុកតេន ធនោបណីយំ ច
 ឯក្ខន្តភីស^(៣) កម្សានិ វិនិច្ឆាតំ ន អកញ្ញហំ^(៤) ។
 សម្បត្តិញ កាវត្វាន សទ្ធំ អនុករី អហំ
 មោទកេ ភីណិនាស បត្តាហំ អនលំ បទំ ។
 គិលេសា ឈាបិតា មញ្ញំ ភវា សទ្ធេ សម្មហតា
 ចាតីវ ឥន្ទនំ ធម្មោ វិហារមំ អនាសវា ។
 ស្វាគតី វត មេ ភាសិ កុដ្ឋសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុម្បត្តា កាតី កុដ្ឋស្ស សាសនំ ។

១ ឧ. ឆតិ ។ ២ ឧ. ទេវភារិកា ។ ៣ ឧ. ម. ឯកវតី ។
 ៤ ឧ. ម. ឆត្យាហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

មោទកាយិកាបិយាបទានំ ទី ៣

(១៣) ថ្មុំជាត្តុទាសិ នៅក្នុងនគរោធន៍ បានកាន់យក
 ខ្ញុំចំណែក (និកម្ម) របស់ខ្ញុំ ហើយទៅកាន់កំណត់ទឹក ។ ខ្ញុំ
 បានឃើញសមណៈមួយរូប ក្នុងទីពាក់កណ្តាលផ្លូវ លោក
 មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ មានចិត្តតម្កល់មាំមួន ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
 មានចិត្តរីករាយ បានប្រកាន់និកម្ម ឆ ។ ខ្ញុំមិនដែលទៅ
 កាន់វិនិច្ឆាតអស់ ២៨ ឆ្នាំ ដោយកម្មដែលខ្ញុំធ្វើឈ្នះនាងផង
 ដោយការតម្កល់ទុកខ្លួនចេតនាទានផង ។ ខ្ញុំធ្វើឲ្យកុសល
 ហើយ ខ្ញុំបានទទួលសម្បត្តិពឹងអស់ ព្រោះបានធ្វើកុសល
 ឲ្យជាសម្បត្តិ ខ្ញុំបានដល់នូវកេរ្តិ៍ល្អ ដ៏ព្រះនិព្វាន ព្រោះ
 ប្រកាន់និកម្ម ឆ ។ គិលេសពាំងឡាយ ខ្ញុំផុតចំពោះ
 ហើយ កតព័ន្ធន៍ ខ្ញុំផុតចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 ភាសិៈ ព្រោះបានកាន់ចំណង់ ដូចមេដឹកនាំផ្គាប់ខ្ញុំទន្ទឹម ។
 ឧ ។ ខ្ញុំមកឈ្នះហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ឆ
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ចតុត្ថំ ឯកាសនាយកករណីយាបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិហាត្តាចិ ច អន្លិមេ
 ចន្ទ្យកិញ្ញា សន្និកតា កតិ ពុទ្ធស្ស ឧបសន្និ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា មោទកនាយិកា កិក្ខុទិំ ឥមា
 តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

មោទកនាយិកករណីយាបទានំ សម្ពុត្ថំ ។

ចតុត្ថំ ឯកាសនាយកករណីយាបទានំ

[១២] ឧកេ ហិសវតិយា អហោសិ មាសិកា តតា
 មាតា ច មេ ចិតា ថេវ កម្មន្តំ អកមិសុ តេ ។
 ចន្ទ្យន្តិកម្មិ សុរិយេ អន្តសំ សមណំ អបំ
 វិជីយា អនុកម្មន្តំ អសនំ ចញ្ញាបេសហំ ។
 កោណកនិក្ខតាទិហំ ចញ្ញាចេត្វាហមាសនំ(១)
 បសន្និធិត្តា សុមនា ឥមំ វចនមព្រឹ ។
 សន្តត្តា កបិតា(២) ភូមិ សូរេ ចន្ទ្យន្តិកោ(៣) បិកោ
 មាលុតា ច ន វាយន្តិ កាលោ ថេវត្ថមេហិតិ(៤) ។

១ ឧ. ចញ្ញាយន្តា ហិសនំ ។ ឧ. ចញ្ញាយន្តា មាសនំ ។ ២ ឧ. កុបិតា ។ ឧ. ឧ.
 ចន្ទ្យន្តិកា ។ ៤ ឧ. ថេវត្ថមេហិតិ ។

ឯកាសនាយកករណីយាបទានំ ទី ២

បដិសម្ពិទ្ធា ២ វិហាត្ត ៨ ឥតិអកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាស់ហើយ ចាំឯសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិ
 ហើយ ។

បានព្រាង ព្រះមោទកនាយិកាភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធផ្លូវ
 ភាពចាំនេះនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ មោទកនាយិកករណីយាបទានំ ។

ឯកាសនាយកករណីយាបទានំ ទី ២

[១២] ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាស្រីក្រីក្រផ្កា ទៅក្នុងឧបាសន្ទ-
 វនី មាតាបិតារបស់ខ្ញុំចាំនេះនោះ បានទៅធ្វើការងារ ។ កាល
 ព្រះភាទិឡកំពុងត្រង់ដាក់ ខ្ញុំឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ជាសមណៈ
 កំពុងនិមន្តទៅតាមផ្លូវ ខ្ញុំក៏ក្រាលអាសនៈ ។ ខ្ញុំក្រាលអា-
 សនៈដោយកម្រាល មានព្រំដែលមានរោមវ៉ែង ២ ផ្ទាប់ និង
 កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ វ៉ែងត្រដោយរូបសត្វសាញា
 ជាដើម ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានពោលពាក្យ
 នេះថា វេទនដ៏ក្តៅណាស់ ឈរនៅក្នុងបាទ ព្រះភាទិឡ
 កំពុងត្រង់ដាក់ ឡូលក៏មិនបក់ ចាំឯក្បាល ក៏ជិតអស់ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបកាខ

បញ្ញត្តិមាសនេមិទំ តវត្ថាយ បហាឡិ
 អនុកម្មំ ឧបាសាយ ធិសីទ មម អាសនេ ។
 ធិសីទំ តត្ថ សមណោ សុទត្តោ សុទ្ធិមាណសោ
 តស្ស បន្តំ កហោត្វាន យថាវន្តំ អនាសហំ ។
 តេន កាម្មេន សុតតេន នេតចាបណិទីហិ ច
 ដហិត្វា មាណសំ នេហិ តាវត្ថីសំ អកញ្ចហំ ។
 តត្ថ មេ សុតតំ ព្យឌ្ឆិ អាសនេន សុទិម្មតំ
 សដ្ឋិយោជនមុត្វេនិ តីសយោជនវត្ថុតំ ។
 សោត្តាមយា មណិមយា អថោចិ ដលីកាមយា
 លោហិតត្ថមយា នេវ បស្សន្តា វិវិដា មម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបកាខ

បង្កើតប្រាមហាមុនី ពាសនៈនេះ ខ្ញុំប្រាសហើយ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គអានស្រ័យ ខ្ញុំសេចក្តី
 អនុគ្រោះ គង់លើកាសនៈ របស់ខ្ញុំ ។ ព្រះសមណៈមាន
 ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធហើយ មានព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធសុទ្ធ គង់លើកាសនៈ
 នោះ ខ្ញុំទទួលយកបាត្រនៃព្រះអង្គ បានប្រគេនចម្លង សម
 គួរដល់ការចម្លង ។ ខ្ញុំលះបង្កើតកាយ ជាប់របស់មនុស្ស ក៏
 បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្ថីន្ស ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អ
 នោះផង ដោយការកម្មល់ទុកឲ្យចេញនោះផង ។ វិមាន
 របស់ខ្ញុំល្អ ត្រូវដល់នៃកាសនៈនិម្មិតហើយ ក្នុងឋានតាវត្ថីន្ស
 នោះ មានកំរស់ ៦០ យោជន៍ មានទំហំ ៣០ យោជន៍ ។
 បស្សន្តិផ្សេងៗ របស់ខ្ញុំ ជាវិការៈនៃមាស ជាវិការៈនៃកែវមណី
 ជាវិការៈនៃកែវផលិត ជាវិការៈនៃមាសមានរាងក្រហម ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ អបរាម

ពុទ្ធ គុរុល បដាយាមិ	ឧត្តិយេ បាមិ ព្រាហ្មណ៍
ឧត្តាគុរុលីកា សព្វត្ថ	ឯកាសនដលំ ឥទ្ធិ ។
គោមនស្សំ ន ជាបាមិ	ឯកុសន្តាបនំ មម
វេរុណ្ណិយំ ន ជាបាមិ	ឯកាសនដលំ ឥទ្ធិ ។
ជាតិយោ មិ ឧបដ្ឋន្តំ	ឧត្តា ចេលាវកា ^(១) ពហុ
អន្តេន អន្តិ កប្បាមិ	ឯកាសនដលំ ឥទ្ធិ ។
អញ្ញា មមេវ ញាមន្តិ	អញ្ញា កោដន្តិ កោដនិ
អញ្ញា មិ អលង្ករេន្តិ	អញ្ញា រមេន្តិ មិ សធា ។
អញ្ញា កន្ធ�ំ វិលម្បន្តិ	ឯកាសនដលំ ឥទ្ធិ
មណ្ឌលេ វុក្ខម្បលេ វា	សុញ្ញាគារេ វសន្តិយា ។
មម សន្តម្បមញ្ញាយ	បល្លង្កា ឧបតិដ្ឋតិ
អយំ បដិមគោ មញ្ញំ	ចរិមោ វត្តតេ ករោ ។
អដ្ឋាបិ វដ្ឋិ នធម្មា	បព្វជិ អនកាវិយំ

១ ឧ. ចេលាវិកា ។ ម. ចេលាបិកា ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ អបរាម

ខ្ញុំតែងតែក្នុងក្រលួលពីរ គឺក្បែរខ្ញុំនិងព្រាហ្មណ៍ ប្រកបដោយ
 ក្រលួលខ្ពស់ ក្នុងទីតាំងពួង នេះជាផលនៃភាសនាឯក ។
 ខ្ញុំមិនស្គាល់ពោធិសត្វ ដែលញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំឱ្យក្តៅ ខ្ញុំមិន
 ស្គាល់នូវកេរ្តិ៍ជ័យ ។ នេះជាផលនៃភាសនាឯក ។ មេច
 ស្រីគម ស្រីកំពុងពេញវិស្សន័យច្រើននាក់ កែងបម្រើខ្ញុំ ខ្ញុំទៅពី
 ចង្កេះមួយទៅចង្កេះមួយ គឺគេពង្រាស់ប្តូរគ្នា មិនដែលដើរពី
 នេះជាផលនៃភាសនាឯក ។ ពួកស្រីដទៃផ្សេងទៀតខ្ញុំ ពួក
 ស្រីដទៃឱ្យខ្ញុំបរិភោគភោជន ពួកស្រីដទៃប្រដាប់ពាក់តែង
 ឱ្យខ្ញុំ ពួកស្រីដទៃឱ្យខ្ញុំប្រេកអាសព្វៗ កាល ។ ពួកស្រី
 ដទៃ លាបគ្រឿងក្រអូបឱ្យខ្ញុំ នេះជាផលនៃភាសនាឯក ។
 កាលខ្ញុំនៅក្នុងមណ្ឌបត្តិ នៅជិតគង្គលីយ៍ក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់
 ក្តី បញ្ឈប់តែងតែរឿង ព្រោះដឹងនូវគម្រោះរបស់ខ្ញុំ នេះ
 គឺជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ គឺជាទីបំផុតនៃកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ថ្ងៃ
 នេះ ខ្ញុំចំណាត់ចោលនូវរាជ្យ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

ឧត្តរំ ឯកសន្តោយិកវេរិយាបទានំ

សតសហស្សេ វេនោ កាឃ្យេ យំ នាមមនី តនា
 ធុត្តតិ នាភិជាតាមិ ឯកាសនេសំ វេនំ ។
 កំលេសា លាចិតា មឃ្មំ កក សាឡេ សម្មហតា
 នាភីវ តន្ធនំ ធន្យា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ធុត្តសេដ្ឋស្ស សន្និកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អធិប្បត្តា កតំ ធុត្តស្ស សាសនំ។
 បដិសម្ពុតា ធម្មស្សោ វិហារត្ថាចិ ធម្មនិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សន្និកតា កតំ ធុត្តស្ស សាសនំ។
 វេនំ សុទ្ធំ អាយស្មា ឯកាសនេនាយិកា ភិក្ខុនំ
 វេនា តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកសន្តោយិកវេរិយាបទានំ សម្ពត្តំ ។

ឯកសន្តោយិកវេរិយាបទានំ វិ ៤

ក្នុងកប្បវិទ្យយវសន កំពិកទុកប្បវនៈ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
 បានឱ្យទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជា
 ផលនៃភាសនៈឯក ។ កិលេសចំណងយ ខ្ញុំផុតបំផ្លាញហើយ
 ភពចំណង ខ្ញុំផុតចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានភាសៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំក្នុងចង្កូរទង្គិក ។ ។
 ខ្ញុំមកឆ្កួតហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ព ខ្ញុំ
 បានសម្រេចហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិហារត្ថ ៨ និវេតនិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ចូលរស់ហើយ ចំណងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រកបគ្និហើយ ។
 បានឮថា ព្រះឯកសន្តោយិកភិក្ខុនី មានកាយ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាពចំណង ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចំរើ ឯកសន្តោយិកវេរិយាបទានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

បញ្ចមិ បញ្ចទីបទាយិកាថេរិយាបទានំ

[១៩] នករេ ហីសវតិយា ចារិកា(១) អាសហំ គនា
 អាភមេន វិហារេន ចកមិ តុសលត្ថិតា ។
 កាឡបក្ខម្ហំ ធិវសេ អន្តសំ ពោធិម្បលេ
 តត្ថ ចិត្តំ មសានេត្វា ពោធិម្បលេ ធិសីនហំ ។
 កុចិត្តំ ឧបដ្ឋេត្វា សិវេ កាទាន អញ្ញលី
 សោមនស្សំ ចវេនេត្វា ឯវំ ចិន្តេសិ ភាវនេ ។
 យនិ តុទ្ធា អមិតតុណ្ហា អសមប្បដិប្បកុណេ
 នស្សេតុ ចាដិហំ មេ ពោធិ ឧភាសតុ អយំ ។
 សហ អាវដ្ឋិតេ មច្ឆ័ ពោធិ មជ្ឈលី ភាវនេ
 សត្វសោវណ្ណមយា អាសិ ធិសា សត្វា វិភេទតិ ។
 សត្តវត្ថុន្តិវំ តត្ថ ពោធិម្បលេ ធិសីនហំ
 សត្តមេ ធិវសេ ចត្ត ធិបច្ចដំ អកាសហំ ។

១ ឧ. ធម៌. ពារិទ្ធ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

បញ្ចទីបទាយិកាថេរិយាបទានំ ទី ៥

[១៨] ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាស្រីអ្នកជំរុះឈើ នៅក្នុងនគរ
 យាស្សវតី ខ្ញុំជាស្រីត្រូវការដោយកុសល តែងដើរទៅរក
 ភាគម ទៅក្រៅហារ ។ ខ្ញុំបានឃើញដើមពោធិព្រឹក្សដ៏តូច
 ក្នុងថ្នល់កាឡប័ក ហើយញ៉ាំងចិត្តទូទ្រង់ថ្វាចំពោះពោធិព្រឹក្ស
 នោះ ក៏អង្គុយនៅក្បែរគល់នៃពោធិព្រឹក្ស ។ ខ្ញុំតម្កល់ចិត្ត
 គោរព ធ្វើទូរអញ្ញលីលើសិរ្សៈ ហើយធ្វើទូរសោមនស្ស ក៏
 គិតយ៉ាងនេះ ក្នុងទណៈនោះថា បើព្រះពុទ្ធមានគុណរាប់
 មិនបាន មិនមានបុគ្គលអ្វីមេស្មើមែន សូមឲ្យពោធិព្រឹក្ស
 នេះ សម្រេចនូវបាដិហារ្យ ដល់ការកាតព្វ គឺសូមឲ្យពោធិ-
 ព្រឹក្សភ្លឺស្វាង ។ ដំណាលគ្នានឹងខ្ញុំកំពុងពិចារណា ពោធិព្រឹក្ស
 ក៏ភ្លឺស្វាង ភ្លាយទៅជុំវិញវិហារសាទាំងអស់ ធិសីនហំក៏
 ត្រង់អ្វីៗ ក្នុងទណៈនោះ ។ ខ្ញុំអង្គុយក្បែរគល់ពោធិព្រឹក្ស
 នោះ គល់ព្រឹក្សយប់ ដល់ថ្ងៃទី ៧ ខ្ញុំបានបូជាប្រថិប ។

ចក្ខុវិស័យកាលវេយ្យាបក្ខ

អាសន៍ បរិវារក្ខា	បញ្ច ទីបាទិ បដ្ឋល្យ
យាវ ឧទេតិ សុរិយោ	ទីបា មេ បដ្ឋល្យ តណ ។
កេន កាម្មេន សុកាកេន	ចេតនាបណ្ឌិតិ ប
ជហិត្វា មាទុសំ ធម៌	តាវត្តិសំ អតញ្ញាហំ ។
តត្ថ មេ សុកាតំ ព្យម្ពំ	បញ្ច ទីបាតិ វុច្ឆតិ
សដ្ឋិយោជនឧទ្យោជំ	តិសយោជនវត្ថុតំ ។
អសរេន្ទយ្យានិ ទីបាទិ	បរិវារ ជលីសុ មេ
យាវតា ធម៌កវិ	ទីបាលោកោន ផោតតិ ។
បុព្វមុខា(១) ទិសីទិក្ខា	យនិ វេញាមិ បស្សិតុ
ឧទ្ធិ អនោ ច តិវិយំ	សត្វំ បស្សាមិ ចតុប្បា ។
យាវតា អភិកាស្វាមិ	នដ្ឋំ សុកាតទុក្ខនិ(២)
តត្ថ អាវរណ៍(៣) ឧត្តិ	វុក្ខោសុ បព្វកេសុ វា ។

១ ឧ. បរិវារ ។ ២ ឧ. សុកាតទុក្ខតេ ។ ៣ ឧ. មេ វិលំ ។

ចក្ខុវិស័យកាលវេយ្យាបក្ខ ទី ៨

ប្រចិនបាទិ ៨ នោះ ក៏ត្រូវរៀនឡើងវិញកាលនោះ កាលនោះ
 ប្រចិនបាទិឡាយរបស់ខ្ញុំ ត្រូវរៀន ដល់ដល់ព្រះភោជន្តរៈ
 ឡើង ។ លុះខ្ញុំលះបង់ពន់កាយ ជាប់របស់មនុស្ស ក៏បានទៅ
 កើតក្នុងឋានត្រៃវិទ្យា ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើឈ្នះនាងផង
 ដោយការអម្បាល់ទុកក្នុងចេតនាទានផង ។ ប្រាសាទរបស់ខ្ញុំ
 ដែលបុព្វកម្មធ្វើឈ្នះហើយ ក្នុងឋានត្រៃវិទ្យានោះ លោក
 ហៅថា បញ្ចវិស័យប្រាសាទ មានតំលៃ ៦០ យោជន៍ មាន
 ទំហំ ៣០ យោជន៍ ។ ប្រចិនបាទិឡាយ របស់ខ្ញុំ មាន
 ចំនួនរាប់ម៉ឺនអស់ តែត្រូវរៀនដុំវិញ គរាទៅវា ក៏ត្រូវដោយ
 ធម៌ប្រចិនបាទិផង ។ ខ្ញុំគិតយល់ទៅកាន់ទិសទាំងពីរ
 បើខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីមើល ទាំងសី ទាំងក្រោម និងទិសទាំង
 ខ្ញុំក៏ឃើញនូវវត្ថុទាំងអស់ ដោយចក្ខុ ។ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីឃើញ
 នូវកម្មដែលខ្ញុំធ្វើឈ្នះធ្វើតាមក្រក់ ដល់ដល់ គ្រឿងបិទបាំងក្នុង
 វត្ថុទាំងនោះ នោះជាឈើឬក្នុង ក៏មិនមាន ដល់ដល់នោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបាទ

អសីតិទេវរាជ្ជំ	មហេសីត្ថមការយី
សតាទំ ចក្កវត្ថំ	មហេសីត្ថមការយី ។
យំ យំ យោធូបបដ្ឋាមិ	ទេវត្ថំ អដ មាទុសំ
និបសកសហស្សានិ	បរិវារ ជលន្តិ មេ ។
ទេវលោកា ចរិត្វាន	ឧប្បជ្ជំ មាតុកុច្ឆិយី
មាតុ កុច្ឆិកតំ សន្តិ(១)	អត្ថំ មេ ន និមីលតិ ។
និបសកសហស្សានិ	បុញ្ញកម្មសមន្តិទោ(២)
ជលន្តិ សូតិកាកោហោ(៣)	ចញ្ជានិទានិទំ ផលំ ។
ចន្ទិមេ កវសម្បត្តេ	មាទសំ វិនិវត្តយី(៤)
អជរាមរី សីតិការី	និព្វានំ ចស្សយី អហំ ។
ជាតិយា សត្តវស្សាហំ	អរហន្តំ អមាបុណី
ឧបសម្ពាធយំ ពុទ្ធា	ចញ្ជានិទានិទំ ផលំ(៥) ។
មណ្ឌារេ កុក្ខមូលេ វា	សុញ្ញកាការេ វសន្តិយា
សតា ចជ្ឈលកេ និមី	ចញ្ជានិទានិទំ ផលំ ។

១ ១. មាតុ កុច្ឆិកតា សន្តិ ។ ២ ១. បុញ្ញកម្មសមន្តិទា ។ ៣ ២. សូតិកា កោហោ
 ៤ ១. វិនិវត្តយី ។ ៥ ២. កុណមញ្ញយ កោហោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបាទ

ខ្ញុំបានជាមហេសីនៃទេវរាជ ៨០ ៨៨ បានជាមហេសីនៃ
 ស្តេចបក្រភ្នំ ១០០ ៨៨ ។ ខ្ញុំនៅកាន់កំណើតណា ។ ជា
 ទេវតាឫទ្ធស្ស ប្រឌឹបមានចំនួនមួយសែន ភ្នំដុំវិញខ្ញុំ ។
 លុះខ្ញុំឮគេហៅហៅ មកកើតក្នុងផ្ទះមាតា កាលខ្ញុំនៅ
 ក្នុងផ្ទះមាតា ភ្នែករបស់ខ្ញុំមិនដែលឆ្កួនឡើយ ។ ប្រឌឹប
 ចំនួនមួយសែន ដែលប្រកបដោយបុញ្ញកម្ម មែនភ្នំក្នុងផ្ទះ
 ជាច្រើនស្ងួត នេះជាផលនៃប្រឌឹប ៥ ។ កាលគេជាទីចម្អុក
 ដល់គ្រូមាហើយ ខ្ញុំញ៉ាំងចំនួនប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំឃើញព្រះ
 និព្វាន មិនមានដកនិមិមរណៈ មានសេចក្តីត្រជាក់ ។ ខ្ញុំ
 មានកាយ ៧ ឆ្នាំ អំពីកំណើត ក៏បានសម្រេចព្រះអរហន្ត
 ព្រះពុទ្ធត្រង់ឱ្យឧបសម្ពាធដល់ខ្ញុំ នេះជាផលនៃប្រឌឹប ៥ ។
 កាលខ្ញុំនៅក្នុងមណ្ឌបក្តី ជិតដល់រោងក្តី ក្នុងផ្ទះល្ងាចក្តី ប្រ-
 ឌឹបភ្នំភ្នំភ្លើង សព្វ ។ កាល នេះជាផលនៃប្រឌឹប ៥ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា បញ្ចនីបនាយិកា កិក្ខុនិ
ឥហ កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ចក្ខុទិបទយិកលើយាបទាន សច្ចំ ។

ឆដ្ឋំ នឡមាលិកាលើយាបទាន

(១៦) ចន្ទភាតានន្តរិយេ	អហោសី កំណ្ហី តណ
អន្ទសំ វិរដិ វុទ្ធិ	សយម្ហំ អបរាជេតិ ។
បសន្នចិត្តា សុមថា	វេទនាតា កកត្ថាលី
នឡមាលី កហេត្វាន	សយម្ហំ អភិប្បជយី ។
តេន កម្មេន សុកតេន	វេទនាបណិជ្ជហិ ច
ជហិត្វា កំណ្ហីនេហំ	តាវត្ថុសំ អកក្ខហំ ។
នត្ថិសនេវិរាជ្ជនំ	មហោសិត្តមការយី
មនសា បត្ថិតិ មយ្ហិ	និព្វត្តតិ យជិជ្ជិតិ ។
នសច្ចំ ចក្កវត្ថុនំ	មហោសិត្តមការយី
ទុច្ចតត្តា(១) ហុត្វាន	សំសរាមេ កវេសុហំ(២) ។

១ ឧ. សុច្ឆត្ថ ។ ២ ឧ. រាជស្វហំ ។ ឧ. រាជសហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះបញ្ចវិបទយិកាភិក្ខុនី មានកាយ បានសម្បែងខ្លួន
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចក្ខុទិបទយិកលើយាបទាន ។

នឡមាលិកាលើយាបទាន ទី ២

(១៦) កាលនោះឯង ខ្ញុំក៏ដាក់កិច្ចឆ្លើយ ទៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងចម្បង-
កាតា ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធជាព្រះសេយ្យ ទ្រង់ប្រាសចាកចូល
ទ្រង់ឈ្នះតំលេស ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយខ្លាំង
មានចិត្តព្រមរា ធ្វើនូវអត្ថាសី ហើយកាន់យក នូវកម្រង
ផ្កាបុរៈ ទៅបូជាចំពោះព្រះសេយ្យ ។ ខ្ញុំលះបង់រាងកាយជា
កិច្ចឆ្លើយ បានទៅកើតក្នុងឋានភាវត្ថុវិញ ដោយកុសលកម្មដែល
ខ្ញុំធ្វើឈ្នះនោះផង ដោយការកម្មល់ទុកនូវចេតនាទោះផង ។ ខ្ញុំ
បានជាមហោសី នៃទៅរាជ យាង ផង សេចក្តីប្រាថ្នាដោយ
ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ទៅមកកើតឡើង តាមសមគួរដល់សេចក្តីប្រាថ្នា ។
ខ្ញុំបានជាអគ្គមហោសី នៃស្តេចចក្រភក្តិ ១០ ផង ព្រោះបាន
សន្សំរាងកុសល ខ្ញុំក៏ដឹងអន្ទាល់ទៅ ក្នុងភពទាំងឡាយ ។

ឡោហិតវេយាបកាន់

កុសលី វិជ្ជាត មឃ្លី បត្វជី អនតារិយំ
 បូជារហា អហំ អដ្ឋ សក្យបុត្តស្ស សាសនេ ។
 ធនុទ្ធកុតេ វេតោ កក្កោ យំ ពុទ្ធមភិច្ឆជយំ
 ធុត្តតំ ធាភិជាធាមិ ធន្យមាលាយិទំ ជលំ ។
 វិសុទ្ធមនសា អដ្ឋ អបេតមនថាបិកា
 សត្វាសវចរិត្តិណា ធន្តិធានិ បុណ្ណោ ។
 កិលេសា ឈាចិត្តា មឃ្លី កវា សាទ្ធ សម្មហតា
 ធាតវ ធនុទំ ធន្វា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ធនស្សោ វិទោក្ខាចិ ច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 វេត្ថំ សុទំ អាយស្មា ធន្យមាលិកា ភិក្ខុនី វេតា
 កាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឡោហិតវេយាបកាន់ សម្ពុទ្ធ ។

ឡោហិតវេយាបកាន់ ទី ២

កុសលី បេសំខំ វេយាបកាន់ ខំបានចូលរត់កាន់ផ្ទះ ថ្ងៃនេះ
 ខំជាស្រីអ្នកដល់ការបូជា ក្នុងសាសនា នៃព្រះសក្យបុត្ត ។
 ក្នុងកម្មវិធី ៨៤ អំពីកម្មកម្មនេះ ព្រោះហេតុដែលខំបានបូជា
 ព្រះពុទ្ធ ក្នុងកាលនោះ ខំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផល
 នៃកម្មវិធីនោះ ។ ថ្ងៃនេះ ខំបានចិត្តស្អាត ប្រាសចាក
 ចិត្តលាមក មានការស្រពះចង់ក្នុងអស់ហើយ ឥឡូវនេះ គាត់
 ថ្វីមិនមានទៀតឡើយ ។ កិលេសចង់ឡើយ ខំបានផុត
 ចង់ផ្ទុកហើយ គាត់ចង់អស់ ខំផុតចោលហើយ ខំជាអ្នកមិន
 មានការស្រពះ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំផ្ទុក
 ទង្វើ ។ ឧ! ខំមកឮហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រ-
 សើវ វិជ្ជា ខំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិទោក្ខ ៨ នឹងកក្កា ៦
 នេះ ខំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ចង់សាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខំបានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮជា ព្រះឡោហិតវេយាបកាន់ មានអាយុ បានសម្តែងឲ្យភាព
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ ឡោហិតវេយាបកាន់ ។

សុត្តម្ព មហាបជាបតិគោតមីប្រិយោបទានំ

(១៧) ឯកទានំ លោកធម្មោតោ វេសាលីយំ មហាវេន
 ក្សត្រាភារេស្ម វេសាលាយ វេសតេ នវលាវមិ ។
 តទា ជិនស្ស មាតុញ្ញា មហាតោតមំ កិក្ខុនំ
 តហិយេវ មុវេ រម្មេ វសិ កិក្ខុនុបស្សយេ ។
 កិក្ខុនំហិ វិមុត្តាហំ សតេហំ សហ មញ្ញាហំ
 វហោតតាយ តស្មេវំ ចិត្តស្ស្វា ចិ វិតក្កតំ ។
 កុទ្ធស្ស ចរិចិត្វានំ សាវកក្កយុតស្ស វា
 វាហុលានន្ទាន្ទានំ ធាហំ លញ្ញាមិ(?) បស្សិតុំ ។
 បដិកក្កាយុសង្ការំ ឱសជ្ជិទ្ធាន ចិត្វតំ
 តច្ឆេយ្យំ លោកធាដេន អនុញ្ញាតា មហេសិទា ។
 តហិ មញ្ញសតានិចិ កិក្ខុនំ វិតក្កតំ
 អាសិ ខេមាទិកានម្យំ ឯកទេវ វិតក្កតំ ។

១. ១. សព្វេនិ ។

មហាបជាបតិគោតមីប្រិយោបទានំ ទី ៧

(១៧) ក្នុងសម័យមួយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាប្រធាននៃលោក
 ព្រះអង្គជាសាវ័ទី ទូន្មានឲ្យបុរសដែលគួរទូន្មាន ច្រើននាក់នៅ
 ក្នុងក្សត្រាភារសាលា ក្នុងមហាវិទ្យាល័យ ទៀបក្រុងវេសាលី ។
 កាលនោះ កិក្ខុនិយាយមហាបជាបតិគោតមី ជាព្រះមាតុញ្ញា
 នៃព្រះជិនស្រី នៅក្នុងសំណាក់កិក្ខុនំ ជិតចុះជាទីកេតយៈនោះ
 ឯង ។ ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមីកិក្ខុនំ នៅក្នុងវិស្វាតំ
 ជាមួយនឹងភិក្ខុនិ ដែលមានចិត្តព្រមទ្រព្យចាកកិលេស
 ចំនួន ៥០០ រួច ព្រះនាងមានចិត្តគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អញ
 (ហើសនៅ) មិនបានដឹងការយ៉ាងណានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ នៃ
 គូសាវ័ក នៃពហុលេ គាត់ទទួលបាននូវ តំរូវអនុញ្ញាតព្រះ
 លោកធាបដាមហាបតិ លេបនូវកាយុសង្ការ ទៅកាន់ព្រះ
 ចិត្តានុភាម ។ ។ សេចក្តីគ្រិះរិះរបស់នាងកិក្ខុនំ ៥០០
 រូបក្តី សេចក្តីគ្រិះរិះរបស់នាងកិក្ខុនំចាំងឡាយ មាននាង
 កិក្ខុនិយាយទោជាដើមនក្តី ក៏ដូចព្រះនាងភោតមីដែរ ។

សន្តម៌ មហាបទពក៌កោតិយិយាបទា

ក្នុងចំណោម តណា អាសិ ជាតិកា ទេវទុក្ខកិ
 ឧបស្សយានិវត្តាយោ ទេវតា សោកាជីវិតា ។
 វិលមន្តា សកុណំ តត្ថស្សនិ បវត្តយិ
 សព្វា^(១) កិក្កុដិយោ កាហិ ឧបត្ថាន កោតមី ។
 ធិបត្ថ សិរសា ចានេ ឥទ្ធ វចនមាត្រី
 តត្ថ កោលយវាសិត្តា^(២) មយមយេ រហោតតា ។
 សាចលា ចលិតា ក្នុង ជាតិកា ទេវទុក្ខកិ
 បរិទេវា ច សុយុទ្ធ កម្មត្ថំ ទូន កោតមី ។
 តណា អវាច សា សត្វំ យថាបរិកត្តិកំ
 តតោចិ^(៣) សព្វា អាហំសុ^(៤) យថាបរិកត្តិកំ ។
 យទិ តេ រុចិកំ អយេ ធិព្វាធិ ថាមំ សិវំ
 ធិព្វាយិស្សាម សព្វាចិ ឡាទុញ្ញាតតុក្កកោ^(៥) ។

១ ឧ. មីត្តា ។ ២ ឧ. កោលយវាសិត្តា ។ ៣ ឧ. ម. កោលយា ។ ៤ ឧ. អហំសុ ។
 ៥ ឧ. ម. ឡាទុញ្ញាយសុទ្ធព ។

មហាបទពក៌កោតិយិយាបទា ទី ៥

គ្រានោះ មានការកម្រិតដែរដ៏ ទាំងផ្តុំកំលាំងឡើង
 ទៅតាមទំនៀម ដែលត្រូវយោងទៅក្នុងសំណាងកិត្តិ ក៏
 ត្រូវសម្របសម្រួលទៅទៀត ។ (ទៅតាមទំនៀម) យំទុញ្ញ
 ញាតិទិក្ខុកនិសេចក្តីកុណាឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទំនៀម កិត្តិ-
 និទានសំ ចូលទៅជិតនាងភាគមិត្តិ ជាមួយនឹងទៅតា
 មាងនោះ ហើយគ្របពុម្ពដោយសំរុះទៀបបាត ភោគទូរ
 ពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ យើងទាំងឡាយនៅ
 ក្នុងទីស្ងាត់ ត្រូវដំណាក់ទីក្រសែច្របេះហើយ ក្នុងទីនោះ ។
 បពិត្រព្រះនាងភាគមិត្តិជាម្ចាស់ ដែលនឹងនោះ កម្រិតញាប់ញ័រ
 ទាំងផ្តុំកំលាំងឡើង ទាំងសេចក្តីឡើងក្បាល ក្នុងយើងក៏
 បានឡើងដែរ តើមានហេតុដូចម្តេច ។ គ្រានោះ ព្រះនាង
 ក៏ប្រាប់នូវហេតុទាំងអស់ ដែលនាងជ្រើរ ។ សំដាប់នោះ
 កិត្តិនិទានសំ បានប្រាប់នូវហេតុដែលខ្លួនជ្រើរហើយដែរ
 ថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ព្រះទីវានជាទីក្រមយ៉ាងក្រ-
 លែង បើព្រះនាងចេញចិត្តហើយ បពិត្រព្រះនាងដែលបាន
 ព្រះពុទ្ធកុណាហើយ យើងទាំងអស់គ្នាទាំងនឹងនាងដែរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព

មយំ សហាវំ ធិក្ខត្តា យវាបិច កវាបិច
 សហាយេវ កមិស្សាមិ ធិត្វាទំ បុរុក្កមំ ។
 ធិត្វាបាយ វជន្តិទំ(១) កី វត្តាមីភិ សា វទំ(២)
 សហ សត្វាហំ ធិក្ខត្តំ កិក្ខុទិលយនា គនា ។
 ឧបស្សយេ យាទិវត្តា ទេវតា នា ឧបនុ មេ
 កិក្ខុទិលយនស្សនំ បន្តិមំ នស្សនំ មម ។
 ន ជក មជ្ជ វា យត្ថ អប្បិយេហិ សមាគមោ
 បិយេហិ ន វិយោតោត្ថំ កំ វជ្ជិយំ(៣) អសន្នតំ ។
 អវីតវតា តំ សុត្វា វចនំ សុតតោវសា
 សោកត្តា បរិទេវីសុ អហោ ពោ អប្បបុញ្ញតា ។

១ ម. វជ្ជនំ ។ ២ វ. វិទំ ។ ៣ វ. ម. វិជ្ជនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បទាន

យេនីវាជំឡាយនីនំចេញបាភដុះបាភភព ជាមួយនឹងព្រះនាង
 វិជេ យេនីនីវេកានំព្រះធិត្វាទ ជាបុរីដ៏ទុក្ខម ជាមួយនឹង
 ព្រះនាងទៀត ។ កាលភក្កុនីតាំងឡាយ ពោលដើម្បីធិត្វាទ
 ព្រះនាង ព្រះនាងកំពោលថា ខ្ញុំនឹងជាអ្វី ហើយវាចេញ
 ទៅបាភលំនៅភក្កុនី ជាមួយនឹងភក្កុនីទាំងអស់ ព្រះនាងថា
 ទៅកាលវាដែលគាត់ស្រីយនៅ ក្នុងសំណាក់ភក្កុនី ទៅកាតាំង
 នោះ សូមគត់ទោសដល់ខ្ញុំ ការឃើញលំនៅនាងភក្កុនីនេះ
 ជាការឃើញច្រើនបំផុតរបស់ខ្ញុំ ។ ជកក្តី មជ្ជក្តី មិនមានក្នុងទី
 ណា ការផ្សំប្រទះដោយសក្ខីនិងសង្ខារ មិនជាច្រើនឡាញ់ក្តី
 ការប្រាត់ប្រាសបាភសក្ខីនិងសង្ខារជាច្រើនឡាញ់ក្តី មិនមាន
 ក្នុងទីណា ទីនោះ ហៅថាអសន្តតៈ ។ ពួកភក្កុនីជាទេស
 របស់ព្រះសុគត ដែលមិនទាន់ប្រាសបាភភពៈ បានស្តាប់
 ទូរតាមរយៈនោះហើយ ព្រះសេចក្តីសោកស្របសង្កត់ ក៏ទ្វេក
 ឡូលថា ឧហ្ម៎! យេនីវាជំឡាយ ជាបុគ្គលឥតបុណ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព

បរិញ្ញាតិ មយា ទុក្ខំ ទុក្ខហេតុ វិវដ្តិតោ
 ចិរោចោ មេ សង្ខារោ មត្តោ ធារិយំ សុភារិកោ ។

ឃប់រំ ភាណវំ ។

បរិច្ឆេទោ មយា សត្វា កាតំ ទុក្ខស្ស សាសនំ
 ទុហិតោ កុក្កោ ភារោ ភវនេត្តិ សម្មហោ ។
 យស្សន្ទាយ(*) បព្វជិតា អតារស្មា អនការិយំ
 សោ មេ អត្តោ អនុច្ចត្តោ សព្វសីលោជនក្កយោ ។
 ទុក្ខោ កស្ស ច សទ្ធម្មោ អនុចោ យាវំ តិដ្ឋតិ
 ចិត្តាតុំ តាវ កាលោ មេ នា មំ សោចដំ ធុត្តិកា ។

១ ១. យស្សន្ទាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាគ

ព្រះសចក្កុក្ខុ ខ្ញុំបានកំណត់ដឹងហើយ ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ
 ខ្ញុំស្រឡាញ់ហើយ ព្រះនិក្ខានជាចិរលក់ទុក្ខ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងមគ្គទៀត ខ្ញុំក៏បានអប់រំស្ត្រីហើយ ។

ឃប់រំ ភាណវៈ ទី ១ ។

ព្រះសាស្តា ខ្ញុំចម្រើនហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ការដ៏ធ្ងន់ ខ្ញុំបានដាក់ប៉ុនហើយ ឥណ្ឌាជាឧ-
 បាសនាសត្វក្នុងក្រុង ខ្ញុំក៏បានដកចោលហើយ ។ ស្រី
 តាំងឡាយចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍ជាទីអស់ទៅនៃសំយោជនៈតាំង
 ក្នុងនោះ ខ្ញុំក៏បានដល់ហើយ ។ ព្រះពុទ្ធក្តី ព្រះសេដ្ឋ
 របស់ព្រះពុទ្ធនោះក្តី បិតាទៅមិនទុះទាត ដកចោល កាលនេះ
 ជាកាលអ្នកដើម្បីខ្ញុំនឹងនិក្ខាន ដកចោល ម្ចាស់កូនស្រី
 តាំងឡាយ តាំងតាំងឡាយ កុំសោកស្តាយខ្ញុំឡើយ ។

សក្កុំ ឧបាសមាចនីគោតមិវិយាចគង់

គោណ្ឌញ្ញនន្ទនន្ទានិ តិដ្ឋន្តិ ភហុលា ដិបោ
 សុទ្ធិតោ សហិតោ សង្ខោ ហតទប្បា(១) តិភ្នំយា ។
 ឡិក្កាកាវិសស្ស យសោ ឧស្សិតោ មាមន្តោ
 នន្ទ សម្បត្តិកាលោ មេ ធិត្វានន្ទាយ បុត្តិកា ។
 ចិវប្បភូតិ យំ មយ្ហិ បត្តិកំ អន្ត សិដ្ឋតេ
 អាទន្ទកេវិកាលោយំ កី វោ អស្សហំ បុត្តិកា ។
 សនេ មយំ នយោ អត្ថិ យនិ ចត្តិ កាតញ្ញកា
 សន្ទុដ្ឋតិយា សត្វា កាលោ វិរិយំ នន្ទ្រំ ។
 មំចំ អនាសិ ចត្វដ្ឋិ សម្ពុត្តោ យាចិតោ មយា
 តស្មា យថាហំ នន្ទិស្សី(២) តថា តំ អនុតិដ្ឋថ ។

១ ប. ហតទប្បា ១ ។ ២ ឧ. គស្មា យថាហតុន្ត្រិយ្យ ។

ឧបាសមាចនីគោតមិវិយាចគង់ ទី ៨

ព្រះកាលុំញ្ច ព្រះកានន្ទ ព្រះនន្ទ ព្រះភហុល ព្រះដិស្រី
 ព្រះចំនីព្រះសង្ឃ ចូរឋិតនៅជាសុខចុះ ចំនីពួកគ្រឿងដែល
 មានសច្ច័យនឹងឡើយសាបសូន្យហើយ ក៏បីនោះជាសុខចុះ ។
 យសនៃវិទូរបស់ស្តេចក្រុងកោះ ចម្រើនឡើងហើយញាញ់ឡើង
 ម្នាលកូនស្រីចំនីឡាយ ក្រុង (កាលនេះ) ជាសម្បត្តិកាល
 ដើម្បីឲ្យខ្ញុំនាំគ្នាហើយឬ ។ ចាប់តាំងពីយូរយារមកហើយ
 សេចក្តីប្រាជ្ញាណា ដែលខ្ញុំកម្លាំងទុក (សេចក្តីប្រាជ្ញានោះ)
 នឹងសម្រេចក្នុងថ្ងៃនេះ កាលនេះ ជាកាលក្នុងទូលកើត សេចក្តី
 ព្រះភក្ត្រនឹងមិ ម្នាលកូនស្រីចំនីឡាយ នាងចំនីឡាយ នាង
 ប្រយោជន៍អ្វី នឹងសម្រេចចិត្តក្នុង ។ បើនាងចំនីឡាយមាន
 សេចក្តីពាលិតខ្ញុំ ឬក៏ជាអ្នកកត់ត្រានឹងខ្ញុំ នាងចំនីសុភា ចូរ
 ធ្វើឲ្យយាមឲ្យហំ ដើម្បីញ៉ាំងព្រះសង្ឃ ឲ្យនាំនាំទៅមុខ ។
 ព្រះសង្ឃដែលខ្ញុំគន្ធាសុំហើយ ព្រះភក្ត្រក៏ទ្រង់ប្រទានឲ្យផ្ទុយ
 ដល់ស្រីចំនីឡាយ ព្រោះបាតុនោះ ខ្ញុំនឹងព្រះភក្ត្រ យ៉ាងណា
 នាងចំនីឡាយ ចូរប្រព្រឹត្តតាមដំណើរនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបក

តា ឯវមនុស្សសិក្ខា កិក្ខុដំណី បុរាណ
 ឧបេជ្ជ តុទ្ធិ វង្គិកា ឥតិ វង្គមន្ត្រី ។
 អហំ សុភត តេ មាតា ភុរិ(១) ធិរ បិតា មម
 សទ្ធម្មសុខនោ នាម តយា ជាតម្ពី តោតម ។
 សំវិទ្ធិតោយំ សុភត វុបកាយោ មយា តវ
 អាធិន្ទិយោ ធម្មកាយោ(២) មម សំវិទ្ធិតោ តយា ។
 មុហេត្ថិ តណ្ហាសមធិ ទិវំ ភំ ចាយិតោ មយា
 តយាហំ សន្តមទ្ធព្វំ ធម្មទិវម្បិ(៣) ចាយិតា ។
 កទ្ធាវត្សនេ(៤) មយ្ហិ អនណោ ភំ មហាមុនេ
 បុត្តកាមិភិយោ យាធិ លក្ខន្តិ(៥) តាធិសំ សុតំ ។

១ ឧ. ភំ ច ។ ២ ឧ. ធីត្ថិវោ ធម្មតតុ ។ ម. ធីត្ថិវោ ធម្មតតុ ។ ៣ ឧ. ធម្មទិវ្វិ ។
 ៤ ឧ. វត្ថុវាវត្សនេ ។ ៥ ឧ. បុត្តកាមា បីយោ ពាវ លាតំ ធិតិ វិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបក

ព្រះនាងនោតមី បានប្រៀនប្រដៅនូវកូនៗ ទាន់កាលនោះ
 យ៉ាងនេះហើយ កូនកិត្តិក៏វិបាក ហើយចូលទៅក្នុងបន្ទី
 ព្រះសេដ្ឋី បានពោលនូវការស្វែងរក បពិត្រព្រះសុភត ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ ជាព្រះមាតាបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់នាង
 ប្រាជ្ញ ក៏ព្រះអង្គជាព្រះបិតាខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអរោហ
 នាម ព្រះព្រះអង្គទ្រង់ប្រទាននូវព្រះសង្ឃខ្ញុំសេដ្ឋីសុខ
 បពិត្រព្រះនាតម ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះថា ភិក្ខុអំពីព្រះអង្គ ។
 បពិត្រព្រះសុភត រូបកាយនៃព្រះអង្គនេះ ខ្ញុំឲ្យចម្លែងហើយ
 ធម្មកាយជាទីព្រាហ្មណ៍របស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គឲ្យចម្លែងហើយ ។
 ខ្ញុំខ្មាស់ឲ្យព្រះអង្គទៅទឹកក្រវី ដែលរង្វាប់នូវសេដ្ឋីស្រក
 ហ្វូងមួយពេល ព្រះអង្គឲ្យខ្ញុំទៅទឹកក្រវីគឺធម៌ នាសេដ្ឋី
 ស្ងប់រង្វាប់ជាទីបំផុត បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គមិននាង
 បំណុលដល់ខ្ញុំ ក្នុងការរក្សានូវចំណងរេ ស្រីចំណងរេយបង
 បានកូន កាលបងស្រឡា វេលាបានកូនប្រាកដដូចព្រះអង្គ ។

សង្គម មហាបក្សពិភពលោកលើយោធា

មន្ត្រីនានា ជំនាញ យោ មាតា សា(១) កវណ្ណា ។
 ជំនាញ យោ មន្ត្រី តាវិកា កវណ្ណា ។
 រក្សា មាតា មហាសីតិ សុលកំ ជាមមិត្តជំ
 តុល្យមាតា យំ ជាមំ ឯតំ មាមនុស្សកំ ។
 តត្ថ លន្ទំ មហាវិ(២) បណិជានំ មមន្តយា
 អនុកំ វា មហន្តំ វា តំ សុទ្ធំ ឫតំ តយា(៣) ។
 បរិជិត្យាតុមិជ្ជាមំ វិហាយេមំ កាលេវិ
 អនុជាបាហំ មេ វិវ ធុត្តន្តកាវ ឆាយកា ។
 តត្ថស្រីសង្ខារកិល្លា បាទេ កមលកោមលេ
 បសារេហំ បណាមន្ត កវិស្សំ ឫត្ថបេមហំ(៤) ។

១. ១. ២. ៣. ៤. មហា វិ ១ ៣ ៥. ម. មហា ១ ២ ៥. បុណ្ណមសា ។

មហាបក្សពិភពលោកលើយោធា ទី ៧

បពិត្រព្រះអង្គជាមេសា មាតា ណា របស់ស្តេចជាធំជាងនោះ
 នានាស្តេចមន្ត្រីជាដើម មាតា មាតា គឺឱ្យព្រះអង្គដែលលំបាក
 ក្នុងសមុទ្រគំភព បានព្រះអង្គចំរៀងហើយ បាតសមុទ្រគំភព ។
 ព្រះមាម ជាព្រះមាតា ជាព្រះមាហាសីរបស់ស្តេច គឺស្រីតាំង
 ឡាយ តែងបានដោយឆ័យ ៦ ព្រះនាមជាព្រះពុទ្ធមាតានោះ
 គឺស្រីតាំងឡាយ សឹងបានដោយកម្រៃព្រៃពេក ។ បពិត្រព្រះ
 មហាវិះ ៦ សេចក្តីប្រាថ្នាជាដ៏ថ្លៃថ្លា ឱ្យព្រះអង្គបានហើយ
 ដោយសារព្រះអង្គ សេចក្តីប្រាថ្នាតាំងអស់នោះ ទោះក្នុងក្តីជំនុំ
 ព្រះអង្គបានបំពេញឱ្យហើយ ។ ឱ្យមាសស្តេចលះបង់ឱ្យសាកសព
 នេះ ប្រាថ្នាខឹងបរិច្ចាគ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមដោយក
 ច្រើនធ្វើឱ្យទិចផុតនូវកុស្ត សូមព្រះអង្គអនុញ្ញាតដល់ឱ្យព្រះអង្គ ។
 សូមព្រះអង្គសណ្តូក ឱ្យព្រះបាទតាំងគូ ដ៏ទៃល្ងង់ដូចផ្កាឈូក
 ដេរដាសាដោយស្មារតី កង្វើរចំនង ឱ្យព្រះអង្គមានសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ចំពោះព្រះមេសា ទាំងថ្វាយបង្គំព្រះបាទតាំងគូនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

សុវណ្ណនិស័សដ្ឋានី	សរិរី កុរុទានាដិ
កាតា ធម៌ សុទ្ធិដ្ឋាន	សុទ្ធិ(១) កុរុមិ ឆាយក ។
ទុត្តិសលកុណ្ឌបេតិ	សុប្បកាលក្កតំ កុដិ
សញ្ញក្សតាវ កាលកុំ(២)	ហតុច្ឆិ ធម្មយិ ធិនោ ។
ឥស្សារិទ្ធសដ្ឋានេ	កុណានិទូសច្យកេ
ចក្កដ៏តេ បាធិតលេ	តតោ(៣)សា សិរសា បតិ ។
បណាមាមិ ធនទិដ្ឋិ	អាទិទ្ធកុលកេតុដិ
បដ្ឋមេ សរណី(៤) មយ្ហិ(៥)	នតំ ធនាមហំ បុន(៦) ។
ឥត្ថិយោ ឆាម លោកត្ថ	សព្វឆោសកក មកា
យដិ តោចត្ថិ តោសា មេ	មមស្ស កុរុណាការ ។

១ ឧ. ឧ. សុទ្ធិ ។ ២ ឧ. ឧ. សញ្ញក្សតាវ កាលកុំ ។ ៣ ឧ. ឧ. ។ ៤ ឧ. ឧ. ម. បណោ ។ ៥ ឧ. ឧ. ម. មយ្ហិ ។ ៦ ឧ. ឧ. ឆាមហំ បុន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

សរិរេបសំព្រះអង្គ ប្រាកដស្មើដោយគំនរមាសដែលប្រាកដ
ក្នុងវង់នក្ក សូមព្រះអង្គធ្វើឱ្យជាភក្តិកាយ គឺចំព្រះអង្គយើង
បានដោយនាយ បពិត្រព្រះនាយក ចំព្រះអង្គនឹងរកកាន់
ព្រះនិព្វាន ជាទីស្ងប់ស្ងប់ ។ ព្រះជេនស្រី ទ្រង់សម្តែង
នូវភក្តិកាយ ប្រកបដោយលក្ខណៈ ពង ប្រដាប់ដោយកន្ទឹ
ដ៏ល្អ ដូចព្រះរាជទ័ព្វដ៏ស្រទន់នាភាកាស ក្នុងវង់លាស្លាច ។
លំដាប់នោះ ព្រះនាងនាគមិននោះ ក្រាបចុះដោយសិរៈ
ទៀបព្រះបាទ ប្រាកដស្មើដោយផ្កាឈូករឹក មានស្ម័គ្រដូច
ព្រះអាទិត្យច័បនឹងរះ ប្រដាប់ដោយចក្រ ហើយទូលថា
ចំព្រះម្ចាស់បង្គំព្រះអង្គជាព្រះអាទិត្យរបស់នាង ជាទីនឹក
អាទិត្យក្នុង ព្រះអង្គជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ក្នុងកាលជាទីបំផុត
ចំព្រះនាយយើងព្រះអង្គទៀតនា ។ បពិត្រព្រះអង្គជាព្រះ
នៃលោក ធម្មតាស្រ្តីទាំងឡាយ ធ្វើឱ្យនាសទាំងពួងហើយ
ស្លាប់ទៅ បើនាសរបស់ខ្ញុំមានបង្ខំចបង្ខំ បពិត្រព្រះអង្គ
ទ្រង់ធ្វើសច្ចកុរុណា សូមព្រះអង្គគិតនាសនាងរបស់ខ្ញុំ ។

សន្ធឹក មហាបទពិគោតនិយាយបទ

សន្ធឹកាទត្ថ ចត្វជ្ជិ យមហំ យោ ជី មុនច្បង្គិ
 តត្ថ ចេ អត្ថិ នាសោ មេ តំ មមស្ស ឧបសគ ។
 មយា ភិក្ខុនិយោ វិ ភវនុញ្ញាយ សាសិតា
 តត្ថ ចេ អត្ថិ ទុដ្ឋិកំ តំ មមស្ស មហាជិតិ(១) ។
 អត្ថុទ្ធេ នាម ទន្ធា តិ កេ កេ កុណាភូសនេ
 កិម្ពត្ថុទ្ធេ វត្ថាមិ ចិញ្ចាយ វន្តិយា(២) ។

សុទ្ធេ អន្ធា មម ភិក្ខុសង្ឃ
 លោកា សោ ចិស្សវត្ថុ មមទ្ធេ
 ចរាតកាលេ ព្យសន្តភាជិ(៣)
 ជិស្វា ច យ្យាតិ ហិ(៤) ចន្ធលេខា ។

១ ទ. មហាជិតិ ។ ឆ. មហាជិតិ ។ ២ ទ. វន្តិយា ។ ៣ ទ. ព្យសន្តភាជិ ។
 ៤ ឆ. វ ។

មហាបទពិគោតនិយាយបទ ទី ៨

ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំសូមជូនសំឡេង ។ ដើម្បីស្រីទាំងឡាយ បើខ្ញុំមាន
 ទោសក្នុងហេតុនោះ បពិត្រព្រះគង្គជីប្រសើរជាងនេះ ។ សូមព្រះ
 គង្គអត់ ខ្ញុំទោសនោះ ។ បពិត្រព្រះគង្គមានព្យាយាម កិច្ច
 ទាំងឡាយ ដែលខ្ញុំប្រៀនប្រដៅហើយ តាមសេចក្តីអនុញ្ញាត
 របស់ព្រះគង្គ បើខ្ញុំខ្លាចមិនល្អក្នុងរឿងនោះទេ បពិត្រព្រះគង្គ
 ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីអត់ធន់នឹងមានព្យាយាម សូមព្រះគង្គអត់ខ្ញុំទោស
 នោះដល់ខ្ញុំ ។

(ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់តបថា) គឺជាគតតទៅទោស ក្នុងហេតុដែល
 គឺជាគតតទៅទោស ប្រយោជន៍អ្វីក្នុងកាល ដែលប្រដៅដោយគុណ
 គឺជាគតតទៅទោស ខ្ញុំអ្វីដឹងស្រេច ជាដំណឹងដែលគោរពដើម្បី
 ចិត្តាន ។ កាលភិក្ខុសង្ឃរបស់គតត ស្តាប់គ្រប់គ្រាន់ ភិក្ខុសង្ឃ
 ក៏គួរដើម្បីរើខ្លួន ចេញចាកលោកនេះ ជួបកាលព្រះចន្ទនិស្ស
 ក្លាយទាំងឡាយ ដល់ខ្ញុំសេចក្តីវិនាស ក្នុងកាលព្រះគោតម្យាន
 ឡើង ស្នាមព្រះចន្ទដែលគេឃើញច្បាស់ ក៏លុបបាត់ទៅ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន
 តនេតក ភិក្ខុនិយោ ជិនត្ថិ
 តាក ធនាទុកតា សុទេវី
 បទកុំណំ កត្វ(១) ធិបត្វ បាទ
 វិគា មុទុលស្ម មុទិក្ខមាតា ។
 ឧ តត្ថិបុព្វំ តវ ធស្សនេន
 ធនុំ ឧ សោតំ តវ ភាសិតេន
 ចិត្តំ មមំ ភោវលមេកមេវ
 បប្បយ្យ(២) តំ ធម្មរសេន តត្ថិ ។

ឧទតោ បរិសាយន្ត វិនិច្ឆ័យបហារិយោ(៣)
 យេ ភេ ធនុត្តំ វធនំ ធម្មា ភេ នវបុត្តំ ។
 ជីយន្ត្រីសត្តន្តទេ សុភេ ភាយតបណ្ឌិតោ
 យេ បាទេ បណ្ឌិតាយន្ត(៤) ភេចិ ធម្មា រណន្តក(៥) ។

១ ម. ព្វ ។ ២ ឧ. បុព្វ ។ ៣ ឧ. វិនិច្ឆ័យបហារិយោ ។ ៤ ឧ. បណ្ឌិតាយន្ត ។
 ៥ ឧ. បណ្ឌិត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

ភិក្ខុនីដទៃ ក្រៅពីព្រះនាងមហាបជាបន្តិចនោះនោះ
 ធ្វើប្រទក្ស័ណព្រះជិនស្រីប្រសើរ ដូចជាងាយប្រព្រឹត្ត
 ទៅតាមព្រះចន្ទ ដើរប្រទក្ស័ណភ្នំសិន្យ ហើយក្រាប
 ចុះទៀបព្រះបាទា រួចឈរមើលមើល នូវព្រះក្រ្រែង
 ព្រះសាស្ត្រានោះ ។ ព្រះនាងបជាបក៏គាត់មក្រាបទូល
 ថា ភ្នែករបស់ខ្ញុំ មិនភ្ជាប់ភ្នែក ដោយការឃើញនូវ
 ព្រះអង្គ ក្រឡើងរបស់ខ្ញុំ មិនភ្ជាប់ភ្នែក ដោយការសឹក
 របស់ព្រះអង្គ ។ ចិត្តរបស់ខ្ញុំតែមួយប៉ុណ្ណោះ ដល់នូវ
 សេចក្តីភ្នែក ដោយសេចក្តីចម្លើយឆ្លើយ ។

កាលព្រះនាងព្រះកាតព្រង្គិចឡើង ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ
 ទ្រង់ប្រហារនូវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ របស់ជនអ្នកមានព័ទ្ធ ពួកជនណា
 បានឃើញព្រះឧស្ម បពិត្រព្រះអង្គជាដំបូងនោះ ជនទាំងឡាយ
 នោះ ឈ្មោះថាមានបុណ្យ ។ ជនទាំងឡាយណា ថ្វាយបង្គំ
 នូវព្រះបាទា មានព្រះអង្គលីវែង មានព្រះនាងក្រហម មាន
 ព្រះចក្ខុវែងល្អ បពិត្រព្រះអង្គ ទ្រង់ដល់នូវចំពុះផុតនៃសេចក្តី
 សៅហ្មង ជនទាំងឡាយនោះ ឈ្មោះថាមានបុណ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នន្ទោ ភហុសកន្ទោ ច វិភសោកា និភសកា
 ថេតាធនា និភី វីរា(១) ធម្មតមទុច្ចិទ្គយំ ។
 និរត្តុ សង្កតំ លោកំ(២) អសាវី កាធិល្លបមី
 មាយាមវិចិត្តនិសី ឥត្តរំ អនវដ្ឋិតំ ។
 យេតុ នាម និទស្សយំ មាតុប្បា តុទ្ធិទោសិកា
 កោតមី និទនំ យោតិ អនិច្ចំ សព្វសង្កតំ ។
 អនន្ទោ ច តនា សេត្តោ កាធិន្ទោ និទវន្ទលោ
 តត្ថស្សនិ កាតោន្ទោ(៣) សោ កាតុណំ បរិនេតិ ។
 ភាសន្តិ(៤) កោតមី យោតិ ន្ទន(៥) តុទ្ធាបិ និព្វតិ
 កច្ចតិ ន ចិរេនេវ អត្ថំ វិយេ និវិទូនោ ។

១ ឧ. ឧ. បិកាធននិគំ ជីវា ។ ឧ. បិកាធននិគំ ជីវា ។ ២ ឧ. លោសំ ។ ៣ ឧ. នន្ទោ ។
 ៤ ឧ. ហសន្តិ ។ ៥. ហសន្តិ ។ ៦ ឧ. ទ្វនំ ។ ៧ ឧ. ឧត្ត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

ព្រះឧទ្ទ មិនព្រះភហុសជីវចម្រឹម ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 សោក មិនមានភាសាវៈ មានចិត្តនឹងជីវ មិនមានការប្រើក
 មានប្រាជ្ញា មានព្យាយាម គិតរំពឹងខ្លួនមិនថា ថ្វើយ ។ សង្កត-
 ធម៌ ជាបេសវិទាស ជាបេសមិនមានទ្វិម ខានបេសដូច
 ដើមចេក ប្រាសដោយដោយគល់មាយា និងវិជ្ជាបណ្ឌិតក្នុង
 ជាបេសនិចតូច មិនបានគាំទ្រទៅយ៉ាងយូរឡើយ ។ ព្រះនាង
 ភោតមីនេះ ជាព្រះមាតុប្បានៃព្រះជិនស្រី បានចិញ្ចឹមព្រះ
 សម្ពុទ្ធ ដើរទៅកាន់សេចក្តីស្លាប់ ក្នុងទិលា (ចិនោះ) មិន
 ទៀង ត្រូវបានបង្ខំយកកាន់កាប់ទាំងអស់ ។ ចំណែកព្រះ
 ភាគទុំ ទៅជាសេតុបុគ្គល ជាប្អូនជាទីស្រឡាញ់នៃព្រះជិន-
 ស្រី ព្រះតាឧទ្ទនោះ បង្ខំទឹកភ្នែកក្នុងចិនោះ ធ្វើឲ្យសេចក្តី
 កុណា ទូញយំឡើងឡូលថា ព្រះនាងភោតមី គោលលាទៅ
 កាន់ព្រះទិព្វានហើយ មិនយូរឡើយទេ ព្រះសម្ពុទ្ធក៏គង់
 ទៅកាន់ព្រះទិព្វានកុំខានដែរ ដូចភ្លើងមិនមានកំញុម ។

សក្ខី ឧបកបណ្ឌិតពោធិ៍ប្រើឈាបចាត់

ឃុំ វិលបមាណ្ឌិ អាណ្ឌិ អាហា កោតមី
 សុតិសាភាគម្ពីរ តុល្លាបដ្ឋានតម្បី ។
 ឧ យុត្តិសោធិតុ បុត្ត ហាសកាលេ ឧបដ្ឋិត
 តស្សា(១) មេ មរណ៍(២) បុត្ត ជំពូឧប្បមាភតំ ។
 តយា តាត សមជ្ឈិដ្ឋា បព្វជ្ជិ អនុជាជិ តោ
 មា បុត្ត វិមាតា ហោហិ សដណោ តេ បរិស្សោរ។
 យំ ឧ ជិដ្ឋិ បុរណោហិ តិក្ខិតាធិរិយេហិ ឧ
 តំ បជិ សុកុមារីហិ សត្តវស្សហិ វេនិតំ ។
 តុទ្ធសាសនចារលេតា បដ្ឋិមំ ឧស្សនំ តវ
 តត្ថ កញ្ញាមហិ បុត្ត កកោ(៣) យត្ថ ឧ ជិស្សតិ។

១ ឧ. ម. ធម្មា ។ ២ ឧ. ម. សរណំ ។ ៣ ឧ. ធម្មា ។

ឧបកបណ្ឌិតពោធិ៍ប្រើឈាបចាត់ ទំ ៧

ព្រះចាត់តោតមី បានមានព្រះសុវិច្ឆឹយ៍ ទៅកាន់ព្រះអាណន្ត
 ដែលកំពុងតែយំរៀបរាប់យ៉ាងនេះ ជាអ្នកមានវេទន៍ជ្រៅជ្រួត
 សាស្ត្រ ជាអ្នកយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការប្រើប្រាស់អ្នកជា
 បព៌ត្រណកក្នុង កាលបរិច្ឆេទជាទីរីករាយ ប្រាកដហើយ
 រលាកក្នុងមិនគួរសាយសោកទេ បព៌ត្រណកក្នុង របបក្តី
 ស្តាប់របស់ខ្ញុំនោះ ជាកិច្ចចូលទៅកាន់ព្រះឱកាសជាទីបំផុត
 វិញតើ ។ បព៌ត្រណកក្នុង ព្រះសាស្ត្រដែលរលាកក្នុង
 បានទូលសុំហើយ ទ្រង់ក៏អនុញ្ញាតឱ្យផ្លូវសង្កេតយើង បព៌ត្រ
 រលាកក្នុង ចូររលាកក្នុងកុំភ្លេចឡើយ ព្រោះសេចក្តីទូល
 ព្រះរបស់រលាកក្នុង ជាការឆ្ងាយប្រកបដោយផល ។ បទ
 ណាដែលពួកកិត្តិកាចារ្យជាប់ចាស់ មិនបានយល់ បទនោះ
 សូម្បីពួកកុមារដែលមានអាយុ វិញ ក៏យល់ច្បាស់ហើយ ។
 រលាកក្នុងចូររលាកព្រះនុសាសនាចុះ ការឃើញរលាកក្នុង
 (គ្រាន់) ជាកិច្ចទីបំផុត (របស់ខ្ញុំ) បព៌ត្រណកក្នុង បុគ្គល
 ទៅហើយមិនប្រាកដ ក្នុងទីណា ខ្ញុំនឹងទៅក្នុងទីនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាតិ

កាតាធិ ធម្មំ ធម្មេសេដ្ឋោ ចិបិ លោកាត្តនាយតោ
 តនាហិ អាសីសភពំ អភេទំ អនុតាម្បិតោ ។
 ចិវំ ធម៌ មហាវិរ តាម្បំ តិដ្ឋ មហាគុរេ
 សព្វលោកាហិតត្ថាយ ភវស្មំ អដកមរោ ។
 តំ តដាភពិធី ពុទ្ធា មមំ សោ ឯតនព្រិ
 នហេវិ វុទ្ធិយា ពុទ្ធា យថា វុទ្ធសិ តោតមិ ។
 កាដក្ខរហិ សព្វញ្ញ វុទ្ធិត្វា តដាតតា
 កាដំ អវុទ្ធិយា ពុទ្ធា តំ មេ អត្តាហិ ពុទ្ធិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាតិ

ព្រះនាយក ពាក្យលំអៀងលោក ទ្រង់សម្តែងធម៌ឡាយទៅ
 ក្នុងកាលណា កាលនោះ ភ្នំជាស្រ្តីអនុគ្រោះ ភ្នំបាទនោល
 ផ្លូវវាចាឲ្យត្រូវថា បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សូមព្រះអង្គ
 អង្គព្រះដង្ហែរនៅអស់កាលយូរ បពិត្រព្រះមហាមុនី សូមព្រះ
 អង្គគង់នៅអស់មួយកប្បប៉ុន សូមព្រះអង្គកុំមានដក់នឹងមរណៈ
 ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់សត្វលោកទាំងអស់ ។ ព្រះពុទ្ធនោះ
 ទ្រង់ត្រាស់នឹងភ្នំ ដែលជាអ្នកក្រាបទូលដូច្នោះ ខ្ញុំពាក្យ
 នេះថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងថ្វាយបង្គំយ៉ាងណា
 ព្រះពុទ្ធចាំនឡាយ គេមិនដែលថ្វាយបង្គំ យ៉ាងនោះទេ ។
 ព្រះគោតមីទាំងឡាយ ជាសព្វញ្ញ បុគ្គលអប្បិថ្វាយ-
 បង្គំ ដោយប្រការដូចម្តេច ព្រះពុទ្ធចាំនឡាយ បុគ្គលមិន
 អប្បិថ្វាយបង្គំ តើដោយប្រការដូចម្តេច ព្រះអង្គដែលភ្នំសួរ
 ហើយ សូមប្រាប់ឲ្យហេតុនោះឲ្យបាន ។

សន្តម៍ មហាបដិសេធន៍វិញ្ញាបកថ

អាទិវិរិយេ បដិសេធ្គ ជំពូ ធម្មបទស្តម្ភមេ
 សមត្ថេ សាវកេ បស្ស ឯតំ តុន្ទាន វទ្ធនំ ។
 គតោ ឧបស្សយំ កុត្វា ឯតំ កាហំ វិច្ឆយំ
 សមត្ថំ បរិសំ នាថោ ហេតេតិ^(១) តំ កុន្ទតោ ។
 ហន្តាហំ បរិវិញ្ញាយិ^(២) មា វិបត្តិ តមទ្ធសំ^(៣)
 ឯវាហំ ចំន្តយិ ឡាន ទិស្វាន វសិសត្តមំ ។
 បរិវិញ្ញានកាលំ ខំ^(៤) អាភេទេមំ វិបាយកំ
 តតោ សោ សមទុញ្ញាសំ កាលំ ជាបាហិ កោតមំ ។
 កលេសា ឈាមិកា មឃ្លី កវា សុទ្ធេ សម្មហតា
 ធាតីវ តទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវា ។

១ ម. បាបសំ ។ ២ ម. បរិវិញ្ញាយិ ។ ៣ ម. ឧបស្សយំ ។ ៤ ម. ធម្មតា ។

មហាបដិសេធន៍វិញ្ញាបកថ ទី ៨

នាងចូរមើលទូរសាវកទាំងឡាយ ដែលមានព្យាយាម
 តឹងតែង មានចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានសេចក្តីប្រឹង
 ប្រែងដ៏មាំមួន ជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នា នេះឈ្មោះថាការ
 ថ្វាយបង្គំទូរព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ។

លំដាប់នោះ ខ្ញុំទៅកាន់លំដាប់កិច្ចសិក្សាដង ក៏គិត
 យ៉ាងនេះថា ព្រះលោកនាង ទ្រង់ដល់ខ្ញុំទីបំផុតនៅក្រុង
 ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យនឹងបរិសុទ្ធ ដែលព្រមព្រៀងគ្នា ។
 ហើយចុះ ខ្ញុំនឹងបរិព្វាន កុំឱ្យឃើញខ្ញុំបង្គំនោះ ខ្ញុំគិតយ៉ាង
 នេះហើយ ក៏ឃើញខ្ញុំព្រះពុទ្ធ ជាអសីទី ៧ ។ ខ្ញុំក្រាបទូល
 ទូរកាលបរិនិព្វានរបស់ខ្ញុំ ចំពោះព្រះនាយក លំដាប់នោះ
 ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា បដិគ្រព្រះនាងគាតមី ព្រះនាងចូរ
 ដឹងខ្ញុំកាលជាទីបរិនិព្វានចុះ ។ កាលសព្វទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំ-
 ផ្លាញហើយ គតាទាំងពួងខ្ញុំដកទោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមាន
 ភាសវៈ ព្រោះបានកាត់បំណង ដូចមេដឹកនាំផ្តាច់ខ្លួនឡើង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្វាគតំ វេទ មេ អាសិ	តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សង្កិកោ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ	វិទោក្កាចិ ច អដ្ឋមេ
ធន្មកិញ្ញា សង្កិកតា	កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ចីវំ ធម្មាភិសមយេ	យេ ពាលា វិមតិ តតា
ភេសិ ធិដ្ឋបហានតុំ	ឥដ្ឋិ នៈស្សហិ តោតមិ ។
តនា ធិបទ្ធិ សម្ពុទ្ធិ	ឧបតិក្វាន អម្ពរិ
ឥដ្ឋិ អនេកា ធន្មស្សសំ	តុទ្ធានុញ្ញាយ តោតមិ ។
ឯតិកា ពហុតា អាសិ	ពហុកា ធម្មិកា តថា
អាវិការិ តិរោការិ	តិរោកុទ្ធិ តិរោនតំ(១) ។
អសដ្ឋនាតា អតមា	ភូមិយម្យិ ធិមុដ្ឋថ
អភិដ្ឋនាទេ ឧនកោ	អតញ្ចិ មហិយិ យថា ។

១ ១. វិជ្ជាតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

១/ ខ្ញុំមកឈ្នះហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជីប្រសើរ វិជ្ជា តា
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិទោក្ក ៨ និងអកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិ-
 បត្តិហើយ ។

ពួកជនពាលលោក ដល់ខ្មៅសចក្ខីសង្ឃឹមក្នុងការគ្រាស់ជីវិត
 ខ្ញុំដើម្បី នៃស្រ្តីភ័ន្តឡាយ បតិក្រព្រះនាងភោគមី ព្រះនាងច្វា
 សម្ពុទ្ធនូវពុទ្ធ ដើម្បីកំចាត់បដិសម្ពិទ្ធជំនុំនៃពួកជនពាលនោះ ។

ព្រាហ្មនព្រះនាងភោគមី ក្រាបថ្វាយចង្គំ ព្រសេម្ពុទ្ធ
 ហើយហោរាឡើងទៅ ឯពាកាស សម្ពុទ្ធនូវប្រែដំប្រើថា-
 អនេក ភាមព្វទានុញ្ញាត ឥស្រ្តីតែម្នាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាច្រើន
 អ្នកក៏បាន ស្រ្តីច្រើននាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាម្នាក់ក៏បាន ទៅកាន់
 ទីពេល ជាទីនាងក្រៅ នាងក្រៅជញ្ជាំង នាងក្រៅភ្នំក៏បាន
 ដើរទៅមិនទើបទាក់ មុជចុះក្នុងដែនដីក៏បាន ដើរលើទឹក
 មិនហែកងាយទឹក ហាក់ដូចជាដើរលើដីដែរ ក៏បាន ។

សត្វបំរុង មហាបដិសេធមិយោបទានំ

សត្វលីវ យថាភាសេ បស្សន្តេន កម្មំ តតា
 វសី វត្តេសិ ភាយេន យាវ ប្រាជ្ញនិវេសនំ ។
 សិលេវំ ធន្ធាំ កក្កាធន ធន្តំ កក្កា មហាមហី
 សម្មលំ បរិវត្តេត្វា ជារយំ ធន្តនិ ធនេ ។
 ធន្សរោធយកាលោវ(១) លោកញាតាសំ វុច្ឆន្តិ(២)
 យុតទ្ធ វិយ តំ លោកិ(៣) ជាលមាលាបុលំ អតា ។
 មុទ្ធលិទ្ធិំ មហាសេលំ មេវំ មន្ទារធន្តរេ
 សាសនានំ(៤) សទ្ធានំ ឯកេនក្កុល្លិ មុដ្ឋនា ។
 អន្តរក្កេន ជាធនិ ភាគាវិ សនិសាគាវិ
 ធន្តសុវិយសហស្សានំ(៥) អាវេធម្មំ ជារយំ ។
 ធនុសាករោយានំ ជារយំ ឯកមាលិទា
 យុតទ្ធដលធាតាវិ(៦) មហាវស្សំ អវស្សន(៧) ។
 ធន្តវត្តំ សបរិសំ មាធយំ សា ធនុត្តលេ
 កុរុន្តិ ទ្វិទំ សិហំ វិនធនញ្ច ធន្សយិ(៨) ។

១ ឧ. ធន្សរោធយកាលោវ ។ ២ ឧ. ធន្តនិ ។ ៣ ឧ. ធន្តរិ ។ ៤ ឧ. យុតទ្ធសុវិយ លោកំ សា ។ ៥ ឧ. ឧ. សាសនានំ ។ ៦ ឧ. ឧ. ធន្តសុវិយសហស្សានំ ។ ៧ ឧ. ឧ. យុតទ្ធដលធាតាវិ ។ ៨ ឧ. ឧ. ធន្តវត្តំ ធន្សយិ ។

មហាបដិសេធមិយោបទានំ ទី ៨

នៅទាំងនៃឧបសគ្គភាស ដូចជាសត្វស្វាបកំបាន ញ៉ាំងគំណាចភាយឱ្យអវល្លកទៅ ឯកបដល់លំនៅនៃប្រាជ្ញ ក៏បាន ។ យកភ័ស្តុភ័ស្តុធ្វើជាដង្ហែងគ្រ យកវេនដង្ហែងធ្វើជាដង្ហែងគ្រ បង្កើនដង្ហែងគ្រ បាំងដើរលើផ្ទៃភាស ។ ធ្វើទូរលោកឱ្យត្រជាក់ ដូចជាប្រាសាទិក្ស ៦ រោងដង្ហែង ធ្វើទូរលោកនោះឱ្យជាគម្រសំណាញ់ ដូចជាដៅលើក្នុងយុគនូវផង ។ កាន់យកទូរក្នុងទាំងតួង គឺ ដើមមុច្ឆលិទុ ឬធំ ភ័ស្តុភ័ស្តុ ដើមមន្ទារនិងដើមទទ្ទៈទាំងឡាយ ដោយកាប់វេនមួយ ដូចជាកាន់ប្រាប័ស្ត ។ ចំពោះប្រាសាទិក្ស ប្រាចេត្រ ដោយចុងប្រាម ច្រឡូវប្រាចេត្រ ប្រាសាទិក្សមួយកាន់ ដូចជាច្រឡូវត្រៀងប្រដាប់ក្បាល ច្រឡូវទឹកក្នុងសមុទ្រទាំង ៤ ដោយវេនទាំង ញ៉ាំងភ្លៀងនិងមានភាពដូចជាទឹក ហូរអំពីក្នុងយុគនូវស្រូវបង្កុះចុះ ។ ប្រាសាទិក្សនោះ បាននិម្មិតជាស្តេចចក្រពត្តិ ប្រាមទាំងប៉ាស័ទ សម្រាប់ទូរអង្គភាពជាគ្រឿងដង្ហែង សិហៈផង បង្កើនសម្រេក លើផ្ទៃនៃភាស ។

សន្តិកថា មហាបាលីគោតមិយោបទានំ

តណាហំ ហំសវតិយា	ជាតាមទូកុលេ អហ៊ុ
សត្វាបតារសម្បន្នេ	ឥន្ទេ ធីតេ មហាន្ទេ ។
កាតាចិ ចិត្តនា សន្តិ	នាសីកណាបុរាតា
មហាតា ចរិករេន	តំ ឧបេន្ទ ឧកសកំ ។
កសវំ វិយ វស្សន្តិ	ឧត្ថមេយមនាសវិ(១)
សរាធិទ្ធសធិសំ	វិសិមាលាកុលំ ជិចំ(២) ។
ធិស្វា ធិត្ថំ មសាធានា	សុត្វា តស្ស សុកាសិតំ
មាតុន្តិ កិត្យាមំ អក្កេ	មេន្តិ នរោយតំ ។
សុត្វា ធានា មហាធានំ	សត្តាហំ តស្ស តាធិនោ
សសង្ឃស្ស នក្កស្ស	មក្ខយានិ កហ្វិចិ ច ។
ធិបទ្ធិ ចានម្ពលន្តិ	តំ ហំនំ អកិបត្ថយំ

១ ម. ធម្មមេយំ វស្សយំ ។ ២ ១. វិសិមាលាកុលក្ខំនំ ។ ម. វិសិមាលសមុទ្ធីយំ ។

មហាបាលីគោតមិយោបទានំ ទំ ៧

ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំក៏ឮក្នុងច្រកល្អនៃអាមាត្យ ក្នុងនគរបាស្ស-
វតី ជាច្រកល្អបំផុតដោយឧបការៈចាំឯក្នុង ជំនុំកស្រុកម្តេច
ម្តង មានច្រកច្រើន ។ ក្នុងកាលមួយ ខ្ញុំទៅជាមួយនឹងបិតា
មានពាក្យខ្ញុំស្រីចោទបាប មានបរិវេច្ឆិកា ចូលទៅកាល
ព្រះសម្តេចគ្រឿងនោះ ព្រះកន្ត្រប្រសើរជាងនេះ ។ ខ្ញុំបានឃើញ
ព្រះដ៏ស្រី មិនមានភាសា ប្រាកដស្មើដោយព្រះភាពិស្វ
ក្នុងសាវកាល ដំរើដោយសេចក្តីស្មើ ទ្រង់បង្កើតចុះខ្លះ
ភ្លៀងភ័យ ដូចជាព្រះវត្ត ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រេថា បាន
ស្តាប់សុភាសិត នៃព្រះពុទ្ធនោះ ព្រះអង្គជាតាមកន្លែងនេះ
ទ្រង់តាំងខ្ញុំជាភិក្ខុនី ជាព្រះមាតុលា ក្នុងទីប្រសើរលើស ។
លុះខ្ញុំស្តាប់ហើយ ក៏បានថ្វាយខ្ញុំមហាបាលី ខ្ញុំបង្ខំយ
ជំរុញចិត្ត ដល់ព្រះសម្តេច ដ៏ប្រសើរជាងនគរបាស្សនោះ
ទ្រង់ជាភាពិបុគ្គល ព្រមព្រៀងព្រះសង្ឃ អស់ ៧ ថ្ងៃ រួចខ្ញុំ
ក្រាបចុះទៀបព្រះបាទ ហើយប្រាថ្នាខ្ញុំកុំរំលោភនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបាទ

តតោ មហាបរិសតិ អរោច ឥសិសត្តនោ ។
 យា សសង្ឃំ អរោជេសិ សត្តាហំ លោកោយកំ
 ភមហំ កិក្ខុយិស្សមិ សុណាថ មម ភាសតោ ។
 សតសហស្សឥតោ កាប្បេ ឱក្កាកក្កុលសម្ពុកំ
 តោតមោ ឆាម ឆាមេន សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 តស្ស ឆម្មេសុ ឆាយាឆា ឱសា ឆម្មធិម្មិតា
 តោតមី ឆាម ឆាមេន ហេស្សតិ សត្តសាវិតា ។
 តស្ស ឡុត្តស្ស មាតុត្ថា ជីវិតាបាលីកា(១) អយំ
 រត្តញ្ញនញ្ច អត្តតំ ភិក្ខុនីនំ លភិស្សតិ ។
 តំ សុត្តាហំ បឡុតិកា យាវជីវំ ភតា ជិនំ
 បដ្ឋយេហិ ឧបដ្ឋិតា តតោ កាលំ កតា អហំ ។

១ ១. វិចិត្រាធិការ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបាទ

លីដាច់នោះ ព្រះពុទ្ធជាវសិទ្ធិ ៧ បុរោហិត្យបិស្ស
 ច្រើនជា ស្រ្តីណា បានញ៉ាំងព្រះលោកោយក ព្រមទាំង
 ព្រះសង្ឃឡូតាខំ គស់ពីថ្ងៃ ភជាភគវិនិសរសិរដ្ឋស្រ្តីនោះ
 អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ ឲ្យបានឮដែលគេជាគត ខឹងសម្បែង
 ដូចគ្នាទៅនេះ ។ ក្នុងកម្មវិធីយុវសន កំពើកទុកប្បនេះ ព្រះ
 សាស្តាព្រះនាមៈតាភម ទ្រង់សម្តែងក្នុងក្រលៀនក្រហាយ ខឹង
 ត្រាស់ឲ្យឯក្នុងលោក ។ ស្រ្តីនោះ ខឹងបានជាទោស ជាអ្នក
 ទទួលមរិក ក្នុងធម៌នៃព្រះពុទ្ធនោះ ជាធម៌ធម៌ត ឈ្មោះនាង
 រោតមី ខឹងបានជាសាវិតា នៃព្រះសាស្តាអង្គនោះ ។ នាង
 រោតមីនេះជាព្រះមាតុត្ថា ជាអ្នកក្សេមក្សាន្តីពីព្រះពុទ្ធនោះ ខឹង
 បានឲ្យទីប្រសើរលើស ជាងភិក្ខុទីទាំងឡាយ ជាអ្នកដឹងឲ្យ
 គេត្រង់វែក (មានតាយុវែក) ។ ព្រោះនោះ ខ្ញុំស្តាប់ឲ្យព្រះពុទ្ធដឹក
 នោះ ក៏មានចិត្តរីករាយ បានចម្រើនឲ្យព្រះជេនស្រី ដោយចង្អុយ
 ទាំងឡាយ ដកចេញពីសំដីនិក កមក ខ្ញុំក៏រិះគន់ណាស់ ។

សន្ធឹក មហាបដិបត្តិកោសិកាបិដក

តាវត្ថុសេសុ ទេវេសុ	សព្វតាមសមិទ្ធិសុ
និព្វត្តា នសហេត្ថហិ	អញ្ញា អភិកវី អហិ ។
រូបសទ្ទេហិ ករូហិ	រសេហិ ធុស្សនេហិ ច
អាយុនាមិច វណ្ណាន	សុខេន យសសាមិច ។
តដេវនិមត្តយេន	អនិកញ្ញ វិរោចនី
អហោសី អធិទ្ធស្ស	មហោសី នយិតា តហិ ។
សំសារេ សំសារន្តិហិ ^(១)	កម្មកាយុនាមេវិតា
កាសិករញ្ញា វិសយេ	អជាយី ធាសតាមកោ ។
បញ្ចាសសតាទ្ធជា	និវសន្តិ តហិ តធា
សទ្ទេសំ តត្ថ យោ ដេដ្ឋា តស្ស ជាយា អហោសហិ ។	
សយម្ពុដោ បញ្ចសតា	តាមិ មិល្ហាយ ចាវិសុំ
តេ និស្វាន អហំ តុដ្ឋា	សហ សទ្ទេហិ ញាតិកិ ។
កក្កា បញ្ចសតំ កុដិ ^(២)	ចាតុដ្ឋាសេ ឧបដ្ឋិយ ^(៣)
តិដិវរនិ ធានា	ចសន្តម្ម ^(៤) សសាមិកា ។

១ ឧ. ឧ. សំសារន្តិហិ ។ ២ ឧ. បូតា ភវិកា សត្វ យោ ។ ឧ. បូតា ហុតវិសត្វ
យោ ។ ៣ ឧ. ឧបដ្ឋិយ ។ ៤ ឧ. សំសារន្តិ ។ ឧ. សំសារន្តិ ។

មហាបដិបត្តិកោសិកាបិដក ទី ៨

ខ្ញុំបានដោះកើត ក្នុងក្នុងការដោះកើតក្នុងស្រុក មហាបដិបត្តិកោសិកា
ក្នុងក្នុងការដោះកើតក្នុងស្រុក មហាបដិបត្តិកោសិកា
ដោយអង្គ ១០ យ៉ាង គឺដោយរូប សំឡេង ក្លិន រស
សម្ផស្ស អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ យស ។ មួយទៀត ខ្ញុំ
ឈ្នះឈ្នានុវ័ន្ត ដោយអតិបាតយ្យ (ជាតិ ១០) ខ្ញុំ
បានជាមហាសី របស់ព្រះឥន្ទ្រ ក្នុងឋាននោះ ។ ខ្ញុំក្រៅ
ឡើយនឹងឧបករណ៍ដោះកើត អន្តរាលា ក្នុងសង្គ្រាម បានដោះ
កើតក្នុងស្រុកសាស្ត្រាម ក្នុងផែនដីនៃស្តេចយោធាកាសិកៈ ។
ព្រោះនោះ ខ្ញុំប្រុស ៥០០ នាក់ គេទូរោគ នៅក្នុងស្រុក
នោះ ជនណាជាតិជាតិជនជាតិក្នុង ក្នុងស្រុកនោះ ខ្ញុំបាន
ជាប្រកាសរបស់ជននោះ ។ ក៏ត្រូវយកអង្គ របស់ព្រះសយម្ពុ
បានចូលទៅកាន់ស្រុកនោះ ដើម្បីបំបាត់ ខ្ញុំព្រមទាំងញាតិ
ទាំងអស់ យើញាតិទាំងនោះ ក៏មានចិត្តគ្រេកអរ ខ្ញុំព្រម
ទាំងប្តី មានចិត្តជ្រជុំ បានធ្វើកុដិប្រាយឆ្នាំ (ប្រះគន្ល) ។
ចូលទៅហើយ អស់ ២ ខែ ហើយប្រះគន្លនូវគ្រិច្ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

តតោ ចុតា សធម៌តា^(១) ភាវត្តិសំ តតា មយំ
 បដិទេ ច កវណ្ណំ ជាតា ទេវទហោ មុរ ។
 មីតា អញ្ញនសត្តោ មេ មាតា មម សុលត្តណា
 តតោ កាមិលវត្ថុស្មី សុទ្ធាននយវំ តតា ។
 សព្វា^(២) សក្យតុលេ ជាតា សក្យា^(៣) យរមាតមុំ
 អហំ សេដ្ឋា ច^(៤) សព្វាសំ និទស្សាទានំតា អហំ ។
 ស មេ^(៥) បុត្តាភិទិត្តម្ម តុត្វា អាសិ វិបាយកោ
 បន្ទាហំ បព្វជិត្វាន សកេហិ សហ បក្ខហំ ។
 សាគំយាទីហិ វិវាហំ សហ សន្តិសុទំ ដុសិ
 យេ តតា បុព្វជាតិយា អស្មាតំ អាសុ សាមិទោ ។

១ ឧ. សព្វបិដក ។ ២ ឧ. ឧ. សេសា ។ ៣ ឧ. ឧ. ស្មេច ។ ៤ ឧ. ឧ. វិសិដ្ឋា ។
 ៥ ឧ. ឧ. មម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ខ្ញុំប្រមាណិយំ លុច្ឆន្ទតោកអត្តភាពានោ បាទៈវោកេត្តុក្កំ
 ហានភាវិត្តិយ្យ ឥច្ឆវិន័យៈ ខ្ញុំកេត្តុក្កំប្បិ ឈ្មោះវោទហៈក្កំ
 ភពជាទីបំផុត ។ ព្រះបិតារបស់ខ្ញុំជាសាក្យៈ ព្រះនាមអញ្ជៈ
 ព្រះមាតារបស់ខ្ញុំ ព្រះនាមសុលត្តណា លំដាប់នោះ ខ្ញុំបាន
 ទៅកាន់ដំណាក់ (អន្តរាទិ) នៃព្រះរាជា ព្រះនាមសុទ្ធានៈ
 ក្នុងក្រុងកម្ពិលសុ ។ ស្រ្តីទាំងអស់ តើក្នុងសាក្យក្រល
 បាទៈទៅកាន់ដំណាក់ (ស្រីស្នំ) របស់ព្រះបាទសុទ្ធានៈនោះ
 ខ្ញុំប្រសើរជាងស្រ្តីទាំងអស់ បានជាអស្រាវៈក្នុងព្រះជើងស្រី ។
 ព្រះសម្ពុទ្ធនោះ ជាតាយក ជាបុត្តារបស់ខ្ញុំ ទ្រង់ចេញទៅបព្វជ្ជា
 លុះកាលជាវាងក្រោយ ខ្ញុំក៏ចេញទៅបួសជាមួយទីន៍ស្រ្តីប្រាំ-
 យេនាក់ ។ ខ្ញុំបានទាល់ត្រូវឆ្ងល់សន្តិសុទ្ធ ជាមួយទីន៍ពួកនាង
 សាគិយាទីទាំងឡាយ ជាស្រ្តីទាំងឡាយម ក្នុងកាលនោះ
 ជនទាំងឡាយណា ជាស្វាមីរបស់យើង ក្នុងជាតិមុន ។

សង្គម មហាបដិសេធមីយោបទាន

សហ បុត្តស្ស កត្តាហេ មហាសមយសាវតា
 ឌុសីសុ អហាត្តន្តេ សុភវត្ថាទុក្ខម្យតា ។
 តទេតក ភិក្ខុនីយោ អារាហ៍សុ ឧត្តលំ
 សង្កតាវិយ តាកយោ វិរោធិសុ មហាដ្ឋិតា ។
 ឥន្ទី អនេតា ធនេស្សសុ មិលទ្ធវិកតិ យថា
 កម្មាហេ កធនេស្សេ បុត្តកម្មេសុ សុសិក្ខិតា(១)។
 ធនេស្សតា ចាដិហោរាមិ វិវិធានិ(២) តហ្វនិ ឧ
 តោសេតា វាជិទ្ធវិ(៣) មុនំ សមរិសំ តតា ។
 ឱរោហិតា ឧត្តលា(៤) វទ្ធិតា ឥសិ សត្តមំ
 អនុញ្ញាតា នរក្ខេន យថាហំនេ ធិសីធិសុំ ។
 អហោទុក្ខម្យកាត្តាតំ(៥) សព្វាសំ វិរ តោតមី
 វាសិតា តាយ បុត្តេហិ បត្តា ហោ អាសវត្ថយំ ។

១ ឧ. កម្មត្ថស្ស សុសិក្ខិតា ។ ឧ. កកាម្មត្ថស្ស សុសិក្ខិតា ។ ២ ឧ. ឧ. ចំត្រានិ ។
 ៣ ឧ. ឧ. វិវិធវិ ។ ៤ ឧ. ឧ. ឧត្តលា ។ ៥ ឧ. ឧ. អហោទុក្ខម្យកា អន្ទំ ។

មហាបដិសេធមីយោបទាន ទី៨

ជនវាជនាវ ជាដុកដូបុណ្យ ដុកដូលវុដ្ឋិ ដែលព្រះ
 សុភវត្ថាទុក្ខម្យតា ក៏បានខ្ចីព្រះអហាត្ត ។
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយ(១) ក្រៅពីព្រះនាងមហាបដិសេ-
 ធនាមីនាវ ហោះទៅកាន់វត្តអាកាស បានប្តូរច្រើន រុក្ខ
 រឿង ដូចជាងាយប្រជុំគ្នា សម្តែងប្តូរជាគោរព ជាស្រ្តីសិក្សា
 គង្គបុត្តាភូតាំងឡាយ ដូចជាជាន់មាស ធ្វើខ្ញុំគ្រឿងប្រដាប់
 ដ៏ប្លែកៗ ។ ព្រោះនាវ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ សម្តែងខ្ញុំបានហោរ
 ផ្សេងៗ ជាច្រើន ញ៉ាំងព្រះមុនីដ៏ប្រសើរដូចជាព្រះភាគិញ
 ព្រមទាំងបរិស័ទ្ធច្បត្តករ ។ ចុះក៏វត្តអាកាស មកថ្វាយ
 បង្គំព្រះក្នុង ជាសិវិ ៧ លុះព្រះក្នុងដ៏ប្រសើរជាងនាវ ទ្រង់
 អនុញ្ញាតហើយ ក៏ឆ្លងក្នុងទីដែលវិញ ព្រៃទួលថា បតិក្រ
 ព្រះមហាវិរៈ ព្រះនាងនាគមី បានអនុគ្រោះឱ្យព្រះអង្គទាំង
 អស់គ្នា ពួកឱ្យព្រះអង្គ បានព្រះនាងនាគមីនាវ អបរិយោជ
 បុណ្យទាំងឡាយ ក៏បានដល់ខ្ញុំការអស់ទៅនៃកាលវិះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បកថា

ទិវិលសា ឈាបិតា ត្នាតិ ភវា សុត្វេ សម្មាសា
 នាគីវ ឧប្បន័ ធម្មា វិហារម អនាសវា ។
 ស្វាភតំ វត ធា អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ធនស្សោ វិហាត្តាបិ ធម អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥន្ទ្រិយញ្ច វសី ហោម ធិត្វាយ សោតនាគុយា
 ចេតោបរិញ្ញាណស្ស វសី ហោម មហាមុនំ ។
 បុព្វេនិវាសិ នាធាម ធិត្វចត្តុ វិសោធនំ
 សត្វាសវបរិត្តិណា ធន្តិទានំ បុណ្ណវេ ។
 អត្ថោ ធម្មោ ធម ធម្មត្ថោ បដិកាលោ ធម វិជ្ជតិ
 ញាណំ អម្ពំ បហាវិរ ឧប្បន័ ភវ សន្តិកេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បកថា

កិលសា តាំងឡាយ ពួកខ្ញុំម្ចាស់ផុតចម្លោះហើយ គង់ទាំង
 ពួង ពួកខ្ញុំម្ចាស់ដករោលាហើយ ពួកខ្ញុំ ជាអ្នកមិនមាន
 ភាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ផ្ដួចជាមេដឹកនាំផ្ដាច់
 ខ្លួនឡើង ។ ឧ/ពួកខ្ញុំម្ចាស់មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃ
 ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជាពុំ ពួកខ្ញុំម្ចាស់បានដល់ហើយ សា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ពួកខ្ញុំម្ចាស់បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុ-
 តា ២ វិហារ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ពួកខ្ញុំម្ចាស់បានធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គគឺបានប្រកបគ្នាហើយ ។ បតិគ្រច្រមេហាមុនី ពួកខ្ញុំ
 ម្ចាស់ជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងមុខផង ស្ងាត់ក្នុងចិត្តសោតនាគុ និង
 ចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ពួកខ្ញុំម្ចាស់ ដឹងនូវបុរាណនិវាសៈ
 ដ៏ម្រេនូវចិត្តចក្ក អស់ភាសវៈទាំងពួងហើយ ឥឡូវនេះគេ
 ថ្មីៗគ្រប់ មិនមានឡើយ ។ បតិគ្រច្រមេហាវិរៈ ញាណរបស់
 ខ្ញុំម្ចាស់ កើតឡើង ក្នុងសំណាក់នៃព្រះអង្គ រមែងមានក្នុង
 អក្ខរផង ក្នុងធម៌ផង ក្នុងនិរុត្តិផង ក្នុងបដិកាលាផង ។

សន្ធិប័ មហាបដិសន្ធិតោមមេធាបទានំ

អស្មាហិ(១) បរិចិណ្ណាសិ មេត្តាចិត្តាហិ នាយក
 អនុជាតាហិ សត្វាយោ ចិត្តានាយ មហាអុនេ ។
 ចិត្តាយិស្សម វេទ្ខី កំ វត្តាមិ វេទន្តិយោ
 យស្សនាមិ ច កេ កាលំ មញ្ញជាតិ ជំនោ ព្រិ ។
 កោតមិវាទិកា កាយោ ភនា ភិក្ខុនិយោ ជំនំ
 វច្ឆិទ្វា អាសនា តត្ថា វុដ្ឋាយ អភមិសុ តា ។
 បហតា ជនកាយេន សហ លោកក្កនាយកោ
 អនុសំសាវយិ(២) ជំកេ មាតុខ្ញំ យោវ កោដ្ឋកំ ។
 ភនា ជិបតិ ចានេសុ កោតមី លោកតន្តុនោ
 សហេតុហិ(៣) សត្វាហិ បដិមិ ចានេវន្តនំ ។

១ ប. អស្មាហិ ។ ២ ប. អនុសំយាយិ លោ ។ ៣ ប. សហេវ តាហិ ។

មហាបដិសន្ធិតោមមេធាបទានំ ទី ៨

បតិគ្រូព្រះនាយក ភូតខ្ញុំព្រះអង្គមានមគ្គាចិត្ត បានចម្រើព្រះ
 អង្គហើយ បតិគ្រូព្រះមហាមុនី សូមព្រះអង្គអនុញ្ញាតភូតខ្ញុំ
 ព្រះអង្គព្រះវាំងអស់ ដើម្បីបរិវិញ្ញាណ ។ ព្រះជិនស្រីជ្រងំគ្រាស់
 ថា អថាគតនឹងកាលដូចម្តេច ចំពោះនាងព្រះវង្សយ ដែល
 ចេះតែទទួលនិយាយយ៉ាងនេះថា យើងព្រះវង្សយ សុំបរិ-
 វិញ្ញាណវង្សវនៈ (កាលបើយ៉ាងនេះ) នាងព្រះវង្សយ ចូរ
 សំគាល់នូវកាលនូវដើម្បីវិញ្ញាណចុះ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនី
 ព្រះវង្សយនោះ នាងព្រះនាងភាគីជាដើម ថ្វាយបង្គំព្រះ
 ជិនស្រី ក្រោកចាកកាលនេះ ហើយដើរទៅ ។ ព្រះលោក-
 នាយក ជាកំពូលនៃលោក ជាគ្រូប្រាជ្ញ មួយអង្គហើយ
 ភូតជនដ៏ច្រើន បានស្តាប់ទៅតាមព្រះមាតុញ្ញា ដកបដិសំ
 បទុបំ ។ គ្រាខាងនេះ ព្រះនាងភាគី ក្រាបចុះទៀបព្រះ
 តុលាព្រះវង្ស នៃព្រះលោកព្រះ ជាមួយនឹងភូតភិក្ខុនីព្រះវង្ស
 ខ្ញុំ ខេនឈ្មោះថាការថ្វាយបង្គំនូវព្រះព្រះជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥនំ មជ្ឈិមតំ មជ្ឈិមំ លោកនាជស្ស ឧស្សនំ
 ន បុរោ អមតាតារិ ចស្សស្សនំ មុខំ តវ ។
 ន ច ខេ វន្តនំ វិរ តាវ ចានេ សុកោមលេ
 សម្មសិស្សតំ លោកកុ អន្ត កញ្ញាតិ ធិតុតំ ។
 រូបន តំន្តវានេន ធិដ្ឋេ នម្មេ យថាភេជេ
 សត្វំ សន្តតមវេតំ អនស្សាសិកាមិត្តំ ។
 សា សហ តាហិ កុញ្ញាទ កិក្ខុទ្ធចស្សយំ សតំ
 អន្លបល្អង្គមាភុជ្ជ ធិសីធិ បរមាសនេ ។
 តនា ឧបាសិកា កត្ត ពុទ្ធសាសនវន្តលា
 តស្សា បវត្តិ សុត្វាន ឧបេសុំ ចានវន្តិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

ការឃើញព្រះលោកនាជន្នៀងៗ ជាសារឃើញចប់ពុំ
 ខ្ញុំនឹងមិនបោះឃើញ ឡើយព្រះគ្រូរបស់ព្រះអង្គ ដែលមាន
 ភាពមិនស្ងប់រៀនឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គនាព្យាយាម
 ការងារយប់រំលងៗ ចំពោះព្រះបាទរបស់ព្រះអង្គដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
 នឹងមិនមានរៀនឡើយ បពិត្រព្រះអង្គជាកំពូលនៃលោក ខ្ញុំ
 នឹងរកកាន់ព្រះនិព្វាន ក្នុងវិថីនេះ ។ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ក្រាស់
 កបថា) ព្រះនាងនឹងមានប្រយោជន៍អ្វីដោយប្រ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 នេះ ព្រោះប្រពន្ធគ្រប់គ្រង សុទ្ធតែមានបច្ច័យភាគវែង ជា
 របស់មិនទាន់ ជារបស់ស្អប់ស្អើង ។ ព្រះនាងនាគមី
 នោះ ទៅកាន់សំណាក់កិត្យុនី មួយភាគីដោយកិត្យុនីចាំនាំនា
 អង្គុយបត់ជើង លើតាសនៈប្រាសិរ ។ ព្រះនាង ឧបាសិកា
 ចាំនាំឡាយ ក្នុងវិថីនោះ ជាអ្នកស្រឡាញ់ព្រះពុទ្ធសាសនា
 បានឮដំណឹងព្រះនាងនាគមី ក៏ទៅផ្ទាល់បង្គំព្រះបាទ ។

សត្វធំ ឧបាសមនិគោតម្ថវិញ្ញាបកថា

កករហំ ឧរិ បបាត្តា ធិន្ទម្ពលា យថា លតា
 រុទ្ធគា កក្កុណំ វរំ សោកក្កា ក្នុងចាតិកា(១)។
 មា បោ សុវណនេ ចារថ វិហាយាកមិ ធិន្ទតិ
 ធិបតិក្ខាន យាចាម សត្វាយោ សិវសា មយំ ។
 យា បដាធិ កមា តាសំ សត្វា បញ្ញា ឧបាសិកា
 តស្សា សីសំ បមជ្ឈង្គំ(២) ឥធិ វចនមព្រិ ។
 អលំ បុត្តា វិលាមេន(៣) មារាសា ឧវត្តិតា
 អធិន្ទំ សត្វតំ សត្វំ វិយោកង្គំ លោលេ ។
 តតោ សា តា វិសង្ខតា បមជ្ឈង្គាន បុត្តមំ
 ឧតិយេកា តតិយេកា សមាបដ្ឋិ ចក្កត្ថកំ ។
 អាកាសាយតនេកោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ តថា
 អាតេញំ នេវសញ្ញាញ សមាបដ្ឋិ យថា ក្កមំ ។

១ ឧ. វិចារិកា ។ ២. សុវិចារិកា ។ ៣ ឧ. ប. បទ្កត្តិ ។ ៤ ឧ. ប. វិលាមេន ។

ឧបាសមនិគោតម្ថវិញ្ញាបកថា ទី ៨

យកវេជ្ជកំព្រួន យំស្រុក ភ្នំកាលិក រោយរោកផ្កុល
 ខ្លួនលំដែលដី ផ្ទុចជាវិល្លិដែលគេកាត់ដីដីសំ ពោលផ្ទះច្នៃ
 ជា បព៌ត្រព្រះនាងជាទីពឹងទីលំនៅ ព្រះនាងកុំលះបង់ខ្លួន
 យើងទាំងឡាយ ទៅកាន់ព្រះនិព្វានឡើយ យើងទាំងអស់គ្នា
 ក្រាបចុះដោយសិរ្សៈ សូមអន្ទរយាត់ ។ ឧបាសិកាលា
 មានសត្វមានបញ្ញា ជាប្រធានវិទ្យុស្សីទាំងនោះ ព្រះនាង
 គោតមិបុទ្ធាពលនូវនាគ្យនេះ ទិដ្ឋឧបាសិកានោះ ដែល
 កំពុងប្រធានព្រះសិវរបស់ព្រះនាងជា វិទ្យុស្សី កំពុងលាប
 ឡើយ ព្រោះការយំសោក ជាបាតុភាពប្រព្រឹត្តទៅតាម
 នូវអង្គានៃនាគៈ ប្រធានអស់ ដែលមានបង្គុយប្រជុំគ្នា
 កែងរោយ សុខនៃនាគៈទៀត មានការត្រង់ប្រាសជាទីបំផុត
 ជាវេលាវេលាវេលា ។ លំដាប់នោះ ព្រះនាងលះបង់
 នូវពួកឧបាសិកាទាំងនោះ ចូលកាន់បមជ្ឈង្គនិងឧត្តម ឧត្តិ-
 យជ្ឈាន ឧត្តយជ្ឈាន ចក្កជ្ឈាន ។ ចូលកាន់អាកាសា-
 នញ្ញាយតនជ្ឈាន វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ភាគញ្ញាយត-
 នជ្ឈាន នេវសញ្ញាញាយតនជ្ឈាន តាមលំដាប់ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាម

បដិសោមេន ឈាជាធិ សមាបជ្ជថ្វ(១) តោតមី
 យាវតា បរមី ឈាជំ តតោ យាវ ចតុត្ថកំ ។
 តតោ វុដ្ឋាយ ធិត្វាយ ធិបត្ថិវ ធិកសក(២)
 ក្ខមិតាលោ មហា អាសិ ឧភសា វិជ្ជតា បតិ ។
 ចនាធិតា(៣) ធុនុគិយោ បរិវេសុ នេវតា
 បុព្វវដ្ឋិ ច តតថា អភិវស្សជ មេនធិ ។
 កខ្សតោ មេរុកជាមិ វត្ថុនឿយ យជា ធិជា
 សោកេន វាតិធិថា ច វិវេ អាសិ សាតរោ ។
 នេវ ជាតាសុរា ព្រហ្ម សំវិក្កាហិសុ តំទណោ(៤)
 អធិត្វា វត សត្វា យជាយំ វិសយំ តតា ។
 យា ចេមំ បរិវេសុ សត្វសាសធិកាវិកា
 តាយោមិ អនុបាធានា ធិបសិទា វិយ(៥) ធិត្វតា ។

១ ឧ. សមាបជ្ជិត្ត ។ ២ ឧ. ឧ. តំកសតា ។ ៣ ឧ. យាតិកា ។ ៤ ឧ. ធាវេ ។
 ៥ ឧ. ឧ. វិច្ឆិ វិយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ព្រះនាងនាគមី ចូលកាន់ឈានតាំងឡាយ ជាបដិសោម
 តាំងពីចក្កជ្ឈាន មកដល់បឋមជ្ឈាន ។ ព្រះនាងនាគមី
 មិនមានកាសវៈ ចេញពីចក្កជ្ឈាននោះហើយ គឺនិព្វាន ដូច
 ជាប្រទីបអស់ប្រះនេះ ការកម្រិតវេទនាដ៏ធំ កំរិតមានឡើង
 ផ្ទុកបន្ទោរ កំរឿនទ្រាំទ្រកំរិតចុះពីភាគស ។ តាំងផ្គុំកំ
 រិតនៃឧប្បត្តិកត្រង់ ទៅតាមតាំងឡាយកំរិតឡើង ផ្ទៀង
 ផ្ទាត់ទ្រាំទ្រកំរិតភាគស មកកាន់វេទនា ។ ស្តេចនោះឈ្មោះ
 សំនេរ ក៏ក្រើកញាប់ញ័រ ដូចអ្នកប៉ុកក្រងកណ្តាលរឿង
 រង្គ តាំងលាតកំរិតស្រក ហាក់ដូចជាមានសេចក្តីសោកស្រម
 សន្តត់ ។ ទៅតា នាគ អសុរ ព្រហ្ម មានសេចក្តីសង្វេគ
 បានតាមក្នុងឈ្នះនោះថា ឧប្បសម្ព័ន្ធតាំងឡាយមិនទៀង
 ទេ ដូចយ៉ាងព្រះនាងនាគមីនេះ គង់ដល់ខ្លួនការវាយបាត់
 ទៅ ។ ស្រីតាំងឡាយណា ជាអ្នកធ្វើតាមសាសនានៃព្រះ
 សាស្តា ចោទរកម្បាញនាងនាគមីនេះ ស្រីតាំងនោះមិនមាន
 ឧបាទាន មិនព្រានហើយ ដូចជាអណ្តាតប្រទីបដែលរលក់ ។

សត្វមំ មហេសីបដិគោតមីវេរិយាបទ្ធ

ហា យោតា វិប្បយោគន្តា ហា ជំជុំ សព្វសង្ខតំ
 ហា ជីវិតំ វិបាសន្តំ ឥន្ទ្រាសិ បរិទេវនា ។
 តតោ ទេវា ច ព្រាហ្មា ច លោក្ខន្ធម្មានុវត្តនំ
 កាលានុវចំ កុព្វន្តំ ឧបេក្ខា ឥសិសត្ថមំ ។
 តតា អាមន្តយិ សត្វា អាទន្តំ សុតិសាករិ
 កថានន្ត ជិវេទេហិ កិក្ខុនំ មាតុ ជិព្វតិ ។
 តតានុន្តា ជិវនន្តា អស្សនា មុណ្ណាលោចនា
 តត្ថវេន សរេនាហ សមាតន្តន្ត កិក្ខុរោ ។
 មុទ្ធនក្ខិណបដ្ឋាសុ ឧត្តរាយ វសន្តំ យេ(១)
 មឃ្មំ សា កិក្ខុនំ មាតា(២) កិក្ខុរោ សុភតោរសា ។
 យា វទ្ធយេ(៣) បយេត្តេន សរីរំ ចជ្ជមំ មុនេ
 សា កោតមី តតា សន្តិ តារាវ សុរិយោទយេ ។

១ ម. ឧត្តរាយ ២ សន្តិកា ។ ២ ម. សុណន្ត កាលីនធម្មំ ។ ម. សុណន្ត កាលីន ធម្មំ ។
 ៣ ម. វិទ្យុយំ ។

មហេសីបដិគោតមីវេរិយាបទ្ធ

ហិ! ការប្រកប នានសេចក្តីព្រាត់ព្រាសជាទីបំផុត ហិ! ប្រេតាំង-
 ត្មន៍ដែលបង្ខំយកកំភែតហើយ សុទ្ធតែមិនទៀង ហិ! ជីវិតមាន
 សេចក្តីវិនាសជាទីបំផុត មានសេចក្តីរឿកទ្រូលផ្សេងៗ លំ-
 ដោះនោះ ទៅតា ព្រហ្ម ចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធជាស័ក្តិ ៧
 ធ្វើនូវការប្រព្រឹត្តិទៅតាមធម្មតាណា ជ័យមគ្គតាមកាល ។
 គ្រោះនោះ ព្រះសាស្តា ទ្រង់គ្រូសំហៅព្រះអាទន្ត ដែលមាន
 វេទន៍ជ្រៅដូចសាសរជា ម្ចាស់អាទន្ត អ្នកចូលទៅប្រាប់ថា
 បរិនិព្វាន របស់ព្រះមាតាដល់កិក្ខុទាំងឡាយចុះ ។ គ្រោះនោះ
 ព្រះអាទន្តមានសេចក្តីទុក្ខ មានភ្នែកពេញដោយទឹកភ្នែក មាន
 សំឡេងរោករអួល ពោលថា កិក្ខុទាំងឡាយណាទៅក្នុងទិស
 ខាងកើត ខាងត្បូង ខាងលិច ខាងជើង កិក្ខុទាំងឡាយនោះ
 ចូរប្រជុំគ្នា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នាងកិក្ខុនីនោះ ជាព្រះមាតា
 របស់ខ្ញុំ ជាទុរសរបស់ព្រះសុភត ។ ព្រះនាងរោករអួល
 ថ្វាយបង្គំព្រះសរីររបស់ព្រះមុនី ជាទីបំផុតដោយការផ្អែកផ្អឹង
 ព្រះនាងរោករអួលនោះ ទៅហើយកាន់ទីស្ងប់ម្ខាងព្រះនិព្វាន
 ដូចជាផ្កាយបាត់ទៅ ក្នុងកាលជាទីរល្អនៃព្រះភាទិក្យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

ពុទ្ធិមាគាតិ សត្តាភិ^(១) វេយ្យាករណ៍ កតា សមិ^(២)
 ៦ យត្ថ បញ្ចេនត្តាបិ តត្ថ^(៣) ធិក្ខន្ធិ នាយកោ ។
 យស្មន្តិ សុត្ថេសត្ថា យោ វា សិស្សោ^(៤) មហាមុន
 ពុទ្ធស្ម មាតុ សត្តាវិ ករោតុ សុត្ថោនាសោ ។
 សុត្ថោនាសោ តំ សុត្ថា សិយមាគត្ថ^(៥) ភិក្ខុវេ
 កោចិ ពុទ្ធានុករោ កោចិ ឥន្ទ្រិយ កោវិធា ។
 ក្សត្រាភារវេ រម្មេ សត្វសោណ្តមរយេ សុកេ
 មក្ខកំ សមរោមស្មិ^(៦) យត្ថ សុត្តាសិ^(៧) កោតមិ ។
 ធីត្តារោ លោកមាណ យេ^(៨) អំសេហិ សមធារយុ
 សេសា សត្តាធិកា ទេវា ក្សត្រាភារ សមត្ថហិ ។
 ក្សត្រាភារិ សត្វាធិ អាស្មិ បញ្ចសតាធិ ហិ
 សវនាធិត្វាណ្ឌិ វិសុកម្មកាតាធិ^(៩) ហិ ។

១ ឧ. បញ្ញី ។ ឧ. បញ្ញី ។ ២ ឧ. សយំ ។ ៣ ឧ. ធីតំ ។ ឧ. ធីតំ ។
 ៤ ឧ. យោ ច ចិយោ ។ ៥ ឧ. សិយមាគត្ថ ។ ឧ. សង្ឃមាគត្ថ ។ ៦ ឧ. សហរមស្មិ ។
 ៧ ឧ. សុត្តាបិ ។ ឧ. ត្រាសិ ។ ៨ ឧ. ម. គេ ។ ៩ ឧ. វិស្សោនុករោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

ព្រះលោកនាយក សូម្បីមានព្រះខេត្រ ៥ មិនឃើញ (ខ្លះគេ
 របស់ព្រះនាងបដិបតិភាគមី) ច្បាប់រម្ងាប់ណា ព្រះនាង
 បដិបតិភាគមីក៏កុំ អម្បាល់ខុសឆ្គងឈ្មោះថាពុទ្ធិមាគា ទៅ
 ហើយកាន់ច្បាប់រម្ងាប់នោះ ។ ចុក្កលណា កាន់នឿចំពោះ
 ព្រះសុត្ថ ម្យ៉ាងទៀត សិស្សណា របស់ព្រះមហាមុនី
 សិស្សនោះ ជាទេសរបស់ព្រះសុត្ថ ចូរធ្វើសក្ការៈដល់ព្រះ
 ពុទ្ធិមាគាចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីនាគ្នាច្បាប់ច្បាយគ្រាន់
 លុះឮដំណឹងនោះ ក៏មកដោយហ័ស ភិក្ខុពួកខ្លះមកដោយ
 ពុទ្ធិមាគា ភិក្ខុពួកខ្លះជាអ្នកឈ្លាសក្នុងច្បាប់ច្បាយ ក៏មក
 ដោយប្លង់ ។ ព្រះនាងនាគមី ផ្ទុះលើគ្រឿង ជនទាំង
 ឡាយលើកទូរគ្រឿងនោះ ដាក់ក្នុងផ្ទះកំពូលដីប្រសើរ ជាទី
 រំលោភ ដ៏ស្អាត ជាការរំលោភទាំងអស់ ។ លោក-
 បាលទាំង៤ ក៏ស្រែងដោយស្មាទាំងឡាយ ទៅតាងសេស
 មានព្រះវិស្សោនុករោ ក៏បានចាប់កាន់ផ្ទះកំពូល ។ ផ្ទះកំពូល
 ទាំងអស់មានចំនួន ៥០០ ខ្នង ដែលព្រះវិស្សោនុករោចុះទៅបុត្រ
 និមិត្តហើយ មានពលិដ្ឋិចជាព្រះនាងទិក្ខុ ក្នុងសេវកាល ។

សង្ខេប មហាបទពិភោគមីវេរិយាបទានំ

សត្វា តហិ^(១) ភិក្ខុនិយោ អាស្សិ មក្ខេសុ សាយិកា^(២)
 ទេវាទំ ទទ្ធមារុយ្យ^(៣) និយ្យន្តិ អនុបុត្រសា ។
 សត្វសោ ជាទិកំ អាសិ វិភាទេន ឧកត្តលំ
 សកា ឧទ្ធសុរា ឧ លក្ខិតា^(៤) កាឧកាមយា ។
 បដាកា ឧស្សិតាឧកា និក្ខតា^(៥) បុប្ផកត្តកា
 ឧកត្តកាសបទុមា^(៦) មហិយា បុប្ផមុត្តតំ ។
 និស្សន្តិ ឧទ្ធសុរិយា វិជ្ជលន្តិ^(៧) ឧ តារកា
 មជ្ឈង្គតោមិចាទិទ្វា ឧ តាមេសិ សសី យថា ។
 ទេវា និព្វេហិ ករុហិ មាលេហិ សុរកិហិ ឧ
 ភិក្ខុហិ ឧ ឧត្តេហិ សន្តិភិហិ ឧ បូជយុំ ។
 បាតាសុរា ឧ ព្រហ្មតោ យថាសត្តិ យថាតលំ
 បូជយេសុ វិជ្ជយ្យន្តិ^(៨) ឧត្តតំ កុទ្ធមាតវំ ។
 សត្វាយោ បុរោ និកា និព្វតា សុតតោរសា
 កោតមី និយ្យតេ បច្ឆា សក្កតា កុទ្ធខោសិកា^(៩) ។

១ ឧ. ភាពំ ។ ២ ឧ. សាយិកា ។ ៣ ឧ. ទទ្ធមារុយ្យ ។ ៤ ឧ. លក្ខិតា ។ ៥ ឧ. វិភា ។
 ៦ ឧ. ឧកតាសុរា ។ ៧ ឧ. ឧកតាសុរា ។ ៨ ឧ. ឧត្តេហិ ។ ៩ ឧ. ឧត្តេហិ ។
 ១០ ឧ. កុទ្ធខោសិកា ។

មហាបទពិភោគមីវេរិយាបទានំ ទី ៨

ភិក្ខុនិវាសិកា សិវៈខោលីក្រុក្ខនិវាសា ទេវតាវាងឡាយ
 សេនីក្រុក្ខនិវាសា ទាំងចេញទៅតាមសំដាប់ ។ វិជ្ជាកាសបិ
 បាតំ ដោយពិភោគវាងអស់ ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យនិងផ្កាយ
 សីតិមានស្មារតីស្រស់ស្អាតវាងអស់ ។ ទង់ចំណែក ជា
 អនេក ដ៏វិចិត្រ ដូចជាភាវីផ្កា ដែលគោលិកាឡើងហើយ
 មានផ្កាឈូកភ្ជាប់ចុះអំពីភាសា ផ្កាផុសឡើងក្នុងផែនដី ។
 ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យក៏ប្រាកដ ទាំងផ្កាយក៏ស្រៀង ព្រះ
 អាទិត្យត្រង់ជាក់គំចំនុះក្នុងព្រះចន្ទ្រ ។ ទេវតាវាងឡាយ
 ក៏បូជាដោយគ្រឿងក្រអូប ក្រមុំផ្កាជាទិព្វ មានភ្លេងឈ្វេង
 ឈ្វេងផង ដោយគ្រឿងប្រគំផង ដោយការកំច្រៀងផង ។
 នាគ អសុរ ព្រហ្ម ក៏បូជាសមគួរតាមសេចក្តីអំណាច សម
 គួរតាមកម្លាំង ទាំងចេញទៅក្នុងព្វធាតុដែលនិព្វានហើយ ។
 ភិក្ខុនិវាសិកា ជាសុត្រសុគតដែលនិព្វានហើយ ផងទាំង
 ឡាយ ទាំងទេវតាផ្សេងៗ ព្រះនាគនាគមី ដែលចិញ្ចឹមព្រះ
 កុម្ម ទេវតាធ្វើឡើងសក្ការៈ ហើយទាំងចេញទៅតាមក្រោយ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ អប្បកថា

បុរាណ ទេវមនុស្ស	សុខតាស្សប្រាជ្ញតា
បន្ទា សសាវតោ តុន្តោ	បូជន្តិ យាតិ មាតុយា ។
តុន្តស្ស បរិនិព្វានំ	នេទិសំ អាសិ យានិសំ
តោតមីបរិនិព្វានំ	អតិអន្តរិយំ ^(១) អហុ ។
ន តុន្តោ តុន្តនិព្វានេ ^(២)	សាវ័បុត្តានិ កិច្ចភោ ^(៣)
តុន្តោ តោតមីនិព្វានេ	សាវ័បុត្តានិកា យថា ។
និគ្គតានិ ករិត្យាន	សត្វកន្ទមយានិ ច ^(៤)
កន្ទុតុល្លាវិកិល្លានិ ^(៥)	ឈាបយីសុ ច តា តេហិ ។
សេសភាតានិ ឧប្បិសុ	អដ្ឋិសេសានិ សត្វសោ
អាណន្តោ ច តណាភោច	សំវេកជនកី វិថោ ។

១ ១. អ. អន្តរិយំ ។ ២ ២. តុន្តោ តុន្តស្ស និព្វានេ ។ ៣ ៣. តោ បទិល្លានិ ភិក្ខុហិ ។
 ៤. តោ បទិយាវិ ភិក្ខុហិ ។ ៥ ៥. អ. តេ ។ ៦ ៦. កន្ទុតុល្លាវិកិល្លានិ ។ ៧. កន្ទុតុល្លា-
 បទិល្លានិ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ អប្បកថា

ទេវតា មនុស្ស ព្រមទាំងនាគ អសុរ ត្រៃហ្ម ដើរតាងមុខ
 ២ ព្រះពុទ្ធព្រមទាំងសាវ័ក យានិវេរតាងក្រោយ ដើម្បីបូជាព្រះ
 មាតា ។ បរិនិព្វានរបស់ព្រះនាងគោតមី ជាការស្ថាប័ន
 ព្រៃពេក យ៉ាងណា បរិនិព្វានរបស់ព្រះពុទ្ធ មិនផ្ទុយទេ ។
 (ព្រោះថា) ក្នុងកុន្ទបរិនិព្វាន មិនមានព្រះពុទ្ធនិងពួកភិក្ខុមាន
 ព្រះសាវ័បុត្តជាដើម (ជាអធិបតី) ក្នុងគោតមបរិនិព្វាន មាន
 ព្រះពុទ្ធនិងពួកភិក្ខុមានព្រះសាវ័បុត្តជាដើម (ជាអធិបតី) ទេវ-
 តាទាំងឡាយ ធ្វើដើរថ្កុលទាំងឡាយជាការវិការវិនាគ្រឿងក្រអូប
 ទាំងអស់ ដើរជាសាវ័កយល់គំនិតមានភ្លឺក្រអូប ហើយចូលសព
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីនោះ ។ ចំណែកនៃសាវ័កវិយាសេស
 សល់ និងភ្នំដែលសេសសល់ កំណែសុសគស់ គ្រោះនោះ
 ព្រះអាទិត្យ បានកាលនូវកំពូល ដែលញ៉ាំងសច្ច័ស្ទើរ

សន្តម៍ មហាបទព៌កោតមិលីយាបទានំ

កោតមិ ធិតធិ យាតា ធម្មត្ថស្ស(១) សរីរតំ
 សង្កេតំ តុទ្ធវិទ្យាធំ ១ ធិបេន ភវិស្សតិ ។
 កតោ កោតមិធាត្ថមិ តស្សា បត្តតតាធិ សោ
 ធម្មបាទេសិ ធានស្ស អាទន្ទោ តុទ្ធវិទ្យាធំ ។
 បាលិយា តាធិ បត្តយ្ហ អភោច ឥសិសត្ថនោ
 មហាកោ សារវន្តស្ស យថា តុទ្ធវិទ្យាធំ គិដ្ឋិតោ ។
 យោ សោ មហាត្ថកេ ទន្ទោ បលុដ្ឋេយ្យេ អធិទូតា
 តថា ភិក្ខុវិសង្សស្ស កោតមិ បរិវិទូតា ។
 អាទន្ទ ចស្ស តុទ្ធវិទ្យាធំ(២) ធិទូតាយមិ ធាតុយា
 សរីរមត្តសេសាយ ១ សោកាបរិទេវនា(៣) ។

១ ធម្មត្ថស្ស ។ ២ ធម្ម. អយោ ឥន្ទវិយំ ចម្ពំ ។ ៣ ធម្ម. ឥន្ទំ សោកាបរិទេវនា ។

មហាបទព៌កោតមិលីយាបទានំ ទី ៨

ឲ្យរក្សា ព្រះនាងកោតមិ ទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ ទាំងស្រី៖
 បេសព្រះនាង កំឆេះសុសអស់ មិនយូរក្តីខ្លាច ព្រះពុទ្ធនឹង
 បរិនិព្វាន ជាប្រាសាទដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះភានន្ទនោះ
 ដែលព្រះពុទ្ធច្រង់ជាសំភៀន ក៏បង្កើននូវព្រះបាតុ បេសព្រះ
 នាងកោតមិ ដែលឆ្កល់ទុកក្នុងព្រះបេសព្រះនាង មកថ្វាយ
 ព្រះលោកនាថ ។ ព្រះពុទ្ធជាសិទ្ធិវេ ច្រងំទទួលនូវព្រះបាតុ
 ទាំងឡាយនោះ ដោយព្រះហស្ត ហើយទ្រង់ត្រាស់ផ្សំច្រើន
 ដើមរម្មធិនាមក្ខន្ធ កាលនោះសំ ទាំងទំហំដើមកំធំ ធម្ម
 បុគ្គល ព្រោះសករៈមិនទៀង យ៉ាងណា ព្រះនាងកោតមិ
 ជាប្រធាននៃកិច្ចសិទ្ធិ បរិនិព្វានហើយ ក៏យំស្តាយដែរ ។
 ខ្លាចភានន្ទ ឆ្កក្ខន្ធមិនចុះ ព្រះពុទ្ធមាភាវីដែលបរិនិព្វាន
 ហើយ សល់តែស្រី៖ទេ ឆ្កក្ខុសោតទ្បក្សលឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ន សោចិយា បវេសំ សា តិណ្ហាសំ សាវសាគរ
 បរិវេដ្ឋិតសន្តាមា សិគិក្ខតា សុទិក្ខតា ។
 បណ្ឌិតាសិ មហាបញ្ញា បុទ្ធិបញ្ញា គដេវ ច
 រត្តញ្ញា ភិក្ខុនិទិ សា ឃីវ វិញ្ញាប៌(២) ភិក្ខុកេ ។
 ឥន្ទិយា ចវេសំ អាសិ ទិទ្វាយ សោតនាគុយា
 ចេតោចរិយញ្ញាលាស្ស វេសំ អាសិ ច តោតមី ។
 បុត្រេនិវាសមញ្ញាសិ ទិព្វចក្ក វិសោធិតិ
 សទ្វាសវា បរិក្ខិណា ទត្ថិទាធិ(២) បុទព្ពកេ ។
 អត្តទម្មនិរុត្តិសុ បដិការណោ គដេវ ច
 អវិសុទ្ធិ អហុ ញាណំ តស្មា សោចិយា ន សា ។
 អយោយនហតសេដ្ឋវ ផលតោ ជាតវេនសោ
 អនុមុខុបសន្តស្ស យថា ន ញាយភេ ពតិ ។

១៩. ធានា ។ ឌ. ធាបថ ។ ២៩. ប. ឌស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ព្រះនាងគោតមីនោះ ចូលទៅសាគរស្ថិតហើយ រៀន
 ចាតសេចក្តីក្នុងក្រហាយ មានសេចក្តីត្រជាក់ មានទុក្ខលក់
 ហើយ មិនមែនប្រារព្ធសេចក្តីសោក របស់ពួកជនដទៃ
 ឡើយ ។ ព្រះនាងគោតមីក៏ចុះនិពន្ធ ជាបណ្ឌិត មាន
 បញ្ញាច្រើន មានប្រាជ្ញាក្រាស់ មួយទៀត ព្រះនាងជាអ្នកដឹង
 នូវក្រមីវេន គឺកាយវេន ជាធម៌ក៏ចុះទាំងឡាយ ម្ចាស់ក៏ចុះទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ ។ ព្រះនាងគោតមី
 ស្លាប់ក្នុងបូជ័យ ក្នុងក្នុងចិញ្ចៈសាគរនាគុ ខ័ន្តិចេតាបរិ-
 យញ្ញណាផង ដឹងបុត្រេនិវាសៈ ដម្រះចិព្វចក្ក មានភាសាៈ
 ទាំងពួងអស់ហើយ ដទ្បុវេន ភព្វីមិនមានទៀតឡើយ ។
 ញាណក្នុងអត្តផង ក្នុងធម៌ផង ក្នុងនិរុត្តិផង ក្នុងបដិភាណ
 ផង ដំបូរិសុច្ច ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនគួរសាកស្តាយ
 ព្រះនាងគោតមីនោះឡើយ ។ អត់របស់បុគ្គលដែលមានចិក្ខុ
 ស្ងប់ស្ងប់ កាមលំដាប់ វេទន៍មិនប្រាកដ ដូចផ្កាផែនដី
 បុគ្គលដទៃហើយ ក៏គួរត្រឡប់ ដោយសារក្លិន យ៉ាងណា ។

អង្គទី ទេវតាវិយាបទាន

ឯវិ ស ឡាវមុត្តាជំ កាមតទ្វាយតាវិជំ
 បញ្ញាបាតិ^(១) កតំ ធន្តិ បត្តាជំ អលំ បទំ^(២) ។
 អត្ថជីវា កតោ ហោជំ សតិច្ឆជ្ជាជកោចក
 កាវេត្វា សត្តកោជ្ជជ្ជិ^(៣) ធុត្តសន្តំ កាវស្សជាតិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា មហាបជាបតំតោតមី កិត្តជំ
 ឥតា កាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

មហាបជាបតំតោតមីវិយាបទាន សម្ពុំ ។

អង្គទី ទេវតាវិយាបទាន

(១៨) បទុមុត្តរោ នាម ជីវោ សទ្ធជម្មេសុ ចក្កុមា
 ឥតោ សតសហស្សម្ហិ កាប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ ។
 កតាហំ^(៤) ហំសវតិយំ ជាតា សេដ្ឋិតុលេ អហុ^(៥)
 នាណវត្ថធិបដ្ឋោតេ មហាសុខសម្បត្តា ។

១. ឧ. បញ្ញាបាតិ ។ ២. ឧ. សុទ្ធំ ។ ៣. ឧ. សត្តកោជ្ជជ្ជិ ។ ៤. ឧ. តោ ។
 ៥. ឧ. អហំ ។

ទេវតាវិយាបទាន ទី ៥

គតិរបស់បុគ្គល មានចិត្តផុតចាកកិលេសហើយ ដោយ
 ប្រពៃ ឆ្លងចាកចំណងឥកាមទិវិជយៈ ដល់ខ្ញុំអចលបរាគីព្រះ
 និព្វានហើយ ក៏មិនប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ ។ អ្នកចាំឯងឡាយ
 ចូរមានខ្លួនជាទីភ័ន្តចុះ មានសតិប្បដ្ឋានជាអារម្មណ៍ចុះ ចូរ
 ចម្រើនខ្ញុំសត្តកោជ្ជជ្ជិចុះ ចូរធ្វើខ្ញុំច្រើនបំផុតនៃកតិវុត្តចុះ ។
 បានឮថា ព្រះមហាបជាបតំតោតមីកុំភ័យ មានកាយ បានសម្រួល
 ខ្ញុំគាត់ចាំឯងនេះ ដោយបការដូច្នេះ ។

ធម៌ មហាបជាបតំតោតមីវិយាបទាន ។

ទេវតាវិយាបទាន ទី ៨

(១៨) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបុគ្គលៈ មានបញ្ញាចក្ក
 ចំពោះធម៌ចំណង ជាលោកនាយក ទ្រង់កើតឡើង ភ្នំ
 កប្បជ្ជិមួយសែន ភ័ក្ត្រទុកប្បនេះ ។ កាលនោះ ភ្នំកើតភ្នំ
 ក្រកូលសេដ្ឋិ ភ្នំនៃអារហន្ត្រីក៏ ដែលរុករៀងដោយរតនៈ
 រស្សី ។ ភ្នំវិទ្យុកស្តម្ភស្តល់ហើយ ដោយសេចក្តីសុខច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បតិក

ឧបេក្ខា តំ មហាវីរី អស្សេសី ធម្មទេសនំ
 តតោ ជាតប្បសាទាហំ ឧបេសី សាណំ ជំនំ ។
 នាតំ បិទាញាហំ អាយាចិត្តា វិនាយតំ
 ធម្មន្តយិត្តា សត្តាហំ កោជយី សហ សាវតំ ។
 អតិក្កន្តេ ច សត្តាហោ មហាបត្តានធម្មត្ថមំ
 ភិក្ខុនំ ឯកទត្ថមំ វិមេសិ ធរសារមិ ។
 តំ សុត្វា មុនីតា ហុត្វា បុន តស្ស មហេសីនោ
 កាវំ កត្វាច តំ ហំនំ បនិបទ្ធិ បណ្ឌិតហិ ។
 តតោ មំ ស(១) ជីយោ អាហ(២) សិជ្ឈតំ បណ្ឌិតំ កវ
 សសង្ខេបមេកាតំ កាវំ អប្បមេយ្យនលំ តថា (៣)
 សតសហស្សេ ឥតោ កម្មេ ឱក្កាកក្កលសម្ពុតោ
 កោតមោ នាម នាមេន សត្វា លោកេ កវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ នាយានា ឱសា ធម្មនិម្មិតា
 ឯកទត្ថមទុប្បត្តា ទេវោ នាម កវិស្សតិ ។

១ ឧ. ២២ ។ ២ ម. សាហ ។ ៣ ឧ. ៧ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បតិក

ខ្ញុំចូលរាត្រាលំដាប់ព្រះមហាវិរាស ហើយបានស្តាប់ធម្មទេសនា
 លំដាប់នោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីជ្រះថ្លាភើតឡើង ហើយដល់ខ្ញុំព្រះ
 និមិត្តដ៏ដ៏ធំ ។ ខ្ញុំសូមអង្វរមាតាបិតា ហើយនិមិត្តព្រះពុទ្ធ
 ជាខោយក ព្រមទាំងព្រះសាវ័កមកដាន់ អស់ ៧ ថ្ងៃ ។ លុះ
 កន្លង ៧ ថ្ងៃផុតរហូត ព្រះពុទ្ធជានសារមី ទ្រង់កាន់កុម្មី ដែល
 ទុក្ខមជ្ឈិមកកុម្មី មានបញ្ញាច្រើន ក្នុងទីជាឯកទត្តៈ ។ ខ្ញុំព្រះ
 ពុទ្ធជាននោះហើយ ក៏រករយ បានធ្វើសក្ការៈ ចំពោះព្រះពុទ្ធ
 ជាបរិហស័នខ្លះៗ ក្រាបចុះហើយប្រាថ្នាឱ្យតែរលាកនោះ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះនិមិត្តទ្រង់ត្រាស់ចំពោះខ្ញុំថា រសេចក្តី
 ប្រាថ្នារបស់ខាង សម្រេចហើយ សក្ការៈដែលខាងខ្លីហើយ
 ចំពោះអជាតត ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ជាសក្ការៈមានផលរាជ្ជមិ
 បាន ។ ក្នុងកម្មវិធីយសន អំពីកម្មនេះ ព្រះសាស្តា ព្រះ
 នាមៈតាម ទ្រង់សម្តែងក្នុងត្រកូលក្សត្រឡាតៈ ទ័ន្ធប្បត្តិឡើង
 ក្នុងសោក ។ ខាងទ័ន្ធជានជាភិក្ខុនិយ្យនេះទេ ជាធម្មតាយាទ
 ជាសេស ជាធម្មនិមិត្តនៃព្រះសាស្តាខាង ដល់ខ្ញុំទីជាឯកទត្តៈ ។

អង្គទី ១២ លោកយាយបាទ

តើឧ កម្មេន សុកកេន ចេតនាបណីដីហិ ច
 ជីហិត្វា មាទុសំ ធម៌ហិ តាវត្តិសូមកា អហំ ។
 តតោ ទុតា យាមមកំ តតោហិ តុសំតំ តតា
 តតោ ធន ធិន្តានតី វសវត្តិបុរិ តតា ។
 យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ តស្ស កាម្មស្ស វាហសា
 តត្ថ តត្ថេវ វាជ្ជនំ មហេសិត្តមការយី ។
 តតោ ទុតា មទុស្សត្ថេ វាជ្ជន ចក្កវត្តិនំ
 មណ្ឌលំនក្ខ វាជ្ជនំ មហេសិត្តមការយី ។
 សម្បត្តិ អនុកាព្វាន ធម្មេសុ មទុស្សសុ ធន^(១)
 សព្វតុ សុខិតា ហុតា អនេកកាច្យេសុ សីសវី ។
 ឯកានុកេ វតោ កាច្យេ វិចស្សិ លោកនាយកោ
 ទុច្ឆដ្ឋិ ចារុនស្សបោ^(២) សព្វធម្មេ វិចស្សកោ ។

១ ឧ. ឧ. មទុស្សុច ។ ២ ឧ. ចារុនយោ ។

លោកយាយបាទ ទី ២

ខ្ញុំលះបង់កងកាយ ជាបស់មទុស្ស ហើយចូលទៅកើត
 ក្នុងឋានតាវត្តិន្យ ដោយបុត្រាកម្មដែលខ្ញុំធ្វើឡើងនោះផង ដោយ
 ការកម្មលំនៅចតនាផង ។ លុះខ្ញុំច្បាប់ចាកឋានតាវត្តិន្យនោះ
 ហើយ រើបទៅកើតក្នុងឋានយាមៈ លុះច្បាប់ចាកឋានយាមៈ
 នោះហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងតុសំត លុះច្បាប់ចាកឋានតុសំត
 នោះហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងឋានធិន្តានតី ទៅកើតក្នុងឋាន
 បាធិម្មតវស្ថិតិបុរិ ។ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រៃកូលណា ។ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ភាពជាមហេសីនៃពួកស្តេចក្នុងត្រៃកូលនោះ ។ ព្រោះអាទិ-
 សន្សំនៃបុត្រាកម្មនោះ ។ លុះច្បាប់ចាកកត្តភាពនោះហើយ
 បានធ្វើជាមហេសីនៃពួកស្តេចចក្កវត្តិន្យផង នៃពួកស្តេចមាន
 មណ្ឌលផង ក្នុងអក្ខតាតជាបស់មទុស្ស ។ ខ្ញុំបានទទួល
 សម្បត្តិក្នុងទេវលោកទាំងឡាយផង ក្នុងមទុស្សលោកទាំង-
 ឡាយផង ដល់ខ្លះសេចក្តីសុខក្នុងទីទាំងពួង ហើយអន្ទាល
 ទៅក្នុងកម្សទាំងឡាយដ៏ច្រើន ។ ក្នុងកម្សទី ៨១ កំពកប្ប
 នេះ ព្រះកេន្ធវិចស្សិ ជាលោកនាយក មានព្រះមន្ត្រីជ្រុ-
 រឿង ឃើញនូវពួកធម៌ទាំងអស់ ទ្រង់រើកត់ឡើងហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបរាម

អមហំ លោកនាយកំ	ឧបេត្វា ^(១) នរសារថី
នម្ពំ បណីតំ ^(២) សុត្វាន	បទ្ធវិដ្ឋី អនកាវិយំ ។
នសវស្សសហស្សានិ ^(៣)	កស្សុ វិរស្សុ សាសនេ
ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វាន	យេត្តយោតា ធម្មស្សុតា ។
បទ្ធយោ កាវកុសលា	នត្ថស្សត្វវិសារាជា
និបុណា និក្ខត្តជីកា	សត្តុសាសនកាវិតា ។
កតោ ចុតាហំ តុសិតំ	ឧបបន្នា យសសន្និដ្ឋី
អកិកោសី ^(៤) កហី អញ្ញោ	ព្រហ្មចរិយជលេនេហំ ។
យតុ យេត្វាបបន្នាហំ	មហាកោតាមហាទូធា
មេធាវិនិ រូបវីតំ ^(៥)	វិនិត្តចរិសាបិច ។
កវាមិ កេន កម្មេយ	យោកេន និទសាសនេ
សត្វា សឡត្តិយោ មយ្ហំ	សុលភា មនសា មិយា ។

១ ឧ. ចេចមិ ។ ២ ឧ. ពណីតំ ។ ៣ ឧ. អសីវិស្សសហស្សានិ ។ ៤ ឧ. អនិកោសិ ។
 ៥ ឧ. សិលវីតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ខ្ញុំចូលទៅគាល់ព្រះលោកនាយកៈនោះ ព្រះអង្គជាទេសាចារ្យ
 បានស្តាប់ធម៌ដ៏ប្រសើរ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំបាន
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសាសនានៃព្រះពុទ្ធជាវិបុលស្រឡាតោះ
 ប្រកបព្យាយាម ជាពហុស្ស្រ អស់មួយម៉ឺនឆ្នាំ ។ ខ្ញុំជាអ្នក
 ឆ្លាស់វៃ ក្នុងធម៌ជាបច្ចេកការ ត្រៀមខ្លួនក្នុងកុលិយសច្ច
 មានបញ្ញាដ៏ល្អិត ជាធម្មកថិកាដ៏វិចិត្រ ជាអ្នកជំនាញសាសនា
 របស់ព្រះសាស្តា ។ លុះខ្ញុំច្បាំងបាត់កត្តភាពនោះហើយ ក៏
 បានទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ជាទៅវាមានយស គ្របសង្កត់
 ពួកទៅវាដទៃ ក្នុងឋានតុសិតនោះ ដោយផលនៃព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ ។ ខ្ញុំទៅកើតក្នុងទីណា ។ ជាស្រីមានភាគៈច្រើន
 មានទ្រព្យច្រើន មានប្រាជ្ញា មានបុណ្យ ទាំងចរិយាទីក៏មាន
 សណ្តាប់ធ្នាប់ ។ ខ្ញុំតែងកើតទាន់សាសនា នៃព្រះនិមិត្ត
 ដោយបុញ្ញកម្មនិងសេចក្តីព្យាយាមនោះ សឡត្តិទាំងអស់ ខ្ញុំ
 រកបានដោយងាយ ទាំងជាទីស្រឡាញ់គេញចិត្តរបស់ខ្ញុំ ។

អង្គទី ១២ ថេរីយបទានំ

យោមី មេ កវតេ កត្តា យត្ថ យត្ថ កតាយមិ
 វិហារេតំ ធម៌ កោត មជ្ជិមគ្គិយលេខ តេ ។
 វសម្ព័ន្ធ កត្តកោ កម្មេ ព្រហ្មតទ្ធ មហាយសោ
 ធាមេន កោតាកម្មេនា ឧប្បជ្ជំ វនតំ វរោ ។
 តតា ហិ ពាកណសិយំ សុសមិទ្ធិកុលប្បជា
 ធនញ្ញាទំ សុមេនា ច អហិមិច តយោ ជនា ។
 សង្ខារាមិ អនាសិទ្ធិ ធម្មោ សហស្សិកោ មុនេ(១)
 សសង្ខស្ស វិហារិ ហិ(២) ឧទ្ធិស្ស កាវកា(៣) មយំ ។
 តតោ តុតា មយំ សត្វា តាវត្ថិស្វមតា អហំ
 យសសា អត្ថតំ បត្តា មនុស្សសុ តថេវ ច ។
 វសស្មីយេវ កប្បម្ពំ ព្រហ្មតទ្ធ មហាយសោ
 កស្សទោ ធាម ធាមេន ឧប្បជ្ជំ វនតំ វរោ ។

១ ខ. តំ សហស្សិកំ មុនេ ។ ប. តសហស្សិកា បុប ។ ២ ខ. សង្ខស្ស ច វិហារម្បិ ។
 ៣ ខ. កយិកា ។

ថេរីយបទានំ ទី ២

សូម្បីបុរសណា ជាភស្តុបស័ន្នំ ដែលខ្ញុំដឹងទៅក្នុងចំណា ។
 ភស្តុនោះ ។ មិនដែលមើលឃើញខ្ញុំឡើយ ព្រោះផលនៃការ
 ប្រតិបត្តិបស័ន្នំ ។ ក្នុងកន្លែងនេះ ព្រះពុទ្ធប្រះនាមកោតា-
 កមៈ ព្រះធានាដៅពង្សប្រសើរ មានយសាច្រើន ប្រសើរជាង
 ពួកអ្នកប្រាជ្ញ ព្រះកែតទៀត ។ កាលនោះ ដង ពា តាតំ គឺ
 តាតំធនញ្ញាទំ សុមេនា ១ ខ្លួនខ្ញុំ ១ ក៏ក្នុងក្រកូលដ៏ស្តុក-
 ស្តម្ភ ក្នុងនរោតណសិ ។ យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកកសាង
 វិហារ ហើយទុំសង្ខារយថាព្រះពុទ្ធ ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ
 បានសង្ខារយសង្ខារមិនតែង រាប់ដោយគាត់ដ៏ច្រើន ចំពោះ
 ព្រះមុនី ។ លុះយើងទាំងឡាយគ្រប់គ្នា ចូរកតាកអក្ខតានោះ
 ហើយ បានដៅកែតវាធានាវក្ខន្ធ ដល់ខ្ញុំគាត់ជាបុគ្គល
 ប្រសើរដោយយប ទាំងក្នុងមនុស្សលោកដ៏ដូចគ្នា ។ ក្នុងកន្លែង
 នេះដដែល ព្រះពុទ្ធប្រះនាមកស្សបៈ មានដៅពង្សប្រសើរ
 មានយសាច្រើន ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ព្រះកែតទៀត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ឧបជ្ជាកោ មហេសីស្ស តតា អាសិ នវិស្សោ
 កាសិ រាជា តិក្ខី ឆាម តាកណាសិប្បត្ថមេ ។
 តស្សសី ដេដ្ឋកា ធីតា សមណី ឥតិ វិស្សតា
 ធម្មំ សុត្វា ជិនត្ថស្ស បព្វជ្ជំ សមាសយេ ។
 អនុជាធិ ច តោ តាតោ អតាវេ តតា មយំ
 វិសវស្សសហស្សនិ វិចរិម្ហ អកុដ្ឋតា ។
 កោមារព្រហ្មចរិយំ(១) រាជកញ្ញា សុខ មុតា
 តុម្ភាបដ្ឋាធិរតា ឧដ្ឋតា សត្ត ធីតារា ។
 សមណី សមណកុត្តា ច ភិក្ខុធី ភិក្ខុនាសិកា(២)
 ធម្មា ចេវ សុធម្មា ច សត្តមី សង្ឃនាសិកា(៣) ។
 អហំ ឧប្បវេណី ច បដាបារា ច កុណ្ឌលា
 កិសាភោគមី ធម្មនិប្នា វិសាទា ហោតិ សត្តមី ។

១ ខ. កោមារព្រហ្មចរិយំ ។ ២ ខ. ភិក្ខុនាសិកា ។ ៣ ខ. ភិក្ខុនាសិកា ។ ៤ ខ. ភិក្ខុនាសិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ព្រាហ្មនោ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងវិជ្ជាសិ ព្រាហ្មណ៍ក្នុង ជាជនប្រ-
 ជាជន ក្នុងនគររាជសិ ជាបុរិស្ថម្ភ ជាឧបជ្ជាការបស់
 ព្រះក្នុងមហេសី ។ ខ្ញុំត្រូវជាជនច្បង របស់ព្រះរាជាអង្គ
 នោះ ដែលគេព្រមព្រៀងថាឈ្មោះសមណី ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះ
 ធម៌របស់ព្រះជើងស្រីប្រសើរ ហើយពេញចិត្តនឹងបព្វជ្ជា ។
 ព្រាហ្មណ៍ចំពោះ ទ្រង់ពុទ្ធាចារ្យយើង ព្រាហ្មនា យើង
 ជាអ្នកមិនខ្វល់ច្រកសុខ ប្រព្រឹត្តត្រឡប់រយៈសម្រាប់កុមារ
 អស់ ២០ ឆ្នាំក្នុងផ្ទះ ជាព្រះរាជកញ្ញា បិតាទៅក្នុងសេចក្តី
 សុខ គ្រោកអីរំពេចក្នុងការប្រើព្រះកុមារ ជាព្រះរាជធីតា
 ៧ អង្គ គឺ ឆានសមណី ១ សមណកុត្តា ១ ភិក្ខុធី ១ ភិក្ខុនា-
 សិកា ១ ធម្មា ១ សុធម្មា ១ សង្ឃនាសិកា ជាតំប៉ែប្រាំពីរ ។
 (ក្នុងកុមារព្រះសមណៈនាមនេះ ធីតាទាំង ៧ នោះ)
 គឺ ខ្លួនខ្ញុំ ១ ឧប្បវេណី ១ បដាបារា ១ កុណ្ឌលាភេសី ១
 កិសាភោគមី ១ ធម្មនិប្នា ១ វិសាទា ជាតំប៉ែប្រាំពីរ ។

អង្គទី ទេវតាវិហារកថា

កកានិ សោ ឧបាសិកា ធម្មំ នេសេតិ អង្គុតិ
 បហានិធានសុត្តន្តំ សុត្វា តំ បរិយាប្បណី ។
 តេហំ កម្ពុហំ សុកាតេហំ ចេតនាបណីជិហំ ច
 ដហិត្វា មាទុសំ នេហំ តាវត្តិសំ អកត្តហំ ។
 បច្ឆិមេ ច កវេនានិ សាគាលាយំ បុត្តមេ
 វត្តោ មន្ទស្ស ធីតាសី មនាថា ធម៌តា បិយា ។
 សហ មេ ជាតមត្ថម្ភំ ទេមំ តម្ភំ បុរេ អហ
 តតោ ទេមាតិ ធាមំ មេ កុណតោ(*) ឧបមជ្ជដ ។
 យេនាហំ យោទ្ធនំ បត្តា រូបវណ្ណវិក្វសិតា
 តនា អនាសិ មំ តាតោ តិម្ភិសាវស្ស រាជិនោ ។
 តស្សាវេ សុបិយា អាសី រូបតោលាយេ វតា
 រូបានំ នោសវាធិតំ ឯ ឧបេមំ មហានយំ ។

១ ឧ. គុណិក ។

ទេវតាវិហារកថា ទី ៨

ក្នុងកាលមួយ ព្រះអង្គជាអាទិច្ចវិទូរបស់ជន កំពុងសម្តែងនិមិត្ត
 ខ្ញុំបានស្តាប់មហានិកាយសូត្រ ដែលជាសូត្រមិនទាន់ដែលកើត
 មាន ហើយក៏រៀនយកខ្ញុំសូត្រនោះ ។ ខ្ញុំលះបង់ខ្ញុំរាងកាយ
 ជាបស់បុគ្គលហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងឋានភិក្ខុវិជ្ជា ដោយគំរើ
 ដែលខ្ញុំធ្វើស្មោះផង ដោយការគ្រប់លំនាំចេតនានោះផង ។
 លុះដល់មកក្នុងចក្ខុមករា អំឡុងខែ ខ្ញុំបានជំនិត ជាទីពេញចិត្ត
 ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីប្រោសប្រោល របស់ស្តេចព្រះនាមមង្គ្រ
 ក្នុងបុរីជំនុំមេ ឈ្មោះសាគាលា ។ ការក្សេមក្សាន្ត កើតមាន
 ឡើងក្នុងបុរីនោះ ដំណាលគ្នាទាំងការដែលខ្ញុំរកឃើញ ព្រោះ
 ហេតុនោះ ជាស្វាមីនាងវង្សា ជាឈ្មោះរបស់ខ្ញុំ កើតឡើង
 ដោយគុណ ។ កាលណា ខ្ញុំដល់ខ្ញុំវ័យដ៏ចម្រើន ស្និត
 ស្នាលរួមនឹងពលី ក្នុងកាលនោះ ព្រះរាជបិតាបានប្រទាន
 ខ្លួនខ្ញុំទៅប្រទានពិម្ពិសារ ។ ខ្លួនខ្ញុំជាទីស្រឡាញ់ដ៏ក្រៃលែង
 របស់ព្រះរាជអង្គនោះ ជាស្រីត្រកអាក្នុងការប្រកាន់រូប ខ្ញុំមិន
 ដែលបានចូលទៅកាលព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គមានសេចក្តីភាណិតធំ
 ដោយខ្ញុំគិតឃើញថា ព្រះពុទ្ធជាអ្នកកាលាចល ចំពោះរូប ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ពិម្ពិសារោ ភយា វាជា មនាទុក្ខហតុនិយា
 វន្តាយិទ្ធា វេទ្យវនិ កាយកោ កាយយិ មមំ ។
 វន្តំ វេទ្យវនិ យេន ឈិន្នំ សុភកាលយំ
 ឈ កេន ឈន្ននិ ឈិន្នំ ឥតិ មញ្ញម្ពសេ មយំ ។
 យេន វេទ្យវនិ ឈិន្នំ ឈ ឈន្ននិ ឈន្ននិ
 សុឈិន្នំ ឈន្ននិ កេន អមវន្តសុឈន្ននំ ។
 វិហាយ ឈន្ននិ ទេវា ឥតិទ្ធា មហិកលេ
 វន្តំ វេទ្យវនិ ឈិន្នា ឈ កម្មន្តិ សុវិម្ពិកា ។
 វាជបុញ្ញេន ឈិន្នតំ វុទ្ធិបុញ្ញេន វុសិតំ
 កោ វត្តា កស្ស ឈិន្នេស្ស វេស្ស កុណសក្កយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ព្រោះនោះ ព្រះបាទតម្កិសារ ទ្រង់ញាតិគ្នាច្រៀងឱ្យច្រៀង
 សរសើរវត្តវេទ្យនៃឡូត៍ស្តាប់ ដោយឧបាយក្នុងការអនុគ្រោះ
 ចំពោះខ្លួនឯង ដូច្នេះថា ក្នុងយើងសំគាល់ថា បុគ្គលណាមិន
 ឃើញ ឡូត៍វេទ្យនៃ ជាទីកកាយ ជាលំនៅនៃព្រះសុភកាល
 នន្តនិទ្យាន ក៏ឈ្មោះថាបុគ្គលនោះមិនឃើញដែរ ។ វត្តវេទ្យ-
 នៃ ជាទីកកាយដ៏ក្រៃលែង បេសប្រជាជន បុគ្គលណាបាន
 ឃើញហើយ ទ្យាននោះនន្តនិ ជាទីកកាយដ៏ក្រៃលែង
 បេសសម្តេចអម្រឹតានិពន្ធ ក៏ឈ្មោះថាបុគ្គលនោះ ឃើញ
 ហើយដែរ ។ ពួកទេវតាលះបង់នន្តនិទ្យាន ចុះមកលើផ្ទៃ
 ផែនដី បានឃើញវត្តវេទ្យនៃជាទីកកាយហើយ ក៏ស្មារតី
 ចំរើន មិនឆ្កួតក្នុងការមើល ។ វត្តវេទ្យនោះនេះ កើតឡើង
 ដោយបុណ្យប្រភេទ ដែលស្តែងស្តារហើយ ដោយបុណ្យ
 បេសព្រះគុដ្ឋ នរោត្តមឡើយអាចារ្យ ខ្ញុំការសេចក្តីគុណ
 បេសវត្តវេទ្យនៃ ដោយសព្វគ្រប់បាន ។

អង្គមី ទេវតាបិណ្ឌបាត

តំ សុត្វា វង្សសម្ព័ន្ធ	មម សោតមនោហរំ
ឧដ្ឋកាមា តមុយ្យាទំ	រត្នោ អាភេទយី វតា ។
មហាតា បរិវារេន	តនា មិ(១) សោ មហិបតិ
សម្បូរសេសិ(២) តមុយ្យាទំ	ឧស្សនាយ សមុស្សតំ ។
កន្ត្រ បស្ស មហាភោគ	វង្ស ទេវតាសាយនី
យំ សនា ភាតិ សិរិយា	សុភតាភាណុវារិទ្ធិ ។
យនា ច បិណ្ឌាយ ឌុចិ	តិវិព្វជ្ជយុត្តមិ
បរិដ្ឋោហំ តនាយេវ	វង្ស ឧដ្ឋមុហាគមំ ។
តនា តំ សម្ពុល្លវង្ស(៣)	នាណាមរក្សដ្ឋិតំ
តោតិណភីតសហិតំ	មយ្យេកណ្ឌទទ្ធិតំ ។
អប្បសន្តមនាតិណ្ឌំ	នាណាឆត្តមភូសិតំ
កុដិមណ្ឌបសន្តិណ្ឌំ	យោតិវិវារិទ្ធិ(៤) ។

១ ឧ. ០។ ២ ឧ. សម្បូរសេសិ ។ ម. មិលសេសិ ។ ៣ ឧ. ឧល្លវង្ស ។ ឧ. ឧល្លវង្ស ។
 ៤ ឧ. ម. យោតិវិវារិទ្ធិ ។

ទេវ បិណ្ឌបាត ទី ៨

គ្រានោះ ខ្ញុំឮខ្ញុំសម្លឹងខ្ញុំក្តៅខ្ញុំរង ជារឿងនាំមកដល់
 គ្រះចៀកនិងចិត្តរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំមានប្រាថ្នាចង់ទៅមើលទទួលនោះ
 ទើបគ្រាន់ទទួលបានប្រាថ្នា ។ គ្រានោះ ប្រាកដថាខ្ញុំដែលដឹង
 អង្គនោះ ត្រង់បញ្ចូលខ្ញុំដែលកំពុងខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បីទៅមើល
 ទទួលដោយបរិវារច្រើន ដោយប្រាថ្នាថា ខ្លួនខាងខាង
 កោនច្រើន ព្រៃណាដែលគេក្រែកអារាម ដោយតម្កល់
 ព្រះសុភត រំលងខ្ញុំដោយសិរិគ្រប់កាលទាំងពួង ចូរខាងទៅ
 ចុះ ចូរខាងមើលព្រៃនោះ ដែលជាទីក្រែកអារាម ។
 ព្រះមុនីសម្ពុទ្ធ ស្តាប់ទៅកាន់បុរីនៃក្រុម ឈានតិវិព្វជ្ជៈ ដើម្បី
 ចំណុចន ក្នុងកាលណា ខ្ញុំក៏ចូលទៅមើលក្តៅខ្ញុំរង ក្នុង
 កាលនោះ ។ គ្រានោះ ក្តៅខ្ញុំរងនោះ ខាងដើមឈើក
 ផ្កាស្កុះស្កាយ ដែលទ្រហឹងដោយកម្រជាដង្ស ។ ប្រកប
 ដោយចម្រៀងនៃសត្វតាវី ដែលពួកសត្វកំពុងពងពេល ។
 ក្តៅខ្ញុំរង ជាក្តៅខាងសំឡេងគឺ មិនកុះករដោយមនុស្ស
 ស្អិតស្អាងដោយចិត្តស្រឡាញ់ ។ មានក្នុងនិងមណ្ឌបរៀបជា
 ជួររៀងរាយ ដែលយោគីវេទសត្វក្រែកអារាមសេស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគាង

វិចារន្តិ អមញ្ញាស្សី	សដលំ នយនិ មមំ(១)
កធាចិ(២) ឥន្ទណំ ភិក្ខុំ	យុត្តំ ជិស្វា វិចិត្តយី ។
នៀនិសមិ វនេ(៣) ធម្មេ	មិគោយំ នវយោត្ថនេ
វសន្តមិវ កាណ្ឌន	រូបេន សុសមន្និកោ ។
ជិសិដ្ឋោ វុត្តម្ភលម្ហិ	មុណ្ណោ សង្ខាដិចារុកោ
ឈាយតេ វត្ថយំ ភិក្ខុ	ហិក្ខា វិសយនិ វតី ។
នទុ បាម កហាដ្ឋន	កាមំ កុក្ខា យថាសុទំ
មជ្ជា ជណ្ឌន ជណ្ឌយំ	ចរិកតោ សុកន្តកោ ។
សុញ្ញកន្តំ វិចិត្វាន	កន្ធកេហំ វិចាលយំ
ឧបទ្វា ជិនមនក្ខំ	ឧនយន្តំ កាការំ ។
ឯកកំ សុទមាសិនិ	វិជមាទំ វិគ្គិយា
ជិស្វានំ វិចិត្តសី	នាយំ លូតោ នវសកោ ។

១ ទ. ខ. ឆម ។ ២ ទ. ឆ. ឥត្តបិ ។ ៣ ទ. បរិវេ ។ ឆ. វិវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មគាង

កាលខ្ញុំដើរទៅ បានសំគាល់ឃើញថា ភិក្ខុបរសំខ្ញុំ ប្រកប
ដោយផល ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំបានឃើញភិក្ខុកុំឡោះមួយប្រដា
អ្នកព្យាយាម ខ្ញុំនឹកថា ភិក្ខុនេះប៉ុន្មានក្នុងព្រៃគួររីករាយវិចារ
នេះ ប្រកបដោយប្រដាទីព្រៃកក ហាក់ដូចជាប្រកាលនៅក្នុង
វ័យក្មេង ។ យី ភិក្ខុគ្រានោះនេះ ប្រសិទ្ធភាពដ៏អង្គុយក្នុងគ្រូ
ទៀបគល់ឈើ លេចនឹងខ្លាម្រកដែលរកឃើញការម្តង ។
អម្បែន ជាធម៌ដ៏ល្អ ក្រែងគ្រូបាស្តូចាស់ទុំ បរិភោគកាមសុខ
ភាមលច្បាយ ឥឡូវប្រព្រឹត្តក្នុងកាលទាំងក្រោយទេ ។ ខ្ញុំ
ដឹងច្បាស់ថា ព្រៃនោះស្ងាត់ ហើយចូលទៅកាន់ឥន្ទកុដីជា
លំនៅព្រៃជិតស្រី បានឃើញព្រៃជិតស្រី ដូចជាព្រៃកាច់ក្ប
កំពុងរះឡើង ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រៃកេង្គ អង្គជាសុខវត្ថុមួយ
ព្រៃកេង្គ ដែលស្រីជ្រែស្រីកំពុងចក់ថ្លាយ ហើយនឹកយ៉ាងនេះ
ថា ព្រៃជិតស្រីនេះ ជាចុក្កលស្រីជាងដទៃ មិនសូវហ្មឺនទេ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ទេវតាបិដក

សា កញ្ញា កងកា កាសា	បដិមា ឧបសម្ព័ន្ធ
តំណាង កុដ្ឋនិស្សតា	មាតា ឧបសម្ព័ន្ធ ។
ហេមរាជានា សុវរណ	កមលា កាសា ឧបសម្ព័ន្ធ(១)
វេទិមជ្ឈា វរសាលី	រាជ្យ(២) បាតុសតា ។
វត្តសក្កបសម្ព័ន្ធ(៣)	មីលមជ្ឈិមសតា
អក្ខរៈ ឧបសម្ព័ន្ធ	សញ្ញា កាសា ឧបសម្ព័ន្ធ(៤) ។
ទិស្វា កមេវី ទិស្វី	អមោយមត្តរិច្ចិ
ឧ មយា ឧបសម្ព័ន្ធ	ទិដ្ឋបុញ្ញ កុដានិ ។
តតោ ជនកិក្ខតា សា	វិវត្តា វិកាតា ឧបសម្ព័ន្ធ
ទិដ្ឋនិស្សតា(៥) សេតសិវា	សិវាលា វេទនាសុចិ ។

១ ឧ. វេទនា ឧបសម្ព័ន្ធ ។ ឧ. រាជ្យ ឧបសម្ព័ន្ធ ។ ២ ឧ. វេទិមជ្ឈា វរសាលី រាជ្យ ។ ៣ ឧ. វត្តសក្កបសម្ព័ន្ធ ។ ៤ ឧ. ម. ហេមរាជានិស្សតា ។ ៥ ឧ. វេទនា ។ ឧ. វេទនា ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ទេវតាបិដក ទី ៤

នាងកញ្ញា ឧបសម្ព័ន្ធ មានមាត់ទំនៀម ដូច
 គ្រូបង្គំបង្គំ មានបង្គំបង្គំ មានមុខស្រស់ស្រាយ
 ជាទីត្រេកអរនៃចិត្តទំនៀម ។ មានដង្ហែង មានមុខដូច
 មាន មានមាត់ មានស្នាម មានការដូចគ្នាបង្គំ
 មានភាគកណ្តាលដង្ហែងមូល មានទ្រនាម មានភ្លេង
 គួរជាទីត្រេកអរ មានគ្រឿងស្លឹកស្លាត ។ មានសំពត់
 បង្ហាញស្នាមស្រស់ មានសំពត់សម្បុកសាច់ដង្ហែង
 មានសំពត់ ជាតាមប្រដាប់ដោយភាគរាង គ្រប់ប្រភេទ
 ដោយសភាពគួរមើលមិនចេះផ្អែក ។ លុះឡើយឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ ទើបគិតថា ឧបសម្ព័ន្ធ ស្រីនេះមានប្រសិទ្ធភាព គង់
 ពីភាសណាមក អញមិនដែលឃើញ ដោយភ្នែកខ្លួនខ្លួន ។
 លំដាប់នោះ ស្រីនេះត្រូវជាក្រុមស្រី ទៅជាមានសម្បុរ
 ប្រុក មានមាត់វៀច មានឆ្មារបាក់ មានក្បាលស្នូលប្រាស
 មានមាត់ក្នុង ប្រកបដោយទឹកមាត់ ហៀរក្រពក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អថកថា

សង្កឹត្តតណ្ហា សេតក្ខី	សម្ពាស្សកថាយោជក
វសិវិតតសង្កឹត្តិ ^(១)	សិរិវិតតនេហិមី ។
ឧត្តង្គិ ^(២) ឧណ្ហាទុតិយា	ឧបណ្ហាបណ្ហកា គតិសា ^(៣)
បរិទេហនា បតិកា	ចិស្សសង្កឹ មហ្មំ មហ្មំ ^(៤) ។
តតោ មេ អាសិ សិរេតោ	អក្ខតោ លោមហំសេចោ
ជិវត្ត រូបំ អសុចិ	រមន្ត យត្ត កាលិសា ^(៥) ។
តនា មហាការុណិកោ	ជិស្វា សិរិក្ខមាធសំ
ឧទក្កចិក្កោ សុមថោ ^(៦)	ឥមា កាថា អកាសថ ។
អាតុរំ អសុចិ ចូតិ	បស្ស ទេមេ សមុស្សយំ
ឧក្សរន្តំ បក្សរន្តំ	កាលាជំ អភិឧទ្ទិកំ ។
អសុកាយ ចិត្តំ កាវេហិ	ឯកក្កំ សុសមាហិតិ
សតិ កាយកតា ត្បត្តិ	ចិត្តិទាតហុលា កវ ។

១ ឧ. វិលីវិតសង្កឹ ។ ២ ឧ. ឧត្តង្គ ។ ៣ ឧ. ឧបណ្ហស្សកតា ពិសា ។ ៤. ឧបណ្ហកា
ពិសិកា ។ ៥. ឧ. ច. មហ្មំ មហ្មំ ។ ៦ ច. កាលិយា ។ ៦ ឧ. សុទេវោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អថកថា

មានស្វ័តត្រចៀកខ្លះ មានភ្នែកសល្អក់ មានស្មុនមិនល្អស្វិតយុវ-
យាវ មានអាយុវ័ចារិកសំប្រែញជ្រើ មានសាច់ខ្វះ មានរាង
កាយរាងមេដាយសាវៃស ។ មានខ្នងកោង មានឈើច្រក់ជាតំរប់
តិរ មានសម្បុរលឿង ស្មុកស្មាង ស្មាងស្អុយ ញាប់ញ័រ
ចំប្រប់ ដួលរង្គេស្រក់ ផុតជំងឺមធ្យម ។ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំ
មានសេចក្តីសង្កេតដ៏ចម្បង ជាគ្រឿងប្រាំបួនរាង ថ្វីយក្នុង
ផលកាលតែងតែរកឃើញនោះបូរណ បូរនោះជាបេសមិនស្អាត ។
ក្នុងកាលនោះឯង ព្រះបរមសាស្តា ប្រកបដោយមហាករុណា
ឃើញខ្ញុំមានចិត្តសង្កេត ព្រះអង្គក៏មានព្រះហឫទ័យរីករាយត្រេក
អរ បានសម្តែងនូវភាពចំរើននេះថា ម្ចាស់នាងរាមា ចូរនាង
មើលគ្រោងកាយ ជាបេសក្តៅ ជាបេសមិនស្អាត ជាបេសស្អុយ
ល្អយ ដែលព្រះអង្គចុះខ្ពង់ចង្កូញ ដែលមានតែក្នុងផលកាល
ត្រេកត្រកាល ។ នាងចូរអប់រំចិត្ត ដោយអសុកសញ្ញា ឲ្យជា
ចិត្តមានការឆ្ងល់មូលតែមួយ ឲ្យជាសតិចិត្តដ៏ល្អ ចូរនាងមាន
កាយឧភាសិតចុះ ចូរនាងច្រើនដោយនិព្វានុបស្សនាចុះ ។

ឆ្នាំទី ១២៧៧ ព.ស. ១១៩៩

យថា ឥទ្ធិ តថា ឯតំ យថា ឯតំ តថា ឥទ្ធិ
 អដ្ឋត្ថត្ថ តថា ឆា ឆ កាយេ ឆន្ទំ វិវាជយ ។
 អនិមិត្តត្ថ កាវេហិ មាណុសយ ចជ្ជហិ^(១)
 តតោ មាណកំសមយា ឧបសព្ពា ចរិស្សសិ ។

យេ វកតត្ថាទុបតន្តំ សោតំ
 សយំ កតំ មត្តដកោវ ជាលំ
 ឯតម្បី ឆេត្វាឆ បរិព្វជន្តំ
 អនុបេក្ខិតោ កាមសុទ្ធិ ចហាយ ។

តតោ កត្ថកតិក្ខំ មំ ព្រាហ្ម ឧសារមិ
 មហាធិនាទំ នេសសិ សុត្តន្តំ វិជយាយ មេ ។

១ ឧ.ម មាណុសយច្ឆត្ថហ ។

ឆ្នាំទី ១២៧៧ ព.ស. ១១៩៩

ប្រទេស យ៉ាងណា សរីរៈវៃនានីខ្ញុំ ក៏យ៉ាងនោះ សរីរៈវៃ
 នានីខ្ញុំ យ៉ាងណា ប្រទេស ក៏យ៉ាងនោះដែរ នាងចូរច្បាប់
 ឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងកាយទាំងនាងក្នុងនិងនាងក្រៅចេញ ។
 ចូរឲ្យគេ ចូរនាងអប់រំឲ្យអធិប្បសមាធិ លះបង់ពេល
 ឲ្យមាននាស័យ គតិវារៈ នាងនឹងបានជាច្បងស្ងប់ ក្រោះ
 យល់ច្បាស់ឲ្យមាននាស័យ ។

ពួកជនណា ដែលប្រកាសដោយពន្លឺ រមែងភ្ញាក់
 ទៅកាន់វិទ្យុគីរណ្ណា ដូចជាសត្វព័ទ្ធជាដែលជាប់នឹង
 ចក្ខុកញ្ច ដែលខ្លួនឯងធ្វើ លុះតែពួកជនទាំងនោះ ជា
 អ្នកមិនមានភាស័យ កាន់វិទ្យុគីរណ្ណាខ្ញុំ លះបង់ឲ្យ
 កុមសុខាហ័យ ទើបចេញច្បងបាន ។

សំដៅនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ជាឧសារបី ប្រាប
 ច្បាស់ឲ្យថ្លា ជាអ្នកមានចិត្តស្រួល ក៏ច្រើនសម្តែងឲ្យមហា-
 និទានសូត្រ ដើម្បីបង្ហាញ (ឲ្យកិរលស) ចេសំខ្ញុំ ។

ស្បែកដំបៅ ទ្រព្យធានយស្ស អបទាន

សុត្វា សុត្តន្តសេដ្ឋន្តិ	វុទ្ធសញ្ញមនុស្សរឹ
តត្ថដ្ឋិតាវហី សន្តិ	ឧដ្ឋតត្ថំ វិសោធយី ។
ចំបតិក្ខា មហេសស្ស	ចានម្ភលន្ត្រ ភាវន
អក្ខយំ ទេសនត្ថាយ	សិទ្ធិ វេទនមន្ត្រី ។
ឧមោ ភេ សព្វនស្សវិ	ឧមោ ភេ កុណាលយ(១)
ឧមោ ភេ តិណ្ណសំសារ	ឧមោ ភេ អមកន្ធន(២)។
និដ្ឋិតហនបក្ខត្តា(៣)	តាមរកវិមោហិតា
តយោ សន្មា ឧបាយេន	វិទិតា វិធមេ រតា ។
អនស្សនេន វិហិតា(៤)	តាទិសានំ មហេសនំ
អនុកោដ្ឋិ មហានុត្ថំ	សត្តា សិសារសាការ ។

១ ឧ. កុណាលយ ។ ឧ. កុណានរ ។ ២ ឧ. អមកញ្ច ។ ៣ ឧ. ទិដ្ឋិតហនបក្ខត្តា ។
 ៤ ឧ. ទិដ្ឋិតហនបក្ខត្តា ។ ៥ ឧ. វិហិតា ។ ៦ ឧ. វិហិតា ។

ស្បែកដំបៅ ទ្រព្យធានយ អបទាន

លុះប៉ុន្មានស្តាប់នូវព្រះសូត្រ ដ៏ច្រើននោះហើយ ក៏រលឹក
 ឃើញនូវសញ្ញាភក្តិភាវណមុន ប៉ុន្តែនៅក្នុងចំនោម បានជម្រះ
 នូវឧបទ្ទេសសាគរភក្តិផល ជាគុណដ៏ស្ងប់ ។ ប៉ុន្តែការបោះ
 ទៀបបានមូលនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាមហេសី ក្នុងឧបទ្ទេសនោះភ្លាម
 បានពាលពាក្យនេះ ដើម្បីសម្តែងតាមសេចក្តី បតិក្រព្រះអង្គ
 ទ្រង់ឃើញនូវចិត្តចង់ចង្អុល (ឡើងស្រស់) សូមមេស្ត្រចំពោះ
 ព្រះអង្គ បតិក្រព្រះអង្គទ្រង់មានកុណជាលំនៅ (ឡើងស្រស់)
 សូមមេស្ត្រចំពោះព្រះអង្គ បតិក្រព្រះអង្គទ្រង់មានសង្ខារឆ្លង
 ហើយ (ឡើងស្រស់) សូមមេស្ត្រចំពោះព្រះអង្គ បតិក្រព្រះអង្គ
 ទ្រង់ឲ្យនូវអមតភិ (ឡើងស្រស់) សូមមេស្ត្រចំពោះព្រះអង្គ ។
 គួរជនដែលស្មោះត្រង់កាន់ព្រះសូត្រ គិតដ្ឋិ ដែលត្រូវនិយម
 ក្នុងភាវណា ព្រះអង្គបានទទួលនូវក្រេកអរក្នុងវិន័យ ដោយ
 ទុកយល់ប្រែ ។ គួរសត្វដែលយូរ ចាកប្រយោជន៍
 ព្រោះមិនបានជួបប្រទះ នូវព្រះមហេសី ដែលត្រូវជជែងជា
 ព្រះអង្គ ។ វេទនាសេចក្តីត្រូវ ក្នុងសាគរភក្តិសង្ខារ ។

អង្គទី ១១ វិញ្ញាបនបត្រ

យនាហំ លោកសាវណំ អរណំ មរណន្តតិ(១)
 បាទុសាមិ មនុស្សំ(២) ធម្មេស្សាមិ(៣) តមច្ចយំ ។
 មហាហំ វិទូ(៤) អហិកោតិ វិសន្តិកា
 ឆោយេសិ រូបនិកា ធម្មេស្សាមិ តមច្ចយំ ។
 តនា មនុស្សានិក្ខេបសោ មហាតារុណិកោ ធម្មេ
 អរោច តិដ្ឋ ទេវេតិ សិក្ខុញោ អមតេន មំ ។
 តនា បណ្ឌិត សិរសា កក្កា ច ចំ បនក្ខណំ
 កក្កា ទិស្វា នាបតិ ឥមំ វេទនមាត្រំ ។
 អហោ សម្មា ធម្មាយោ តេ ធម្មតោយមវិទូម
 វេទនស្សន កាមាយ ធម្មោ ធម្មនោ(៥) មុចំ ។

១ ឧ. អរណន្តតិ ។ ២ ឧ. មនុស្សំ ។ ៣ ឧ. មនុស្សានិ ។ ៤ ឧ. មហាហំ ។ ៥ ឧ. ធម្មនោ ។

វិញ្ញាបនបត្រ ទី ១

ក្នុងកាលណា ខ្ញុំមិនបានឃើញព្រះពុទ្ធជាទីពឹងរបស់សត្វលោក
 ព្រះអង្គមិនមានកងកិលេស ដល់នូវចំបង្កង់នៃមរណៈ ខ្ញុំនឹង
 សម្រុះនិរោធនាគារ មានអត្ថន័យព្រះ ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គឥរិយាបថនៃស្រី ចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គបានប្រយោជន៍
 ឲ្យនូវគុណដ៏ប្រសើរថា ព្រះអង្គឥរិយាបថនៃ ដូច្នេះឡើយ
 ខ្ញុំជាអ្នកក្រេកអរក្នុងរូប ទើបមិនបានចូលមកដល់ព្រះអង្គ ខ្ញុំនឹង
 សូមសម្រុះ និរោធនាគារ ។ កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏ស្រី
 មានសម្បត្តិព្រះ ប្រកបដោយមហាកុណា ប្រោមខ្ញុំដោយ
 ទឹកដ៏អម្រឹត ហើយបានត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងទេវា ចូរនាង
 ឈប់សិន ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានប្រណម្យដោយក្បួន ធ្វើ
 ប្រកបនូវចំពោះព្រះអង្គហើយ ទើបនាងទេវា លុះខ្ញុំឃើញ
 ព្រះនាងហើយ ខ្ញុំកាលពាក្យនេះថា ចង់ត្រូវព្រះអង្គឲ្យនាង
 សត្រូវ ឡើយ ។ ហើយនេះ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះចម្ការហើយ ដោយ
 ប្រពៃ ចង់ត្រូវព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ការលំអ្អក់(កិលេស) ដែលខ្ញុំ
 ម្ចាស់ ប្រាជ្ញាដ៏ម្យ៉ាងនូវវត្ថុវេទនា ក៏បានឃើញហើយ ។

លុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

យនំ តេ វុត្តតេ វា ជា សាសនេ តស្ស តាធិនោ
 បព្វជិសក្ខមិ ឬ បហំ ធិត្ថិញ្ញា មុនិ កាលិចា(១)។

ខុតិយំ កាលវិ ។

អញ្ញុលី បក្កហេត្វាទ តណាហ ស មហីបតិ
 អនុជាបាមិ តេ កន្ធេ បព្វជ្ជា វា សិដ្ឋតុ ។
 បព្វជ្ជិកា តណា បាហំ សត្តមាសេ ឧបដ្ឋិតេ
 ធិចោធយញ្ច ភេទញ្ច ធិស្វា សិវិក្កមាទសា ។
 ធិត្ថិញ្ញា សព្វសង្ខារេ បច្ចយា កាវកោវិទា
 ធម្មរោយេ អតិក្កម្ម អវហន្តំ អបាមុណី ។
 វត្ថុយា(២) ច វសី អាសី ធិត្ថាយ សោតនាតុយា
 រោកោចរិយញ្ញាណស្ស វសី បាមិ កកមហំ ។

១ ឆ. ធិត្ថិញ្ញា ធីតា ។ ២ ឆ. ធិត្ថិញ្ញា ។

លុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ចតិក្រព្រះរាជា បើព្រះអង្គទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យ ចំពោះ
 សាសនាចរស័ព្វពុទ្ធ ជាបុគ្គលនឹងជំនះនោះ ចតិក្រព្រះអង្គ
 ជាអ្នកប្រាជ្ញ ខ្ញុំខ្ញាស់ជាអ្នកឡើយណាយក្នុងរូប ដោយព្រះ
 រាជា នឹងសូមបួសក្នុងកាលដ៏ឡូត៍នេះ ។

ធម្ម កាលវិ ។ ២ ។

កាលនោះ ព្រះរាជា ជាខ្ញាស់ដែលដឹង ផ្គងអញ្ញុលីត្រាស់ថា
 ខ្មាលនាងដ៏ចម្រើន ខ្ញុំអនុញ្ញាតឲ្យនាង សូមបព្វជ្ជាចរស័
 នាងសម្រេចចុះ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបួសរួចហើយ លុះ
 ដល់ថ្ងៃ ៧ ប្រាកដហើយ ខ្ញុំបានឃើញឲ្យការកើតឡើង
 មិនការចែកគ្នាយនៃប្រជុំច ហើយក៏មានចិត្តនឹកស្មោះឆ្ងល់ ។
 ខ្ញុំជាអ្នកឡើយណាយ ក្នុងសង្គ្រោះទាំងពួង ធ្វើវិទ្យាសក្ក
 បច្ចយាភារ កន្លងផុតខ្លះរយៈពេល ២ ហើយបានឲ្យភាព
 នៃខ្លួនជាព្រះអរហន្ត ។ ខ្ញុំជាស្រីស្មោះក្នុងបូជិត ក្នុងចិត្ត
 សោតនាតុផង ជាអ្នកស្មោះក្នុងចោកចរិយញ្ញាណផង ។

អង្គទី ទេវតាវិញ្ញាណក្ខន្ធ

បុព្វេនិក្ខេបំ ជាតាមិ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតិ
 សព្វាសវា បរិក្ខណា ធម្មិធានំ បុណ្ណោ ។
 អន្តរធម្មនិក្ខេបំ បដិកាណា តថេវ ច
 បរិសុទ្ធិំ មមំ ញាណំ ឧប្បន្នំ តុទ្ធសាសនេ ។
 តុសលាហំ វិសុទ្ធិសុ កតាវត្ថុវិសារថា
 អភិធម្មនយញ្ញ ច វសិច្ចត្តាម្ហិ សាសនេ ។
 តតោ តោរណាវត្ថុស្មី រញ្ញោ តោសលសាមិទា
 បុទ្ធិកា ទិបុណោ បញ្ញោ ព្យាករោន្តិ យថាភព៌(១) ។
 តតាស វាជា សុគតំ ឧបសង្កត្ត បុទ្ធវ
 តថេវ តុទ្ធា ព្យាកាសិ យថា ភេ ព្យាកតា មយា ។
 ទិវោ តស្មី តុណោ តុដ្ឋោ ឯកធម្មេ វាបេសិ មិ
 មហាបញ្ញាធម្មត្ថាតិ កិក្ខុទិទិ ឧត្តមោ ។

• ខ. ឆ ។

ទេវតាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ទី ២

ថ្មីដ៏ធំបុរាណនិក្ខេបំ ទាំងទិព្វចក្ខុក៏ថ្មីបានជម្រះហើយ កាលៈ
 ទាំងអស់របស់ថ្មី អស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ ភព្វិទៀត
 មិនមានទេ ញាណរបស់ថ្មី ដ៏បរិសុទ្ធ ក្នុងអន្ត ធម៌ ខិត្ត
 និងបដិកាណា តើមានឡើងហើយក្នុងកុទ្ធសាសនា ។ ថ្មីជាស្រី
 ក៏ដទៃក្នុងវិសុទ្ធិកាំងឡាយផង កៀវក្រាញ់ក៏ក្រាញ់កាំងឡាយ
 ផង ស្គាល់និយក្នុងអភិធម្មផង ដល់ខ្លួនការស្ទាត់ក្នុងសាសនា
 ផង ។ លំដាប់នោះ ថ្មីដែលព្រះរាជាម្ចាស់វង្សកោសល
 ទ្រង់សាកសួរទៀបទីភ្នាក់ងារ ក៏ដោះខ្លួនប្រស្នាទាំងឡាយ
 ដ៏ល្អិត តាមសច្ចត្តិពិត ។ ព្រះនោះ ព្រះរាជាខ្លះ ទ្រង់
 ចូលទៅកាលព្រះសុខនាហើយទូលស្នា ឯព្រះភ្នំ ក៏ទ្រង់
 ដោះស្រាយ ដូចថ្មីបានដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនោះដែរ ។
 ព្រះនេះស្រី ព្រះអង្គជាបុគ្គលឧត្តមជាតិផង ក្រេកអរចំពោះ
 គុណនោះ ហើយទាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទគ្គៈថា ទេពាភិក្ខុនិក្ខេប
 ប្រសើរដុះជាតិក្នុងទាំងឡាយ ដែលមានប្រាជ្ញាច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទាន

តតិលេសា ឈាមិកា មន្ទ្រំ ភវា សន្ទេ សម្មហតា
 ធាតុវ តទ្ធិមំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ តុទ្ធិសេដ្ឋស្ស សន្និកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ តុទ្ធិស្ស សាសនំ ។
 បដិសន្ធិនា ធម្មស្សោ វិហោត្តាបិ ធម អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្និកតា កតំ តុទ្ធិស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្ទំ សុនំ អាយស្មា ទេហា កិក្ខុចំ ឥមា កាថា-
 យោ អកាសិដ្ឋានិ ។

ទេហាវិយាបទានំ សម្ពុតំ ។

នវមំ ឧប្បលវណ្ណាបិយាបទានំ

(១៩) កិក្ខុចំ ឧប្បលវណ្ណា ឥន្ទិយោ ចារមី កកា
 វន្តិកា សត្តុនោ ចារេ ឥមំ វចេចម្រាវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កិលេសបាំងឡាយ ខ្ញុំផុតបំផ្លាញហើយ កតតាំងអស់ ខ្ញុំ
 តាស់រលីងរំលាយហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានកាសវៈ ព្រោះ
 បានកាត់បំណង ដូចជាមេដំរីកាត់ផ្តាច់ខ្នាតខ្លី ។ ។ ខ្ញុំ
 មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះគ្រូជាបុគ្គលប្រសើរ វិជ្ជា
 ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះគ្រូ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ។ បដិសន្ធិទា ២ វិហារ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះ
 គ្រូ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះទេពកិក្ខុនី បានកាយ បានសម្បត្តិខ្លាំងជាទាំងអស់ ។

ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ ទេហាវិយាបទាន ។

ឧប្បលវណ្ណាបិយាបទាន ទី ៩

(១៩) ឧប្បលវណ្ណាកិក្ខុនី ឥល់ផ្លូវគ្រឿងខ្លី បាន
 ថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះសាស្តា ហើយរកលទ្ធផលព្រះនេះថា

វេទ ប្បញ្ញត្តិវិយាចនា

ជិតិល្អា ជាតិសំសារី	ចត្តាហំ អចលំ ជនិ
សត្វទុក្ខំ មយោ ទិណំ	អាភោទមិ មហាមុនិ ។
យាវតា បរិសា អត្ថិ	បសញ្ញា ជិនសាសនេ
យេសត្វ ^(១) មេចរាជានុតិ	ទមន្ត ជិនសម្មា ។
សំសារេ សំសារញ្ញា មេ	ទលំតំ មេ សនេ ភវេ
អាភោទមិ មហាវិរ	អបរាជំ ទមស្សុ មេ ^(២) ។
វត្ថុញ្ញាបិ ជិនស្សេហិ	មម សាសនការិកោ
ចតុស្សោ បរិសា អដ្ឋ	កង្គំ ជិន្ធាហិ យាវតា ។
ជិតា កុញ្ញំ មហាវិរ	បញ្ញវន្ត ជុតិទូរ
ពហុញ្ញ ឧត្តរំ កង្គំ	កតំ មេ អតិឧត្តរំ ។

១ ឧ. យេសត្វា ។ ២ ឧ. តំ ។

ប្បញ្ញត្តិវិយាចនា វិ ២

បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំម្ចាស់ធុនឥន្ទ ខ្ញុំជាភិក្ខុវិញ្ញាបន្ន
 ដែលនៅព្រះនិព្វាន ជាវិមុត្តកម្ម ខ្ញុំម្ចាស់សូមក្រាបទូលថ្វី
 ទុក្ខតាំងធុន របស់ខ្ញុំម្ចាស់ដែលអស់ហើយ ។ ពួកបរិស័ទ ខ្ញុំ
 ម្ចាស់ ជ្រះថ្លាក្នុងសាសនានៃព្រះដ៏ស្រី កំហុសរបស់ខ្ញុំ
 ម្ចាស់ មានចំពោះពួកជនណា សូមពួកជននោះ អត់ចាស់
 ក្នុងវិច័យព្រះគ្រូនៃព្រះដ៏ស្រីឱ្យបាន ។ បពិត្រព្រះគេន្ត
 ជាមហាវិញ្ញាបន្ន ខ្ញុំម្ចាស់កំពុងកន្លាចនៅក្នុងសិក្សា បើខ្ញុំ
 ម្ចាស់មានសេចក្តីភ្ញាក់ភ្ញាំង ខ្ញុំម្ចាស់សូមអភ័រ សូមព្រះគេន្ត
 អត់ចាស់ចំពោះកំហុសនៃខ្ញុំម្ចាស់នោះ ។ ម្ចាស់បានអ្នកធ្វើ
 ភាវសាសនាចប់គឺជាគត បើដូច្នោះ ចូរនាងសម្តែងឱ្យច្រើន
 ចុះ ចូរនាងញាតិបរិស័ទតាំង ៤ ឱ្យកាត់ខ្លួនសេចក្តីសង្ស័យ
 តាំងមុខខ្លួន ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ។ បពិត្រព្រះគេន្តជាមហាវិញ្ញាបន្ន
 ទ្រង់មានបញ្ជា ទ្រង់ខ្ញុំសេចក្តីស្រឡាញ់ ខ្ញុំម្ចាស់ជាធិកា
 របស់ព្រះគេន្ត ចំណែកខាងកំពើតច្រើន ដែលគេកម្រធ្វើ
 បាន ខ្ញុំព្រះគេន្តបានធ្វើឱ្យជាតំរើ តែគេកម្រក្រលែង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ឧប្បលស្សវេ មេ វណ្ណា ជាមេឧប្បលជាមីតា
 .សា ជីតា តេ មហាវីរ ចារេ វជ្ជាមី ចតុម្ពា ។
 កហុលោ ច អហត្ថេវ- ទេតាជាតិសតេ តហ
 ឯកស្មី សម្ពុត ជាតា សមាទទទ្ធិទេតសា ។
 ឯព្វត្ថំ ឯកតោ ហោតិ ជាតិយា ចាមិ ឯកតោ
 ចជ្ឈមេ កវសម្បត្តេ ឧភយោ^(១) ជាមសម្ពុត ។
 បុត្តោ ច កហុលោ ជាម ជីតា ឧប្បលស្សវេយា
 ចស្ស វីរ មម ឥទ្ធិ តលំ ទស្សមិ សត្តោរ ។
 មហាសមុទ្ធ ចតុរោ មក្ខិមិ ហត្ថហណិយំ^(២)
 តេលំ ហត្ថកតញ្ចវ^(៣) មិគ្គោ^(៤) កោមារកោ យថា ។
 ឧព្វត្ថយិទ្ធា មមវី មក្ខិមិ ហត្ថហណិយំ^(៥)
 ចិត្តមុក្ខំ^(៦) យថា ជាម លុត្ថំ កោមារកោ យុវ ។

១ ឧ. ទេវាបិ ។ ២ ម. ហត្ថហណិយំ ។ ៣ ឧ. វិភីតតញ្ចវ ។ ៤ ឧ. ពិគ្គោ ។ ៥ ឧ. ចិត្តមុក្ខំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

បពិត្រព្រះអង្គជាមហាវិបុល ព្រះនិមន្តបដិច្ចកុំ សម្បុរ
 របស់ខ្ញុំម្ចាស់ផ្តួចជាសម្បុរនៃព្រះឧប្បល ខ្ញុំម្ចាស់មានរឿយថា
 ឧប្បលវណ្ណា ជាជីតារបស់ព្រះអង្គ សូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទ ។
 ព្រះរាហុលៈក្នុងន័យខ្ញុំម្ចាស់ គ្រប់កើតក្នុងកាលក្រោយ អស់រយ
 នៃជាតិជាច្រើន ជាអ្នកមានចិត្តនិងឧទ្ធរស្មីគ្នា ។ កាលកើត
 រឿងក្នុងទីជាមួយគ្នាក៏មាន ក្នុងជាតិជាមួយគ្នាក៏មាន លុះដល់
 បច្ច័យកាល ជនជាតិចំណែកកើតជាយាយ (ជ្រូងគ្នា) ។
 ព្រះរាជបុត្រ បានមកជាមហាវណ្ណារាហុល ខ្ញុំម្ចាស់បានមក
 ជាជីតារឿយឧប្បលវណ្ណា បពិត្រព្រះអង្គជាវិបុល សូម
 ព្រះអង្គទទួលខ្ញុំខ្ញុំម្ចាស់ចុះ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងសម្រួលក្បួនថ្វាយ
 ព្រះសាស្តា ។ នាងឧប្បលវណ្ណា ជាកមហាសមុទ្រចំណង
 លើផ្ទៃបាវដ ហាក់ផ្តួចក្នុងលេងប្រេង ដែលកាន់
 នៅលើបាវដ ។ នាងឧប្បលវណ្ណា ក្នុងវេនដីកាន់
 ផ្ទៃបាវដ ដូចជាក្នុងដីទន្លេ ដកទូរស្តៅយាប្បនដីវិចិត្រ ។

វង់ ប្រយោគលើយាមកា

ចង្កៀកឡសម៍ ចាលី	ធនយីត្វាង មនុកេ
វស្សាបេត្វាង ធុសិកំ	នាបាវ្យា បុនឡង្គំ ។
ក្នុង ឧទុក្ខលំ កក្កា	ធួញ្ចំ កក្កាង សក្ការៈ
សំនេរំ ឧសលំ កក្កា	មន្ទិ កោមាវិកា ^(១) យងា ។
ដំណា ឧទ្ទសេដ្ឋស្ស	នាមេធុឡសស្តាយា
អតិញ្ញា ឬ វស្សា	តវ សាសនការិកា ។
នាបាវិក្កា ធុងំ កក្កា	នស្សត្វា លោកាយកំ
នាមកោត្តំ មកាសេត្វា ^(២)	ចាធន វត្ថាមិ ធុក្កមា ។
ឥន្ទិយា ច វស្ស ហោមិ	និព្វាយ សោតនាគុយា
ចេតោមរិយញ្ញាលាស្ស	វស្ស ហោមិ មហាឧទេ ។
បុព្វនិកសំ ជាបាមិ	និព្វនក្កំ វិសោធិតំ
សត្វាសវា បរិក្ខណា	នត្ថិទានំ បុនត្ថវា ។

១. ធុញ្ញាមកា ។ ២. ធុ. ធុ. សំណាវិកា ។

ប្រយោគលើយាមកា ១

នាងឡស្សា បាំងខ្ញុំបាតវង្ស ប្រក្រតី លើក្សល
 ហើយញ្ញាវគ្រប់គ្រង ខាងពលិវង្ស ។ ឡត្ថាត្ថ ។
 នាងផ្លែដំណាល ធ្វើគ្រួសជាស្រូវ ធ្វើក្នុងស្រែក្រវាត់
 ផ្លូវក្នុងស្រែក្រវាត់ ។ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះឡស្សា ជាដីតា
 បេសព្រះក្នុងប្រសើរ ជាអ្នកស្តាប់ក្នុងកិច្ចការទាំងឡាយ ជា
 អ្នកធ្វើតាមសាសនាបេសព្រះក្នុង ។ បេសព្រះក្នុងមាន
 ចក្ខុវិស័យ ខ្ញុំម្ចាស់សូមធ្វើខ្ញុំវិញ្ញាណក្ខន្ធផ្សេង ។ សាម្តែងថ្វាយ
 ព្រះលោកនាយក ហើយប្រកាសខ្ញុំនាមនិងនាគ្រ រួច
 ថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះអង្គ ។ បេសព្រះមហាមុនី ខ្ញុំម្ចាស់
 ជាអ្នកស្តាប់ក្នុងក្នុង ក្នុងចំពោះសាសនាបុព្វដង ជាអ្នក
 ស្តាប់ក្នុងចេតនាចិត្តញ្ញាណផង ។ ខ្ញុំម្ចាស់ដឹងខ្ញុំបុព្វនិកសៈ
 ទាំងចំពោះក្នុងខ្ញុំម្ចាស់ជម្រះហើយ តាសៈទាំងអស់ ក៏អស់
 រលីងហើយ អន្តរៈនេះ កត់ដ្ឋាន មិនមានទៀត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបាស

អត្ថធម្មជីវុត្តិសុ	បដិការណា ត្រដៅ ១
ញាណំ មេវិបុលំ សុត្តំ	សភាវេន(១) មាហាសិរោ ។
បុរិមាដំ ជិនត្តាជំ	សង្កាមាទ្គន ឧស្ស័តិ(២)
អនិកាវំ តហុ មយ្ហំ	តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនំ ។
យំ មយា បុរិមំ កម្មំ	កុសលំ សវ មេ(៣) មុនំ
តវត្ថាយ មហាវិរ	បុញ្ញំ ឧបដតិ មយោ ។
អកត្វជ្ជានេ វជ្ជេត្វា	បរិមាធនោ(៤) អនាចារំ
តវត្ថាយ មហាវិរ	ចត្តំ មេ(៥) ជីវិតុត្ថមំ ។
ឧសភោជនសហស្សនំ	អនាសិ មម ជីវិតំ
បរិចត្តា ច មេ ហោមិ	តវត្ថាយ មហាមុនំ ។

១ ឧ. បកវេន ។ ២ ឧ. សង្កមន្តេ និស្ស័តិ ។ ៣ ឧ. សង្កមន្តេន និស្ស័តិ ។ ៤ ឧ. សំសព ។
 ៥ ឧ. វាយុត្តិ ។ ៦ ឧ. វិញ្ញេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបាស

ញាណរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ជំទូលាយស្អាតក្នុងអត្ថ ធម៌ និរុត្តិ និង
 បដិការណ តាមសភាវរបស់ព្រះគុដ្ឋជាមហាសី ។ បពិត្រព្រះ
 មហាមុនី ព្រះអង្គគ្រប់សម្បត្តិទូលំទូលាយ ចំពោះព្រះជិនស្រីដ៏
 ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងកាលមុន កិច្ចការដ៏ក្រៃលែងច្រើនយ៉ាង
 របស់ខ្ញុំម្ចាស់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ព្រះអង្គ ។
 បពិត្រព្រះមហាមុនី អំពើណាមានក្នុងកាលមុន ដែលខ្ញុំម្ចាស់ធ្វើ
 ហើយ សូមព្រះអង្គ រើសកន្លែងកំណត់កុសលរបស់ខ្ញុំម្ចាស់នោះ
 បពិត្រព្រះមហាវិរាធិបតី បុណ្យដែលខ្ញុំម្ចាស់ សន្សំរុករាយហើយ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាមហាវិរាធិបតី
 ខ្ញុំម្ចាស់វៀរ (នូវកំរើត) ក្នុងចំណោម ហើយបានទាក់ទាញនូវ
 ភាវនា ជីវិតដ៏ទុក្ខម ដែលខ្ញុំម្ចាស់លះបង់ហើយ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គបាន
 ប្រទានជីវិតដល់ខ្ញុំម្ចាស់ អស់ ១០ តារាងកោដិ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្ញុំម្ចាស់
 ដែលខ្ញុំម្ចាស់បានលះបង់ហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។

ឈ្មោះ ឧប្បន្ទប្បញ្ញបិណ្ឌបទ

គតាភិវិទ្យា សព្វា	សិរសាវ កកកាលី
អរោធិយ្យ កតិ(១) អាសិ	អតុលិទ្ធិ បរក្កមា ។
សតសហស្សេនតោ កាប្ប	នាគកញ្ញា អហំ គតា
វិមលា នាម នាមេន	កញ្ញាជំ សាទុសធុតា ។
មហារកោ មហានាគោ	បសន្នោ ជិវសាសនេ
បទុម្ភត្ថំ មហាភតិ	និមន្តសិ សសាវតី ។
រកនមយញ្ច មណ្ឌបំ	បល្លង្គំ រតនាមយំ
រកនវល្យកាកិណ្ឌំ	ឧបកោតំ រតនាមយំ ។
មគ្គញ្ច បដិយានេសិ(២)	រតនជន្មសិកំ
ចទុក្ខទ្វាន សម្ពុទ្ធិ	វដ្តនោ តុរិយេហិ សោ ។
បរិសាហិ ឧ ចតុហិ	ជរកេ(៣) លោកនាយកោ
មហារកស្ស កវិនេ	និសីទិ បរមាសនេ ។

១ ឧ. កថ ។ ២ ឧ. បដិទានេសិ ។ ៣ ឧ. បរិសាហិ ឧ ចតុហិ បរកោ ។ ឧ. បរិសាហិ ឧ ចតុហិ បរិគោ ។

ឧប្បន្ទប្បញ្ញបិណ្ឌបទ ទី ១

ប្រាជ្ញា បរិស័ទ្ធនំ អសំ សុប្បស្មិនីក្រវលនំ ធ្វើអញ្ជូលី
 ដោយក្បួនៈតាមថា បតិក្រនាទីម្ចាស់ សេចក្តីព្យាយាម
 មានច្បាប់ដ៏មិនបាន ដែលនាងធ្វើហើយ តើផ្សំបង្កើត ។

ក្នុងកប្បវិច្ឆយសែន អំពីកប្បនេះ កាលនោះច្បាប់ក៏
 ជាគញ្ញានៃនាង ឈ្មោះនាងវិមលា ដែលគេសន្មតហៅថា
 ស្រីល្អ ជាទីនាគកញ្ញាភ័ន្តឡាយ ។ ពស់នេះឈ្មោះមហា-
 នាគ ជ្រេវាច្នុងសាសនាខែព្រះជិនស្រី បានទិមន្តព្រះពុទ្ធ
 ព្រះនាមបទុម្ភត្ថៈ ទ្រង់នាងគេជ្រេវ ក្រមទាំងសាវ័ក ។
 មហានាគនោះ បានរៀបចំផ្លូវមណ្ឌប ជាវិការៈខែកែវផង
 ផ្លូវបល្លង្គជាវិការៈខែកែវផង ផ្លូវត្រៀងឧបកោតជាវិការៈខែ
 កែវ ដែលឈរដោយទ្បូចជាវិការៈខែកែវផង ផ្លូវផ្តុំ
 ដែលស្អិតស្អាងដោយទង់ដីយ ជាវិការៈខែកែវផង ហើយ
 ប្រគល់ដោយអ្នកត្រៀម ទទួលព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ចំណែកនាងព្រះ
 លោកនាយក ដែលបរិស័ទទាំង ៤ បានបែកបាច់ហើយ
 ទ្រង់គង់រស់ជាសាសនៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំនៅនៃមហានាគ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទាន

អន្ធនាមំ ខាននិយំ កោដនត្វ^(១) មហាវហិ
 វិ វត្តា ចានាសិ ចាកកាជា មហាយសំ^(២) ។
 កុញ្ញត្វា ន សសម្ពុទ្ធោ បត្តេ^(៣) ជាវិគ្គា យោនិសោ
 អនុមោទនិយំ កាសិ ចាកកាញា មហិទ្ធិកា ។
 សព្វញ្ញំ ធុល្លិកំ ជិស្វា ចាកកាញា មហាយសំ
 បសន្នំ សត្តុនោ ធិត្តិ សុនិវត្តត្វា^(៤) មាទសំ ។
 មមត្វ ធិត្តមញ្ញាយ ជលធុត្តមចាមកោ
 ភស្មំ ទណោ មហាវិរោ ភិក្ខុនិ នស្សយំទ្ធិយា ។
 ឥទ្ធិ អនេកា នស្សសិ ភិក្ខុនិ សា វិសាវនា
 បមោទិតា វេទជានា សត្វាវិ ឯតទត្រវិ ។
 អន្ធសាហំ ឥមា ឥទ្ធិ^(៥) សុមិតា ឥតកាយបិ
 កាបិ អហោសិ សា ធិវ ឥទ្ធិយា សុវិសាវនា ។

១ ខ. កោនិយំ ។ ២ ខ. មហាយសោ ។ ៣ ឆ. បន្ទំ ។ ៤ ខ. ឆ. សុនិវត្តត្វា ។
 ៥ ខ. ឆ. នន្ទំ ឥទ្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ស្តេចនាគបានថ្វាយនូវឆ្មារទឹកផង នូវកាផនដែលស្លាប់-
 កោតមានវ្យុះច្រើនផង នូវការជំប្រសើរផង ចំពោះព្រះពុទ្ធច្រង់
 មានយសធំ ។ លុះព្រះសង្ឃទូទៅនោះច្រង់សោយហើយ ច្រង់
 លាងបាត្រ ហើយរៀនទូទៅនា ដោយទាយនៃប្រាជ្ញាថា
 ចូរនាងនាគកញ្ញា មានប្អូនច្រើនចុះ ។ នាងនាគកញ្ញាបាន
 ឃើញព្រះសង្ឃកុំខ្លាចដែលច្រង់ស្រស់បស់ មានយសច្រើន
 ចិត្តក៏ជ្រះថ្លាចំពោះព្រះសាស្តាផង ចិត្តក៏ជ្រងំទុំចំពោះព្រះ
 សាស្តាផង ។ ក្នុងទណៈនោះ ព្រះសង្ឃទូ ជាមហាវិហារស
 ព្រះនាមបទុម្ពត្តៈ ជ្រាបច្បាស់នូវចំនុចរបស់ខ្ញុំ ច្រង់បង្ហាញនូវ
 ភិក្ខុនិវាយច្បង ។ ភិក្ខុនិវាយនោះ ភ្ញៀវក្លា សង្កេតនូវប្អូនច្រើន
 ប្រការ ខ្ញុំក៏អរាយ គ្រេកអរ បានពាលរកក្បួន ចំពោះ
 ព្រះសាស្តាថា បពិត្រព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ខ្ញុំម្ចាស់បានឃើញ
 ប្អូនចំពោះនេះ ដែលរាប់ថាព្រៃលែងជាងប្អូនចំពោះទៀត ភិក្ខុនិវាយ
 ភ្ញៀវក្លាដោយប្អូនម្ចាស់ម្ល៉េះ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

ឆ្នាំ ឧបសម្ព័ន្ធហិរិយាបក្ស

ឱសា មុខតោ ជាតា	ជីតា មម មហិទ្ធិតា
មហាឱសាសនីកាក	ឥទ្ធិយា សុវិសារជា ។
ពុទ្ធស្ស វេទនំ សុត្វា	តុដ្ឋា ឯវិ អរោចហំ(១)
អហំចិ តាទិសា ហោមិ	ឥទ្ធិយា សុវិសារជា ។
បរោទិតាហំ សុមនា	បត្តទុត្តមមាណសា
អនាគតម្ហិ អន្ទារេ	ន្នៀទិសា ហោមិ នាយក ។
មណីមយញ្ច ចល្លង្គិ	មណ្ឌបញ្ច ចកស្សរិ
អន្ទូចារេន(២) តប្បត្វា	សសង្ឃំ លោកនាយកំ
នាតានំ បរិ ចុប្បំ	អរុណំ នាម ឧប្បលំ
វណ្ណំ មេ ន្នៀទិសំ ហោតុ	បូជេសិ លោកនាយកំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន	ចេតនាបណីទីហិ ច
ជហិត្វា មាទុសំ ទេហំ	តាវត្តិសំ អកញ្ញហំ ។

១ ឧ. គុដ្ឋា ឯវិ មគ្គេសហំ ។ ២. ឯវិ មយោសហំ ឧក ។ ២ ឧ. ម. មយោនិសេ ។

ឧបសម្ព័ន្ធហិរិយាបក្ស ទី ២

ភិក្ខុនិរន្តរៈ ជាតិគា ជាឧសេក្ខិតកំពិតបេសកថាគត
 រើបជាភិក្ខុនិរន្តរៈច្រើន ជាអ្នកត្រូវតាមឧសេក្ខិតបេសក
 ថាគត បានជាមានសេចក្តីក្លៀវក្លាត្រូវលឺដោយប្លង់ ។

លុះខ្ញុំស្តាប់ព្រះវចនាប្រែព្រះពុទ្ធហើយ ក៏ក្រេកអរពាល
 ខ្ញុំកាត់យ៉ាងនេះថា សូមឱ្យខ្ញុំម្ចាស់ជាស្រ្តីក្លៀវក្លាត្រូវលឺ
 ដោយប្លង់ ប្រាកដដូចជាភិក្ខុនិរន្តរៈ ។ ចិត្តព្រះអង្គជា
 នាយក ខ្ញុំម្ចាស់មានចិត្តអសប្បាយ រីករាយ មានចិត្តខ្ពង់
 ខ្ពស់ សូមឱ្យបានដូចភិក្ខុនិរន្តរៈ ក្នុងកាលអនាគត ពុំខាន ។
 (ខ្ញុំបានថ្វាយ) ខ្ញុំចង់ឱ្យជាវិការៈនៃវិភិយណ៍ផង ខ្ញុំមណ្ឌប
 ដ៏ធំផ្នែកផង ហើយញ៉ាំងព្រះពុទ្ធជាសាសនានាយក ព្រមទាំង
 ព្រះសង្ឃឱ្យតាំងតែស្តាប់ស្តាប់ ដោយបាយន្តិទិក ។ ខ្ញុំ
 ចូរជាព្រះបាទបរមន្ទ័រវរ្ម័ន ជាព្រះបាទបរមន្ទ័រ របស់ពួកនាគ
 ចំពោះព្រះពុទ្ធ ជាសាសនានាយក ហើយសូមឱ្យពលរដ្ឋសម្បូរ
 របស់ខ្ញុំដូចព្រះពុទ្ធ ។ ដោយតំរើ ដែលខ្ញុំធ្វើឱ្យនាគផង
 ដោយការគម្ពល់ទុក ខ្ញុំចេញនាគផង ខ្ញុំលេចពីព្រំកាយ
 ជាបេសកឱ្យស្រាយ ក៏បានទៅភិក្ខុនិរន្តរៈវិញ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

តតោ ចុតាហំ មនុស្សេ ឧបបន្នា សយម្ពុតោ
 ឧប្បលេហំ បដិច្ចន្នំ ចិណ្ឌិតាគមនាសហំ ។
 ឯកទុរុត ឥតោ កម្មេ វិបស្សី នាម នាយតោ
 ឧប្បជ្ជំ ចាតុនយោ(១) សព្វនិម្មេសុ ទតុនា ។
 សេដ្ឋីជីតា តតា ហុត្វា ពារាណសិបុរុត្ថមេ
 និមន្តទ្វាទ សម្ពុទ្ធំ សសង្ឃំ លោកនាយកំ ។
 មហាទានំ ននិទ្វាទ ឧប្បលេហំ វិនាយកំ
 បូជយិទ្ធា ទ តថេហា(២) វណ្ណសោកំ អបគ្គយិ ។
 ឥមន្តិ កន្ថតោ កម្មេ ព្រហ្មតទុ មហាយសោ
 កស្សហោ នាម នាមេន ឧប្បជ្ជំ វនតំ វរោ ។
 ឧបជ្ជាកោ មហេសិស្ស តតា អាសិ ធម្មស្សោ
 កាសិវរា កកិកំ នាម ពារាណសិបុរុត្ថមេ ។

១. ធម្មស្សោ ។ ២. ធម្មសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ

សុខំប្បុត្តោកហានោវត្តិវ្យាសាវោយ កំមកាភិក្កុស្តហាន
 មនុស្ស បាទថ្វាយចិណ្ឌិតាគមនាវេសចេតុនំវាយត្តិឧប្បលេ
 ហំវិទ្យាយ ចំនោះព្រះពុទ្ធជាសយម្ពុ ។ ភ្នំកប្បទី៩១ អំពី
 កប្បនេះ ព្រះពុទ្ធជាខាយកព្រះនាមវេស្សី មានព្រះទេវតា
 ភ្នំថា មានបញ្ញាចក្កុក្កន៍ចេតុនំវិទ្យា ព្រះភិក្ខុវិទ្យា ។ ភ្នំ
 កាលនោះ ខ្ញុំបានកើតជាសេដ្ឋីជីតា ភ្នំបុរីដ៏ទុក្ខមាឈ្មោះពា-
 រាណសិ បាននិមន្តព្រះសម្ពុទ្ធជាសេដ្ឋីនាយក ព្រះបាទព្រះ
 សង្ឃ ខ្ញុំថ្វាយមហាទាន បូជាព្រះពុទ្ធជាខាយក ដោយត្តិ
 ឧប្បលេហំវិទ្យាយ ហើយព្រះបាទព្រះនាមវេស្សីវិទ្យាដូចត្តិ
 ឧប្បលេហំវិទ្យា ។ ភ្នំកក្កុស្តនេះ ព្រះពុទ្ធព្រះនាម
 កស្សបៈ មានវេទន៍ព្រះសិវា មានយសាច្រើន ព្រះសិវា
 ជាភិក្ខុជនក្នុងកាល ព្រះភិក្ខុវិទ្យា ។ ព្រោះនោះ ព្រះរាជា
 វេសេកាសិ ព្រះនាមកកិ ជាវស្សៈលើប្រជាជន ភ្នំពារាណា-
 សិបុរីដ៏ព្រះសិវា បានជាឧបត្ថាភិក្ខុព្រះពុទ្ធជាមហេសិ ។

វេទ ប្បល្លាស្តិកា

តស្សាសី ធុតិយា ធុតា សមណីតុត្ថស្សយា^(១)
 ធម្មំ សុត្វា ជិនត្ថស្ស បទ្ខន្ធិ សមរោធយី ។
 អនុដាធិ ធិ នោ កាតោ អតារវ តនា មយី
 វិសំ វស្សសហស្សនិ វិចរិម្ហ អតន្តិកា ។
 កោមារិព្រហ្មចរិយី រាជកញ្ញា សុទ្ធជ្ជិកា
 តុន្តោបដ្ឋាធិនតា ឧទិកា សត្ត ធិតរោ ។
 សមណី សមណតុត្ថា ច ភិក្ខុធិ ភិក្ខុនាសិកា^(២)
 ធម្មា មេវ សុធម្មា ច សត្តមី សង្ឃនាសិកា^(៣)។
 អហំ មេនា ច សច្ចញ្ញា បដាចារា ច កុណ្ឌលា
 កិសាតោកមី ធម្មនិម្ហា វិសាទា ហោតិ សត្តមី។
 តេហំ កាម្មហំ សុកតេហំ ធមតនាបណិដិហំ ច
 ជហំត្វា មាទុសំ ធមហំ ការត្ថីសំ អតញ្ញហំ ។

១ ឧ. ម. សមនុត្តស្សយា ។ ២ ឧ. ភិក្ខុតាយិកា ។ ឧ. ភិក្ខុតាយិកា ។ ៣ ឧ. ម. សង្ឃ-
 តាយិកា ។

ប្បល្លាស្តិកា

ខ្ញុំជាធិតាធិតា របស់ព្រះរាជានុត្តរនាម ឈ្មោះនាមសមណី-
 តុត្ថា បានស្តាប់តម្រូវរបស់ព្រះធម្មស្រី ជាបុគ្គលប្រសើរ
 ហើយពេញចំណង់បញ្ញា ។ ក្នុងព្រះនាម ព្រះរាជបង្គំ
 របស់យើងទ្រង់មិនអនុញ្ញាត យើងក៏មិនខ្ជិលប្រកួសប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈសម្រាប់កុមារីអស់ ២០ ឆ្នាំ ទៅក្នុងផ្ទះ ជា
 ព្រះរាជកញ្ញាបិតានៅក្នុងសេចក្តីសុខ គ្រូគតកែរយក្នុងការ
 បម្រើព្រះពុទ្ធ ជាព្រះរាជធិតា ៧ អង្គ គឺ នាមសមណី ១
 សមណតុត្ថា ១ ភិក្ខុធិ ១ ភិក្ខុនាសិកា ១ ធម្មា ១ សុធម្មា ១
 សង្ឃនាសិកា ជាតំរូវប្រាំពីរ ។ (ក្នុងក្បួនប្បទានព្រះសមណ-
 ភោគមនោ ធិតាចំនងនោះ បានមកជា) ខ្ញុំនិង ១ នាមសមណី
 មានប្រាជ្ញា ១ បដាចារា ១ កុណ្ឌលាសី ១ កិសាតោកមី
 ១ ធម្មនិម្ហា ១ វិសាទាជាតំរូវប្រាំពីរ ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំ
 ធ្វើល្អនាមផង ដោយការតម្កល់ចេតនានាផង ខ្ញុំលះបង្គំពង
 កាយជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានការត្ថីនិរ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

តតោ ចុតា មនុស្សសុ	ឧបបន្នា មហាគុលេ
បីតមជ្ជវិ ធុស្សី	អនិ អរហនោ អហំ ។
តតោ ចុតា អវិជ្ជមុរេ	ជាតា វិប្បត្តាលេ អហំ
នីតា តិវិជីវច្ឆស្សី ^(១)	ឧប្បាទន្តិ មនោហារ ។
តតោ ចុតា ជនបទេ	កុលេ អញ្ញតេ អហំ
បសុតា ធាតុនីតម្ហិ	សាលី តោ បេមហន្តនា ។
និស្វា បទេកសម្ពុទ្ធំ	បញ្ចលាជសតានហំ
នត្វា បទុមនន្នានិ	ចញ្ច បុត្តសតានិចិ ^(២) ។
មត្តយី តេសុ បុត្តសុ ^(៣)	មទ្ធំ នត្វា សយន្តុនោ
តតោ ចុតា អរញ្ញេហំ	អនាយី ចទុមោនេ ។
កាសិវត្តោ មហេសីហំ	ហុត្វា សក្កតបូជិតា
អនិច្ចំ វាជបុត្តានិ	អនុន សតបញ្ចកំ ។

១ ១. អវិជ្ជច្ឆស្សី ។ ២ ២. បុត្តសតានិចិ ។ ៣ ៣. តេសុ បុត្តសុ ។ ៤. ធាតុនីតម្ហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

លុះច្បុកចាកឋានភវគ្គីន៍ព្រះនារហ័យ ក៏មកកើតក្នុងមនុស្ស
 ក្រកូលធំ បានថ្វាយទូរសំពត់សាច់ដង្កូវមានពណ៌លឿងដល់
 ព្រះអរហន្ត ។ លុះខ្ញុំច្បុកចាកអក្ខតាព្រះនារហ័យ មកកើត
 ក្នុងគ្រុឌដុំប្រី ក្នុងក្រកូលព្រាហ្មណ៍ ជាតិភានៃតិវិជីវច្ឆសដ្ឋី
 ឈ្មោះនាងឧប្បាទន្តិ ជាទីពេញចិត្ត (របស់ជន) ។ លុះខ្ញុំ
 ច្បុកចាកអក្ខតាព្រះនារហ័យ មកកើតក្នុងជនបទ ក្នុងក្រកូល
 មួយ ជាអ្នកទូលំទូលាយ មិនជាអ្នកស្មុកស្មាញសំណាង ។
 គ្រានោះ ខ្ញុំថែក្បែរនូវស្រូវសាលី ខ្ញុំបានឃើញព្រះបេត្តក-
 សម្ពុទ្ធ ហើយថ្វាយលាជម្រាបយកខ្លាំង ដែលគ្របដោយ
 ផ្កាឈូក ហើយប្រថាប់នូវកូនច្រំយេប ខ្ញុំថ្វាយទឹកឃ្មុំ
 ដល់ព្រះភ្នែកជាសយម្ពូ ព្រោះតែកូនទាំងនោះ លុះច្បុកចាក
 អក្ខតាព្រះនារហ័យ បានមកកើតក្នុងគ្រូបកណ្តាឈូក នៅ
 ក្នុងវិជ្រ ។ ខ្ញុំបានជាមហេសីរបស់ស្តេចដែនកាសិ ដែលគេ
 ធ្វើសក្ការបូជា បានបង្កើតព្រះរាជបុត្រចំនួនប្រាំយកៗ ។

៩៩ ឧបសម្ព័ន្ធហិយាបកាន់

យនា តេ យោឡឧប្បត្តា	កីឡត្តា ជលកីឡតិ
និស្វាទ ឧបត្ថបធម៌	អាស្សំ បទ្ទេកាបាយកោ ។
សាហំ តេហំ វិចិត្រតា	សុត្រវេហិ(១) សោកិនិ
តុតា វសិកិលិបស្ស	តាមកត្តិ អនិយមិ ។
យនា តុប្បាសុតមតិ	សុតានិ អត្តនោចិ ច
យាតិ អាបាយ កច្ចន្តិ	អដ្ឋ បទ្ទេកាបាយកោ ។
កិក្ខាយ តាមិ កច្ចន្តេ	និស្វា បុត្ត អនុស្សិ
ទីរតាក វិចិត្តញិ	តនា មេ បុត្តបេមសា ។
តតោ តេសិ អនំ យាតិ	បសន្នា សេហំ ចាលិកិ
តតោ តុតាហំ តិណសិ	នន្ទនំ ឧបបដ្ឋហំ ។

១. ឧ. សុត្តន្តបិដក ។ ឧ. សុត្តន្តបិដក ។

ឧបសម្ព័ន្ធហិយាបកាន់ ១០

កាលណា ព្រះរាជបុត្រតាំងនោះ ដល់ខ្ញុំវ័យចម្រើនឡើង កំពុងរលងលែងក្នុងទឹក បានឃើញស្លឹកទឹកផ្កាឈូកសំយុង ចុះ (មានចិត្តឡើយណាយក្នុងសត្វៈ កំចេញបួស) បានជា ព្រះបព្វេកក្នុង ជាតាយក ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំនោះជាអ្នក ព្រាត់ប្រាសចាករាជបុត្រដ៏ប្រសើរតាំងនោះ ក៏មានសច្ច័ រសាគស្តាយ សុរេច្ឆត (ចាកអត្តភាពនោះហើយ) បានមក កើតក្នុងស្រុកតូចមួយ ទៀបក្នុងវសិកិលិ ។ កាលណាខ្ញុំមាន ចិត្តភ្នកទឹកដល់កូន ដែលជាព្រះបព្វេកក្នុង ក៏នាំយកបរ ដើរទៅដើម្បីកូនចាំឡាយផង ដើម្បីខ្លួនផង ខ្ញុំបានឃើញ ព្រះបព្វេកក្នុងជាតាយក ៨ ព្រះអង្គ ដែលកំពុងដើរទៅកាន់ ស្រុក ដើម្បីភិក្ខុ ក៏នាំកាលកូនចាំឡាយ កាលនោះ ទេ ខែទឹកដោះចស់ខ្ញុំភ័ក្ត្ររេចញ ព្រោះសច្ច័ស្រឡាញ់ចំពោះ កូន ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំជ្រាបថាបានប្រគល់បរដល់ព្រះបព្វេក ក្នុងតាំងនោះ ដោយវិសេសខ្លួន សុរេច្ឆតចាកអត្តភាពនោះ ក៏បានទៅកើតឯឡាន ឈ្មោះឧទ្ទនៈ ក្នុងឋានក្រៃត្រីវិរុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទាន

អនុកោត្តា សុខនុក្ខំ	សំសរិត្តា កណ៌កេ
កវត្តាយ មហារិ	បរិច្ចត្តញ្ច ជីវិតំ ។
ឯវំ ពហុវិធំ នុក្ខំ	សម្បត្តិ ច ពហុវិធា(១)
មជ្ឈិមេ កវសម្បត្តេ	ដាតា សាវត្ថិយំ បុរេ ។
មហានុនេ សេដ្ឋិកុលេ	សុចិត្តេ សដ្ឋិតេ ភតា
នាណាភនបដ្ឋោតេ	សត្វតាមសមិន្ទនេ ។
សត្តតប្បដិកា ទេវ	មាណសបដិកា ភតា
រូបសិរី អនុប្បត្តា	កុលេសុ អតិសត្តតា ។
អត្ថេ បត្តិតា នាសិ	រូបកោគសិរិយំ ច
បត្តិតា សេដ្ឋិបុត្តហំ	អនេកោហំ សតេហំ ច ។
អតារិ បដហំព្វាន	ចត្វជី អនកាវិយំ
អន្តរមាសេ អសម្បត្តេ	ចតុស្សដ្ឋំ អបាបុណី ។
សត្វិយា អភិនិម្មិតា	ចតុស្សំ រជំ អហំ
តុត្ថស្ស បាទេ អវត្ថិ(២)	លោកនាមសិរិមតោ(៣) ។

១ ឧ. សម្បត្តិញ្ច នបុរិសំ ។ ២ ឧ. វិជ្ជិស្សំ ។ ៣ ឧ. លោកនាមស្ស កាតិមោ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បពិត្រព្រះអង្គ ជាមហារិបុរស ខ្ញុំម្ចាស់បានទទួលសុខទុក្ខ
អន្តរាលៈទៅក្នុងភពតូចកង់ ទាំងជីវិតក៏ខ្វល់ខ្វះបង់ ដើម្បីប្រ-
យោជន៍នៃព្រះអង្គ ។ សេចក្តីទុក្ខផ្សេងៗ ជាច្រើនយ៉ាងក្តី
សម្បត្តិផ្សេងៗ ជាច្រើនក្តី (របស់ខ្ញុំ) វែងមានយ៉ាងនេះនិង
លុះដល់បច្ច័យកាល ខ្ញុំមកកើតក្នុងសាវត្ថប្បិ ។ ខ្ញុំកើតក្នុងគ្រូកូល
នៃសេដ្ឋិមានប្រព្រឹត្តច្រើន ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ជាគ្រូកូលចាស់
ចែងល្អហើយ ត្រូវរៀនអោយរកនៅក្នុងផ្សេងៗ សម្រេចសេចក្តី
ប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ។ ខ្ញុំត្រូវគេធ្វើសក្ការៈបូជាផង រាប់នានាការ
ក្រែងដូច្នោះផង ដល់ខ្ញុំរូបសិរី ត្រូវគេធ្វើសក្ការៈក្រៅលែង
ក្នុងគ្រូកូលទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំជាស្រ្តីដែលពូកែជនក្នុងមានសិរី
ដោយប្រមាណក្នុងប្រាថ្នាលើសលុបផង ដែលពួកកូនសេដ្ឋិ
ជាច្រើននាយនាក់ប្រាថ្នាហើយផង ។ ខ្ញុំលះបង់ខ្ញុំផ្ទុះហើយ
ចូលទៅកាន់ផ្នួស កាលមិនទាន់ដល់កន្លះវិនាទៀយ ក៏
បានលុះខ្ញុំសច្ចៈ ៤ ។ ខ្ញុំនិមិត្តខ្ញុំរាល់មានជ្រុង ៤ ដោយប្រដិ
ហើយម្ខាងបង្គំ ខ្ញុំព្រះបាទនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាចំរើនដ៏
មានសិរី របស់សក្ការៈលោក ។

ឆវៈ ឧបសម្ព័ន្ធហិយមកាង

សុប្បត្តិកំ ឧបកម្ម ចានបិ(១)
 ឯកា តុវិ តិដ្ឋសិ សាលម្ពលេ
 ន ចាបិ តុដ្ឋិ ធុតិយត្ថិ កោតិ(២)
 ពាលេ ន ត្វិ កាយសិ ធុត្តកាតិ ។
 សតិ សហស្សនិបិ ធុត្តកាតិ(៣)
 ឥតាតតា ឯតិសតា(៤) កវេយ្យិ
 លោមិ ន ឥតោ នបិ សម្មវេទ(៥)
 តី មេ តុវិ មា កាវិស្សសេតោ(៦) ។

ឯសា អន្តរាយាមិ កុច្ឆិ វា បរិសាមិ តេ
 កម្មកន្តិកាយម្យិ តិដ្ឋន្តិ មិ ន ធុត្តសិ ។
 ចិត្តម្យិ វស្សកាហិ(៧) ឥតិចាតា សុវិការិកា
 សព្វពទ្ធនមក្ខាម្យិ ន តិ កាយាមិ អាវុសោ ។

១ ឧ. ឆ. ឥតិ ។ ២ ឧ. ឆ. ន បត្តិ ពេ ធុតិយា វិណ្ឌពាតុ ។ ៣ ឧ. លតិ សហស្សនិបិ
 ធុត្តកាតិ ។ ៤ ឆ. សតិ សហស្សនិបិ ធុត្តកាតិ ។ ៥ ឆ. កាវិសតា ។ ៦ ឧ. ឆ. លោមិ ន ឥតោមិ
 ន សន្តសាមិ ។ ៧ ឧ. មា ឆ. កាយាមិ តិ ឯកាសិ ។ ៨ ឆ. មា កាយាមិ ឆតិកាមិ ។
 ៩ ឧ. ចិត្តស្មី វស្សកាស្មី ។ ១០ ឆ. ចិត្តស្មី វស្សកាស្មី ។

ឧបសម្ព័ន្ធហិយមកាង ទី ២

(មាត្រាពាលេ) នាងពាស្រ័យឡូដើមរលីវដល
 មានបុត្រីក្មេងស្អាតស្អាយ បិតាចៅទៀបគល់កំរើតម្នាក់
 ឯង ទាំងអ្នកណាមួយ ជាគំរប់គំរើតនាង ក៏មិនមាន
 តើនាងមិនទាន់ចេញផែនការ ឬចូលក្នុងការងារទេ ។
 (ឡូដើមរលីវ) ភ្នកជនអ្នកលេង ចំនួនមួយយក្តី មួយ
 កាន់ក្តី ដែលប្រាកដដូច្នោះ មកក្នុងចំនេះ យើងក៏
 ឆន់ព្រីលេម ឆន់ញាប់ញ័រ ម្ចាស់មាត អ្នកជាបុគ្គល
 ម្នាក់ឯង តើនឹងធ្វើម្តងដល់យើង ។
 យើងខ្ញុំ អាចចំបាត់ខ្លួនក៏បាន ចូលទៅក្នុងការអ្នកឯងក៏
 បាន កាលយើងបិតាទៅត្រង់ប្រជុំចំរើម ក៏អ្នកមើលមិន
 ឃើញ ។ យើងជាស្រីស្អាតក្នុងផ្ទះក្តី ទាំងឥតបាទទាំង
 ទ្បាយ យើងក៏បានចម្រើនល្អហើយ យើងជាស្រីរួចចាកចំ
 ណាងទាំងអស់ហើយ តែតាវាសា យើងមិនទាន់ចេញទេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាដក

សត្តិសុទ្ធសមា កាមា ខុទ្ទាចិ(១) អនិកុស្តា(២)
 យត្ត(៣) កាមាភី ព្រុសិ អតិណិ សា មម ។
 សទ្ធកុ វិហាតា នន្ទិ កមោក្ខុទ្ធា ចណសិកា
 ឯវិ ជាតាហិ ចាចិម ធិហតោ គ្រមសិ អន្តកា ។
 ធិនា កស្មី(៤)កុណោ កុដ្ឋោ ឯតនក្កេ វេលេសិ មិ
 សេដ្ឋា(៥) ឥទ្ធិមតិទន្ទិ ធវិសាសុ វិហាយកោ ។
 ចរិចិណ្ណោ មយា សត្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ
 ឱហិតោ ធកុកោ កាកោ កវនេត្តិ សម្មហតា ។
 យស្សកាយ បទ្ធវិកា អកាស្មា អនតារិយំ
 សោ មេ អត្ថោ អនុច្យតោ សទ្ធសំយោជនក្កយោ ។

• ប. ខុទ្ទាសំ ។ ២ ឧ. ប. ឥទ្ធិទ្ធិតា ។ ៣ ឧ. ប. យំ ទ្វិ ។ ៤ ឧ. ប. កស្មី ។ ៥ ប. កត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាដក

អ្នកនាលទ្វារសេចក្តីព្រឹកអាក្រក់កាម ចំពោះតំនាមណា
 តំនាមនោះ មេតាដូចម្តងលំដាប់ ដ៏មុតក្រវិលន៍ ឥឡូវ
 នេះ យើងមិនបានសេចក្តីព្រឹកអាក្រក់ ក្នុងកាមនោះទៀតទេ ។
 សេចក្តីកកាយ ក្នុងការងារលំដាប់អស់ យើងបានកំចាត់បង់
 ហើយ ទាំងនោះសេចក្តីនឹង យើងក៏ទំលាយចេញហើយ
 ម្ចាស់មានចិត្តបាប អ្នកច្បាំងយ៉ាងនេះចុះ ខ្លួនអ្នកត្រូវ
 យើងកំចាត់បានហើយ ។ ព្រះជំនឿដ៏តាមក ព្រឹកអាក្រក់
 ចំពោះគុណនោះ កាន់ខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ក្នុងបរិស័ទទាំង
 ឡាយថា នាងឡូលវណ្ណា ជាស្រីប្រសើរមុតជាតិកុមារី
 ដែលបានទទួលទាំងឡាយ ។ ព្រះសាស្តាខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តតាម
 ហើយ ទាំងសាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ការៈ
 ដ៏ធ្ងន់ ខ្ញុំក៏ទំលាក់ចេញហើយ គណ្តាជាគ្រឿងនាំសត្វទៅ
 កាន់ភព ខ្ញុំបានគាត់រំលែងចេញហើយ ។ ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ
 ចូលទៅកាន់ផ្នួស ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់គុណវិសេសណា
 ប្រយោជន៍ គឺគុណវិសេសនោះឯង ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃ
 សំយោជនៈទាំងអស់ ខ្ញុំបានក៏ដល់ជាលំដាប់ហើយ ។

ឧប្បន្ទ ឧប្បលវណ្ណាឈិយាធម៌កាខំ

ចិវី បិណ្ឌបាតតា បញ្ចយំ សយនាសនំ
 ខណ្ឌេ ឧបនាមេន្តិ សហស្សនិ សមន្តតោ ។
 កំលេសា ឈាបិតា មឃ្លី ភវ សរេន្ទ សម្មហតា
 បាគី ពន្ធនំ នេត្វា វិហារមំ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ
 កិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ចជេសម្ពុតា ចកស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
 នឡភិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុនំ អាយស្មា ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនី ឥមា
 កថាយោ អភាសិតាតិ ។

ឧប្បលវណ្ណាឈិយាធម៌កាខំ សមន្ត ។

ឧប្បន្ទ ឧប្បលវណ្ណាឈិយាធម៌កាខំ ១

ចំនួនកាន់ខែពួកដទៃដោយជុំវិញ ក៏មិនបង្កាន់មកខ្វល់ខ្វាយ
 គឺចិវី បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ដោយកាលភូមិ ។ ។
 កិលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំផ្អែកបំផ្លាញហើយ ភពតាំងអស់ ខ្ញុំ
 ភាសិវេលីហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានភាសិវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំក្នុងខ្ញុំខ្ញុំនឹង ។ ។ ខ្ញុំមកឈ្នួល
 ហើយក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរ វិជ្ជា ឆ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពុតា ៤ វិហារ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រគល់ហើយ ។
 បានរួច ព្រះឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី មានតាយ បានសម្តែងខ្លីខាង
 តាំងនេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ចប់ ឧប្បលវណ្ណាឈិយាធម៌កាខំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អប្បកថា
 ទសមី បដិចារិកបិដកបទានំ

[២០] បទុមុត្តរោ នាម ជំនោ សព្វទុក្ខាន ចារក្ខ
 ឥតោ សុតសហស្សម្ភិ កក្កេយ្យ ឧប្បន្នំ នាយកោ ។
 តណាហំ ហំសវតិយំ ជាតា សេដ្ឋកុលេ អហុ
 នាធារតនបន្ទោតេ មហាសុទ្ធសមប្បិកា ។
 ឧបេត្វា តំ មហាវីរី អស្សោសី ធម្មនេសនំ
 តតោ ជាតប្បសាទាហំ ឧបេសី សវណំ និទំ ។
 តតោ វិជយនាវីរំ អក្កំ វណ្ណសំ នាយកោ
 ភិក្ខុនំ លដ្ឋិទិ ភាទិ កក្កេយ្យកក្កេយ្យវិសារទំ ។
 តណា ធុរិកធិត្តាហំ តំ ហំនំ អភិកាដ្ឋយិ
 និមន្តេត្វា នសតលំ សសដ្ឋំ លោកនាយកំ ។
 កោជយិត្វាន សត្តាហំ ននិត្វា បត្តចរិ(១)
 និបទ្ធិ សិរសា ចានេ ឥមំ វពនម្បត្រិវ ។

១ ឧ. ទេត្វា ធិតិវ ។ ឆ. ទេត្វាវ និបិវិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បកថា
 បដិចារិកបិដកបទានំ ទី ១០

[២០] ប្រជេនស្រីព្រះនាមបុម្ភុត្តរៈ ព្រះអង្គដល់នូវត្រឹម
 ខែធម៌ទាំងពួង ជាងាយក ទ្រង់កើតឡើងក្នុងក្សត្រិយ្យមួយសែន
 អំពីក្សត្រិយៈ ។ ក្នុងគ្រាពេលនោះ ខ្ញុំក៏ក្នុងក្រលួលសង្ឃី ក្នុង
 នគរហឫទ័យ ត្រូវរៀនដោយគន្លងផ្សេង ។ ជាស្រីឆ្អែតស្តាប់
 ស្តាប់ដោយសេចក្តីស្ងៀមស្ងៀមយ៉ាង ។ ខ្ញុំបានចូលទៅដល់
 ព្រះអង្គ ជាមហាវិហារសាង បានស្តាប់ធម្មទសនា លំ-
 ដាប់នោះ ខ្ញុំក៏សេចក្តីជ្រេវង្វា ហើយដល់នូវព្រះជេនស្រីជា
 ទីជំនឿ ។ លំដាប់នោះ ព្រះពុទ្ធជាងាយក ទ្រង់សារសីរ
 ក៏ក្នុងក្រុងក្រុងស្រុក មានចិត្តនឹងជំនឿ ក្រឡាញ់ក្នុងយក្ស
 នឹងមិនខ្លា ជាភិក្ខុនិក្ខន្ធក៏ដល់ជាភិក្ខុនិក្ខន្ធច្បាយ អ្នកទ្រទ្រង់
 ខ្លាវិទ្យា ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ ប៉ុនប៉ងចំពោះ
 កំណើតនោះ ហើយនិមន្តព្រះទេសចល ជាលោកនាយក ព្រម
 ទាំងព្រះសង្ឃ ឲ្យតាន់គស់ រាវថ្ម ហើយបានថ្វាយបង្គំគ្រង
 ចំរៃ ក្រាបទៀបព្រះបាទជាយក្ស ហើយកាលនាក្សាននោះថា

សេចក្តី បកប្រែឈ្មោះប្រាសាទ

យា គយា វណ្ណតា ជីវ ឥនោ អដ្ឋមកេ ឡង្គិ(១)
 កាណិសាហំ កវិស្សាមិ យនិ សិជ្ឈតិ នាយកា។
 គនា អរោច មិ សត្វា ករោ មា កាយ អស្សស
 អនាគតម្ហិ អន្ទាទេ លន្ទសេនំ មនោរមិ ។
 សតសហស្ស ឥនោ កាយេ ឱត្តាកកុលសម្ពុកោ
 កោតោ ធាម ធាមេន សត្វា ណាកោ កវិស្សតិ។
 គស្ស ធម្មេស្ស នាយាតា ឱរសា ធម្មចិដ្ឋិតា
 បដាបាកតិ ធាមេន ហេស្សតិ សត្វសាវិតា ។
 តនាហំ ឡង្គតា ហុតា យាវជីវី គនា និទំ
 មេត្តចិត្តា បរិចរី សសង្ឃំ លោកនាយកំ។
 តេន កម្មេន សុកុតេន ទេតនាបណ្ឌិតំហិ ធម៌
 ជហិត្វា មាទុសំ ទេហំ កាវត្តិសំ អកញ្ញហំ ។

បកប្រែឈ្មោះប្រាសាទ ទំ ១១

បដិក្រប្រមុខជាជីវបុរស គិត្តិណា ដែលប្រាសាទសាសនា
 ហើយ បដិក្រប្រមុខជាជីវបុរស គិត្តិណា ដែលប្រាសាទសាសនា
 នោះ ក្នុងក្រប្បវិ ៨ អំពីកប្បនេះ បើសេចក្តីប្រាថ្នា នឹង
 សម្រេច ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសាស្តាបានប្រាសនឹងខ្ញុំថា
 ម្ចាស់នាងដ៏ចម្រើន នាងកុំភ្លេច ចូរនាងត្រេកអរចុះ ក្នុង
 កាលអនាគត នាងនឹងបានតំណែងនឹងដូចចិត្តប្រាថ្នា ។ ព្រះ
 សាស្តាព្រះនាមរាជម ទ្រង់សម្តែងក្នុងក្រលួលក្រឡក្តោះ
 នឹងមានក្នុងលោក ក្នុងកប្បវិទូយសន អំពីកប្បនេះ ។
 នាងនឹងបានជាដ៏ចម្រើនក្នុងនាមនាងឡាយ នៃព្រះសាស្តាអង្គ
 នោះ ជាទេសជាធម្មចិដ្ឋិត មានរយៈពេលនាងបដាបាក ជា
 សាវិតារបស់ព្រះសាស្តា ។ ក្នុងគ្រាពេល ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ
 មានមេត្តាចិត្តប្រមើលជ្រើស ជាលោកនាយក ព្រមទាំង
 ព្រះសង្ឃ ដកបរិវេណ ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើឲ្យនោះ
 ផង ដោយការតម្កល់ទុកនូវរចនាពានផង លុះខ្ញុំលះចំណង
 កាយជាប់មនុស្សហើយ បានទៅក៏ក្នុងឋានការត្រីវិញ ។

ឥមម្ហិ កន្ថុកោ កាយោ ព្រហ្មតទ្ធិ មហាយសោ
 កស្សនោ ជាម ជាមេន ឧប្បជ្ជិ វនតំ វារ ។
 ឧបដ្ឋានោ មហេសីស្ស តតា អាសិ វិស្សនោ
 តាសិវនា តតី ជាម តាកណាសិប្បត្ថមេ ។
 តស្សសី តតិយា ជីតា ភិក្ខុនី ឥតិ វិស្សតា
 ជម្មំ សុទ្ធា ជិនត្ថស្ស បព្វជ្ជិ សមរោធយី ។
 អនុដាធិ ច នោ តាតោ អតារៅ តតា មយី
 វីសំ វស្សសហស្សនិ វិចរិម្ហ អតទ្ធិតា(១) ។
 តោមាវិព្រហ្មចរិយំ វជនតញ្ញា សុទ្ធជីតា
 ពុទ្ធាបដ្ឋាននិវតា មុជិតា សត្ត ជីតោ ។
 សមណី សមណតុត្ថា ច ភិក្ខុនី ភិក្ខុនាសិកា(២)
 ជម្ហា ចេវ សុទ្ធជា ច សត្តមី សង្ឃនាសិកា(៣) ។
 អហំ ឧប្បលវណ្ណា ច ទេមា ភត្តា ច ភិក្ខុនី
 កំសាតោតមី ជម្មនិម្ហា វិសាទា ហោតិ សត្តមី ។

១ ឧ. អតទ្ធិតា ។ ២ ឧ. ភិក្ខុនាសិកា ។ ៣ ឧ. ម. សង្ឃនាសិកា ។

ព្រះពុទ្ធប្រះនាមកស្សថៈ ខានៈដាច់ន្សំដ៏ប្រសើរ មានយស
 ធំ ប្រសើរជាងពួកជនគ្រាពាល ព្រះនាមកស្សក្នុងក្រុងកុសុម្ភ
 នេះ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះរាជាគង់នៅក្នុងស្រុកនាមកស្ស
 ជាឧបដ្ឋានរបស់ព្រះពុទ្ធជាមហេសី ជាសម្ភវៈល្អប្រជាជន
 ក្នុងក្រុងនាការណាសិប្បជីវិត ។ ខ្ញុំបានជាធិតាទីពេញព្រះ
 បាទភិក្ខុនោះ ដែលប្រាកដជាភិក្ខុនី បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះ
 ជនស្រីដ៏ប្រសើរ ហើយពេញចិត្តនឹងចក្ខុវិស័យ ។ ក្នុងកាល
 នោះ ព្រះចៅនាមកស្សយើងទ្រង់ពុំអនុញ្ញាត យើងក៏ជាស្រ្តីមិន
 ខ្ចីលច្រកូស បានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈសម្រាប់កុមារីអស់២០
 កាន់ធំ នៅក្នុងផ្ទះ ជាព្រះរាជកញ្ញាបិតានៅក្នុងសេចក្តីសុខ
 ត្រេកអរកាយក្នុងការបម្រើព្រះពុទ្ធ ជាធិតា ៧ អង្គ គឺ ធានី
 សមណី ១ សមណតុត្ថា ១ ភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុនាសិកា ១ ធម្មា
 ១ សុធម្មា ១ សង្ឃនាសិកា ជាតំប្រាំបី ។ (រាជកញ្ញា
 ទាំងនោះ លុះចេញពីវិសម ក្នុងក្រុងកុសុម្ភនេះ) បានមក
 ជាខ្ញុំ ១ ឧប្បលវណ្ណា ១ ទេមា ១ ភត្តាភិក្ខុនី ១ កំសា-
 តោតមី ១ ធម្មនិម្ហា ១ វិសាទា ហោតិ ជាតំប្រាំបី ។

សម្តែង បទពិធីបិណ្ឌបទ

តេហ៍ កម្មេហ៍ សុភតេហ៍ ខេត្តនាមណ៍ដីហ៍ ច
 ដហ៍ត្វា មាណុស៍ ទេហ៍ តាវត្តស៍ អកញ្ញាហ៍(១) ។
 មជ្ឈិមេ ច កវេណិ ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហ៍
 សាវត្តិយ៍ បុរេវេ ឥន្ទេ ជីតេ មហាទូរេ ។
 យនា ច យោឡុបេតា វិកត្តវសតា អហ៍ ។
 ឧត្តរាធម៌(២) ជិស្វា តេជ សទ្ធិ អកញ្ញាហ៍ ។
 ឯកបុត្តប្បសុតាហ៍ ទុតិយោ កុដ្ឋិយា មម
 តនាហ៍ មាតាបិតារេ ឥន្ទាមីតិ(៣) សុដិដ្ឋិតា ។
 តារាវេសី បតី មយ្ហី តនា តម្កិ បវាសិតេ
 ឯកិកា ជិក្ខុតា កេហា តន្ត្រី សាវត្តិមុត្តម៍ ។
 តតោ មេ សាមិ អាត្មា សម្ពាវេសី បថេ ចម៌
 តនា មេ កម្មជា វាតា ឧប្បន្ទា អតិធានុលា ។

១ ១. អន្តរសេ ។ ២. អន្តរាហ៍ ។ ៣. ឥវ ។ ៤. ឧត្តរាមីតិ ។ ៥. ឧត្តរាមីតិ ។

បទពិធីបិណ្ឌបទ ទី ១១

ដោយគំរើវេលាខ្ញុំធ្វើឲ្យនោះផង ដោយការកម្ពស់ទុកនូវចេតនា
 នោះផង លុះខ្ញុំសងបង្គំនូវពន្យល់ ជាបស់មនុស្សហើយ បាន
 ទៅកើតក្នុងវង់នៃការវត្តន៍ ។ ឥឡូវនេះ មកដល់ច្នៃមក ខ្ញុំ
 កើតក្នុងក្រុមសេដ្ឋី ក្នុងក្រុងសាវត្តិ ជាប្តីដ៏ប្រសើរតាមមុខ
 ស្តុកស្តម្ភ មានធនធានច្រើន ។ ខ្ញុំកំពុងប្រកបដោយវិជ្ជា
 ដ៏ចម្រើន លុះក្នុងអំណាចនៃវិស្វកម្ម ខ្ញុំបានឃើញនូវបុរសអ្នក
 នៅក្នុងជនបទហើយ កំពុងទៅនៅជាមួយនឹងបុរសនោះ ។
 ខ្ញុំមានបុត្រច្រើន ១ នាក់ ប្រសូតហើយ បុត្រទី ២ នៅ
 ក្នុងវង់របស់ខ្ញុំ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំភាគចិត្តថា អញត្រូវទៅរក
 ផ្តួចតាបិតាវិញ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំមិនបានប្រាប់ស្វាមីរបស់ខ្ញុំទេ
 លុះស្វាមីនោះហូរតាចន្លោះ ខ្ញុំជាស្រ្តីតែឯងនឹងរត់ចេញចាក
 ផ្ទះ ដើរទៅកាន់ក្រុងសាវត្តិដ៏ឆ្នង ។ លំដាប់នោះ ប្តីរបស់ខ្ញុំ
 មកតាមទាន់ក្នុងផ្ទះ បច្ចុប្បន្នវិញ ក្នុងគ្រានោះ ខ្យល់កម្មវេលា
 (ខ្យល់កើតកំរើកម្ម) ដ៏កាត់កំរើក កើតឡើងដល់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ឧទិកោ(១) មហាមោហោ បស្ចនិសមាយ មម
 ធាតុកាយ គណ កត្តា សាមិ សម្បទ មារតោ ។
 គណ វិជានុក្ខេប អនាថា កមណា អហំ
 កុដ្ឋនី បូរិកំ ធិស្វា កុដ្ឋនី សក្កាលាយំ ។
 កាលំ អនាយ ឧត្ថរី(២) ហិក្កុលេ ច ឯតិកា
 ហាយត្វា(៣) កាលកំ បុត្តំ ឥតរំ ភារណាយហំ(៤) ។
 វិវត្តា ឧត្តសោ ហាសិ តុលំ វិលបន្តកំ
 ឥតក្ខ វហិ សោតោ សាហំ សោកសមប្បិកា ។
 សាវត្ថិនកំ កត្តា អស្សាសី សនិទេ មតេ
 គណ អារាម សោកត្តា មហាសោកសមប្បិកា ។
 ឧកោ បុត្តា កាលកតា វនេ(៥) មឃ្ហំ បតិ មតោ
 មាតា បិតា ច ភាតា ច ឯកចិត្តម្ហំ ឧឃ្ហរេ ។

១ ឧ. ឧទ្ទិកោ ។ ២ ឧ. អត្ថរី ។ ៣ ឧ. ហាយត្វា ។ ៤ ឧ. ភារណាយហំ ។ ៥ ឧ. បន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ស្រាប់តែភ្ញៀវដ៏តំនាងទ្រង់ ក្នុងសម័យជាច្រើនស្ងួត ខ្ញុំក្នុងខ្ញុំ
 គ្រានោះ ថ្មី (របស់ខ្ញុំ) ទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ស ក្រូចស្រស់
 ពីស្រាប់ទៅ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំជាស្រីកំព្រាមិនមានទីពឹង ដោយ
 សេចក្តីខ្ពុក គ្រោះសម្រាលក្នុង ខ្ញុំដើរទៅកាន់លំនៅនៃក្រកូល
 របស់ខ្លួន ឃើញខ្ញុំស្តីក្នុង មានទឹកពេញព្រៀប ។ ខ្ញុំជា
 ស្រីម្នាក់ឯង នាំយកក្នុងក្នុង ឆ្លងទៅដាក់ឯប្រាង្គត្រើយនាយ
 ហើយញ៉ាំងក្នុងក្នុងឱ្យទៅ រួចត្រឡប់មកបង្គំក្នុងបង ។ មាន
 សត្វខ្វែងមួយឆាប់យកក្នុងក្នុងដែលកំពុងយំ ទាំងឡើងកំពុង
 យកក្នុងបងទៅទៀត ខ្ញុំជាស្រីចុកវិលនោះដោយសេចក្តីសោក ។
 ខ្ញុំដើរទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី បានឮថាពួកជនរបស់ខ្លួន គឺមាតា-
 បិតាត្រូវស្លាប់អស់ហើយ គ្រានោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោកគ្រប
 សង្កត់ ចុកវិលនោះដោយសេចក្តីសោកដ៏ធំ ហើយបានកាលថា
 ក្នុងទាំងអស់នេះមហាកាលហើយ ទាំងប្តីរបស់ខ្ញុំក៏ស្លាប់ក្នុងព្រៃ
 មាតាបិតាមិនបង់ច្រូស ក៏ត្រូវគេដុតស្លាប់ជិតប្តីជាមួយគ្នា ។

គតា តិសា ច បណ្ណំ ច	អនាថា និទមាទសា
ឥតោ គតោ កង្ខ័យំ(១)	អន្តសំ នរសារថី ។
គតោ អវាច មី សត្វា	បុត្តោ មា សោចិ អស្សុសា
អត្តាទំ ភេ កវេស្សសុ តី	និវត្តំ វិហញ្ញសិ ។
ន សន្តំ បុត្តា កាលាយ	ន ញាតិ នបិ តទ្ធវា
អន្តកោនាទិបទ្ធស្ស	នត្ថិ ញាតិសុ កាលាតា ។
តិ សុត្វា មុនិទោ វាក្យំ	បវេមំ ផលឧជ្ឈតំ
បទ្ធវិនិក្ខាន ន ចិវំ	អរហន្តំ អចាបុណី ។
ឥន្ទ្រិសុ ច វសី ហោមិ	និព្វាយ សោគនាមុយា
នរចិត្តានិ ជាតានិ	សត្វ សាសនកាវិកា ។

១ ឧ. កម្មវិញ្ញាណំ ។ ឧ. ឧបេក្ខវិញ្ញាណំ ។

កាលនោះ ខ្ញុំជាស្រីស្លាំងស្លូមផង ក៏បាននាំល្បីផង ឥត
 មានទីតាំង មានចិត្តប្រកបដោយសេចក្តីទុក្ខ លំដាប់នោះ ខ្ញុំ
 ដើរចេញទៅអំពីទីនេះ បានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាសារី
 របស់ប្រជានន្ទ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ចំ-
 ពោធិ៍ថា ខាងច្បាប់សាសនាស្តាយចំពោះកូនចំណង់ឡាយឡើយ
 ចូរខាងស្រស់ស្រាយឡើង ចូរខាងស្វែងរកខ្លួនរបស់ខាងវិញ្ញា
 ខាងព្រួយផងប្រយោជន៍សោយទេ ។ កូនចំណង់ឡាយគឺត្រូវបាន
 ញាតិក៏ត្រូវបាន ចំណង់វិញ្ញាណក៏ត្រូវបាន ឬក៏លះលែងស្រូវ
 សេចក្តីស្លាប់ស្រស់ផង ទីតាំងនោះញាតិពុំបានឡើយ ។
 លុះខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះវាចានោះរបស់ព្រះមុនី ក៏បានខ្ញុំផលទី ១
 ខ្ញុំបួសមិនយូរចំណង ក៏បានសម្រេចនូវព្រះអរហន្ត ។ ខ្ញុំជា
 អ្នកស្លាប់ក្នុងពូជផង ក្នុងសោកនាមុជាទីពូជផង ខ្ញុំជាអ្នកធ្វើតាម
 សាសនាវិញ្ញាណសាស្តា វេទន៍ដឹងនូវចិត្តខ្លួនច្បាស់ដឹងផង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ចុក្ខុធិកាសំ ជាតាមិ	និព្វេនកុំ វិសោធិកំ
ខេមេត្វា អាសវេ សត្វេ	វិសុទ្ធាសី សុចិដ្ឋលា ។
តតោហំ វិណយំ សត្វំ	សន្តិកោ សត្វនស្ស្រោ
ទុក្ខហិ សត្វវិគ្គារិ	ឡាហរី ច យជាតមំ ។
ជិវោ តស្មី គុណោ តុដ្ឋោ	ឯតនក្កេ វេមេសំ មិ
អក្ខំ វិណយធារិណំ	មជាចារាវ ឯកតោ ។
ចរិចំណ្ហោ មយា សត្វា	តតិ ទុក្ខស្ស លាសនំ
ទុហិតោ តតុកោ តារោ	កវនេត្តំ សម្មហតា ។
យស្ស អត្តាយ បព្វជិតា	អការស្មា អនការិយំ
សោ មេ អត្តោ អនុច្ឆតោ	សត្វសិយោជនត្វយោ ។
កិលេសា ឈាមិតា មធម្មំ	កវំ សត្វេ សម្មហតា
ចាតិវ តទ្ធនំ ធម្មា	វិហារមិ អនាសវំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ខ្ញុំដឹងខ្ញុំបុព្វនិក្ខេបសៈ តាំងទិព្វចក្ខុ ខ្ញុំបានជម្រះហើយ ខ្ញុំជា
 ភិក្ខុនិចារិកសុទ្ធអកមាធមម្ពិល ព្រោះបានញ្ញាតិកាសវៈ តាំងព្វន្ធ
 ឲ្យអស់ហើយ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំបានរៀនវិន័យតាំងអស់
 ក្នុងសំណាក់ របស់ព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គយំញ្ញៈហេតុតាំងអស់ផង
 ខ្ញុំជួយដោះស្រាយ ខ្ញុំសេចក្តីស្មោះស្រាប់យ៉ាងតាមពិភពផង ។
 ព្រះដ៏ស្រីក្រអក ចំពោះគុណនោះ ហើយតាំងខ្ញុំក្នុងទីជា
 ឯអនុគ្គៈថា នាងចង់ចាក ជាភិក្ខុនិចារិក ប្រសើរជាងភិក្ខុភិក្ខុនី
 អ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ ។ ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តនោះហើយ
 សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានដឹងហើយ ការដ៏ជូន ខ្ញុំបាន
 ដាក់ចេញហើយ គណ្តាជាគ្រឿងនាំសត្វទៅតាមកង ខ្ញុំបាន
 គាស់រំលើងចេញហើយ ។ ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់គុណធម៌ណា ប្រយោជន៍ គឺគុណធម៌
 នោះរបស់ខ្ញុំ ជាទីគស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈតាំងព្វន្ធ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ ។ កិលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំដក់ដាញហើយ
 អាតាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំផ្តាច់ខ្លួនខ្ញុំ ។

១២៦

ស្វាគម៍ វត មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សង្កិកោ
 តិស្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ចដិសង្កំនា ធនស្សា វិមាគ្គាចិ ច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សង្កិកោ កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ភត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា បដាចារា ភិក្ខុនិ ឥមា កាថា-
 យោ អកាសិគ្គាតិ ។

បដិចារាបេយ្យាបាតំ សម្ពុំ ។

ឧទ្ទិស៍

ឯកុបោសថិកា ទេវ សលឡា ចាដ មោធនា(១)
 ឯកាសថា បញ្ចុទ្ធិ(២) ធន្យមាលី ច កោតមី ។
 ទេមា ឧប្បលវណ្ណា ច បដាចារា ច ភិក្ខុនិ
 កាថាសកាចំ បញ្ចេវ ទេវ ជាចិ កុទ្ធិ(៣) ។

ឧបុយសវិញ្ញា ឧតិយោ ។

១ ឧ. ឧ. សលឡា ច ឥមោទេវ ។ ឧ. សល្យា ច ឥមោទេវ ។ ២ ឧ. ឧ. ឯកាសថា
 ច ឧ. ឧ. បញ្ចុទ្ធិ ឥតិ សញ្ញេយ្យ ។

១២៧

ឧ ខ្ញុំមកឈរហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ
 វិជ្ជា ពុទ្ធិ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនាបេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ។ បដិសង្កំនា ៤ វិមាគ្គ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា បេសព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រគល់ហើយ ។

បានឮថា ព្រះបដាចារាភិក្ខុនី មានកាយ បានសម្តែងឲ្យគាថាទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បដិចារាបេយ្យាបាតំ ។

ឧទ្ទិស៍

ឯកុបោសថិកាបេយ្យាបាតំ ១ សឡាបុប្ផិកាបេយ្យាបាតំ
 ១ មោទេវចាបេយ្យាបាតំ ១ ឯកាសថាបេយ្យាបាតំ
 ១ បញ្ចុទ្ធិបេយ្យាបាតំ ១ ធន្យមាលីបេយ្យាបាតំ
 ១ បដាចារាបេយ្យាបាតំ ១ ឧប្បលវណ្ណាបេយ្យាបាតំ
 ១ បដាចារាបេយ្យាបាតំ ១ ទេមាបេយ្យាបាតំ
 ១ ឧប្បលវណ្ណាបេយ្យាបាតំ ១ បដាចារាបេយ្យាបាតំ
 ១ មានកាថា ៨០៨ កាថា ។

ចប់ ឧបុយសវិញ្ញា ១ ២ ។

ធម៌យោ កុណ្ណាលកេសវគ្គោ
បឋមំ កុណ្ណាលកេសីបើរិយាបទានំ

[២១] បទុមុត្តរោ នាម ជិវោ សព្វធម្មានុ ទាវក្ខ
 តតោ សកសហស្សន្តំ កាប្បេ ឧប្បជ្ឈិ នាយកោ ។
 តណាហំ ហំសវតិយំ ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហុ^(១)
 នាណាភនបដ្ឋោតេ មហាសុទ្ធសមប្បតា ។
 ឧបេត្វា តំ មហារីរិ អស្សាសី ធម្មមុត្តមំ^(២)
 តតោ ជាតប្បសាទាហំ ឧបេសី សវណំ ជិវំ ។
 តណា មហាតាវុណិកោ បទុមុត្តរនាយកោ
 ទិប្បាភិញ្ញានមគ្គន្តំ^(៣) វចយិ^(៤) ភិក្ខុនី សុភំ ។
 តំ សុត្វា ធុនិកា ហុត្វា នាទំ ធុត្វា មហេសិវោ
 ទិបត្វ សិវសា ទានេ តំ ហំទំ អភិបត្តយិ ។

១ ឧ. ឧ. អហំ ។ ២ ឧ. ឧ. ធម្មសេសំ ។ ៣ ឧ. វិប្បនិញ្ញានមគ្គន្តំ ។ ៤ ឧ. វចយិ ។
 ឧ. វិចេសី ។

កុណ្ណាលកេសវគ្គ ទី ៣
កុណ្ណាលកេសីបើរិយាបទាន ទី ១

[២១] ព្រះដ៏ទស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះគង្គដល់ម្ចាស់
 ត្រើយនៃធម៌ចំពង្សន៍ ជាទាយក ទ្រង់កើតឡើង ក្នុងកប្បទិ
 មួយសែន គំរិតក្នុងកប្បនេះ ។ ព្រះនាម ខ្ញុំកើតក្នុងគ្រូកូល
 នៃសេដ្ឋី ក្នុងក្រុងហង្សវតី ជាគ្រូកូលរុងរឿងដោយរាងកាយ
 ផ្សេង ។ ខ្ញុំជាស្រីស្តាប់ស្តាប់ដោយសេចក្តីសុខច្រើនប្រការ ។
 ខ្ញុំចូលទៅក្នុងព្រះក្នុងជាមហាវិបុលសក្កិននោះ ហើយបានស្តាប់
 ធម៌ដ៏ទុក្ខម លំដាប់នោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីជ្រះថ្លាកើតឡើងហើយ
 បានដល់ព្រះដ៏ទស្រីជាទីពឹង ។ ក្នុងកាលនោះឯង ព្រះក្នុងជា
 ទាយក ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ប្រកបដោយមហាគុណ ទ្រង់នាំ
 សុភាគកុម្មី ជាគំរិតកុម្មីប្រសើរជាងគ្នាគំរិតកុម្មី ដែលគ្រាសំដី
 នាហំហំស ។ សុខខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះក្នុងនាមនោះហើយ ខ្ញុំមាន
 សេចក្តីរីករាយ បានផ្ទុយទានដល់ព្រះក្នុងជាមហាសី ហើយ
 ក្រាបបូជាទៀបព្រះបាទដោយក្បួន ប្រាថ្នាដ្ឋតំណែងនោះ ។

ឈប់ ពុទ្ធសាសនាវិញ្ញាបនបត្រ

អនុមោទិ មហាវិហារ កន្លែង យន្តកិច្ចកិច្ច
 សមិជ្ឈិស្សតិ តំ សុត្វំ សុចិដ្ឋំ ហោហិ ធិត្ថតា ។
 សត្វសហៈស្ស វេតោ ករុណ្ណំ ធិត្ថតា កុលសត្វតោ
 កោតមោ ធាម ធាមេន សត្វា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 ភស្ស ធម្មេសុ ធាយានា ឱវសា ធម្មចិដ្ឋតា
 ភត្តា កុណ្ឌលកោសាតិ ហេស្សតិ សត្វសាវិកា ។
 តេនកម្មេន សុកតេន តេនធាបណិដ្ឋហិ ច
 ដហិត្វា មាទុសំ ធនំ ភាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។
 ភកោ ទុតា យាមមកំ ភកោហំ ភុសិតំ កកា
 ភកោ ច ធិម្មានតិ វសវត្ថុប្បិ ភកា ។

ពុទ្ធសាសនាវិញ្ញាបនបត្រ ទី ១

ព្រះគុដ្ឋជាមហាវិហារស ទ្រង់អនុមោទនាថា ម្ចាស់នាងដ៏
 ចម្រើន តំណែងណា ដែលនាងប្រាជ្ញាហើយ តំណែង
 ទាំងអស់នោះ នឹងសម្រេចកុំខាន ចូរនាងបានសេចក្តីសុខ
 រំលងទុក្ខចុះ ។ ក្នុងកម្មវិធីយសន អំពីកម្មវិធីនេះ ព្រះ
 សាស្តាព្រះនាមភាគម ទ្រង់សម្តែងក្នុងក្រលក្សត្រឈ្មោះ
 ឡក្កតៈ ខឹងកើតឡើងក្នុងលោក ។ នាងនឹងបានជាញាតិ
 ក្នុងធម៌របស់ព្រះសាស្តាអង្គនោះ ជាទេស ជាធម្មចិដ្ឋតា ជា
 សាវិកាខ្មែរព្រះសាស្តា ឈ្មោះនាងពុទ្ធសាសនាវិញ្ញាបនបត្រ ។
 ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើឲ្យនោះផង ដោយការកម្ពស់ទុក
 ខ្ញុំចេញនាងនាងផង ខ្ញុំលះបង្ខំកាយជាបេសមនុស្សហើយ
 បានទៅកើតក្នុងឋានភាវត្ថុវិញ ។ លុះខ្ញុំច្បាច់ចាកឋានភាវត្ថុវិញ
 នោះ ទៅកើតក្នុងឋានយាមៈ ច្បាច់ចាកឋានយាមៈនោះ បាន
 ទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ច្បាច់ចាកឋានតុសិតនោះ ក៏បានទៅ
 កើតក្នុងឋានធិម្មានតិ រួចទៅកើតក្នុងឋានធិម្មតវសវត្ថុប្បិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាម

យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ	តស្ស កម្មស្ស វាហសា
តត្ថ តត្ថេវ វាជ្ជនំ	មហេសិក្ខមការយី ។
តតោ ចុតា មនុស្សសុ	វាជ្ជនំ ចក្កវត្តនំ
មណ្ឌលំនព្វ វាជ្ជនំ	មហេសិក្ខមការយី ។
សម្បត្តិ អនុកោត្វាធិ	នេវេសុ មាណសេសុ ធិ
សព្វត្ថ សុទិសា ហុតា	នេកកាច្យេសុ សំសវី ។
ឥមន្តិ កន្ថកោ កាច្យេ	ព្រហ្មតទ្ធិ មហាយសោ
កាស្សបោ នាម នាមេន	ឧច្យជ្ជិ វនតំ វរោ ។
ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស	តនា អាសិ នវិស្សកេ
កាសិវាថា កិកី នាម	ពារាណសិបុរុត្ថមេ ។
តស្ស ជំនា ចតុត្ថាសី	កិក្ខុនាសិទិ(១) វិស្សកា
ធម្មិ សុត្វា ជិនគ្គស្ស	ចព្វជ្ជិ សមរោធយី ។

១ ១. វិចិត្រយនី ។ ឧ. វិចិត្រយនី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាម

ខ្ញុំកើតក្នុងវិណា ។ ខ្ញុំបានឲ្យភាគជាមហេសីរបស់ស្តេចចំរើន
 ឡាយ ក្នុងទីនោះ ។ ព្រោះភាគសិទ្ធិនៃបុត្រាកម្មនោះឯង ។
 ខ្ញុំច្បាប់ចាកអត្តភាពនោះ ហើយបានមកកើតក្នុងមនុស្សលោក
 បានឲ្យភាគជាមហេសី របស់ស្តេចចក្រវត្តចំរើនឡាយផង
 របស់ស្តេចក្នុងមណ្ឌលចំរើនឡាយផង ។ ខ្ញុំបានឲ្យសម្បត្តិ
 ក្នុងទីលោកផង ក្នុងមនុស្សលោកផង ហើយជាស្រីដល់
 ឲ្យសេចក្តីសុខក្នុងទីចំរើនក្នុង អន្តរាល័យក្នុងកម្សាន្តជ្រើសរើស ។
 ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្សម្រះ ព្រះអង្គទានាភិពង្សជីប្រសើរ មាន
 យសច្រើន ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់កើតឡើងក្នុង
 កន្ទុកច្បងនេះ ។ ត្រាឆោះ ព្រះរាជាក្នុងដែនកាសិព្រះនាម
 ភិក្ខុ ក្នុងពាក្យលាសម្បជីវិត ជាស្សៈលើប្រជាជន បាន
 ជាទុច្ចាតនៃព្រះពុទ្ធជាមហេសី ។ ខ្ញុំជាជីតាទី ២ របស់ព្រះ
 រាជាអង្គនោះ ដែលប្រាកដថាភិក្ខុទាសិ បានស្តាប់ធម៌របស់
 ព្រះជេនស្រីជីប្រសើរ ហើយក៏ពេញចិត្តចំពោះពេញផ្លា ។

ចប់ ពុទ្ធសាសនាវិចារបទ

អនុជានិ ០ ទោ កាតោ អកាវេ គណ មយំ
 វិសំ វស្សសហស្សានិ វិចារិញ្ញ អតទ្ធិតា ។
 កោមាវត្រហ្មធរិយំ កដកញ្ញា សុទ្ធជ្ជតា
 កុទ្ធរាបដ្ឋាននិរតា មុនិតា សក្ក ជីនេវ ។
 សមណី សមណកុត្តា ៥ កិក្ខុជី កិក្ខុនាសិកា(១)
 ធម្មា ទេវ សុធម្មា ៥ សក្កមី សង្ឃនាសិកា(២)។
 ទេមា ឧប្បលវណ្ណា ៥ បដាចារា អហន្តនា
 កិសាភាគមី ធម្មទិដ្ឋា វិសាទា ហោតិ សត្តមី ។
 តេហំ កម្មេហំ សុកតេហំ ចេតនាបណិជ្ជហំ ៥
 ជហិត្វា មាទុសំ ទេហំ តាវត្តិសំ អកញ្ញហំ ។
 បដ្ឋមេ ៥ កវេនានិ កិវិទុជច្ឆុត្តមេ
 ជានា សេដ្ឋិកុលេ ជីតេ យនាហំ យោឡេន បិតា ។

១ ឧ. វិក្កុយិកា ។ ឧ. វិក្កុយិកា ។ ២ ឧ. សង្ឃកមិកា ។

ពុទ្ធសាសនាវិចារបទ ទី ១

ព្រះបិតាយេន្ទ្រជ័យមនុស្សាភវន្តបុស្សាទ កាលនោះ យើង
 ជាអ្នកមិនខ្វល់ច្រឡំ បានប្រើគ្រូប្រាហ្មចារិយសម្រាប់កុមារ
 អស់ពីមុនឆ្នាំក្នុងផ្ទះ ។ យើងជាព្រះរាជជិតា វេ ទាក់ ជា
 កញ្ញាបិតាទៅក្នុងសេចក្តីសុខ ព្រេងអរិករាយ ក្នុងការប្រើ
 ព្រះរាជ គឺ នាងសមណី ១ សមណកុត្តា ១ កិក្ខុជី ១ កិក្ខុ-
 នាសិកា ១ ធម្មា ១ សុធម្មា ១ នាងសង្ឃនាសិកា ជា
 តំបែប្រាំពីរ ។ កាលនោះ (ព្រះរាជជិតាទាំង ៧ ទាក់នោះ
 ចេរីលវិទ្យមក) បានជានាងទេមា ១ ឧប្បលវណ្ណា ១ បដា-
 ចារា ១ ខ្ញុំ ១ កិសាភាគមី ១ ធម្មទិដ្ឋា ១ វិសាទា ជា
 តំបែប្រាំពីរ ។ ដោយតំបែប្រាំពីរនេះបានធ្វើល្អនោះផង ដោយ
 ការតម្កល់ទុកនូវវចននានានាផង លុះខ្ញុំលះបង្ខំខ្លាំងកាយជា
 របស់មនុស្សាហ៍យ បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តិវិជ្ជា ។ ឥឡូវ
 នេះ ដល់មកបច្ច័យកាល ខ្ញុំក៏ត្រឡប់មកលើសេដ្ឋីស្តុកស្តម្ភ
 ក្នុងបូរីជីវកម្ម ឈ្មោះគិរិវុដៈ បិតាទៅក្នុងវ័យដ៏ចម្រើន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគង្គ

ចោវី វេទន្តំ ធិយ្យន្តំ ធិស្វា វត្តា ភហី អហំ
 ចិត្តា មេ ភំ សហស្សេន មោធិយិត្តា វតា ភតោ ។
 អនាសិ-ភស្ស មី ភតោ វិទិត្តា ម មំ មម
 ភស្សហមាសិ វិស្សដ្ឋា អតិវ ធិយិតា ហិតា ។
 សោ មេ ក្ខសនសោកេន កលី បទ្ហាហិ(១) ធិសោ
 ចោវប្បចាតិ ធនត្វា មច្ចតេ ធនយិ វជំ ។
 តនាហំ បណមិត្តា ម ភតំ សុភតញ្ចលី
 វត្ថុន្តំ អត្តចោ ចាណំ ភមី វេទនមត្រី ។
 ភមី សុវណ្ណកាយិ(២) មុត្តា វេទ្យិយា តហ្ម
 សត្វិ(៣) ហវស្ស កន្ទន្ត មញ្ច តាសីតិ សាវយ ។
 ឧរោមយស្ស កាល្យាណំ មា តាធុំ បរិទេវសិ(៤)
 ទ ចាហំ អភិជាធាមិ អហត្តា វេទនាភតិ(៥) ។

១ ខ. មាលប្បចាតំ ។ ឃ. កលីវត្ថុលយោ ។ ២ ខ. ម. សុវណ្ណកាយិ ។ ៣ ខ. សត្វិ ។ ៤ ខ. មា តាធុំ បរិទេវយិ ។ ៥ ខ. ម. ធនយិតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគង្គ

ខ្ញុំឃើញនៅពេលដែលគេកំពុងបោះស្រាយ យកទៅដើម្បីសម្រាប់
 ហើយស្រឡាញ់ចំពោះពោះពោះនោះ សំដាប់នោះ បិតាបស់ខ្ញុំ
 ដោយពោះនោះ ចេញពីពោះពោះដែលស្រឡាញ់ ដោយកម្លោះ
 បណ្តោះមួយនាក់ ។ បិតាបានឱ្យខ្ញុំទៅពោះនោះ គ្រោះដឹង
 ច្បាស់ខ្ញុំចិត្តខ្ញុំ ខ្ញុំខ្ញុំជាស្រីឆ្កែឆ្កើស ជាអ្នកកាលីអមុ-
 គ្រោះគ្រោះពេក ចំពោះពោះនោះ ។ ឯពោះនោះ ចំពោះខ្ញុំ
 គ្រឿងចូល ហើយនាំខ្ញុំទៅកាន់គ្រោះ សម្រាប់ទំលាក់ពោះ
 ហើយគិតសម្រាប់ខ្ញុំ លើក្ខំ ដោយសេចក្តីចង់បានខ្ញុំគ្រឿង
 ប្រដាប់បស់ខ្ញុំ ។ គ្រោះនោះ ខ្ញុំធ្វើអញ្ចូលដីល្អ ប្រណម្យ
 ចំពោះពោះ ឈ្មោះសត្វកៈ រក្សាខ្ញុំពីរវាចាបស់ខ្ញុំទុកសិន
 ហើយពាលពាក្យនេះថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកច្បាស់
 យកខ្ញុំសម្រាប់ពិការនៃពាស ព្រមទាំងក៏មុត្តា កែវតែច្បា
 ដ៏ចម្រើន ទាំងអស់នេះទៅចុះ រួចសូមឱ្យអ្នកប្រាប់អធិដឹងថា
 ខ្ញុំជាតាសីចុះ ។ ម្ចាស់នាងកល្យាណី នាងចូរដាក់ខ្ញុំគ្រឿង
 ប្រដាប់ មកឱ្យអញចុះ នាងកុំឱ្យក្ស័យខ្លាំងឡើយ អញមិន
 ដែលជាមិនសម្រាប់ ខ្ញុំមនុស្សដែលមកក្នុងព្រះសាវេទ ។

បឋម កុលាលកេសីវេលាបកាដ

យតោ សភមិ អត្តាទិ	យតោ បត្តោស្មំ វិញ្ញាតំ
ន ចាហំ អភិជាធានិ	អត្តំ បិយតវំ តយា ។
ឈិហិ តំ ឧបកុយ្ហិស្សី ^(១)	កក្កាទ តំ បទក្ខណំ
តំ វត្ថាមិ បុន ទតិ ^(២)	មម កុយ្ហញ្ច សន្តិមា ។
ន ហិ សទ្យេសុ មាទេសុ	បុរិសោ ហោតិ បណ្ឌិតោ
វត្ថិចិ បណ្ឌិតោ ហោតិ	តត្ថ តត្ថ វិទក្ខណា ។
ន ហិ សទ្យេសុ មាទេសុ	បុរិសោ ហោតិ បណ្ឌិតោ
វត្ថិចិ បណ្ឌិតោ ហោតិ	លហំ អន្តិ វិចិដ្ឋិតា ^(៣) ។
លកុញ្ច វត ចិជ្ឈញ្ច	នេកាតុ សមនេតយិ
ចិត្តបណ្ណាយកាទេ ^(៤)	តទាហំ សត្តកំ វទី ។

១ ឧ. ម. បេឡាស្សី ។ ២ ឧ. ម. ឧបកាដិ បុរោគន្តី ។ ៣ ឧ. ម. អន្តិវិចិដ្ឋិតា ។

៤ ឧ. ម. ចិត្តបណ្ណាយ តេសេវ ។

កុលាលកេសីវេលាបកាដ ទី ១

អញឱករកម្មេនន្តវន្តនកញ្ច ចាប់តាំងពីអញដល់នូវភាពជាអ្នក
 ដឹងគ្គិមក អញមិនដែលស្គាល់អ្នកដទៃទ្វេជាទីស្រឡាញ់ជាង
 នាងឡើយ ។ អ្នកចូរមកនេះ ខ្ញុំនឹងបោះកៀកកើយអ្នកសិន
 ហើយសូមទ្រព្យទ្រព្យណាអ្នក ក្លាយបង្គំអ្នក ព្រោះថាតាប្រមូម
 គ្រាន់ខ្ញុំនឹងអ្នកមិនមានទៀតទេ ។ (ទេវតាពាលថា) ប្រុស
 មិនមែនឈ្មោះថាបណ្ឌិត ក្នុងហេតុទាំងអស់ទេ សូម្បីស្រី
 សោះ តែជាអ្នកមាន។ ក្លាយក្នុងហេតុទាំងអស់ទេ ក៏ឈ្មោះ
 ថាបណ្ឌិតបាន ។ ប្រុសមិនមែនឈ្មោះថាបណ្ឌិត ក្នុងហេតុ
 ទាំងអស់ទេ សូម្បីស្រីសោះ តែជាអ្នកនឹកឃើញនូវប្រយោជន៍
 រហ័ស ក៏ឈ្មោះថាបណ្ឌិតដែរ ។ បុគ្គលណា គ្រប់គ្រងឃើញ
 នូវប្រយោជន៍ច្រើនពីរហ័សផង នាថ្ងៃផង ដូចជាបុគ្គលកាល
 ឃើញតាមរោគនៃសំបុត្រ ឬកម្រាវវិចិត្រ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះបណ្ឌិត គ្រានោះ ខ្ញុំបានសម្លាប់នូវចោរឈ្មោះសត្វក្កៈ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ អបទាន

យោ ច ឧប្បតិកំ អត្ថំ ច ចិញ្ចំ អនុត្តរ្យតិ
 សោ ហត្ថានេ មន្ទមតិ ធារោ កិរិតត្ថោ ។
 យោ ច ឧប្បតិកំ អត្ថំ ចិញ្ចមេវ ធិតោនតិ
 មុត្តតេ សត្តសម្ពាទា តណហំ សត្តកាយថា ។
 តណហំ ចាតយិត្វាន កិរិតត្ថមិ សត្តតិ
 សន្តិកំ សេវត្ថានំ ឧបេតា មទ្ធវី អហំ ។
 សណ្តាសេន ច កេសេ មេ លុញ្ចិត្វា សព្វសោ តណ
 អទ្ធវិត្វាន សមយំ អាចិក្ខុសុ វិរុទ្ធា ។
 តតោ តំ ឧក្កហេត្វាន វិសិទ្ធិត្វាន ឯកិកា
 សមយំ តំ វិទិវុទ្ធសំ សុរាជោ វាទុសំ កាវំ ។
 វិទ្ធិ កយ្ហ សមិទេ មេ ចាតយិត្វា អបក្កមិ
 វិស្វា វិមិត្តំ អលកី តិដ្ឋន្តំ មុឡាភព្យលំ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ អបទាន

បុគ្គលណា មិនយល់ដាច់ខ្លះប្រយោជន៍ ដែលកើតឡើង
 ហើយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះជាម៉ាត់ម៉ាត់ រមែងទុក្ខក្រុយ
 ដូចជាចោរដែលទាក់ចុះទៅក្នុងជ្រោះភ្នំ ។ បុគ្គលណា យល់
 ច្បាស់តាម ខ្ញុំប្រយោជន៍ដែលកើតឡើងហើយ បុគ្គលនោះ
 រមែងប្រគល់ការចង្អៀតដោយសត្រូវ ដូចជាខ្លួនខ្ញុំប្រគល់
 ឈ្មោះសត្តកៈ ក្នុងកាលនោះឯង ។ ខ្ញុំប្រាថ្នាសឈ្មោះ
 សត្តកៈ ទៅក្នុងជ្រោះភ្នំ ប្រហែលចូលទៅកាន់សំណាក់ពួក
 តាបស ឬក៏ស្យាមពាក់សំពត់សហើយចូល ។ ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំទុកសក់របស់ខ្ញុំដោយចង្អាស ដោយប្រការទាំងឡាយហើយ
 ទើបចូល ពួកតាបសក៏ប្រាប់ខ្ញុំលឿងតាមចង្អាសឡើយ ។
 លំអាប់នោះ ខ្ញុំរៀនខ្ញុំលឿងនោះ ហើយអង្គុយតែម្នាក់ឯង
 គិតខ្ញុំលឿងនោះ (តាមចង្អាស) តែងតែយកវាជាបស់មនុស្ស ។
 តែងតែជាបស់មនុស្ស ដែលជាប់មកទំលាក់ចោល ក្នុងទីជិតខ្ញុំ
 ហើយចៀសចេញទៅ ខ្ញុំបានឃើញហើយ ក៏បានខ្វល់ខ្វែង
 ចំពោះប្រកួលនៃផង្សីដែលបិទទា (ក្នុងសាកសពនោះ) ។

ចប់ កុលាលោកសិលោកបាទ

តតោ ឧដ្ឋាយ សិរិភ្នា អាច្ឆន្តិ សហនម្មិតោ
 តេ អហោថ្មី វជានន្តិ តំ អត្ថំ សក្យកិច្ចភោ ។
 សាហំ តមត្ថំ បុច្ឆស្សំ ឧបេត្វា តុទ្ធសាវតោ
 តេ មនាទាយ កថ្មីស្ស តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ ។
 សោ មេ ធម្មមនោសសិ ទទ្ធាយតនោតុយោ
 អស្កានិភ្នំ ទុក្ខាតិ អនត្តាតិ ច បាយតោ ។
 តស្ស ធម្មំ សុណិត្វាហំ ធម្មតក្កំ វិសោធមី
 តតោ វិញ្ញាតសទ្ធម្មា ចព្វជ្ជំ ឧបសម្បជ្ជំ ។
 អាយាធិតោ(១) តតោ អហ ឯហិ កន្ថេតិ ឆាយតោ
 តតាហំ ឧបសម្បជ្ជា ចរិត្តំ តោយមន្តសំ ។
 បាទបក្ខាលនោបាហំ ញត្វា សទទយព្វយំ
 តតា សរេច្ចបំ សង្ខារ ឥតិ សំចិន្តយី(២) តតោ ។

១ ឧ. អាណិ ឆោ ។ ២ ឧ. ឥតិ សត្តិយី ។ ឆ. វ្យាទិសំ ចិន្តយី ។

កុលាលោកសិលោកបាទ ទី ១

លំដាប់នោះ ខ្ញុំកត់ស្មុគ ហើយប្រាកដទៅសួរពួកសហធម្មិក
 ឯពួកសហធម្មិកទាំងនោះប្រាប់ថា ពួកកិត្តិជាសក្យបុត្រ ទើប
 ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីនោះបាន ។ ខ្ញុំនោះបានចូលទៅកណ្ត
 សាវតារបស់ព្រះតុទ្ធ ហើយសួរសេចក្តីនោះ ពួកសាវតារ
 នោះ ក៏នាំខ្ញុំទៅក្នុងសំណាក់នៃព្រះតុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ ។
 ព្រះតុទ្ធជាឆាយកនោះ ទ្រង់សម្តែងនូវព្រះធម៌ ចំពោះខ្ញុំថា
 ឧទ្ធិ ភាយកនៈ ឆាតុ ជាធម្មជាតិមិនស្អាតផង មិនទៀងផង
 ជាទុក្ខផង ជាអនត្តាផង ។ លុះខ្ញុំបានស្តាប់នូវធម៌របស់ព្រះ
 អង្គុយហើយ បានជម្រះធម្មតក្កុំ គឺសោភាចក្តិផល លំដាប់នោះ
 ខ្ញុំបានដឹងច្បាស់នូវព្រះសង្គមហើយ ក៏សូមនូវបព្វជ្ជានិងឧប្ប-
 សម្បទា ។ កាលនោះ ព្រះតុទ្ធជាឆាយក ដែលខ្ញុំ
 សូមហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា ឆាលនាងដ៏ចម្រើន នាងចូរ
 មកចុះ កាលនោះ ខ្ញុំក៏បានឧប្បសម្បទា ហើយបានឃើញ
 ទំហំចម្អិន ។ ខ្ញុំដឹងនូវប្រកបដោយការកើតឡើង និង
 ការស្លាប់ទៅ ដោយគ្រាន់តែលាងដើរ ហើយគិតក្នុងកាល
 នោះថា សង្ខារទាំងឡាយទាំងពួង មានសភាពដូចគ្នា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបគាថ

គតោ និន្ទំ វិបុលំ មេ អនុបាទាយ សទ្ធិសោ
 ចំប្បាភិញ្ញាធនកុដ្ឋេ គតា បញ្ញាបយិ ជីវោ ។
 ភន្តីសុ ច វសំ ហោមិ ជំព្វាយ សោតនាគុយា
 បរិច្ចាជិ ជាតាមិ សត្វសាសនការិកា(១)។
 បុព្វេនវាសំ ជាតាមិ(២) ជំពូធកុំ វិសោជិតំ
 ទេវេតា អាសវេ សទ្ធវេ វិសុទ្ធាសី សុចិដ្ឋណ ។
 បរិច្ចេក្កា មយា សត្វា កកំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
 វិហិតោ កុកោ កាលេ កវិនេត្តិ សម្មហតា ។
 យស្សន្ទាយ បព្វជិតា អការស្មា អនការិយំ
 សោ មេ អក្ខោ អនុប្បត្តា សទ្ធិសំយោជនក្កាយោ ។
 អក្ខន្ធម្មនិវត្តិសុ បដិភាណោ តេជេវ ច
 ញ្ញាណំ មេ វិបុលំ(៣) សុទ្ធិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស វាហសា ។

១ ប. សត្វសាសនការិកា ឧ ទិស្សនី ។ ២ ប. បុព្វេនវាសំ ជាតាមិ ឧបេ ឃហ ឧ
 ទិស្សនី ។ ៣ ឧ. ប. វិបុលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបគាថ

លំដាប់នោះ ចំពោះរបស់ខ្ញុំក៏ប្រសព្វចោទគាសវៈ ព្រោះមិន
 ប្រកាន់ដោយប្រការពុទ្ធិ ព្រោះនោះ ព្រះដ៏ស្រីទ្រង់កាន់
 ខ្ញុំថា ប្រសើរលើសជាងពួកកុក្កុទិ ដែលគ្រាន់ដឹងតាមហើយ
 ខ្ញុំជាស្រីស្មោះក្នុងប្បព្វពុទ្ធិយុទ្ធវិជ្ជា ក្នុងសោតនាគុយាជំពូធវិជ្ជា
 ខ្ញុំជាអ្នកធ្វើតាមសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ដឹងនូវចិត្តនៃបុគ្គល
 ដ៏ទៃផង ។ ខ្ញុំដឹងនូវបុព្វេនវាសៈ ពុទ្ធិពុទ្ធិបុព្វេនវាសៈ ពុទ្ធិពុទ្ធិ
 ខ្ញុំជាគំនិតរបស់បុព្វេនវាសៈ ព្រោះញាតិគាសវៈ ពុទ្ធិពុទ្ធិ
 ឱ្យអស់ហើយ ។ ព្រះសាស្តាខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តតាមហើយ ពុទ្ធិ
 សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ការដ៏ធំធេង ខ្ញុំដាក់
 ចេញហើយ គណ្តាជាគ្រឿងនាំទៅកាន់កងថ្មី ខ្ញុំតាសវិលវិ
 ចេញហើយ ។ ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រ
 យោជន៍ដល់គុណធម៌ណា ប្រយោជន៍គុណធម៌នោះរបស់ខ្ញុំ
 ជាធិអស់ទៅនៃសញ្ញាផងពុទ្ធិពុទ្ធិ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ។
 ញាណរបស់ខ្ញុំ ដ៏ទូលាយស្អាត ក្នុងកត្ត ធម៌ ចិត្ត ចិត្ត
 បដិភាណក៏ដូចគ្នា ព្រោះហេតុនៃព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរ ។

១២៧

ទុតិយំ ពិសោគាធិបើរិយាបទានំ

កិលេសា ឈាមិកា មឃ្ហិ ភវ សត្វ សម្មហតា
 ធាតុវ តទ្ធិ ធម្មា វិហារមំ អនាសវា ។
 ស្វាភតំ វគ មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្និកា
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ចត្តា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ធម្មស្សោ វិហាត្តាមិ ធម អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្និកា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុតំ អាយស្មា កត្តា កុណ្ឌលកោសា កិក្ខុនិ
 ឥតា កាដាយោ អភាសិត្តាតំ ។

កុណ្ឌលកោសិលីយាបទានំ សម្ពុតំ ។

ទុតិយំ ពិសោគាធិបើរិយាបទានំ

[២២] បទុត្តកេ ធាម ជិវេតា សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 ឥតោ សតសហស្សត្ថិ កាច្ឆរ្យ្យធម្មនិ ធាយកោ ។

ពិសោគាធិបើរិយាបទានំ ២

កិលេសា ធាតុវ ធម្មា វិហារមំ អនាសវា ។
 ធាតុវ តទ្ធិ ធម្មា វិហារមំ អនាសវា ។
 ស្វាភតំ វគ មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្និកា
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ចត្តា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ធម្មស្សោ វិហាត្តាមិ ធម អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្និកា កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុតំ អាយស្មា កត្តា កុណ្ឌលកោសា កិក្ខុនិ
 ឥតា កាដាយោ អភាសិត្តាតំ ។

ចប់ កុណ្ឌលកោសិលីយាបទានំ ។

ពិសោគាធិបើរិយាបទានំ ទី ២

[២២] បទុត្តកេ ធាម ជិវេតា សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 ឥតោ សតសហស្សត្ថិ កាច្ឆរ្យ្យធម្មនិ ធាយកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខគត្ត

គនាហំ ហំសវតិយំ ជាតា អញ្ញតេ គុលេ
 ឧបេត្វា តំ នវរំ សវណំ សមុបាគមំ ។
 ធម្មត្វា តស្ស អស្សោសំ ចតុស្កុដ្ឋបសញ្ញតំ
 មធុរំ ចារមស្សាជំ ចិត្តសន្តិសុខាវហំ ។
 គនាបិ^(១) កំក្កាបំ ជីវក^(២) លូទិវេវជារិកំ
 វេចេន្តោ ឯតនក្ខត្តំ វណ្ណយំ បុរិសុត្តមោ ។
 ជនេត្វានប្បកំ បីតិ សុត្វា កំក្កាបិយា កុណំ
 កាវំ កត្វាន កុទ្ធស្ស យជាសន្តិ យជាតលំ ។
 ធិបទ្ធិ មុនិជំនំ តំ ហំ អភិបត្តយំ
 គនាទុនោជំ សម្ពុត្វា ហំនលាភាយ បាយគោ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កម្មេ ឱក្កាភក្កុលសម្ពុតោ
 តោគមោ បាម បាមេន សត្វា លោកេ ភវិស្សតិ ។

១. ១. ៣០ ។ ២. ៣១ ។ ៣. ៣២ ។ ៤. ៣៣ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខគត្ត

កាលនោះ ខ្ញុំក៏ឮសូត្រក្នុងមួយ ទៅក្នុងក្រុងហឺន្ទ្រវតី បាន
 ចូលទៅកាន់ព្រះពុទ្ធប្រះនាមបទុមគ្គរៈ ទ្រង់ប្រសើរជាងនា-
 ងនានា ហើយយកព្រះអង្គជាទីពឹង ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌ដ៏
 តំរូវបស់ព្រះអង្គ ជាធម៌ប្រកបដោយសច្ចៈ ៤ មានគាថា-
 សង្ឃដ៏ក្រវែល តាំងកម្លាំងសេចក្តីស្ងប់នឹងសេចក្តីសុខ ក្នុង
 ចិត្ត ។ កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាបុរសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
 ទ្រង់សរសើរតាំងកិត្តិ អ្នកទ្រទ្រង់ពីរដ៏សៅហ្មង ក្នុងទីជា
 ឯកទគ្គៈ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងបីតិមានប្រមាណច្រើនឲ្យរក្សា ស្តាប់ឲ្យ
 គុណនៃកិត្តិ ខ្ញុំធ្វើឲ្យគ្រឿងសក្ការៈដល់ព្រះពុទ្ធ តាមគួរ
 ដល់សេចក្តីអង្គុយ តាមគួរដល់កម្លាំង ។ ខ្ញុំបានក្រាបចុះ
 ជិតព្រះអង្គ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានប្រាជ្ញាខ្លាំងខ្លាចនោះ ហើយ
 ប្រាថ្នាឲ្យតំណែងនោះ កាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាតាមក
 ទ្រង់អនុមោទនា ចំពោះការបានឲ្យតំណែងនោះថា ក្នុងកម្ម
 ទីមួយសែន គំពឹកក្សានេះ ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម
 ទ្រង់ក៏ឮសូត្រក្នុងមួយ និងក្រាស់ឡើង ក្នុងលោក ។

ទុតិយំ កំសាភោគមិយោបទានំ

ភស្ស ធម្មេសុ ឆាយាធា ឱវសា ធម្មនិម្មិតា
 កំសាភោគមិ ឆាម ឆាមេន ហេស្សតិ សន្តសាវតា ។
 តំ សុត្វា មុនិកា ហុត្វា យាវជីវំ ភតា ជិនំ
 មេត្តចិត្តា បរិចរី បន្ទុយេហំ វិឆាយកំ ។
 តេហំ កេធម្មហំ សុកេតេហំ ចេតនាបណិជ្ជហំ ច
 ជហំត្វា មាទុសំ ធម៌ហំ ភាវត្តិសំ អតញ្ញហំ
 ឥមម្ហំ កទ្ធកេ កាប្ប ព្រហ្មតទ្ធិ មហាយសោ
 កស្សហោ ឆាម ឆាមេន ឧប្បជ្ជំ វនតំ វរោ ។
 ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស ភតា អាសំ នវិស្សកេ
 កាសិវជា កំកំ ឆាម ពាកណាសិប្បត្ថមេ ។
 បញ្ចមំ ភស្ស ជិតាហំ(១) ធម្មា ឆាមេន វិស្សតា
 ធម្មំ សុត្វា ជិនក្កស្ស ចត្វជ្ជំ សមរោចយិ ។

១១. ម. តិតាសិ ។

កំសាភោគមិយោបទានំ ទី ២

នាគីនេនីនំ បានជាព្រះញាតិ ក្នុងចម្លងទាំងឡាយនៃព្រះភាគម
 នោះ ជាឧវស ជាធម្មនិម្មិត បានជាសាវតានៃព្រះសាស្តា
 មានឈ្មោះថា កំសាភោគមិ ។ កាលនោះ ខ្ញុំស្តាប់ខ្លួនពុទ្ធ-
 ព្យាករណ៍នោះ ក៏រីករាយ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា បាន
 បម្រើព្រះជិនស្រីជាតាមក ដោយចម្លើយទាំងឡាយ ដកប
 ដល់អស់ជីវិត ។ ដោយកម្មវិធីល្អៗនោះផង ដោយ
 ការអម្ពល់នូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយជាបស់
 មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានភាវត្តិវ្យ ។ ព្រះពុទ្ធ
 ទ្រង់ព្រះនាមកស្សបៈ មានវត្ថុតាំងប្រសើរ មានយសធំ
 ប្រសើរជាងគ្រប់ប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់កើតឡើងហើយ ក្នុង
 កទ្ធកប្បនេះ ។ កាលនោះ ព្រះរាជាគង់នៅនគរសិ ទ្រង់ព្រះ
 នាមកិក៍ ព្រះអង្គជាជំនាន់នរោត្តម ក្នុងគ្រុងពាកណាសិជីវត្តម
 ទ្រង់ជាឧបដ្ឋាកនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គសូត្រកន្លែងរុណជីវ ។
 ខ្ញុំជាជីវិតទី ៥ នៃព្រះរាជានោះ មានឈ្មោះប្រាកដថាធម្មា
 បានស្តាប់ធម៌ព្រះជិនស្រីប្រសើរ ហើយពេញចិត្តនឹងផ្លូវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

អនុជាតិ ទ ធាតុតោ អតោវេ តតា មយំ
 វិសុវស្សសហស្សានិ វិចារិម្ហ អនុត្តរា(១) ។
 តោមាវច្រឡាចវិយំ រាជកញ្ញា សុទេវ្មតា
 តុត្រាបដ្ឋាននិគោ មុនិកា សត្ត ជិតរោ ។
 សមណី សមណកុត្តា ទ កិក្ខុជី កិក្ខុជាសិកា
 ធម្មា វេវ សុទ្ធម្មា ទ សត្តមី សង្ឃជាសិកា ។
 ទេមា ឧប្បលវណ្ណា ទ បដាចារា ទ កុណ្ឌលា
 អហញ្ញ ធម្មទិដ្ឋា ទ វិសាទា ហោតិ សត្តមី ។
 តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ ធមតោបណិជ្ជហិ ទ
 ជហិត្វា មាទុសំ ទេហិ ភាវត្ថីសំ អកក្ខហិ ។
 បន្ទុមេ ទ ភវេនានិ ជាតា សេដ្ឋីកុលេ អហំ
 ទុក្ខតេ អននេ ជីវេ តតា ទ សននំ កុលំ ។
 បតិដ្ឋចេត្វាទ(២) សេសា មេ និស្សន្តិ អនេចា ភតិ
 យនា ទ បសុកា អាសី សព្វេសំ នយិកា តតា ។

១ ម. អនុត្តរា ។ ២ ម. ម. បតិ បលេញ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ព្រះបិតាខែយើង មិនប្រជុំអនុញ្ញាតឱ្យចូលទៅ កាលនោះយើង
 ជាឧទាមិនខ្វះប្រកួស បានប្រព័ន្ធគ្រហ្មចរិយធម៌ សម្រាប់កុមារី
 អស់ ២ ម៉ឺនខ្ញុំក្នុងផ្ទះ ។ យើងជាព្រះរាជជិតា ៧ នាក់ ជាកញ្ញា
 ខែស្តេច បំភាន់ក្នុងសេចក្តីសុខ ត្រេកអរ រីករាយ ក្នុងការ
 បម្រើព្រះក្នុង គឺ នាងសមណី ១ សមណកុត្តា ១ កិក្ខុនី ១
 កិក្ខុជាសិកា ១ ធម្មា ១ សុទ្ធម្មា ១ សង្ឃជាសិកា ជាតំរប់ ៧ ។
 (ព្រះរាជជិតា ៧ អន្លង់នោះ ហៅវិលវិនិមកបានជា) នាងទេមា ១
 ឧប្បលវណ្ណា ១ បដាចារា ១ កុណ្ឌលា ១ ខ្ញុំ ១ ធម្មទិដ្ឋា ១
 វិសាទា ជាតំរប់ ៧ ។ ដោយកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយ
 ការកម្មល់នូវធម៌នោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាជកាយ ជាវេលា
 មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានភិក្ខុនិ ។ ឥឡូវនេះ
 មកដល់បច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំក៏ត្រឡប់មកវិញ ដែលជាអ្នកកាន់ខ្លួន
 កំសត់អនុព្រា ជាត្រកូលទន់ទាយិញ តែខ្ញុំបានមានប្តីត្រកូល
 សម្បូណ៌ ដោយព្រាហ្មសម្បត្តិ ។ ជនទាំងឡាយ ពិសេស
 វៀរលែងតែប្តីរបស់ខ្ញុំចង្អុល សុទ្ធតែជាអ្នកអនុព្រា ខ្ញុំប្រសូត
 កូនក្នុងកាលណា ជនទាំងឡាយក៏កាលក៏ខ្ញុំ ក្នុងកាលនោះ ។

ទុតិយ៍ កំណត់អំពីឈ្មោះ

យន្តា សោ ឥន្ទ្រណ បុត្រា តោ មារតោ^(១) សុខេន្ទ្រ
 សនាណមិវ តន្ត្រា មេ ឧទា យមរសី តតោ ។
 សោតន្ត្រា ជិវេន្ទ្រា អស្សុន្ត្រា រុទ្ធមុទា
 មតិ តុណ្ហបមាធាយ វិលបន្តិ តមាមហំ ។
 តនា ឯកេន សន្តត្ថា ទេចន្ទា កិសក្កត្ថមី
 អភេនី ទេហិ កេសន្តិ បុត្តសញ្ញវន្តិ កោ ។
 ន វិជ្ជេន្ត មតា យស្មី កេហេ សំនុត្តកំ តតោ
 អាហារតិ ជិវេនា អាហា វិទយោបាយតោវិជោ ។
 តនា តម្ពេន្ទា សាវត្ថិ ន លក្ខី តានិសំ យវិ
 តុតោ សំនុត្តកំ តស្មា តតោ លទ្ធា សតិ អហំ ។

១ ខ. រាត្រា កោមលន្តោ ។ ឃ. រាត្រា កោមលតោ ។

កំណត់អំពីឈ្មោះ ទី ២

កាលណា ក្នុងខ្លឹមសំនុំនោះ ជាតុលាក្នុង ប៉ុន្មានក្នុង
 សេចក្តីសុទ្ធ ជាច្រើនប្រាប់បង្អំ ដូចជាដីកាបង្អំ
 កាលនោះ ក្នុងនោះ ក៏លុះអំណាចនៃសេចក្តីស្លាប់ទៅ ។
 ខ្ញុំមានសេចក្តីសោកស្តេចសង្កត់ មានមុខប្រកបដោយសេចក្តី
 ទុក្ខ មានវត្ថុពាក្យដោយទឹកភ្នែក មានមាត់យំ ពាក្យសព
 ដែលស្លាប់នោះ ដើរយំក្នុងភ្នែក ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានជួប
 បុរសម្នាក់ ក៏ចូលទៅព្រះពុទ្ធជាគ្រូពុទ្ធជ័យប្រសើរ ហើយ
 ពោលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គឱ្យជ័យព្រះពុទ្ធ
 ឲ្យរស់ ។ ព្រះជនស្រីព្រះអង្គជាអ្នកស្មោះ ក្នុងចំណោម
 ការខ្លាំង ជ្រើសត្រាស់ថា ដទៃទៀតយំដែលស្លាប់ហើយ
 មិនមានក្នុងផ្ទះណា ចូរនាងយកគ្រាប់ស្ពឺ អំពីផ្ទះនោះមក
 (ឲ្យក្រជាតត) ។ កាលនោះ ខ្ញុំដើរទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ រក
 មិនបានផ្ទះប្រាកដដូច្នោះ ព្រោះហេតុនោះ នឹងរកគ្រាប់ស្ពឺ
 អំពីផ្ទះណាបាន លំដាប់នោះ ខ្ញុំក៏បានឲ្យស្មារតីឡើង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

កុណាមី ធម្មយិត្វាន ឧបសី លោកនាយកំ
 ទ្វារោ ច មមី និស្សា អរោច មនុស្សោ ។
 យោ ច វស្សសតំ ជីវេ អបស្សំ ឧទយត្វយំ
 ឯកាហំ ជីវិតំ សេយ្យោ ចស្សោ ឧទយត្វយំ ។

ន កាមធម្មោ និកមស្ស ធម្មោ
 ន ចាមិយំ ឯកកុលស្ស ធម្មោ
 សត្វស្ស លោកស្ស សារេវកស្ស
 ឯសោវ(១) ធម្មោ យទិទំ អនិព្វតា ។

សាហំ សុត្វានិមា កាថា ធម្មធម្មំ វិសោធមី
 គតោ វិញ្ញាតសន្និដ្ឋា ចត្វជី អនតាវយំ ។
 តថាមិ ចត្វជីតា សន្និ យុត្តន្តំ និសាសនេ
 ន និរោវ កាលេន អរហន្តំ អនាបុណី ។

១ ឧ. ឧសី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ថ្មុំចាលន្ទុវសាគសត ហើយចូលរៅគាល់ព្រះគុដ្ឋ ជា
 លោកនាយក ចំណែកភាគព្រះអង្គទានសម្បត្តិពីរោះ ទ្រង់
 នកឃើញថ្មីអំពីចម្ងាយ ហើយត្រាស់ថា បុគ្គលណា កាលមិន
 បានឃើញនូវការកើតនិងការស្លាប់ទៅ (នៃបញ្ចក្ខន្ធ) ទេ
 ហើយរស់នៅមួយរយឆ្នាំក៏ដោយ ពីរគេបស់បុគ្គល គួរឃើញ
 នូវការកើតឡើង និងការស្លាប់ទៅ (នៃបញ្ចក្ខន្ធ) សូម្បីស
 នៅកម្មយថ្ងៃ ក៏ប្រេះស្រីជាន់ ។

អនិព្វតាគមិនៈ នឹងថាជាធម៌សម្រាប់ស្រុកមួយ
 ក៏ទេ ជាធម៌សម្រាប់និគមមួយក៏ទេ ជាធម៌សម្រាប់
 គ្រួសារមួយក៏ទេ ធម៌ខ្ពង់ខ្ពស់សម្រាប់រោង ព្រមទាំង
 ទៅលោកទាំងអស់ ។

ថ្មុំនោះ បានស្តាប់នូវភាពទាំងឡាយនេះ ហើយ
 ជម្រះនូវធម្មចក្ខុ គឺសាគបក្ខិមគ្គ សំដៅថាថ្មុំនេះ ថ្មុំក៏ដឹង
 ច្បាស់នូវព្រះសង្ឃ ហើយចូលរៅកាន់ផ្ទះ ។ លុះថ្មុំចូល
 ព្រះហើយ ក៏ទានចិត្តស្ងប់ ប្រកបក្នុងសាសនាព្រះជិនស្រី
 អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ថ្មុំក៏បានសម្រេចនូវព្រះអរហន្ត ។

ទុតិយំ កំណតោមិយោបទានំ

ឥន្ទ្រសុ ធរ វសី ហោមិ	និព្វាយ សោតជាតុយា
បរិច្ឆាទិ ជាតាមិ	សត្តសាសនតាវកា ។
បុត្រនិវាសិ ជាតាមិ	និព្វចក្កំ វិសាធិកំ
ទេវេត្រា អាសវេ សាព្វ	វិសុទ្ធាសី សុចិដ្ឋលា ។
បរិច្ឆេណា មយា សត្វា	តាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
ឱហិតោ តុកោ ភារោ	កវេនត្ថំ សម្មហតា ។
យស្សត្វាយ បព្វនិពា	អតារស្មា អនតាវិយំ
សោ មេ អត្រា អនុប្បត្តោ	សត្វសំយោជនតុយា ។
អនុធម្មនិវត្តិសុ	បដិភាណោ តថេវ ច
ញាទំ មេ វិបុលំ សុទ្ធិ	ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស វាហសា ។
សង្ការកុដា អាហរិក្ខា	សុសាធា វជយាមិ ច
តតោ សង្ឃាធិកំ កត្វា	លូទំ ជារាមិ ចិវិ ។
ជិនោ តស្មី តុណោ តុដ្ឋោ	លូទធីវាជារណោ
វេយសំ ឯតនក្ខត្តំ	បរិសាសុ វិជាយតោ ។

កំណតោមិយោបទានំ ទី ២

ខ្ញុំជាអ្នកធ្វើខ្ញុំសាសនានៃព្រះសាស្តា ស្តាប់ក្នុងប្រជុំទាំងឡាយ
 ដឹងខ្ញុំចិត្តនៃបុគ្គលដ៏ទៃ ដោយសោតជាតុដ៏ជាចិត្ត ។ ខ្ញុំដឹង
 ខ្ញុំបុត្រនិវាសិក្ខណា ចំពោះខ្ញុំ ខ្ញុំក៏បានជម្រះហើយ ខ្ញុំបាន
 ញាតិភាសា ទាំងនឹងឱ្យអស់ទៅ ជាអ្នកបរិសុទ្ធស្តាត មិន
 មានមន្ទិលសោះឡើយ ។ ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបានបម្រើហើយ
 សាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ការដ៏ធំធេង ខ្ញុំបាន
 ដាក់ចុះហើយ គណ្តាដែលជាគ្រឿងនាំសត្វទៅកាន់កង ខ្ញុំ
 ភាសាវិល័ងចោលហើយ ។ ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់
 ផ្នួស ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍នោះ គឺកិរិយាអស់ទៅ
 នៃសំយោជនៈទាំងពួងនោះ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ។ ញាតិ
 របស់ខ្ញុំ ដ៏ចម្ងាយយូរ ក្នុងគុត ធម៌ និរុត្តិ និវិវាទិកាណា
 ព្រោះអំណាចនៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំចាំសំគង់អំពីគំនរ
 សម្រាមផង អំពីគ្រួសារផង អំពីប្រពន្ធផង ហើយធ្វើ
 ជាសង្ឃាដ៏ ទ្រទ្រង់ខ្ញុំចំរើនសៅហ្មង ។ ព្រះជិនស្រី ជា
 នាយក ទ្រង់ត្រួតត្រាក្នុងគុណរបស់ខ្ញុំ គឺការទ្រទ្រង់ខ្ញុំចំរើន
 សៅហ្មងនោះ បានតាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ក្នុងក្នុងបរិស័ទ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បត្ថម្ភ

កិលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ កក សទ្ធេ សត្វហតា
 ជាតីវ តទ្ធនំ នេត្វា វិហារមិ អបាសវា ។
 ស្វាភតំ វត មេ អាសិ តុទ្ធសដ្ឋស្ស សន្តិកា
 តិស្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ធកស្សា វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្និកតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុតំ អាយស្មា កិសាភោតមិ ភិក្ខុនំ ឥមា
 កាមាយោ អភាសិតាភិ ។

កិសាភោតមិលើយាបទានំ សម្ពុំ ។

តតិយំ ធម្មទុក្ខាលើយាបទានំ

(២៣) បទុមុត្តរេ តាម ជីវោ សទ្ធនឌ្ឍាន ចារក្ខ
 ឥតា សភសហស្សន្តិ កាច្យេ ឧប្បន្និ តាយកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បត្ថម្ភ

កិលេសាវន្តឈាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ គង់ទាំងអស់ ខ្ញុំ
 ផក្កេតហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានកាសាវៈ ព្រោះបានកាត
 ចំណង់ ដូចជាមេដំបីប្រសើរ កាត់ផ្តាច់ខ្លួនខ្ញុំ ។ ។ ខ្ញុំមក
 ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ព្រះ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ សាសនាបេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទា ២ វិមោក្ខ ៨ និវត្តកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើរួច
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា បេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះកិសាភោតមិភិក្ខុនំ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវកាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កិសាភោតមិលើយាបទាន ។

ធម្មទុក្ខាលើយាបទាន ទី ៣

(២៤) ព្រះជនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ច្រើន
 ដល់ខ្លះត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ជាអ្នកដឹកនាំសត្វលោក
 ច្រើនកើតឡើងក្នុងកម្សាន្តយុទ្ធសាស្ត្រ ឥតកិច្ចបោះ ។

ឥតិយំ ធម្មទិដ្ឋាថេរិយាបទានំ

ធម្មទិដ្ឋាថេរិយាបទានំ ទី ៣

តណហំ ហំសវនិយា តុលេ អន្ធាគរេ អហុ
 បរតម្មំ តវី អាសី ធិបតា សីលសំគា ។
 បទុមុត្តាស្ស តុទ្ធស្ស សុជាតោ អក្កសាវតោ
 វិហារា អភិច្ចេតនំ បំណុលាភាយ(១) កន្ធិតិ ។
 យជំ តហេតុ កន្ធិន្តិ តណ ឧទកហាវតា
 តំ ធិស្វា អនន្តំ ឫកិ(២) បសន្នា សេហំ ចាលាភិក
 បទិត្តហេតុ តត្ថេ ធិសំន្នោ បិកុត្តំ សោ
 តតោ ធម្មា តំ កេហំ អនាសី តស្ស ភោជនំ ។
 តតោ មេ អយ្យតោ តុដ្ឋា អតាសិ(៣) សុណិសំ សកំ
 សស្សយា សហ កន្ធាន សម្ពុត្តិ អភិវន្តយី ។
 តណ សោ ធម្មកដកំ កិក្ខុដិ បរិកេត្តយី
 វេលេសំ ឯតន្តម្ពំ តំ សុត្វា មុទិតា អហំ ។
 ធិមន្តយំ ត្វា សុកតំ សសង្ឃំ លោកោយកំ
 មហាធានំ ធិត្វាន តំ ហំ ធិ អភិបត្តយី ។

កាលនោះ ខ្ញុំក៏ក្នុងក្រលួលមួយ ក្នុងក្រុងហង្សវតី ជាអ្នកធ្វើ
 ខ្ញុំការងារនៃជនដទៃ ខ្ញុំបានប្រាថ្នាថាសំ សង្ឃឹមក្នុងសីល ។
 ព្រះថេរោធម្មានុគោត ជាអគ្គសាវ័ក នៃព្រះពុទ្ធព្រះនាមបទុមុត្តា
 ចេញតំពីភ្នំពៅដើម្បីចំណូល ។ កាលនោះ ខ្ញុំចេញទៅជន់ទឹក
 កាន់កាប់ដើរទៅ បានឃើញព្រះថេរោធម្មានុគោត ក៏មានសច្ច័យជ្រះថ្លា
 បានប្រទាននំ ដោយវេលាបស្ចឹម ។ ព្រះថេរោធម្មានុគោត ទទួលនំ
 ហើយ ក៏គង់ទាន់ក្នុងទីនោះ លំដាប់នោះ ម្ចាស់របស់ខ្ញុំបាន
 ចិត្តត្រេកអរនឹងខ្ញុំ បានយកខ្ញុំធ្វើជាពូជប្រសារបស្ចឹម ខ្ញុំទៅ
 ជាមួយនឹងម្តាយក្មេក ថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុត្ត ។ គ្រានោះ ព្រះគង្គ
 ទ្រង់នាំនិក្ខេបមួយរួម ជាធម្មកថា អ្នកសង្ឃឹមនិមន្តលំដាប់សីល
 ក្នុងទីជាធម្មនុគោត ខ្ញុំបានស្តាប់ពុទ្ធប្រាសាទនាមហើយ ក៏មានចិត្ត
 រីករាយខ្លាំង ។ ខ្ញុំនិមន្តព្រះសុគត ជាលោកោយក ព្រមទាំង
 កិត្តសង្ឃ ថ្វាយមហាទាន ហើយប្រាថ្នាខ្ញុំតំណែងនោះ ។

១ ឧ. ចក្កហតយ ។ ២ ឧ. សុច្ឆ ។ ៣ ឧ. អនាវិ ។ ឧ. អនាវិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

គតោ មំ សុកតោ អាហា យេនធិន្ទានុសុស្ស្រេ(១)
 មមុបដ្ឋាននិរតា សសង្ឃបរិវេសិកា ។
 សទ្ធិម្មសវនេ យុត្តា គុណវត្តិកមាណសា
 កន្ធិ កវិស្ស មុទិកា លន្ធសេតិ(២) ចណិជិដលំ ។
 សតសហសេន្ទ ឥតោ កម្មេន្ទ ធិក្កាកកុលសម្ពុតោ
 តោតមោ ឆាម ឆាមេន សត្វា លោកេ កវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ ឆាយាឆា ឱវសា ធម្មនិម្មិតា
 ធម្មនិម្មិតិ ឆាមេន ហេស្សតិ សត្វ សាវិកា ។
 តំ សុត្វា មុទិកា ហុត្វា យាវិវំ មហាមុនី
 មេត្តចិត្តា ចរិយិ ចត្វយេហិ វិឆាយតំ ។
 ភេន កម្មេន សុកភេន ចេតនាចណិជិហិ ច
 ជហិត្វា មាណុសំ នេហំ ភាវត្តិសំ អគញ្ញហំ ។

១ ឧ. យននិម្មិតសុស្ស្រេ ។ ឧ. យននិម្មិតសុស្ស្រេ ។ ២ ឧ. ឧ. លន្ធសេ ឥតិ
 វិស្សនិយេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

លំដាប់នោះ ព្រះសុត្ត ព្រះគង្គមានសម្បត្តិណែនាំតែងតែ
 ក្រាស់ទឹកខ្ញុំថា នាងជាស្រីត្រកាអរ ក្នុងការបម្រើគឺជាគត ជា
 គុកអង្គិលគឺជាគត ព្រមទាំងកុសល្យ ។ នាងជាគុកប្រកបក្នុង
 ការស្តាប់នូវព្រះសទ្ធិម្ម មានចិត្តចម្រើនដោយគុណ ម្ចាស់នាង
 ដ៏ចម្រើន នាងច្រើនរោយចុះ នាងនឹងបានវេលាដែលនាងកាន់
 ប្រាថ្នាខ្ញុំ ។ ក្នុងកថាខុទ្ទកនិកាយ គឺកថាខុទ្ទកនិកាយ ព្រះសាស្តាព្រះ
 នាមៈតាម កើតក្នុងត្រកូលស្សត្រកូល ខឹងក្រាស់រឿង
 ក្នុងលោក ។ នាងនឹងបានជាញាតិ ក្នុងធម៌នៃព្រះពុទ្ធគង្គនោះ
 ជាទេស ជាធម្មនិម្មិត បានជាសាវិកានៃព្រះសាស្តា មានឈ្មោះ
 ជាធម្មនិម្មិត ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ពាក្យនោះ ក៏រីករាយ មានចិត្តប្រកប
 ដោយមេត្តា បម្រើព្រះមហាមុនី ជាតាមក ដោយច្រើន
 ទាំងឡាយ ដឹកចងដល់អស់ជីវិត ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើឡើង
 នោះផង ដោយការតម្កល់ចេតនានោះផង សុខ្ញុំលះបង្គំក៏
 កាយជាបេសកកម្មស្របច្បាប់ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានភាវត្តិវិញ ។

ឥតិយំ ធម្មទិន្នាធម៌វិយាបកាធិ

ឥមម្ពំ កក្កុកោ កោឡេ ព្រហ្មតទ្ធ មហាយសោ
 កស្សនោ ឆាម ឆាមេន ឧបដ្ឋំ វនតំ វរោ ។
 ឧបដ្ឋាតោ មហេសិស្ស ភតា អាសិ ធិស្សនោ
 កាសិកជា ភិទ្ធំ ឆាម តាវណាសិប្បត្ថមេ ។
 ធម្មា កស្ស អហំ ជីតា សុធម្មា ភតិ វិស្សតា
 ធម្មំ សុត្វា ជិនត្ថស្ស មទ្ធជំ សមរោធយី ។
 អនុជាធិ ច លោ តាតោ(១) អតារៅ ភតា មយំ
 វិសំ វស្សសហស្សនិ វិចរិម្ពំ(២) អតម្ពិតា ។

ឥតិយំ កាលាធិ ។

១ ឧ. តា. ជាតាសិ ចំ តាតោ ធីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. វិចរិម្ពំ ។

ធម្មទិន្នាធម៌វិយាបកាធិ ទី ៣

ព្រះពុទ្ធមានជាតិវង្សជ័យប្រសើរ មានយសធំ ព្រះអង្គប្រសើរ
 ជាងគ្នាគ្នាប្រាជ្ញ ទ្រង់ព្រះនាមកស្សបៈ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងភទ្ទកប្បនេះ ។ កាលនោះ ព្រះរាជាក្នុងវង្សកាសិ ព្រះ
 នាមកក៏ ជាស្រុះវង្សនោះ ក្នុងក្រុងតាវណាសិជីវត្ថម ជា
 មហាក្សត្រព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ស្រុះកក្កុកជីតំ ។ ខ្ញុំជាជីតាទី ៦
 ខែព្រះរាជាក្នុងនោះ មានឈ្មោះប្រាកដថាជាសុធម្មា បាន
 ស្តាប់ធម៌នៃព្រះជិនស្រីប្រសើរ ហើយពេញចិត្តនឹងផុស ។
 ព្រះចិត្តរបស់យើងទ្រង់មិនអនុញ្ញាត កាលនោះ យើងជា
 អ្នកមិនខ្ជិលច្រកូស បានប្រព្រឹត្តប្រញាប់យេធន៍សម្រាប់កុមារី
 អស់ ៦ ម៉ឺនឆ្នាំ ក្នុងផ្ទះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

កោមារិទ្ធិញ្ចចរិយំ កជកញ្ញា សុទ្ធជ័តា
 តុន្តោចដ្ឋាននិរតា មុនិកា សត្វ ជីវហេ ។
 សមណី សមណគុត្តា ច កំគុដំ កំគុដាសិកា
 ធម្មា ទេវ សុធម្មា ច សត្តមី សង្ឃទាសិកា ។
 ទេមា ឧប្បលវណ្ណា ច បដាបាភ ច កុណ្ឌលា
 តោភមី ច អហំ ទេវ វិសាទា ហោតំ សត្តមី ។
 តេហំ កម្មេហំ សុកតេហំ ទេតនាបណីជីហំ ច
 ដហំត្វា មាទុសំ ទេហំ ភាវត្តិសំ អកញ្ញហំ ។
 បច្ឆិមេ ច កវេនាចិ តិរិទ្ធដប្បត្តមេ
 ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ជីតេ សត្វកាមសមិទ្ធានេ ។
 យនា រូបកុណ្ឌបេតា បថមេ យោត្វនេ មិកា
 តនា បាតុលំ តន្ទា វសំ សុទសមប្បតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមាស

ធិតា វេ អង្គ ជាតញ្ញាវិនិច្ឆ័យ តាំងនៅក្នុងសេចក្តីសុខ ត្រេកអរ
 រីករាយ ក្នុងការបម្រើព្រះពុទ្ធ គឺនាងសមណី ១ សមណគុត្តា ១
 កំគុដី ១ កំគុដាសិកា ១ ធម្មា ១ សុធម្មា ១ សង្ឃទាសិកា
 ជាតាំង ៧ ។ (ធិតាវេ អង្គនោះ ចៅវិលវិនិមកបានជា) នាង
 ទេមា ១ ឧប្បលវណ្ណា ១ បដាបាភ ១ កុណ្ឌលា ១ តោភមី ១
 ខ្លួនខ្ញុំ ១ វិសាទា ជាតាំង ៧ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើហួត
 នោះផង ដោយការកម្ពស់នូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់កង
 កាយជាបេសមនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានភាវត្តិវិញ ។
 ឥឡូវនេះ មកដល់បច្ឆិមភព ខ្ញុំក៏កក្កើតក្នុងកុលសេដ្ឋី ដ៏ស្តុក
 ស្តុក ក្នុងក្រុងវិរាដៈ ដ៏ឆ្នើម អាចសម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នាចង់ក្លង
 បាន ។ កាលណា ខ្ញុំប្រកបដោយគុណគឺប្រសាសន្តិ តាំងនៅ
 ក្នុងបរិវារហើយ កាលនោះឯង ខ្ញុំបានទៅកាន់ក្រកូលនៃ
 បុរសជរា (មានប្តី) ហើយនៅស្តាប់ស្តាប់ដោយសេចក្តីសុខ ។

១៣៨

ធម្មទុត្តារបិយកថា

ឧបេត្តា លោកសាសនា	សុណិត្តា ធម្មនិសង្ខ
អនាគតិវង្ស បន្តោ	សាមីគោ មេ សុត្តន្តិមា ។
តណ ភំ(១) អនុជានេត្តា	បន្ទដី អនេការិយំ
ន ចិរេនេវ តាសេន	អរហន្តិ អនាមុណី ។
តណ ឧបាសកោ សោ មំ	ឧបេត្តា អប្បប្បដ
កម្ពីរ ធម្មបុណោ បញ្ញោ	តេ សទ្ធ ព្យាករិ អហំ ។
ជិនោ តស្មី កុណោ តុដ្ឋោ	ឯតទេត្តេ វេបេសិ មំ
កិក្ខុដី ធម្មកថិកំ	នាញំ បស្សនមិ ឯនិសំ ។
ធម្មនិដ្ឋោ យថា ធិរា	ឯវំ ជានេន កិក្ខុរោ
ឯវាហំ បណ្ឌិតា នាម	នាយកោនាមុកម្បិតា ។
បរិចិណ្ណោ មយា សត្តា	កកំ តុទ្ធស្ស សាសនំ
ឧបាតោ តុកោ កាលោ	ករេនត្តិ សម្ពហតា ។

១១. ឆ. តោ ។

ធម្មទុត្តារបិយកថា ១ ៣

ឯស្វាមីបស្សន្តិទានេត្តាប្រាជ្ញា បានចូលរៅគាល់ព្រះពុទ្ធ
ជាទីជីវិតនៃសត្វលោក ស្តាប់ធម៌វសនាហើយ ក៏បានផល
នូវអនាគតិវង្ស ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានញ៉ាំងស្វាមីនោះ នូវ
អនុញ្ញាតហើយ ចូលរៅកាន់ផ្នួស អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន
ក៏បានផលព្រះអរហន្ត ។ កាលនោះ ឧបាសកនោះ ចូល
មករកខ្ញុំហើយ សួរនូវប្រសាទាំងឡាយដ៏ជ្រាលជ្រៅ ខ្ញុំ
បានឲ្យរកប្រសាទាំងអស់នោះ ។ ព្រះជីនស្រីគ្រកអាក្នុង
គុណនោះហើយ បានកាន់ខ្ញុំក្នុងទីដាច់ខាតខ្លះថា ភយីកម្មមិន
ឃើញកិក្ខុដីជាធម្មកថិកាវេ ប្រាកដដូចកិក្ខុដីនេះឡើយ ។
នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាំទុកយ៉ាងនេះថា
នាងធម្មទុត្តា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ។

ខ្ញុំឆ្លោះថាជាស្រីបណ្ឌិត ដែលព្រះលោកនាយកអនុ-
ព្រះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបាន
បាម្រើដោយការពរហើយ សាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
ធ្វើហើយ ការដ៏ធ្ងន់ ខ្ញុំបានដាក់ចុះហើយ គប្បីជា
ត្រៀមទាំងសត្វរៅកាន់កត ខ្ញុំបានរំលងពលហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ឧបទានំ

យស្សត្ថាយ បព្វជិតា អគារស្មា អនគារិយំ
 សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ សព្វសំយោជនក្ខយោ ។
 ឥន្ទ្រស្ម ច វសី ហោមិ ធិត្ថាយ សោតនាតុយោ
 បាចិត្តាធិ ជាបាមិ ពុទ្ធសាសនការិកា(១) ។
 បុត្រធិកសំ ជាបាមិ ធិត្ថចក្កំ វិសោធិតំ
 ទេចេត្វា អាសវេ សព្វេ វិសុត្វាសី សុធិឫសា ។
 តិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សម្មហតា
 បាតីវ ពុទ្ធិ ចេត្វា វិហារមិ អបាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ព័តា ចកស្សេវ វិហោត្វាចិ ច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ឧ. ឧ. សុត្តន្តបិដក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទានំ

ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះស ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រ-
 យោជន៍នោះ អីការអស់ទៅនៃសំយោជន៍តាំងពីក្នុង ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ ។ ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងច្បាប់នាំឲ្យយ ជាអ្នកធ្វើ
 ភាវពុទ្ធសាសនា ដឹងនូវចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ដោយសារភាវុ
 ដឹងចំណុច ។ ខ្ញុំដឹងនូវច្បាប់នៃសញ្ញាណ ទិព្វចក្កខ្ញុំបានជម្រះ
 ហើយ ខ្ញុំញ៉ាំងតាស៊ីតាំងត្បូងឲ្យអស់ហើយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ
 ស្អាត មិនមានមន្ទិលសោះឡើយ ។ កិលេសតាំងឲ្យយ
 ខ្ញុំផុតចំពោះហើយ ករណីអស់ ខ្ញុំតាស់កិលេសចោលអស់
 ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានតាស៊ី ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូច
 ជាមេដឹកនាំផ្ទាំងនូវខ្ញុំផ្ទាល់ ។ ឧ! ខ្ញុំមកឆ្កួតហើយ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរ វិជ្ជា យ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ
 សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ព័តា ២
 វិហារ៨ និងអកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រគល់ផ្តាហើយ ។

១២១

ចតុត្ថំ សកុលាបិយាបទានំ

ឥត្ថំ សុត្ថំ អាយស្មា ធម្មនិដ្ឋា កំក្កុដំ ឥមា
តាជាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ធម្មវិជ្ជាបិយាបទានំ សច្ចំ ។

ចតុត្ថំ សកុលាបិយាបទានំ

(២២) ចនុត្ថកោ នាម ជំនោ សព្វទង្គាន ពារក្ខ
 ឥតោ សតសហស្សម្ពំ កាប្បេ ឧប្បជ្ជំ នាយកោ ។
 ហិតាយ សព្វសត្តានំ សុទាយ វនិទំ វរោ
 អក្កាយ បុរិសានិញ្ញា បដិបន្នោ សនេវកោ ។
 យសក្កប្បត្តោ សិវិមា តិក្ខុវណ្ណភតោ ជំនោ
 បូជិតោ សព្វលោកស្ស ទិសា សព្វា សុវិស្សតា ។
 ឧត្តរណិវិច្ឆិតោ សោ វិគិវត្តកាដិកោថា
 សម្មុទ្ទានិវិច្ឆិតោ សោ បត្តោ សន្តានិប្បត្តិមិ ។

សកុលាបិយាបទានំ ទី ២

បានព្យាបាល ព្រះធម្មវិជ្ជាភិក្ខុនិ មានកាយ បានសម្តែងនូវភាព
 ព័ន្ធនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចចំ ធម្មវិជ្ជាបិយាបទានំ ។

សកុលាបិយាបទានំ ទី ២

(២២) ព្រះជេនស្រីព្រះនាមចុត្ថកៈ ទ្រង់ដល់នូវគ្រឿង
 នៃធម៌ព័ន្ធន៍ ព្រះវង្សជាតិយក ទ្រង់រកឡើងក្នុងកប្បទិ
 មួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះអង្គប្រាសាវ ជាងអ្នកប្រាជ្ញ
 ព័ន្ធច្បាយ ជាបុរសគាត់នេយ្យ ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដល់សព្វសត្វ ក្នុង
 មនុស្សលោក ព្រមព័ន្ធនេះវិលាត ។ ព្រះជេនស្រីទ្រង់ដល់
 នូវយសដ៏ប្រសើរ មានសិរី ពេញភាពដោយក្តីរល្មោចចិត្ត
 សេចក្តីសរសើរ ដែលលោកព័ន្ធន៍បូជាហើយ ប្រាកដក្នុង
 ទិសព័ន្ធន៍ ។ ព្រះអង្គមានសេចក្តីសង្ស័យត្រង់ហើយ មាន
 សេចក្តីជឿជំនឿក្នុងបង្គំហើយ មានសេចក្តីព្រមព្រៀង ក្នុងព្រះ
 ទ័យបរិច្ចារិហើយ ទ្រង់ដល់នូវសាមាគមិក្ខុព្រាហ្មណ៍ជុំគ្នា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ស្ស អបទានំ

អនុប្បន្នស្ស មគ្គស្ស	ឧប្បាទេតា ឧត្តរមា
អនុត្តាតញ្ច អត្តាសិ	អសញ្ញាតញ្ច សត្វនំ ។
មគ្គញ្ច ច មគ្គវិទូ	មគ្គត្វាយី នាសភោ
មគ្គស្ស កុសលោ សត្តា	សារីរីនំ វុត្តមា ។
មហាការុណិកោ នាថា(១)	នម្មំ ទេសេតិ នាយកោ
និមុត្តេ កាមបង្គំម្ហិ	សមុទ្ធវតិ នាណិថា ។
តនាហំ ហំសវតិយំ	ជាតា ទត្ថយនន្ទនា
សុទ្ធា សននា ចាមិ	នយេតា ច សិរីមតិ ។
អនន្តស្ស មហារក្ខោ	ជិតា បាមសោកនា
វេមាតា ភតិទំ ចាមិ	បទុមុត្តរាជាមិថោ ។
រាជកញ្ញាហិ សហិតា	សទ្វាករណាភូសិតា
ឧបកម្ម(២) មហារីរី	អស្សោសី នម្មទេសនំ ។

១ ឧ. ម សព្វ ។ ២ ម, ទណ្ឌឫ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសាទិកជននាមេត ទ្រង់ញ្ញាវិមន្ត ដែលមិនទាន់កើត
 ឲ្យកើតឡើងផង សម្បែងនូវមន្តដែលមិនទាន់សម្បែងផង ចក្ករ
 នូវមន្តដែលមិនទាន់ចក្ករផង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកអង្គភាព
 ជននាមេត ព្រះអង្គជ្រាបនូវមន្ត ក្រាស់ជីវិតនូវមន្ត ប្រាប់នូវមន្ត
 ជាគ្រូប្រៀនប្រាជ្ញាដ៏ត្រូវ ប្រសាទិកសារីរីតាំងឡាយ ។ ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រកបដោយព្រះវិជយករុណាជ័យ ជាទីពឹងនៃសត្វ-
 លោក ជាអ្នកដឹកនាំសត្វលោក ទ្រង់សម្បែងនិមិ ក្រោច
 ស្រង់នូវសត្វតាំងឡាយ ដែលមុនពុទ្ធក្នុងកតិកាម ។ កាល
 នោះ ខ្ញុំកើតក្នុងក្រុងហង្សវ្រីក ឈ្មោះទត្ថយនន្ទា ជាស្រីមានប្រ-
 សូ ប្រកបដោយទ្រព្យ មានចិត្តកាលិតតាស្ម័នចំពោះអ្នកដទៃ
 ជាស្រីមានសិរី ។ ខ្ញុំជាជិតានៃមហារាជព្រះនាមអានន្ទ ជាស្រី
 មានសំអធិប្រសើរ ជាច្រើនស្រីមានមាតាផ្សេងៗ នៃព្រះពុទ្ធ
 ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ។ ខ្ញុំស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអាការាមៈ
 តាំងតូច ជាមួយនឹងព្រះរាជកញ្ញាតាំងឡាយ ហើយចូលទៅ
 កាលព្រះពុទ្ធ ទ្រង់មានក្សាយាមធំ ហើយស្តាប់ធម៌ទេសនា ។

បន្ត សកុណបរិយាយខាង

តនា ហិ សោ លោកវិទូ^(១) ក៏ក្នុង ជិត្យត្ថកំ
 ចតុបរិសាយ^(២) មាជ្ឈ អត្តដ្ឋានេ វេយសិ តំ ។
 សុណិក្ខា កមហំ ហដ្ឋា នាទិ និក្ខាន^(៣) សត្តុបា
 ចូដេត្តាន ច សម្ពុទ្ធំ ជិត្យត្ថំ អបគ្គយំ ។
 តកោ អវោច មំ សត្តា នន្ទេ លច្ឆសំ បដ្ឋិតំ
 បទីបទម្មនា នាទិ ជលមេតិ សុខិច្ឆិតំ ។
 សកសហៈស្ស វិភោ កម្មេ ឱត្តាកក្កលសម្ពុតំ
 តោតោ នាម នាមេន សត្តា លោកេ ភវិស្សតំ ។
 តស្ស ធម្មេសុ នាយាតា ឱវសា ធម្មនិម្មតា
 សក្កលាតិ ច^(៤) នាមេន ហេស្សតិ សត្តសាវិកា ។
 ភេន កម្មេន សុកភេន ចេតនាវណិជិហំ ច
 ដហិក្ខា នាទុសំ ទេហំ ភាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។

១ ឧ. លោកវិទូ ។ ២. លោកវិទូ ។ ៣. ក៏ក្នុង បរិសា ។ ៤. ក៏ក្នុង បរិសា ។
 ៥ ឧ ក៏ក្នុង បរិសា ។ ៦ ឧ. ឧ. សកុណ តាម ។

សកុណបរិយាយខាង ទី ៤

គ្រានោះ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវលោក ព្រង់នាំងក៏ក្នុងនោះ
 ដែលបានចក្ខុដូចជាទិព្វ ក្នុងនោះជ័យស្រី ក្នុងកល្យាណនៃ
 បរិស័ទ្ធ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្យាគាលីនោះហើយ ក៏មានចិត្ត
 រីករាយ ថ្វាយនាងដល់ព្រះសាស្តា ឬជាព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយ
 ប្រាថ្នាឱ្យទិព្វចក្ខុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាបានត្រាស់នឹង
 ខ្ញុំថា មាលនាងនាង នាងនឹងបានកំណែវិសេសនាងប្រាថ្នា
 នោះដែលនាងប្រាថ្នាដោយប្រពៃនោះ ជាផលនៃធម្មនាទដូច
 ជាច្រើន ។ ក្នុងកថាខុទ្ទកនៃសម គំពីកថ្វះនេះ ព្រះសាស្តា
 ព្រះនាមរាគម កើតក្នុងឧត្តរកក្កល មិនត្រាស់ដឹងឡើយ
 ក្នុងលោក ។ នាងនឹងបានជាព្រះញាតិ ក្នុងគម្ពីរព្រះនាម
 ព្រះសាស្តានោះ ជាឧបាសិកា ជាសាវិកាព្រះសាស្តា
 នាមរាគមនាមកុលា ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើឲ្យនោះ
 ផង ដោយការកម្មលំដាប់នោះនាងផង លុះខ្ញុំលះបង់រាជការ
 ជាបស់មុខស្រឡើយ ក៏ប្រទានព្រះក្រម ក្នុងនោះភាវិត្តិយ្យ ។

សុន្ទរិយ ឧទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

ឥមម្ព៌ កន្ថុកោ កាច្ឆេ ព្រហ្មតន្ត មហាយសោ
 កស្សហោ ជាម ជាមន ឧប្បជ្ជំ វិនិច្ឆ័យ វិហ ។
 បរិច្ចាជំគិធិ អាសី ភណ្ឌាហំ ឯកាចារិធិ
 ភិក្ខុយ វិចរិក្ខាន អលកី តេលមត្តកំ ។
 តេន ធិបំ បដិបេត្វា ឧប្បជ្ជំ សព្វសំវរំ
 ចេតិយំ ធិបនក្កស្ស វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
 តេន កាម្មេន សុភតេន ចេតនាបណិដ្ឋិហិ ច
 ជហិត្វា មាទុសំ នេហំ ភាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។
 យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ កស្ស កម្មស្ស វិហសា
 សញ្ញាសន្តិ(១) មហាធិតា តត្ថ តត្ថ(២) កកាយ មេ ។
 តិរោក្សំ តិរោសេសំ សមត្ថក្កយ្យ បព្វតិ
 បស្សមហំ យនិច្ឆាមិ ធិបនានស្ស្រិទំ ដលំ ។
 វិសុទ្ធនយនា ហោមិ យសសា បដ្ឋលាមហំ
 សព្វា បញ្ចវតី ចេវ ធិបនានស្ស្រិទំ ដលំ ។

១. សញ្ញា ។ ២. សំណា ។ ៣. យត្ថ ។

សុន្ទរិយ ឧទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

ព្រះពុទ្ធត្រឆោមកស្សបៈ ព្រះអង្គមានជាតិធិប្រសើរ មាន
 យសធំ ប្រសើរជាងគ្រប់ព្រាហ្មណ៍ ព្រះកេតិក្ខុក្នុង
 កន្ថុកយនៈ ។ កាលនោះ ខ្ញុំបួសជាតាងបរិច្ចាជិតា ប្រព្រឹត្ត
 ខ្ញុំកង់ ក្រាបរំពះដើម្បីភិក្ខុ ហើយបានទូរវត្ថុត្រឹមត្រូវប្រគល់
 ជូនពួកគេ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានគុជប្រតិបត្តិជាយាប្រគល់
 នោះ បម្រើព្រះចេតិយប្រសើរសមរម្យជាងចេតិយទាំងពួង
 នៃព្រះពុទ្ធប្រសើរជាងសព្វមានផលផង ។ ដោយកុសលកម្ម
 ដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការកម្ពស់ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំ
 លះចំណងកាយ ជាបេសមទុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុង
 ឋានត្រៃវិទ្យា ។ ដោយផលនៃកម្មនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងវិណា ។
 ប្រតិបត្តិទាំងព្រាហ្មណ៍ បំភ្លឺផលខ្ញុំដែលនៅក្នុងចិន្តានោះ ។ ។ ខ្ញុំ
 ប្រាថ្នាលេសំណា ខ្ញុំឃើញ (ចេសំនោះ) ក្នុងពួកតាង
 ក្រៅផ្លូវ ក្នុងពួកតាងក្រៅផ្លូវ ទេដោយផលនៃការ
 ឲ្យប្រតិបត្តិ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានវត្ថុកស្តាន ត្រូវរៀនដោយយស
 មានសព្វ មានប្រាថ្នា ទេដោយផលនៃការឲ្យប្រតិបត្តិ ។

ចន្លឹក សកុណធម៌ធម៌បទ

ចង្កែម ច កវេនាទិ ជាតា វិជ្ជាគុណ អហំ
 ចហ្វុតធនធនត្រាម្លិ មុនិភេ រាជបូជិតេ ។
 អហំ សព្វផ្កសម្បជ្ជា សព្វាភាវណាភូតំតា
 បុរាណេសេ សុគតំ ភាគនាទេ វិជ្ជា អហំ ។
 ទិស្វា ជលន្តំ យសសា ទេវមនុស្សសក្កតំ
 អនុត្តរាសម្បជ្ជំ លក្ខណេហិ វិក្ខុសំគំ ។
 ឧទក្ខិក្ខា សុមនា ចត្វជ្ជំ សមរោចយិ
 ច ចិរេនេវ កាលេន អរហន្តំ អនាមុណី ។
 ឥន្ទ្រិសុ ច វសិ ហោមិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា
 បរិក្ខាទិ ជាតាមិ សត្តុសាសនកាវិកា ។
 មុទ្យេនិវសិ ជាតាមិ ទិព្វចត្តិ វិសោទិកំ
 ទេហេត្វា អាស វ សទ្យេ វិសុទ្ធាសិ សុចិដ្ឋលា ។

សកុណធម៌ធម៌បទ ទី ៤

ឥឡូវនេះ មកដល់ចង្កឹមកត ខ្ញុំក៏កត់ត្រាចូលប្រាសាទ
 មានច្រកទ្រង់ស្រូវច្រើន ជាត្រកូលរីករាយ ដែលស្តេចរាជ
 អាចបូជាហើយ ។ ខ្ញុំបំពេញដោយអោយគ្រប់យ៉ាង ស្អិត
 ស្អាតដោយការពារព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំឈរនៅគ្រងបង្គំ ឃើញ
 ព្រះសុភក គ្រងប្រាសាទជាទីចូលរាជការ ។ ខ្ញុំឃើញ
 ព្រះពុទ្ធរឿងដោយយស ដែលទៅគាត់មនុស្សធ្វើសក្ការៈ
 ហើយ ទ្រង់បំពេញដោយអនុត្តរាស្ថាន ស្អិតស្អាតដោយ
 លក្ខណៈព័ន្ធទ្រាយ ។ ខ្ញុំបានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តល្អ
 ពេញចិត្តនឹងវិស័យ អស់កាលមិនយូរពុំខាន គឺបានដល់ព្រះអរ-
 ហន្ត ។ ខ្ញុំជាអ្នកស្មានដឹងតាម ក្នុងចុងព័ន្ធទ្រាយ ជាអ្នកធ្វើ
 ភាសាសាខាព្រះសាស្ត្រ ដឹងខ្លះចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ដោយ
 សោតនាតុដ៏ជាទិព្វ ។ ខ្ញុំដឹងខ្លះបុរាណប្បកាល ទិព្វចត្ត
 ខ្ញុំបានជម្រះហើយ ខ្ញុំបានញ៉ាំងភាសាព័ន្ធទ្រាយ ឱ្យអស់
 ហើយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធស្អាត មិនមានមន្ទិលឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សូត្រ

បរិចិល្លោ មយោ សន្តា កតំ ទុទ្ធស្ស សាសនំ
 ឱហិតោ កុកោ កាហេ កវនេត្តិ សម្មហតា ។
 យស្សន្តាយ ចត្វជិតា អតាស្មា អនតាវិយំ
 សោ មេ អត្តោ អនុច្ឆន្តោ សព្វសំយោជនក្ខយោ ។
 តតោ មហាតាណិកោ ឯតនេក្កេ វេចសំ មំ
 ជិព្វចក្កកាជំ អត្តា សកុលាតិ នុត្តរោ ។
 កិលេសា ឈាបិកា មម្ហំ កវំ សទ្ធេ សម្មហតា
 នាគីវ ទទ្ធិ នេត្វា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ទុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ឆន្តា កតំ ទុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សូត្រ

ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបានបម្រើហើយ សាសនាចរិតប្រព្រឹត្ត ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ការដ៏ធំខ្ញុំបានដាក់ចុះហើយ កណ្តាប់ដៃគ្រឿង
 ទាំងស្រុងកាន់កាប់ ខ្ញុំបានដកចេញហើយ ។ ខ្ញុំចេញចាក
 ផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍នោះ
 គឺការអស់ទៅនៃសំយោជនៈទាំងឡាយ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះពុទ្ធប្រសាទ្រង់និយម ព្រះអង្គប្រកបដោយ
 មហាក្សត្រ ទ្រង់តាំងខ្ញុំជាឯកឧត្តម ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា
 ខាងសកុលាថេរី ជាភិក្ខុប្រសាទ្រង់ ជាងថេរីទាំងឡាយ
 ដែលមានចិត្តចក្ក ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកចំពោះហើយ
 កាត់ទាំងអស់ ខ្ញុំរស់រវើកហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានការវិះ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមង្គលក៏ដាច់ខ្លួនផ្ទុំ ។ ។ ខ្ញុំ
 មកឮហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ វិជ្ជា ចរ
 ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនាចរិតប្រព្រឹត្ត ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ព័ន្ធ ៤ វិមាត្ថ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ឲ្យដាច់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បញ្ចម៍ នគ្រោះឈ្មោះ

ឧដិសម្ព័ន្ធ ធនស្យា វិទ្យាត្រាបិ ធន អដ្ឋិមេ
 ឧទ្យុកិញ្ញា សម្ព័ន្ធកា កតំ ឧទ្យុស្ស ណាស ឧដ្ឋិ ។
 ឥត្ថិ សុដិ កាយស្នា សត្យលា កិក្ខុដិ ឥមា
 កាជាយោ អភាសិក្ខាតិ ។

សក្កលាឈ្មោះ ឧដ្ឋិ ។

បញ្ចម៍ នគ្រោះឈ្មោះ

(២៨) បទុមុត្តរោ ធាម ជិហោ សព្វឧទ្ធាន ចារក្ខ
 គីតោ សតសមាស្សន្តិ កាច្យេ ឧច្យជ្ជិ តាយកោ ។
 ឧវនកោ វិញ្ញាបកោ កាវកោ សព្វចាណិដ៍
 ធនសាតុសលោ ឧត្តោ តាវសំ ជនតំ តហិ ។
 អនុកម្មរកោ កាវុណិកោ ហិតេសំ សព្វចាណិដ៍
 សម្បត្តេ តិគ្គិយេ សព្វេ បញ្ចសីលេ បតិដ្ឋហិ ។

នគ្រោះឈ្មោះ ទី ៨

បានឮថា ព្រះសក្កលាភិក្ខុមី មានអាយុ បានសម្តែងឲ្យភាពជាតំ
 នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធន សក្កលាឈ្មោះ ។

នគ្រោះឈ្មោះ ទី ៩

(២៩) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរោ ទ្រង់ដល់ឲ្យ
 ត្រើយ ខែធម៌ចាំដំបូង ព្រះគង្គជាតាយក ទ្រង់កើតឡើង
 ក្នុងកប្បទិមួយសែន គំពិតច្បារនេះ ។ ព្រះតុច្ចទ្រង់ទ្រង់
 សក្កលោក ញ៉ាំងសក្កលោកឲ្យដឹងច្បាស់ ចម្លងសព្វចាំដំបូង
 ឆ្នាំសក្កុនសោ ទ្រង់ញ៉ាំងប្រជុំជន ជាច្រើន ឲ្យត្រង់
 ហើយ ។ ព្រះគង្គជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រកបដោយកុលា
 ស្វន្តរកឲ្យប្រយោជន៍ ដល់សព្វចាំដំបូង ទ្រង់ញ៉ាំងត្រើយ
 ចាំដំបូង ដែលមកដល់ហើយ ឲ្យកំណត់ក្នុងសីល ៩ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ឯវិ ឯកកុលំ អាសិ	សុញ្ញតំ តិច្ឆិយេហំ ធម៌
វិចិត្តំ អាហារេណំ	វសីក្កតេហំ កាណិកំ ។
រតនាធម្មបញ្ញាសំ	ឧត្តតោ សោ មហាមុនិ
ចក្កនក្ស័យសង្កាសោ	ធូត្តិសវលក្ខណោ ។
វស្សសតសហស្សនិ	អាមុ វិជ្ជតំ(១) តាវនេ
តាវតា តិដ្ឋនាថោ សោ	តាវេសិ ជនតំ ធម៌ ។
តនាហំ ហំសវតិយំ	ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហុ
នាធារកចចដ្ឋោតេ	មហាសុទ្ធសមប្បិកា ។
ឧបេត្វា តំ មហាវិរិ	អស្សាសិ ធម្មនេសនំ
អមតំ ចាមស្សនំ	ចាមតុំ ជិវេនកំ ។
តនា ធម្មន្តយេត្វាធម៌	សសង្ឃំ លោកនាយកំ(២)
នត្វា តស្ស មហាតានិ	ចសង្ខា សេហិ បាលិកិ ។

១ ១. តិច្ឆិកំ ។ ២ ១. ភិក្ខុនិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទ

សីល ៨ ជាបេសមិនកែវយ៉ាងនេះ ជាបេសសុទ្ធជានតិរិយ
 ជាបេសដែលព្រះអាហារូតាំងឡាយ អ្នកមានសេចក្តីស្ងប់
 ជំនាញ ប្រកបដោយតាមគុណចិត្តប្រហើយ ។ ព្រះត្រៃបិដក
 នាមបុគ្គលៈនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានកំណត់ ៨៨ ហត្ថ មាន
 ទ្រង់ព្រាយដូចចេតិយទាន មានលក្ខណៈ ព្រះសីល ។
 ព្រះអង្គមានព្រះជន្មមួយសែនឆ្នាំជាក់លាក់ ទ្រង់បិក្ខោកស
 កាលប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់ញាតិប្រជុំជនជាច្រើនឲ្យឆ្លងហើយ ។
 កាលនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងគ្រូលាសដ៏ ជាគ្រូលាសរៀងដោយ
 កែវផ្សេងៗ ជាអ្នកស្តាប់ស្តាប់ដោយសេចក្តីស្មោះថ្លៃ ទៅក្នុង
 ក្រុងហឺន្ទ្រវរ្ម័ន ។ ខ្ញុំបានចូលទៅកាលព្រះពុទ្ធអង្គនោះ ព្រះអង្គ
 មានព្យាយាមធំ ខ្ញុំបានស្តាប់ឮតែម្តងសនា ពីអមតនិព្វាន
 ជាធម៌មានតាមសង្ឃក្រែវលី មានប្រយោជន៍យ៉ាងល្អិតល្អន់
 ជាធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំមានចិត្ត
 ជ្រះថ្លាភ្លាម បាននិមន្តព្រះលោកនាយក ព្រះតាំងកិក្ខុសង្ឃ
 ហើយថ្វាយមហាទានដល់ព្រះអង្គ ដោយវេសស័ន្ធន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បកថា

គតោ ចុតា យាមមតំ	គតោហំ តុសិតំ កតា ^(១)
គតោ ច ធិម្ពានតី	វសវត្តំបុរិ កតា ។
យតុ យតុបបដ្ឋាមិ	កស្ស កក្ខស្ស វាហសា
កតុ កត្រាវ វាជ្ជនំ	មហេសិត្តមការាយំ ។
គតោ ចុតា មទុស្សតេ	វាជ្ជនំ ធម្មវត្តនំ
មណ្ឌលំនព្វ វាជ្ជនំ	មហេសិត្តមការាយំ ។
សម្បត្តិ អនុកាត្វាន	ទេវសុ មទុជសុ ច
សព្វតុ សុទិកា ហុតា	ទេកកាធម្មេសុ សីសវំ ។
ចជ្ជិមេ កវសម្បត្តេ	បុរស្មី ^(២) កាបិលព្រួយ
រញ្ជោ សុទ្ធាននស្សហំ	ជិតា អាសិ អនិទ្ធិតា ។
វិសិរិ ^(៣) រូបនំ ធិស្វា	នទ្ធិតំ អាសិ តំ កុលំ
តេន ធនាតិ មេ ធាមំ	សុទ្ធា បវក អហំ ^(៤) ។

១ គ. ម. អនំ ។ ២ គ. ម. សុទ្ធា ។ ៣ គ. ម. សិរិយា ។ ៤ គ. សុទ្ធា បវិ អនំ ។
 គ. សុទ្ធា បវិ អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បកថា

លុះខ្ញុំច្បុកចាកឋាននាវត្តន៍ព្រះនោះ បានទៅកើតឯឋានយាមៈ
 ច្បុកចាកឋានយាមៈនោះ បានទៅកាន់ឋានតុសិត ច្បុកចាក
 ឋានតុសិតនោះ បានទៅកាន់ធិម្ពានតី ច្បុកចាកធិម្ពានតី
 នោះហើយ បានទៅកាន់បរិនិម្ពានវត្តបុរិ ។ ដោយផលនៃ
 កុសលកម្មនោះ ខ្ញុំក៏ឥតក្នុងទីណា ។ តែឯបានជាមហេសីនៃ
 ស្តេចទាំងឡាយក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំច្បុកចាកទីនោះហើយ ក៏ក
 ជាមនុស្ស បានជាមហេសី នៃស្តេចចក្រភក្តីទាំងឡាយផង
 នៃស្តេចនានាមណ្ឌលទាំងឡាយផង ។ ខ្ញុំសាយនូវសម្បត្តិ
 ក្នុងទីនោះឯក៏មនុស្ស ហើយដល់ផ្លូវសេចក្តីសុខក្នុងទីនោះក្នុង
 អាគារទៅអស់ច្បាប់ច្រើន ។ លុះដល់មកក្នុងច្បាប់មក ខ្ញុំ
 ក៏ជាជីវិត នៃព្រះបាទសុទ្ធាននៈ មិនមានអ្នកណាមួយនិ-
 វៀលបាន ក្នុងបុរីឈ្មោះកបិលព្រួយ ។ ព្រះករុណាព្រះភីដល់
 នូវសេចក្តីត្រេកអរ ព្រោះបានឃើញខ្ញុំជាស្រីមានស្មី ព្រោះ
 ហេតុនោះ ឈ្មោះរបស់ខ្ញុំថាវិននត្វា ខ្ញុំជាស្រីល្អច្រាស ។

បញ្ចប់ នគរវេយ្យាករណ៍

ឃ្មុំត្រីឧត្តរ សត្វាសិ កាល្យាណីតិ ឧ វិស្សុតា
 តស្មិច្ច ឧត្តរ រម្ម វេយ្យាករណ៍ តំ យសោធរំ ។
 ជេដ្ឋា ភាតា តិលោកតោ បដ្ឋិមោ អរហា តថា
 ឯកតិច្ច តហដ្ឋាហំ មាតុយា បរិចោធិតា ។
 សាតិយម្ពី តុលេ ជាតា បុត្ត តុន្តានុជា តុរិ
 ឧទ្ទេនចំ វិបា ក្ខតា អតារ តី ឧ លទ្ធសិ ។
 ជរាសាទំ យោឡញ្ញំ រូបំ អសុច្ចិសធម៌
 រោគន្តមបិចារោគ្យំ ជីវិតំ មរណាទ្គិកំ ។
 ឥនិច្ច តេ សុភំ រូបំ សសិកាទ្គំ(១) មនោហរំ
 កូសនាទំ អលង្ការំ សិរិសង្កេតសង្ខិកំ(២) ។
 បូជិតំ លោកាសរិវំ ឧយនាទំ វសាយទំ
 បុញ្ញាទំ កិត្តិជនំ ឱក្កាកកុលឧទ្ធចំ ។

១ ឧ. បស្សកថា ។ ២ ឧ. សិរិសង្កេតសង្ខិកំ ។ ម. សិរិសង្កេតសង្ខិកំ ។

នគរវេយ្យាករណ៍ ទី ៨

មួយទៀត ខ្ញុំប្រាកដជាស្រីមានលំអ ជាងស្រីក្រមុំទាំងអស់
 រៀនរាល់ត្រីមាសយល់ច្បាស់ ក្នុងនាមជាទីរីករាយនោះ
 ចេញ ។ បងប្រុសច្បង (របស់ខ្ញុំ) បានដាក់ពូលនៃលោក
 ទាំង ៣ បងប្រុសបន្ទាប់ទាំងគ្រោយ ជាព្រះហស្តដូចគ្នា ខ្ញុំ
 នៅជាគ្រូបង្ហាត់បង្រៀន ដែលមានមាតាឪពុកជាសំបុត្រីនា
 មានជាព្រះអនុជនៃព្រះហស្ត កើតក្នុងក្រលួលសក្យបុត្រ មាន
 បើរៀនចាកសេចក្តីក្រេកអរក្នុងធម៌ហើយ គេនឹងបាននូវភ័ក្ត្រ
 ផ្ទុះ ។ សេចក្តីចង់ម្រើនមានជនជាទីបំផុត ប្រហែលដែល
 សន្មតជាមិនស្អាត ការមិនមានរោគ មានរោគជាទីបំផុត ជីវិត
 មានសេចក្តីស្លាប់ជាទីបំផុត ។ ប្រហែលនាងនេស្វ ក្នុងរាជ្យ
 មើល ភ្នំរីករាយ ជាគ្រឿងប្រដាប់របស់អ្នកស្ម័គ្រស្ម័គ្រទាំង
 ឡាយ ដូចជាទីលំនៅដែលមានសិរិ ។ (ប្រហែលនាង) ដែល
 រម្មជាហើយ ដូចជាកូនច្រើនក្នុងលោក ជាទីនាំមកនូវសេ
 ដល់ភ្នែកទាំងឡាយ ជាទីញ៉ាំងកិត្តិសិរិ ឲ្យកើតដល់ជនអ្នក
 មានបុណ្យទាំងឡាយ ជាទីញ៉ាំងកិត្តិសិរិក្នុងក្រលួលឲ្យក្រេកអរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អប្បកថា

៤ ចិវេរោវ កាលេន ជន សមគិកោស្សតិ^(១)
 បយាយ^(២) កេហំ ការញ្ញំ^(៣) ចរ^(៤) ធម្មមចិដ្ឋិតេ ។
 សុត្វាហំ មាតុ វជនំ បព្វជំ អនតាវយំ
 នេហេន ឧ តុ ចិត្តេន រូបយោព្វេនលោសិតា ។
 មហាកា ច បយត្តេន ឈានជ្ឈេន សវំ មមំ^(៥)
 កាតុញ្ច វជនេ មាតា ឧ ចាហំ ភក្ខុ ឧស្សុកា ។
 ភកោ មហាការុណិកោ ជិស្វា មំ កាមលាននំ^(៦)
 ជិព្វិទ្ធនភំ រូបស្មី មម ធនុបមេ ជិតោ ។
 សកោន អាទុកាវេន ឥត្ថិ មាចេសិ សោកនំ
 នស្សជយំ សុត្ថិរំ មមតោចិ សុត្ថចនំ ។
 ភមហំ វិម្ពិតា ជិស្វា អតិវិម្ពិតនេហានិ^(៧)
 ចិន្ទយី សដលំ មេតិ នេត្តលាភញ្ច មាទុសំ ។

១ ១-សមគិកោស្សតិ ។ ២ សមគិកោស្សតិ ។ ៣ ១. វិហាយ ។ ៤ ១. កុញ្ញោ ។
 ៥. កុញ្ញោ ចរ ។ ៦ ១. វិ ។ ៧ ១. ចរ មម ។ ៨ ១. វ. ធម្មលាសនំ ។ ៩ ១.
 អវិជ្ជនេហានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បកថា

អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ជននឹងគ្របសង្កត់ (ទូរ្យបោសសំនាង)
 មិនខាន នាងត្រូវលះបង់ផ្ទះ ដែលអ្នកព្រូងជ្រកច្បងដៀល ហើយ
 ប្រព្រឹត្តផង ដែលអ្នកព្រូងជ្រកច្បងដៀលវិញ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់នាង
 របស់មាតា ជាអ្នកខានចិត្តមិនរលោយ ដោយរាងកាយ និង
 រូបនិងវ័យ ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ មាតាចង់ខ្ញុំ ហោល
 ដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីរីករាយ ដោយការរៀនយាងដ៏ធំ ជាធម្មជាតិ
 ស្តាប់ កែខ្ញុំមិនបានខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងការរៀនយាងនោះទេ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏ស្រី ប្រកបដោយមហាករុណា ឃើញខ្ញុំ
 មានមុខដូចជាឈ្មួញ ទ្រង់និមិត្តស្រីល្អត្រូវមើលមើល ត្រឡប់ត្រឡង់
 ពេក មានរូបល្អជាងខ្ញុំ ក្នុងភ្នែកចម្រើនរបស់ខ្ញុំ ដើម្បីឲ្យខ្ញុំឡើយ
 ណាយក្នុងរូប ដោយតាមតាមព្រះគង្គ ។ ខ្ញុំឃើញស្រីនោះ
 មានរាងកាយឥតរាងកាយព្រាហ្មណ៍ ក៏ស្ងប់គិតថា ត្រូវចង់អញប្រ-
 កបដោយផល ត្រូវរូបជាប់របស់មុខស្រីនេះ ជាលោកនៃខ្មែរ ។

បញ្ចប់ ឧត្តាថេរិយាបកាមំ

តមហំ ឯហំ សុភវណ្ណំ^(១) យេនោត្តា តំ វិទេហំ មេ
 កុលេន្ត ធាមកោត្តកា វិទេ មេ យេនិ តេ បិយំ ។
 ប បញ្ញាការណា^(២) សុភវណ្ណំ ឧត្តន្តំ មំ វិទេសយំ^(៣)
 សំនន្តិ^(៤) មមង្គាវិ បសុច្ឆយំ^(៥) មុហុត្តកំ ។
 កតោ សីសំ មមង្គាវិ^(៦) សា កក្ខា សយំ សុសោភណា^(៧)
 តស្សា លលាតេ^(៨) បតិកា លុទ្ធា^(៩) បរមនាទុណា ។
 សហ តស្សា វិចារេន មិឡុកា ឧបបន្តដ
 បក្សវិសុ បកិច្ចា ច កុលាបា បុត្រលាហិតា ។
 សង្កត្តិ^(១០) វិទេនក្សាបិ កុលាបបូតិកត្ថិកំ
 ឧទុមារតំ វិទិសក្សា សត្វក្សាបិ^(១១) សរីរកំ ។

១ ឧ. ម. សុភវណ្ណ ។ ២ ម. ក វិញ្ញាការណា ។ ៣ ម. វិទេសយ ។ ៤ ឧ. វិសិទ្ធិ ។
 ៥ ឧ. បស្សនីស្សី ។ ៦ មមង្គា ។ ៧ ឧ. ម. សុសោភណា ។ ៨ ឧ. ម. ឧលាដេ ។
 ៩ ឧ. លុទ្ធា ។ ១០ ម. បកិច្ច ។ ១១ ម. បុត្រក្សាបិ ។

ឧត្តាថេរិយាបកាមំ ទី ៨

ខ្ញុំនិយាយនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ស្រីល្អល្អៗ នាងចូរមក នាង
 មានសច្ច័ត្រូវការ ដោយវត្ថុណា នាងចូរច្រប៉់វត្ថុនោះដល់
 ខ្ញុំ បើ (តាមរបស់ខ្ញុំ) ជាទីស្រឡាញ់នៃនាង ចូរនាងច្រប៉់ខ្ញុំ
 ទូទ្រកូល នាម និងគាត្ររបស់នាង ។ ម្ចាស់ស្រីល្អ (កាល
 នេះ) មិនមែនជាកាលគួរដោះស្រាយប្រឆ្នោះ នាងចូរឱ្យខ្ញុំ
 បំភាន់រាល់ភ្លាម អោយវះចំនង្សាយរបស់ខ្ញុំស្រុកចុះ នាងចូរ
 ឱ្យខ្ញុំដេកមួយរំពេច ។ លំដាប់នោះ ស្រីដែលច្រក្ខន់មិត្ត
 ដ៏ល្អនោះ ដេកកើយក្បាលរាល់ភ្លាមនៃខ្ញុំ ខ្ញុំជាស្រីគាត់ក្រក់
 យ៉ាងក្រៃលែង ក៏ដួលរលំដូចស្រីនោះ ។ ពន់កំរិត
 ទៀងដល់ស្រីនោះ ដំណាលគ្នានឹងការដួលចុះ ខ្លះនឹងឈាម
 ចង់ឡាយ ចូរចេញចាកសាកសព ដែលបែកបាក់ហើយ
 ដង់ មាត់មានភ្លិនស្អុយ ដូចសាកសពបែកបាក់ហើយដង់
 សរីរៈចង់ដួល ហើមរំពង់ទៀង មានសម្បុរទៀងផង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទិក

សា បវេទិកសព្វដ៏ ធិស្សសដ្ឋី មហិ មហិ
 វេធយដ្ឋី សតិ ធុត្ថំ កុណំ បរិវេយ ។
 ធុត្ថេន ធុត្ថិតា ហោមិ ធុសយដ្ឋី ច វេធនា
 មហាធុត្ថុ ធិម្ពុត្ថំ សវណំ ហោមិ^(១) មេ សទិ ។
 កុហំ វធនសោកន្ត កុហំន្ត តុន្តនាសិកា
 តម្កតិម្កវរេដ្ឋន្ត វធនន្ត កុហំ កតិ ។
 កុហំ សសិធិកំ វណ្ណំ^(២) កម្ពុតិវា កុហំ កតា
 ធានាមាលក្ខ^(៣) តេ កណ្ណំ វេណ្ណំ សមុបាតតំ ។
 មកុលបទុមាការា^(៤) កលសាវ បយោទក
 បកិញ្ចា ប្លតិកុណាចា ធុដ្ឋកទ្ធជនាតតា^(៥) ។
 វេធិមជ្ឈា ធុធុស្សណំ^(៦) សុណាវ ធិតកក្ខិសា
 ជាតា អមជ្ឈករិតា^(៧) អហោ វូបំ អស្សសតិ ។

១ ឧ. ម. ហោហិ ។ ២ ឧ. សសិ ធិកំ វណ្ណំ ។ ៣ ឧ. កោណសោតាច ។ ៤ ឧ. កោណសុល្លាវ ។
 ៥ ឧ. ម. មកុលបរាភារា ។ ៦ ឧ. ធុត្ថេនធុត្ថិតា ។ ៧ ឧ. ធុត្ថេនធុត្ថិតា ។ ៨
 ឧ. ជនិមជ្ឈាវ សុស្សណំ ។ ៩ ឧ. អមជ្ឈករិតា ។ ១០ ឧ. អមជ្ឈករិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទិក

ស្រីវនា មានអាយុៈចាំត្រូវត្រូវនូវ ដកដង្ហើមចេញម្តង ។
 ទទួលនូវទុក្ខរបស់ខ្លួន ទ្រឹកទ្រួល (ព្រោះតាស្រីយ) ទ្រាំសេចក្តី
 កុណាថា អាត្មាអញបំបាត់ ដោយសេចក្តីទុក្ខ បំបាត់
 ទ្រាំវេទនា ជ្រមុជចុះក្នុងទុក្ខ អាត្មាអញមានសំឡាញ់ជា
 ទីពឹងនៃអាត្មាអញ ។ ទេសអមុទរបស់ខាង បាត់ទៅឯណា
 ទៅ ប្រមុទរកាន់របស់ខាង បាត់ទៅឯណាទៅ បម្រាមន់ដី
 ប្រសើរដូចជាផ្លែបាសទុះរបស់ខាង បាត់ទៅឯណាទៅ ខាត់
 របស់ខាង បាត់ទៅឯណាទៅ ។ សម្បទរបស់ខាងប្រហែល
 ដោយព្រះចន្ទ្រ បាត់ទៅឯណាទៅ កង្កែបដូចដោយខាស
 របស់ខាង បាត់ទៅឯណាទៅ ចាត្រីមក្នុងទីក្រចកក្នុងទី
 គ្រឿងរបស់ខាង ប្រកបដោយសម្បទុស្សនា ។ ដោះ
 របស់ខាងក្ប់ មានតាការដូចក្ប់ឈូកក្បាល សាកសពមាន
 ក្នុងស្នូលបរាញាយហើយ មានក្នុងកាក្រក់ក្រែងក ។ ខាង
 មានចង្កៀល មានទ្រគាភិ មានខ្នងកាក្រក់ក្រែងក ដូច
 ជ្រូក ពេញដោយវត្ថុមិនស្អាត ឡើយ ប្រមិនទៀងទោត ។

បក្ខបំ នត្តាបិដកបក្ខ

សត្វំ សរិសញ្ញាតំ	បូតិកុដ្ឋំ គយានតំ
សុសានមិវ ជេតុដ្ឋំ(១)	រមន្តេ យត្ថ ពាលិយា(២)។
តនា មហាគារុណំកោ	ភាតា មេ លោកនាយកោ
ធិស្វា សិវិក្កចិត្តំ មំ	ឥនា កាថា អកាសជ ។
អាតុរំ កុណបិ បូតិ	បស្ស ទន្ធិ សមុស្សយំ
អនុរោយ ធិត្តំ កាវេហិ	ឯកត្តំ សុសមាហិតំ ។
យថា ឥធិ តថា ឯតំ	យថា ឯតំ តថា ឥធិ
ទុក្ខដ្ឋំ បូតិកំ វតិ	ពាលាធិ អភិទន្ធិតំ ។
ឯវមេតិ អវក្ខន្ធិ	វត្ថុទ្ធិវមត្ថុនា
តតោ សតោយ បញ្ញាយ	អភិទន្ធិដ្ឋំ ទត្ថសិ ។

១ ប. ជិត្តំ ។ ២ ឧ. ពាលិយា ។

នត្តាបិដកបក្ខ វិ ៨

ពួកនាលកែងក្រកអក្ខន្ធិបូណា ប្រជាន់អស់នោះ ដែលកើត
ហើយ ជាសរីរមានភ្លើងស្អុយ ឬភ្លើង ជាទីភ្លើងអើម ដូចជា
ព្រៃស្មសាន ។ កាលនោះ ព្រះសាស្តាដាច់ពីរបស់ខ្ញុំ ប្រកប
ដោយមហាកុណា ជាខាយកនៃសត្វលោក ព្រង់ឃើញខ្ញុំមាន
ចិត្តកក់ស្អុន ទ្រង់បានស្រាវជ្រាវតាមពិន័យនេះថា ម្ចាស់នាងនា
នាងចូរមើលទូរសាសនា ដែលឈរជាទីចូរ នាងភ្លើងស្អុយ មាន
ផ្ចឹង ៣០០ កំណាត់លើកឡើងហើយ នាងចូរចំរើនចិត្ត ដោយ
អស្ចារ្យម្តង ឲ្យជាចិត្តនាងនាម្បាលនៃមួយ តាំងនៅមាំមាំដោយ
ប្រពៃចុះ ។ ប្រែបស់នាងនេះ យ៉ាងណា ប្រែបស់ស្រីខ្ញុំ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ ប្រែបស់ស្រីខ្ញុំយ៉ាងណា ប្រែបស់នាងនេះ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ ប្រែនោះមានភ្លើងកក់ ស្អុយ ផ្សាយទៅ នៃពួក
ពាលព្រាង្គក្រកពេក ។ ឥឡូវនេះ ដែលមិនខ្វល់ខ្វែងចំរើន
តាំងថ្ងៃ វេលាពិពារណាឃើញប្រឡោះ យ៉ាងនេះឯង នាងឡើយ
ណាយពាក្យនោះ ហើយឃើញដោយព្រាង្គរបស់ខ្លួនចុះ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ ឧបទាន

កតោហំ អាសី សិវិត្តា^(១) សុត្វា តាថា សុភាសិតា
 តក្រដ្ឋិតាវហំ សន្តិ អរហន្តំ អនាបុណី ។
 យត្ថ យត្ថ ចិសិដ្ឋាហំ តទា^(២) ឈានបរាយនា
 ដិបោ កស្មី កុណេ កុដ្ឋោ ឯតនេក្ខ មេសិ មំ ។
 កកេសសា ឈាចិតា មធម្មំ គវា សេត្វ សម្មហតា
 នាគីវ ទទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមី អនាសវា ។
 ស្វាភតំ វត មេ អាសិ ទុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកា
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្យតា កាតំ ទុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ចកស្សោ វិហាក្កាបិ ច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សម្ពិកា កាតំ ទុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 វត្ថុំ សុទ្ធិ អាយស្មា ទទ្ធា កិក្កុទ្ធិ ផលបទ
 កល្យាណី វតោ តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

នាមនិយមនាម ឈន្តំ ។

១ ឧ. អភិសិទ្ធិ ។ ២ ឧ. សតា ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណគម្ពីរ ឧបទាន

សំដៅថាខាង ខ្ញុំបានស្តាប់នូវភាពជាសុភាសិត ក៏មានចិត្ត
 កក់ស្លុត ខ្ញុំបិតនៅក្នុងទីនោះ មានចិត្តស្ងប់ បានផលនូវព្រះ
 អរហន្ត ។ កាលនោះ ខ្ញុំអង្គុយក្នុងទីណា ។ ក៏មានឈាន
 ជាទីប្រព្រឹត្តិរវាងមុខ ព្រះជិនស្រី ព្រេងអាក្នុងគុណនោះ
 ហើយ ទ្រង់តាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទ្វារ ។ កិលេសចំណងខ្យល់
 ខ្ញុំផុតចេញហើយ ភាពតាំងអស់ ខ្ញុំដកថាហើយ ខ្ញុំជា
 ស្រីមិនមានកាសាវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចមេដឹកនាំផ្តាច់
 ខ្លូរខ្លីនី ។ ។ ខ្ញុំមកឆ្ងាយហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជា
 បុគ្គលប្រសើរ វិជ្ជា ពុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិហាក្ក ៨ និវ
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ចំណងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនាមក្កកុដ្ឋផលបទកល្យាណី មានកាយ បានសម្ព័ន្ធ
 ខ្លួនភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ នាមនិយមនាម ។

ឆ្លង់ សោណាបិយាបទានំ

(២៦) បនុមុត្តរោ នាម ជំពោ សព្វធម្មាន ចារុ
 ឥតោ សតសហស្សម្ពំ កាប្ប ឧប្បជ្ជិ នាយកោ ។
 ភតោ សេដ្ឋិកុលេ ជាតា សុទ្ធិតា សដ្ឋិតា^(១) ចិយា
 ឧបេត្វា តំ មុនិវំ អស្សោសី មនុវំ វចំ ។
 អារទ្ធកិរិយានក្កំ វណ្ណតិ កិក្ខុជំ ជិពោ^(២)
 តំ សុត្វា មុនិគា ហត្វា កាវំ កាត្វាន សត្តុលោ ។
 អភិវាជិយ សម្ពុទ្ធិ តំ ហំ ច បុយិ ភតា
 អនុមោទិ មហាវិរោ សិជ្ឈតំ បណិជំ ភវ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កាប្ប ឧត្តាកកុលសម្ពុកោ
 កោតមោ នាម នាមេន សត្វា លោកេ កវិស្សតិ ។
 ភស្សុនម្មេសុ នាយាតា ឧវសា ធម្មនិម្មិតា
 សោណាភិ នាម នាមេន ហស្សតិ សត្តុសាវិតា ។

១ ម. ពូជិត ។ ២ ម. វណ្ណតំ វិពូជំ វចំ ។

សោណាបិយាបទាន ទី ២

(២៦) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបនុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់ខ្ញុំត្រៀមនៃ
 ធម៌វាជិត្ត ព្រះអង្គជាតាយក ទ្រង់ក៏ត្រូវបានហើយក្នុងកប្ប
 ចម្បយសនកំណកប្បនេះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំក៏ត្រូវត្រកូលសង្ឃ
 ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ជាស្រីមានគោរពចិត្ត ជាច្រើនប្រាជ្ញ (នៃ
 ជនដទៃ) ខ្ញុំបានចូលទៅកាលព្រះពុទ្ធអង្គនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏
 ប្រសើរ បានស្តាប់គម្រោសដ៏ពិរោះ ។ ព្រះជិនស្រីទ្រង់សរសើរ
 ក៏ក្នុង អ្នកមានព្យាយាមរើសសុប ជាដ៏ក្នុងចំណងយកអ្នកមាន
 ព្យាយាមប្រាជ្ញ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធគម្រោសនោះ ក៏មានចិត្ត
 រីករាយ ហើយធ្វើខ្ញុំសក្ការៈចំពោះព្រះសាស្តា ។ កាលនោះ
 ខ្ញុំថ្វាយចង្ក្រសសម្ពុទ្ធ ហើយប្រាប់ខ្ញុំក៏នែលានោះ ព្រះមហាវិរោ
 ចារុ ទ្រង់អនុមោទនាថា សេចក្តីប្រាប់នៃនាងចិនីសម្រេច ។
 ក្នុងកប្បចម្បយសន កំណកប្បនេះ ព្រះសាស្តាព្រះនាមរតាភម
 ក៏ត្រូវត្រកូល នឹងគ្រោសដ៏ជឿជាក់ក្នុងលោក ។ នាងចិនី
 បានជាញាតិ ក្នុងធម៌វាជិត្តនៃព្រះសាស្តានោះ ជាឧវស
 ជាធម្មនិម្មិត ជាសាវិតានៃព្រះសាស្តា មានឈ្មោះថាសោណា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

តំ សុត្វា មុនិកា ហុត្វា យាវជំរំ កធា ជិនំ

មេត្តចិត្តា បរិចរី ចច្ចុយហំ វិនាយកំ ។

កេន កាម្មេន សុកកេន ចេតបាបណិធិហំ ច

ជហិត្វា មាណុសំ នេហំ តាវត្ថីសំ អតញ្ញហំ ។

ចច្ចំមេ ច កាវធានំ ជាតា សេដ្ឋីកុលេ អហំ

សាវត្ថិយំ បុរេវេ ឥន្ទេ ដីតេ មហានុនេ ។

យធា ច យោទ្ធិនំ ចក្ខា កត្វា មតិកុលំ អហំ

នសច្ចត្តានំ អជិនី សុរុទានំ វិសេសតោ ។

សុខេ បិកា ច តេ សខេ ជនេត្តមោបាហា

អមិត្តានម្យំ រុចិតា មម ចកេវ តេ ចិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

កាលានោះ ព្រះគុណស្តាប់ត្រឡប់ទៅក្នុងកាលានោះហើយ ក៏មានចិត្ត
 រីករាយ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា បម្រើព្រះជិនស្រី ជា
 នាយកនៃសក្ការណា ដោយចង្អុលទាំងឡាយ ដរាបដល់
 អស់ជីវិត ។ ដោយកុសលកម្មដែលព្រះអង្គបានប្រើហើយនោះផង
 ដោយការកម្មល់ខ្លះចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះចេញពីកាយជា
 របស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានតាវត្ថីវ្យុ ។
 ឥឡូវនេះ ដល់មកក្នុងចម្លងកាល ព្រះភិក្ខុក្នុងគ្រូកុលនៃសេដ្ឋី
 ជាគ្រូកុលស្តុកស្តម្ភ ចំខូលាយ មានទ្រព្យច្រើន ក្នុងក្រុង
 សាវត្ថី ជាបុរីដ៏ប្រសើរ ។ កាលណា ខ្ញុំដល់ខ្លាំង ទៅ
 គ្រូកុលថ្មី បានបង្កើតកូន ១០ នាក់ មានប្រល្លវប្លក ៗ គ្នា ។
 កូនទាំងអស់នោះ បិតាតាម្បែរសេចក្តីសុខ ជាទីគាប់អិតរីករាយ
 ចិត្តនៃជន សូម្បីសម្រាប់ទាំងឡាយក៏គង់ជាប់ចិត្តដែរ នឹងបាត់
 និយាយទៅថ្មី ដល់កូនទាំងនោះដែលជាទីស្រឡាញ់នៃខ្ញុំ ។

ឡើង លោកលោកយាយ

តតោ មឃ្លី អតោ មាយ	នស បុត្ត បុត្ត តោ
បព្វជិត្ត ស មេ កត្តា	នេវ ទេវ ស្ស ភាស នេ ។
តនេ កកា វិច្ឆេសី	នីវិគេ លាស មក្ក មេ
ជិហយ បតិបុត្តហិ	ពុទ្ធាយ ជិ(១) វកតិយា ។
អហិ ជិ កត្ត កត្តិស្សី	សម្បត្តោ យត្ថ មេ បតិ
ឯវាហិ ជិ ធម្មត្ថាន	បព្វជិ អនកាវិយី ។
តតោ មមិ(២) កិក្ខុ ជិយោ	ឯកំ កិក្ខុ ធម្មស្សយេ
វិហាយ កត្តា មោវាជិ	តាមេហិ ឧទកំ ឥតិ ។
តតោ ឧទកមា នេត្វា	ឧកិវិក្ខាន កុត្តិយោ
បុល្ល មេ មេត្វា អាសិថា	តតោ ជិត្តំ សមាធម៌ ។
មេត្វា អនិច្ចតោ ជិស្វា	ធុត្តតោ ជ អនត្តតោ
មេ មេត្វា អាសវេ សេត្វា	អវហត្តិ អនាបុណិ ។
តតោ កត្តា កិក្ខុ ជិយោ	ឧក្កោ ឧកម មុត្តិស្សី
តតោ តាតុំ អនិច្ចាយ	ទិម្បំ សត្តាបយី ជលំ ។

១ ឧ. ម. វិញ្ញយ ៨ ។ ២ ឧ. ម. ធម្ម ៨ មិ ។

លោកលោកយាយ ទី ២

លំដាប់នោះ ប្តីរបស់ខ្ញុំនោះ មានកូន ១០ នាក់ចោមរោម
នៅបួសក្នុងសាលាបោះពុម្ព ជាទៅតាមកូនទៅតា ដោយ
ខុសចំណងរបស់ខ្ញុំ ។ គ្រោះនោះ ខ្ញុំតែម្នាក់ឯង បានគិតថា
នឹងមិនអ្វីផលអញ ដែលជាស្រីចាស់កំប្រាប្រាត់ប្រាស់ចាក
ប្តីនិងកូនទាំងឡាយឡើយ ដូច្នេះ ប្តីរបស់អញនៅក្នុងទីណា
អញនឹងទៅក្នុងទីនោះ លុះខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះហើយ ក៏ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះ ។ លំដាប់នោះ ក៏កូនទាំងឡាយលះបង់ខ្ញុំម្នាក់ឯង
ក្នុងលំនៅនៃកំនី ហើយក៏ទៅឲ្យឧក្ខត្ត បានចូរជាទឹក ។
គ្រោះនោះ ខ្ញុំនាំទឹកមកហើយចាក់កំនីក្តី កម្រប់ទុកក្នុងកាដង
ក្នុងហើយអង្គុយ កម្រប់ចិត្តមាំ ក្នុងទីណាមាន ។ ខ្ញុំឃើញ
កូនទាំងឡាយ ជាមិនទៀងផង ជាទុក្ខផង ជាអនត្តផង
បានញ្ជាន់តាសវៈទាំងកូនទាំងអស់ ហើយដល់ព្រះអរហត្ត ។
គ្រោះនោះ មានកំនីទាំងឡាយ មកសួររកទឹកក្តៅ ខ្ញុំក៏បាន
អនុវត្តនោះជាទឹក ហើយញ្ជាន់ទឹកឲ្យក្តៅយ៉ាងហ័ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ឧបទាន

វិម្ពិតា តា ជិនវរំ ឯតឧត្តមសាវយំ
 តំ សុត្វា មុជំតោ ឆាថោ ឥមំ តាជំ អភាសជំ ។
 យោ នវស្សសតំ ជីវេ កុសីតោ ហិណវិរិយោ
 ឯតាហំ ជីវិតំ សេយ្យោ វិរិយោភតោ ធន្នំ ។
 អារាជិតោ មហាវិរោ មយោ(១) សុប្បជំបត្តិយោ
 អារទ្ធកិរិយាធន្តំ មមាហ ស មហាមុនិ ។
 តិលេសា ឈាបិតា មឃ្មំ ភវា សទ្ធ សម្មហតា
 ឆាតីវ តទ្ធនំ ធម្មា វិហារមំ អបាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ ភាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា តាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. មម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

ភិក្ខុនីតាំងនោះស្ដីច ហើយក្រាបទូលសេចក្ដីខ្ញុំ ចំពោះព្រះ
 ជិនស្រីជីប្រសើរ ព្រះពុទ្ធជាទីពឹងនៃសត្វលោក ទ្រង់ព្រះ
 សណ្ដាប់សេចក្ដីនោះហើយ ក៏រកឃើញ ត្រាស់តាថាទេថា
 បុគ្គលណាមួយ ជាអ្នកខ្វល់ច្រអូស មានព្យាយាមថាគង់
 គប្បីរស់នៅអស់មួយរយឆ្នាំ ឆ្លើយតបសំបុគ្គលដែលមានព្យា-
 យាមប្រាជ្ញាមាំ សំរាប់តែមួយថ្ងៃ ប្រសើរជាង ។ ព្រះ
 មហាមុនី មានព្យាយាមធំ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យរីករាយហើយ ដោយ
 សេចក្ដីប្រតិបត្តិជីប្រពៃ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំជាស្រីប្រសើរ
 ផុត ជាងភិក្ខុនីតាំងឡាយ អ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយ ។
 តិលេសាទាំងឡាយ ខ្ញុំផុតចង្វាក់ហើយ កត់ខ្លាំងអស់ ខ្ញុំ
 តាស៊ីរលីងចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានពាសវិះ ព្រោះបាន
 កាត់ចំណង់ ដូចជារមីកាត់ជាចំនួនទ្វីប ។ ។ ខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ វិជ្ជា ព្រះ
 បានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សក្ខី ភក្ខកបិណ្ឌីវិយាបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ឆតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកំញា សន្និកាតា កាតិ កុទ្ធស្ស សាស ទន្ធិ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្សា សោណា ភិក្ខុនី ឥមា កាថា-
 យោ អភាសិត្តាភិ ។

សោណាវិយាបទានំ សម្ពុំ ។

សក្ខី ភក្ខកបិណ្ឌីវិយាបទានំ

(២៧) បទុមុត្តរោ នាម និមោ សទ្ធិទន្ធិ ចារក្ខ(១)
 ឥតោ សកសហស្សន្តិ កប្បេ ឧប្បន្និ នាយកោ ។
 តនា ហិ(២) ហិសវតិយំ វិទេហោ នាម នាមកោ
 សេដ្ឋិ ចហុតរតនោ តស្ស ជាយា អហោសហំ ។
 កនាទិ សោ ឧរទិដ្ឋំ ឧបេច្ច សមវិជ្ជនោ
 ទន្ធិ អស្សាសំ កុទ្ធស្ស សទ្ធិកុក្ខុយាវហំ ។

១ ឧ. ឧ. សទ្ធិមុត្តរេ ចក្ខុមា ។ ២ ឧ. ឧ. កតហុ ។

ភក្ខកបិណ្ឌីវិយាបទានំ ៨

បដិសម្ពិទ្ធា ២ វិមោក្ខ ៨ ឧត្តរកិញ្ញា ៦ នេ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះក្មេង ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រគល់ឱ្យហើយ ។
 បានឮថា ព្រះសាណាភិក្ខុនិ មានកាយ បានសម្តែងទូរតាមទាំង
 នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សោណាវិយាបទាន ។

ភក្ខកបិណ្ឌីវិយាបទានំ ទី ៧

(២៧) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់ទូរក្រិយនៃ
 ធម៌ទាំងឡាយ ព្រះអង្គជាតាមកនៃសទ្ធិលោក ទ្រង់ក៏ត្រឡប់
 ក្នុងកប្បទិមួយសិន អំពីកប្បនេះ ។ កាលនោះ សេដ្ឋីឈ្មោះ
 វិទេហៈ មានវាវដ៍ច្រើន ទៅក្នុងក្រុងបាត្រវតី ខ្ញុំជាប្រពន្ធនៃ
 សេដ្ឋីនោះ ។ ក្នុងកាលមួយ សេដ្ឋីនោះ ត្រូវទាំងផលជាប់រឹស្ស
 ចូលទៅកាន់ព្រះក្មេង ជាព្រះភាទិត្យរបស់នាងផង ហើយស្តាប់
 ធម៌របស់ព្រះក្មេង ជាទីនាំមកទូរកាយរបស់ទៅ នៃទុក្ខទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

សាវតី ធុតុវណ្ណំ អក្ខំ តិរុត្ថសំ ឆាយាតោ
 សុត្វា សត្វាហំតិ ឆាធំ ធាតុ ធុតុស្ស តាធិនោ ។
 ធិបទ្ធិ សិវសា ចាធិ តំ ហំធំ អភិបត្តយេ
 ស ហាសយន្តោ បរិសំ តតា ហំ(?) ធាប្បត្តិកេ ។
 សេដ្ឋិនោ អនុគម្យាយ ឥតា តាថា អនាសន
 លទ្ធិសេ បត្តិកំ ហំធំ ធិតុតោ ហោហិ បុត្តក ។
 សត្វសហស្សេ ឥតោ កាច្យេ ធិត្តាកាតុលសម្ពកេ
 តោតោ ឆាម ឆាមេន សត្វា លោកេ កវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ ឆាយាតា ធិវសា ធម្មធិត្តិកា
 តស្ស ឆាម ឆាមេន ហេស្សតិ សត្វសាវតោ ។
 តំ សុត្វា ធុតុតោ ហុត្វា យាវជីវំ តតា ធិធំ
 មេត្តចិត្តោ បរិចរិ បទ្ធិយេ ហិ វិឆាយតិ ។

១១. ឧ. ឧបទាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

ព្រះពុទ្ធជាឆាយត ព្រង់សាសន៍ខ្មែរសាវតី ថាជាអ្នកប្រាស្រ័យ
 ជាតិក្នុងចំណោម អ្នកកាលភាគៗជាគ្រឿងកំប៉ងបង់ ឲ្យ
 កាលស ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ហើយ ថ្វាយទានដល់ព្រះពុទ្ធជាឆា-
 បុត្តល អស់ ៧ ថ្ងៃ ។ ខ្ញុំក្រាបរៀបព្រះបាទាជោយសិរ្សៈ
 ប្រាជ្ញាកំណែនិទាន ព្រះនាម ព្រះអង្គជាអ្នកដ្ឋាននិទានៈ
 ព្រង់ញ៉ាំងបរិសុទ្ធិរីករាយ ហើយព្រង់ស្រាស់ភាពព័ន្ធនេះ
 ដើម្បីអនុគ្រោះសេដ្ឋីថា ម្ចាស់កូន អ្នកនឹងបានកំណែវិសេស
 អ្នកប្រាជ្ញហើយ អ្នកចូរទានវិសេសកុដុះ ។ ក្នុងកម្សិចមួយ
 សែនអំពីកម្សាន្តនេះ ព្រះសាស្តាព្រះនាមគាតម កើតក្នុងឥត្តក-
 ក្រកូល នឹងស្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។ សេដ្ឋីនោះ នឹងបានជា
 ញាតិក្នុងនិមិត្តចំណោម ខែព្រះសាស្តានោះ ជាឧស ជា
 ធម្មធិត្តិ ជាសាវតីខែព្រះសាស្តា មានឈ្មោះថាឧស្ស ។
 កាលនោះ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្យាបាទនោះហើយ ក៏រីករាយបាន
 ចិត្តប្រកបដោយមេត្តា បម្រើព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គជាឆាយកនៃ
 សត្វលោក ដោយចម្លើយព័ន្ធទ្វាយ ដល់ដល់អស់ជីវិត ។

សង្ខម៍ ឥន្ទកាមិណីយោបទានំ

សាសនំ ដោតយិត្វាន	សោ មន្ទិទ្វា តុតិវុយេ
វេយ្យោ វិធម៌ត្វាន(១)	ធិត្វតោ សោ សសាវតោ ។
ធិត្វត តម្កី លោកកេត្ត	បូជនត្វាយ សត្វតោ
ញាតិមិត្ត សមាទេត្វា	សមា តេហំ អការាយំ ។
សត្វយោជនិកំ ធូបំ	ទុរេចំ រតនាមយំ
ជលន្តំ សតវសីវ	សាលវជិវ ធូល្លិតំ ។
សត្វសតសហស្សនំ	ចាតិយោ(២) សត្វ ការាយំ
ធម្មត្តំ វិយ ដោតទុត្ត	រតនេហេវ សត្វហំ ។
តទ្ធកេលេហំ ប្បរេត្វា	ធិតាទុដ្ឋលយំ តហិ
បូជនត្វាយ មហេសិស្ស	សព្វសត្វានុកម្មវេតោ ។
សត្វសតសហស្សនំ	បុណ្ណាត្យត្តានំ ការាយំ
រតនេហេវ បុណ្ណានំ	បូជនត្វាយ មហេសិវេតោ ។
មជ្ឈេ អជ្ឈេត្យត្តនំ	ឧស្សិតា កក្កដក្សិយោ
អតិរេចន្តំ វណ្ណាន	សារេវ ធិវាករោ ។

១ ១. វេយ្យោ វិធម៌ត្វា សោ ច ។ ធម៌ វេយ្យោ ច ។ ២ ១. ធម៌ ចាតិយោ ។

ឥន្ទកាមិណីយោបទានំ ទី ៣

ព្រះពុទ្ធក្នុងនោះ ញាតិសាសនាឱវុទ្ធក្រឹត្យ ញាតិមិត្តិយ
 កាត្រកំតាំងខ្លួន ទូន្មានប្រែវេយ្យសត្វ ព្រះអង្គព្រមទាំង
 សាវ័កបរិមិត្តានហើយ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ដាក់ពូល
 នៃសត្វលោកានានិក្ខានហើយ មហាជនបានប្រជុំញាតិមិត្ត
 មិត្ត មួយអន្លើដោយសាវ័កទាំងឡាយនោះ បានញាតិជនឱវុ
 ធ្វើព្រះសូបថាវិការនៃវិកា កម្ពស់ ៧ យោជន៍ ដ៏ត្រូវត្រឹម
 ដូចព្រះភាគិក្យ ឬដូចស្តេចឈឺមានជ័យ ដើម្បីបូជាព្រះ
 សាស្តា ។ ខ្ញុំបានឱវុទ្ធសាវ័កកាជន៍ ៧ អស់ទ្រព្យ ៧ សែន
 កាជន៍ទាំងនោះ ត្រូវត្រឹមដោយវិកា ៧ ដូចភ្នំនិរេចបុរៈ ។
 ខ្ញុំញាតិប្រព័ន្ធទាំងនោះឱវុទ្ធកេត្តដោយប្រតិក្រម ហើយគុដ
 ចំភ្នំក្នុងទីនោះ ដើម្បីបូជាព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកគុណធំ ទ្រង់
 អនុគ្រោះដល់សត្វទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំសាវ័កក្នុងដំណេញចំនួន ៧
 សែន ដំណេញដោយវិកា ៧ ដើម្បីបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់
 ស្វែងរកគុណដ៏ធំ ។ គ្រឿងបូជាវិការនៃមាស ដែល
 បុគ្គលាលីកៈឡើងហើយ ក្នុងកល្យាណនៃក្នុងប្រាថ្នា ដ៏ត្រូវ
 ត្រឹមដោយសម្បត្តិ ដូចជាព្រះភាគិក្យ ក្នុងសាវ័កសម័យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ទេវតាវេស្ស សោភន្តិ តោវណា រតនាមយា
 ឧស្ស័តា ធរណ រដ្ឋា សោភន្តិ រតនាមយា ។
 វិហេតន្តិ មរិត្តាយោ(១) អវដិសា សុខិក្ខតា
 ឧស្ស័តានិ បដាគានិ រតនានិ វិហេតេ ។
 សុវត្ថំ សុភតព្វតំ ចេតិយំ រតនាមយំ
 អតិរេចតំ វណ្ណន សសដ្ឋាវ និវាតកេ ។
 ជូបស្ស មេ និសា តិស្សោ ហរិវាលេន បូរយំ
 ឯតា មោសាសិណយេតា អញ្ញនេន ច ឯតំតា ។
 បូជំ ឯតានិសំ រម្មំ តារេត្វា វរាទិនោ
 អនាសិ នានិ សធម្មស្ស យាវជីវំ យថាតលំ ។
 សហាហំ(២) សេដ្ឋីនា តេន ភានិ បុត្តានិ សត្វសោ
 យាវជីវំ ករិត្វាន សហាវ សុភតិ កតា(៣) ។

១ ១ ៨. បរិវ្យា ។ ២ ៨. សហាវ ។ ៣ ៩. អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ក្លោងព្រះជីវិតៈនៃក្រណែនក្នុងព្រះទាំង ៤ ដែលក្លោងជីវិតៈនៃ
 ក្រណែនទី១កាយ ដែលបុគ្គលលើកឡើងហើយក៏ល្អ ។ រូប
 ទាំងឡាយមានកំពូល ដែលបុគ្គលកាត់កែឆ្អឹងរឿង ទាំងទាំង-
 ឡាយជាជីវិតៈនៃក្រណែន ដែលបុគ្គលលើកឡើងហើយក៏រុងរឿង ។
 ចេតិយៈនេះ ជាជីវិតៈនៃក្រណែន មានសម្បុរច្រហមល្អ ដែលបុគ្គល
 ធ្វើហើយដោយប្រពៃ រុងរឿងដោយសម្បុរ ដូចជាព្រះអាទិត្យ
 ក្នុងវេលាថ្ងៃល្ងាច ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងទិសទាំង ៣ នៃព្រះស្តេច
 របស់ខ្ញុំ ឱ្យពេញ នឹងទិសមួយ ពេញដោយឫហិតាល ទិស
 មួយ ពេញដោយឫម្ពុនាសិលា ទិសមួយ ពេញដោយឫមាឌ
 ពលិទៀវ ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងឧទ្យត្តិក្នុងការចូល ជាទីរីករាយ
 ប្រាកដផ្ទុយនឹង ដល់ព្រះពុទ្ធមានាទៈដ៏ប្រាសា ហើយឱ្យទាន
 ដល់ព្រះសង្ឃ រាមសមគួរដល់កម្លាំង ដកបដល់អស់ជីវិត ។
 ខ្ញុំធ្វើបុណ្យទាំងនោះ ដោយសព្វគ្រប់ ជាមួយទាំងសង្ឃនោះ
 ដកបដល់អស់ជីវិត ហើយក៏បានទៅកាន់សុភតិ ជាមួយគ្នា ។

សន្តង់ កុក្កបិណ្ឌនិវេរិយាបកានំ

សម្បត្តិយោធុកុត្វាធា^(១) ទេវតេ អធិ មាធុសេ
 ឆាយា វិយ សវីរេន សហ គេនេវ សំសរី ។
 ឯកធុតេ ឥតោ កេច្ឆេ វិបស្សី ឆាម ឆាយតោ
 ធុច្ឆដ្ឋិ ចារុនយោ សត្វធម្មវិបស្សតោ ។
 គឆា ហិ តទ្ធមតិយា ព្រាហ្មណា សាធុសម្មតោ
 អន្តោ សន្តោ កុណោសិ ឆានន ធ សុទ្ធក្កតោ ។
 គឆាមិ^(២) តស្សាហំ អសិ ព្រាហ្មណំ សមទេតសា
 កឆាមិ សោ ធិជវេរេ សង្កមេសិ មហាមុនី ។
 ធិសិទ្ធិ ជនកាយម្ហិ ទេសេន្តិ អមតំ មនំ
 សុត្វា ធម្មំ បមុទិតោ អឆាសិ ឯកសាដកំ ។
 យវំ ឯកោន វត្ថេន កក្ក្វាលេតំ ធម្មត្រិវិ^(៣)
 អនុមោទ មហាមុត្តោ ធិន្ធិ តុទ្ធស្ស សាដកំ ។

១ ខ. ច. សម្បត្តិយោធុកុត្វាធា ។ ២ ខ. គឆាហំ ។ ៣ ខ. ស មត្រិវិ ។

កុក្កបិណ្ឌនិវេរិយាបកានំ ទី ៣

ខ្ញុំបាទសោយសម្បត្តិវាជីវ្យាយ ក្នុងអក្ខរកាគង្វោរខា និង
 មនុស្ស អន្តោលទៅជាមួយនឹងសេដ្ឋីនោះ ដូចជាប្រទេស
 អន្តោលទៅភាគសិរី ។ ក្នុងកថាខណ្ឌកថាខណ្ឌនេះ ព្រះ
 កុក្កដាឆាយក ទ្រង់ព្រះនាមវិបស្សី មានព្រះនគរដូចមាស
 ពិចារណាយើញច្បាស់ខ្លះដូចជាដំកូន ទ្រង់កើតឡើង ។ គ្រា
 នោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ក្នុងក្រុងតន្តមតិ គេសន្មតថាជា
 សប្បុរស ជាអ្នកមាំមួន ស្ងប់ស្ងាត់ដោយគុណ កែជាអ្នកទ្រង់
 ទ្រព្យព្រះពោធិ ។ កាលនោះ ខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍របស់ព្រាហ្មណ៍
 នោះ មានចិត្តស្ម័គ្រ ជួនកាលព្រាហ្មណ៍ ប្រសើរនោះបាន
 ឆាប់ព្រះមហាមុនី ដែលគង់សម្តែងរាមធិបាទក្នុងពួកដង
 តាត់បានក្លាយជាមិ គឺមានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយសំពត់សាដក
 មួយ ហើយទៅកាន់ផ្ទះដោយសំពត់មួយ ហើយកាលពាក្យ
 នេះនឹងខ្ញុំថា ឆាលនាងមានបុណ្យរុង រានច្រើនរាយចំពោះ
 សំពត់សាដក ដែលបងបានថ្វាយ ដល់ព្រះតុទ្ធបុរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

តតាហំ អញ្ញុលី កក្កា អនុមោជី សុវិជិតា^(១)
 សុទិដ្ឋោ សាដកោ សាមិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស តាទិដោ ។
 សុទិកោ សដ្ឋិកោ ហុត្វា សីសរដ្ឋោ កកាគរេ
 កកាណសីបុរេ រម្មេ កកា អាសិ មហិបតី ។
 តតា តស្ស មហេសីហំ ឥត្ថី តុត្ថស្ស ឧត្តមា
 តស្សាមិ ធុតិយំកា អាសិ បុព្វសិទ្ធិមោ ឧត្តរិ^(២) ។
 មិណ្ឌាយ វិចរន្ត លោ អដ្ឋ បច្ចេកោយកោ
 ទិស្វា បម្មទិកោ ហុត្វា ធឧត្វា មិណ្ឌំ មហារហំ ។
 តុទ្ធវិ^(៣) ធិមន្តយិកា កក្កា រក្ខមណ្ឌបំ
 កក្ការេហំ កក្កមដ្ឋិ^(៤) លោវណ្ណំ សតហត្ថកំ^(៥) ។

១ ឧ. ឧ. សុវិជិតា ។ ២ ឧ. បុព្វស្មេហោ ឧត្តរិ ។ ឧ. បុព្វ ស្មេហោ ឧត្តរិ ។ ៣ ឧ. បុរោ ។ ៤ ឧ. ឧ. កក្កមដ្ឋិ ។ ៥ ឧ. ឧ. រត្នកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

កាលានោ ខ្ញុំជីវិត្យសំ បានធ្វើអញ្ញាលីអនុមោទនាថា បតិក្រ
 ស្វាមី ខ្ញុំសូមអនុមោទនាសាដកវេលាអក្ខរាយាហិយោយោយច្រ-
 ពៃដល់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយរោគធម៌ ។
 ថ្វីនៃខ្ញុំនោះ ដល់ហើយនូវសេចក្តីសុខ ត្រូវច្បាញធម្មតាចែង
 កាលកម្លោះលេច ក្នុងភពក្នុង និងភពធំ បានកើតជាស្តេចខ្ពស់
 ដែលជីក្នុងគ្រូនិព្វានណសិ ជាទីរីករាយ ។ កាលានោ ខ្ញុំជា
 មហេសីនៃស្តេចនោះ ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់ជាងពួកស្រី ហើយជាអន្ត-
 រមហេសី ដ៏ប្រសើរក្រៃលែងជាងសេចក្តីស្រឡាញ់នៃស្តេចនោះ
 ដែលមានក្នុងភពមុន ។ ស្តេចនោះ ឃើញព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ៨
 អង្គ និងនូវពិធីប្រើប្រាណបាត ក៏បានចិត្តរីករាយ ប្រគេនចង្ហៀន
 ប័ណ្ណបាតទានប្លែកប្រើ ។ ស្តេចនោះ និងមន្ត្រីព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
 ពាំងឡាយ ហើយធ្វើពាក់កែវជាវិការវិនិច្ឆ័យ មានប្រមាណ
 ១០០ ហត្ថ មានសណ្ឋានរលីង ដែលពួកជាងធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

ឆានេ ច កហលោ ចេវ អបេ ច បទុសេ ចិ
 សមចិត្តមុខំ ធិស្វា តទាហំ សំវិជី(១) កុសំ ។
 បុរោ បត្តិ កហេត្វាន ភោជយិត្វា សុត្តន្តាន
 បសន្នចិត្តា ធូរេត្វា សយតំ សញ្ញំ អនំ ។
 យត្ថ យត្ថបបដ្ឋាមិ សុត្វា ហោមំ ឆានេតា
 កុទ្ធស្ស អបកាវេន ទុក្ខតា មនោណ(២) ច ។
 បុរោ កស្សបដិវស្ស ធិដ្ឋាចិត្ត(៣) ចេតិយេ
 សោវណ្ណំ ឥដ្ឋកំ វិ(៤) អធាសី មុចិតា អហំ ។
 ចតុដ្ឋាកេន កទ្វេន ភេមយិត្វា(៥) ភមិដ្ឋកំ
 មុត្តា ទុក្ខទូរោសត្តា សព្វផ្តុំសុសមាគតា ។
 សត្តនាភិសហស្សនិ រតនេហំ ច(៦) សត្តហិ
 កាវេត្វា យតច្ចរនិ វដ្តិចិ ចសហស្សសោ(៧) ។
 បក្កំចេត្វា បដិចេត្វា វេមយី សត្ត បន្តិយោ
 ធូរនត្ថំ លោកធានស្ស វិច្ឆសន្នេន ចេកសា ។

១ ១. មហាសម្បិ បដិ ។ ២ ១. ម. វិវេណ ។ ៣ ១. ធិដ្ឋាយន្តិ ។ ៤. ធិដ្ឋាយន្តិ ។
 ៥ ២. សោវណ្ណនិព្វកមយំ ។ ៦ ១. ម. ធិដ្ឋយិត្វា ។ ៧ ១. ម. រតនេហំ ។ ៨ ១. ម.
 សហស្សយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលនោះ ខ្ញុំឃើញព្រះពុទ្ធមានព្រះទ័យស្ម័គ្រ ក្នុងការឲ្យទាន
 ផង ក្នុងការទទួលផង ក្នុងសេចក្តីកោតក្រែងផង ក្នុងសេចក្តី
 ប្រមូស្តផង ហើយសង្ខេបក្រវែលផង ។ ខ្ញុំកាន់យកបាតក្រមួន
 ទៀត ដំរើងដោយគ្រឿងក្រអូប មានចិត្តជ្រះថ្លាញ៉ាំងបាត
 ឲ្យរលក ហើយឲ្យស្តារព្រមទាំងទឹកដោះថ្លា ។ ខ្ញុំក៏គិតទី
 ណា ។ ជាស្រីមានបុណ្យប្រោះទាននោះ ខ្ញុំជាស្រីមានភ្នែក
 តាក្រក់ ព្រោះប្រមូស្តចំពោះព្រះពុទ្ធផង ព្រោះសេចក្តីស្រវឹង
 ផង ។ កាលរថយំនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមកស្សប ជា
 អ្នកប្រាជ្ញ គេឲ្យសម្រេចហើយ ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ បានឲ្យ
 ផងដំរើងដោយស្រីស្រីទៀត ។ ខ្ញុំជ្រលក់ផងនោះឲ្យ
 ទឹកដោយគ្រឿងក្រអូប មានជាតិ យ៉ាង គំបាតប្រសព្វ
 ចាកវាសមានភ្នែកតាក្រក់ ច្រកបដោយអាយុៈទាំងឡាយ
 ដ៏ល្អ ។ ខ្ញុំឲ្យធ្វើរាជនីជន ដោយវិកលប្រការផង ប្រោះ
 មួយកាន់ដំរើងដោយទាត់ផង ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លាបានចាក់
 ប្រេងក្នុងប្រឹក្សាម្តងទុកដំរើង ដើម្បីបូជាព្រះលោកនាថ ។

សន្តបំ កម្មកថាសិល្បិយាបក្ខំ

តនាបិ តស្មី បុត្តាស្មី ភាគិទីហំ វិសេសនោ
 បុតោ កាសីសុ សញ្ញាតោ សមិភ្លា(១) ឥតិវិស្សតោ ។
 តស្សាហំ ភវិយា អាសី សុចិត្តា សង្ខិតា មិយា
 តនា បរេកមុនិ(២) អនាសំ យនវេដ្ឋនំ ។
 តស្សាបិ ភាគិទី អាសី មោទិត្វា ទានមុត្តមំ
 បុតោបិ កាសីវដ្ឋនំ ជាតា កោលិយជាតិយា ។
 តតោ កោលិយបុត្តានំ សតេហំ សហ បញ្ចហំ
 បញ្ច បរេកកុត្តានំ សកានំ សមុបដ្ឋហំ(៣) ។
 តេហាសំ វាសយិត្វាន(៤) អនាសំ ច តិច្ឆិវិ(៥)
 ជាយា តស្ស តនា អាសី បុត្តាតម្មបជាទុតា ។
 តតោ បុតោ អហុ រាជា នប្បោ តាម មហាយសោ
 តស្សាបិ មហេសី អាសី សព្វកាមសច្ចិទី ។

១ ឧ. សុមិត្តោ ។ ឧ. សុមិត្តោ ។ ២ ឧ. ម. តតាបិ បព្វេកមុនេ ។ ៣ ឧ. សុបុត្តិហំ ។
 ៤ ឧ. កប្បយិត្វាន ។ ៥ ឧ. ម. អតិសុ ឬ តិច្ឆិវិ ។

កម្មកថាសិល្បិយាបក្ខំ ទី ៣

ប្រាសាទៈ ខ្ញុំជាស្រីមានចំណែកក្នុងបុណ្យនោះ ដោយវិសេស
 (បុរសនោះ) កើតក្នុងវេនកាសីទៀត ប្រាកដដោយឈ្មោះ
 ថាសមិគ្គបុរស ។ កាលនោះ ខ្ញុំជាតិយាបុរសនោះ ជាអ្នក
 ដល់នូវសេចក្តីសុខ បានជាបំបិទ ជាទីស្រឡាញ់នៃជន
 ឯម្ខាងទៀត ប្រាកដឈ្មោះមានសាច់ក្រាស់ ដល់ព្រះបរមេន្ទ្រមុនី ។
 ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំជាស្រីមានចំណែកដោយបុណ្យ ក្រេតអាទូរ
 បាននឹងក្នុងមហេសីនោះ ឯបុរសនោះកើតក្នុងជាតិកោលិយ-
 ជន ក្នុងវេនកាសីទៀត ។ កាលនោះ សមិគ្គបុរសនោះ
 បម្រើព្រះបរមេន្ទ្រ ៥០០ អង្គ មួយអាទិ៍ដោយកាលិយបុត្រ
 ៥០០ ពាន់ ។ រួចហើយ និមន្តព្រះបរមេន្ទ្រទាំងឡាយ
 ឲ្យគង់នៅអស់ ៣ ខែ ហើយប្រគល់ជូនវិញ កាលនោះ
 ខ្ញុំជាប្រពន្ធនៃសមិគ្គបុរសនោះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅតាមតម្រូវ
 នៃបុត្រាមួយ ។ សមិគ្គបុរសនោះ ប្តូរចាកអគ្គភាពនោះ
 បានកើតជាស្តេចព្រះនាមខន្ទៈ មានយសធំ ខ្ញុំជាមហេសី
 នៃស្តេចនោះ ជាអ្នកសម្រេចនូវសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

តតោ អហុ ចវិទ្ធាទេ(១) ព្រហ្មនត្តោ មហិបតិ
 បទុមាវតីបុត្តាទិ បទ្វកមុនិទិ តតា ។
 សតាទិ បព្វទូបាទិ យាវជិវិ ឧបជ្ជហិ
 ភដ្ឋយ្យានេ ធិវាសេត្វា ធិព្វតាទិ ច បូជយិ ។
 ចេតិយាទិ ច កាវេត្វា បព្វជិត្វា ឧកោ មយិ
 កាវេត្វា អប្បមញ្ញាយោ ព្រហ្មលោកំ អកម្មសេ ។
 តតោ ធុតោ មហាភិក្ខុ សុជាតោ បិដ្ឋលាយនោ
 មាតា សុឆនេវិ ច កោសិកោត្តោ ធិជោបិតា ។
 អហំ មទ្ធេ ជនបនេ សាកលាយំ(២) បុត្តមេ
 កមិលស្ស ធិជស្សសី ជិតា មាតា សុចិមតិ ។
 យនកក្កនចិម្ពន ធិម្ពិទិទ្វាទ មិ បិតា ។
 អនា កស្សបជីវស្ស កាមេហិ វជ្ជិតស្ស ច(៣)
 កតាចិ សោ តុណិកោ កត្វា កម្មន្តបេក្ខកោ
 កាកាធិកេហិ ទន្ធន្ត មាលោ ធិស្វាន សិវិជិ។

១ ១, ឆោ ពុកោ វិវិទ្ធាទេ ។ ២. ឆោ វិវិទ្ធាទេ ។ ៣ ១. សាកលាយំ ។ ២. សាក-
 លាយ ។ ៣ ១. កាកាធិកេហិ វជ្ជិតស្ស មេ ។ ២ ១. កាកាធិកេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

លុះឮអំពីគុណនោះហើយ បានកើតជាស្តេចព្រហ្មនត្ត
 ជាម្ចាស់ផែនដី កាលនោះ ខ្ញុំបម្រើព្រះបរមេន្ទ្រមុនី ជាបុត្រ
 នៃនាងបទុមាវតី ។ ខ្ញុំបម្រើព្រះបរមេន្ទ្រមុនី ៨០០ គន្ល រៀប
 ដល់គង់ជីវិត ហើយនិមន្តព្រះបរមេន្ទ្រមុនីទាំងឡាយ ឲ្យទៅ
 ក្នុងឡាននៃស្តេច ហើយចូលទៅព្រះបរមេន្ទ្រមុនីទាំងឡាយ
 ដែលនិព្វានហើយ យើងទាំងពីរនាក់ បានឲ្យជានិព្វានចត់
 ទាំងឡាយ ហើយចូលបម្រើអប្បមញ្ញទាំងឡាយ ក៏បាន
 ទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក ។ លុះឮអំពីគុណនោះហើយ បានកើតជា
 ស្តេចទី ១ ចំណាស់ព្រហ្មនត្តកាលនោះ ។ ខ្ញុំ (កើត)
 ក្នុងក្រុងសាគលា ជាបុរីដ៏ធំមួយ ក្នុងនគរបុរាណនោះ ។
 ខ្ញុំជាជីវិតនៃកមិលស្សព្រហ្មនត្ត មាតាឈ្មោះសុចិមតិ បិតាស្លឹក
 ស្លាត់ខ្ញុំ ដោយរូបភាពជាវិការនៃមាសភាគ បានឲ្យខ្ញុំដល់
 កស្សបបណ្ឌិត ជាអ្នករៀនច្បាស់ទាំងឡាយ កាលដែល
 កស្សបបណ្ឌិតនោះ ទៅក្នុង បានទៅមើលការងារ ឃើញ
 សត្វតូច ។ ត្រូវពួកសត្វមានក្បួនជាដើមទាំងស្រុង ក៏សាងសង់ ។

សន្តម៌ ក្បកបីលនិវេយិយចតតំ

យវេនាហំ តំលេ ជាតេ ធិស្វាធាតបតាបនេ
 តំមិកាកេហំ ឧជ្ឈន្តេ សំវេកមលភី កតា ។
 តតា សោ បទ្ធវិជីវេ អហំ តំ អនុបទ្ធវិជី
 បញ្ចវស្សនំ វិវសី បរិច្ឆាជមលេ(១) អហំ ។
 យនា បទ្ធវិជីតា អាសិ កោតមិ ជំលោសិកា
 តតាហំ តមុហិតត្វា តុន្ទេន អនុសាសិតា ។
 ន ជិវេលេ កាលេន អវហត្តំ អថាបុណំ
 អហោ កល្យាណមិត្តត្ថំ កស្សបស្ស សិរីមតោ ។
 បុត្តា(២) តុន្ទស្ស ឆាយាធា កស្សថោ សុសមាហិតោ
 បុត្វេ ឯកសំ សោ វេនិ សក្កាថាយត្វ បស្សតិ ។
 អថោ ជាតិក្ខយំ បុត្តា អភិញ្ញាវេសិតោ មុចិ
 ឯតាហំ តំហំ វិជ្ជាហំ តេវិជ្ជោ ហោតិ ប្រាហ្មណេ ។

១ ម. បរិច្ឆាជេ ។ ២ ម. លុកោ ។

ក្បកបីលនិវេយិយចតតំ ទី ៨

ថ្វាយ័ញ្ចប្រាថេស្វតំនិព្វាយ វេលេនហោលក្នុងកំដៅថ្ងៃជិតផ្ទះ
 ត្រូវឆ្លងផ្លូវនិងក្នុងទំពាស៊ី បានឡើយចក្ខុសង្វេគ ក្នុងកាល
 នោះ ។ កាលនោះ កស្សបបណ្ឌិតនោះឬសហើយ ថ្នាក់
 ឬសកាមកស្សបបណ្ឌិតនោះវេលា ថ្នាំតាស្រ័យក្នុងគន្លងនៃ
 បរិច្ឆាជជក្ខំ អស់ ៥ វស្សា ។ កាលណា ខាងគោតមី
 ជាអ្នកចិញ្ចឹមត្រជើងស្រីឬសហើយ កាលនោះ ថ្នាំក៏ចូលទៅ
 រកខាងគោតមីនោះ ដែលត្រូវត្រូវប្រៀនប្រដៅហើយ ។
 អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ថ្នាំក៏បានដល់ត្រូវអវហត្ត ឡើយ ។
 ព្រះកស្សបបានសិរីជាមិត្តល្អ ។ ព្រះកស្សបជាកូន ជាញាតិ
 នៃព្រះពុទ្ធ មានចិត្តឥតម្លប់ខ្លាចរំពឹង ដោយប្រពៃ លោក
 ជីវិតបុព្វេនិកសផង ឃើញខ្លាចខ្លាស្ម័គ្រនិងអបាយផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ព្រះកស្សបនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានអភិញ្ញាទៅ
 ច្រាហើយ បានដល់ខ្លាតអស់ទៅនៃជានិ ជាទិណសាវៈ
 ប្រាហ្មណ៍ មានវិជ្ជា ៣ ដោយវិជ្ជាទាំង ៣ នេះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបសគ្គ

ត.ជ. ក. កុកកាចិលានិ តេវិជ្ជា មទ្ធិហាយនិ
 ជាតេន្តិ អន្តិមំ ទេហំ ជេត្វា ភារិ សកហនំ ។
 និស្វា អាទីនិ លោកេ ឧកោ បព្វជិតា មយំ
 គយេត្តា^(១) ចំណាសក ឧត្តា សិក្ខត្វតា ជិត្វតា ។
 កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ កក សទ្ធ សម្មហតា
 តាភិ តទ្ធនំ ទេត្វា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាតតំ វត មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកា
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្យតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ចជិសម្ពិទ្ធា ធនស្សោ វិហាត្តាមិ ធម៌ អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្ទ្រំ សុទ្ធិ អាយស្មា កុកកាចិលានិ កិក្ខុនិ ឥហា
 តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កុកកាចិលានិវិយាបកានំ សម្ពុត្តំ ។

១. ឧ. ឧ. ១. ឧ. ១. ឧ. ១.

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបសគ្គ

កុកកាចិលានិ មានវិជ្ជា លេខនិមន្ត ប្រទ្រង់ពន្យាយ
 មានក្នុងវិចិត្រ ឈ្មោះមានព្រមព័ន្ធពីហនៈ ដូចគ្នាដែរ ។
 យើងចាំដឹងនាក់ យើងមានសក្កនៈលោកហើយម្តេច យើង
 ចាំដឹងនាក់នោះ មានសាវៈអស់ហើយ មានខ្លួនខ្លួន
 ហើយ មានសច្ច្រាជាក៏ដឹងហើយ មានទុក្ខវិលក៏ដឹង ។
 កិលេសចាំដឹងឲ្យ ឲ្យដឹងច្បាញហើយ កតចាំដឹងអស់ ឲ្យ
 ដឹងច្បាញហើយ ឲ្យដឹងស្រីមិនមានសាវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាមេដំរីប្រសើរ កាត់ដាច់ទូទ្រង់ ។ ។ ឲ្យមក
 ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ធម៌ ឲ្យបាន
 សម្រេចហើយ សាសនាចប់ព្រះពុទ្ធ ឲ្យបានឆ្លើយហើយ ។
 ចជិសម្ពិទ្ធា ៦ វិហារ ៨ ធម៌អនុច្យតា ៦ នេះ ឲ្យបានធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ ចាំដឹងសាសនា ចប់ព្រះពុទ្ធ ឲ្យបាន
 ច្រើនបំផុតហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុកកាចិលានិកិក្ខុនិ មានអាយុ បានសម្រែង
 ឲ្យតាចាំដឹងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កុកកាចិលានិវិយាបកានំ ។

អង្គម៍ យសោធរាប្រិយបទាន

(២៤) បុរាណា កំត្តា ធិហិ សតេហិ សហស្សហិ សា(១)
 មហិទ្ធិកា មហាបុត្រា សម្ពុទ្ធិ ឧបសង្កម៌ ។
 សម្ពុទ្ធិ អភិវាទេត្ថា សត្តុតោ ចក្កលក្ខណោ
 ធិសិដ្ឋា ឯកមន្ត្រី វេទិ វេទនមត្រី ។
 អង្គសត្តតវស្សាហិ បដិមា វត្ថុយិ វយា
 បញ្ញាម្មិ(២) អនុប្បត្តា អារាចេមិ មហាបុត្រិ ។
 ចរិយក្កោ វយោ មយ្ហំ ចរិត្តិ មម(៣) ធិវិតិ
 ចហាយ វោ កមិស្សាមិ កតិ មេ(៤) សវណាមត្តោ ។
 វយម្មិ(៥) បដិមេ កាលេ មរណំ ឧបទ្វតិ
 អង្គ វត្ថុ មហាវិ ចាបុណិស្សាមិ ធិត្ថតិ ។
 ធិតិ ជាតិ ជរា ព្យាធិ មរណញ្ច មហាបុត្រ
 អជរាមរាយបុរិ(៦) កមិស្សាមិ អសង្កតិ ។
 យាវតា បរិសា តាម សមុបាសន្តិ(៧) សត្តុតោ
 អបរាជំ បដានន្តិ ឧមន្តិ សម្ពុទា មុនេ ។

១ ឧ. សហ ចក្កហិ ។ ២ ឧ. ចក្កាម្មិ ។ ៣ ឧ. ធិវិ ។ ៤ ឧ. មេ សវណា ឧត្តិ ។ ៥ ឧ. វយោ ច ។ ៦ ឧ. អជរា មរាយ បុរិ ។ ៧ ឧ. សមុបយាតិ ។

យសោធរាប្រិយបទាន ទី ៨

(២៥) ខ្ញុំជាអ្នកមានប្រជ្ញាច្រើន មានប្រាជ្ញាច្រើន មានខាត
 កិត្តិវិចារិយ មួយសែនកន្លះ ចោទរាមហើយ ចូលរោ
 គាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធនឹងលក្ខណៈគឺចក្រ
 នៃព្រះសាស្តា អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ហើយគោរពតាមរូប
 ថា ខ្ញុំមានវស្សា ៧៨ កន្លះបច្ច័យ ខ្ញុំមកដល់ញាហើយ
 ក្រាបទូលព្រះមហាមុនីថា វ័យរបស់ខ្ញុំ ចាស់ណាស់ហើយ
 ជីវិតរបស់ខ្ញុំចំណាស់ ខ្ញុំនឹងលះបង់ព្រះអង្គហើយទៅ ទីតាំង
 របស់ខ្លួនខ្ញុំបានផ្ទះហើយ ។ ក្នុងកាលជាបច្ច័យវ័យ សេចក្តី
 ស្លាប់កាន់តែរិតល្អិតចូលមកជិត បពិត្រព្រះអង្គបានព្យាយាមធំ
 ខ្ញុំខ្លាស់នឹងដល់ខ្លួនខ្លួនក្នុងវេលាដ៏យូរថ្ងៃនេះ ។ បពិត្រព្រះ
 មហាមុនី ជាតិ ជរា ព្យាធិ និងមរណៈ មិនមាន ខ្ញុំនឹង
 ដល់ ខ្លួនបុរីដែលជាទីឥតមានជរា ឥតមានមរណៈ ឥត
 មានវិយមិនមានបច្ច័យភាពក្នុងត្រង់ឡើយ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី
 ធម្មតាបរិស័ទចំណង់ឡើយ តែងចូលទៅអង្គុយជិតព្រះសាស្តា
 ដឹងច្បាស់ខ្ញុំកំហុស និងសេចក្តីអាក្រក់ចំពោះព្រះកត្រូ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

សំសវត្ថា ១(*) សំសារ ទល័តតេ មមន្តយេ(២)
 អាហេចេមិ មហារីរ អបរាជំ ទមស្ស មេ ។
 ឥទ្ធិញ្ញាចិ ធិនស្សេហិ មម សាសនកាវិកា(៣)
 បរិសានេត្វ សព្វាសិ កង្ខំ ធិន្តស្ស សាសនេ(៤)។
 យសោធន អហំ វិរ អការេ តេ បជាបតិ
 សាភិយម្ពិ កុលេ ជាតា ឥត្ថំ អន្តំ បតិដ្ឋិតា ។
 ដំនំ សុតសហស្សានំ ធីតំ ធីន្តុត្ថិ(៥)
 អការេ តេ អហំ វិរ ចានោត្វា សព្វមិស្សន ។
 រូបាចារកុណ្ឌេចតា យោត្ថនដ្ឋាចិ សព្វជា
 សព្វា មំ អបថាយន្តិ ទេវតា វិយ មាទុសា ។
 កញ្ញាសហស្សបដុទា សក្យបុត្តនិវេសនេ
 សមាធសុទ្ធភុត្វា តា ទេវតា វិយ ធន្តានេ ។

១ ខ. សំសវត្ថា ។ ២ ខ. រាវមយិ ។ ៣ ខ. ម. សាសនកាវិកា ។ ៤ ឃ. ធាវតា ។
 ៥ ឃ. ធីន្តុត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំព្រះអង្គអន្តរាលៈទៅ ក្នុង
 សំសារ សូមក្រាបទូលនូវការភ្នំភ្នំរាងរបស់ខ្ញុំ ប៉ារោះព្រះអង្គ
 សូមព្រះអង្គអត់ខ្វះកុហុសៈនោះ ផល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ នាងជាអ្នក
 ធ្វើកាមតាមប្រៀនប្រដៅនៃគាត់គត ចូរនាងសង្កត់ខ្ញុំចង្អុល
 ចូរកាត់ខ្ញុំសេចក្តីសង្ស័យ នៃបរិស័ទទាំងពួង ក្នុងសាសនា ។
 បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំឈ្មោះយសោធន ជាភិយោ
 នៃព្រះអង្គ (កាលនៅ) ក្នុងផ្ទះក៏ក្នុងក្រុងក្នុងសក្យៈ កំរើននៅ
 ក្នុងអង្គជានិស្សិ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាម ខ្ញុំជាប្រធាន
 នៃស្រ្តីទាំងឡាយមួយសែន ៩៦ ជាធំជាងស្រ្តីទាំងពួងក្នុងផ្ទះ
 នៃព្រះអង្គ ។ ស្រ្តីទាំងពួងប្រកថាដោយគុណភិរូបនិងការយោ
 ភាវៈនៅក្នុងបរិវេណសព្វៗកាល គោរពការតម្រង់ខ្ញុំ ដូចជា
 មនុស្សទាំងឡាយគោរពការតម្រង់ទេវតា ។ ស្រ្តីទាំងនោះ
 មានពួកនាងកញ្ញាមួយពាន់ជាប្រធាន មានសុវណ្ណនិក្ខុស្រីគា
 ក្នុងដំណាក់នៃសក្យបុត្រ ដូចជាពួកទេវតា ក្នុងឧទ្ទានវិទ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខទានំ

ឥន្ទ្រីយ ច វសី ហោមិ	និព្វាយ លោកនាគុយា
នេតោបរិយញ្ញាលាស្ស	វសី ហោមិ មហាមុនេ ។
ចុឡោចំវាសំ ជានាមំ	និព្វេត្តំ វិសោធិកំ
សព្វាសវា បរិក្ខំណា	នត្តិធានិ បុណ្ណោ ។
អក្កនម្មនិវត្តិសុ	បដិកាលោ គាថេ ច
ញាលំ មយ្ហំ មហារិ	ឧច្ចន្តំ គវ សន្តិកេ ។
ពុទ្ធានំ លោកនាធានំ	សន្តមំ កេ សុនស្សិតំ
អនិកាវ ពហំ មយ្ហំ	តុយ្ហន្តាយ មហាមុនេ ។
យំ មយ្ហំ បុរិមំ កម្មំ	កុសលំ សរសេ មុនេ
តុយ្ហន្តាយ មហារិ	បុញ្ញំ ឧបេតំ មយា ។
អកក្ខដ្ឋានេ វន្តិកា	វាយិកា អនាថេ ^(១)
តុយ្ហន្តាយ មហារិ	សក្ខត្តំ ^(២) ជីវិតំ មយា ។

១ ១. បាយន្តំ អនាវិ ។ ២ ១. សម្ពន្ធំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកស្នាក់ដំនាញ ក្នុងប្តូរខ្ញុំវាំង-
 ឡាយ ទាំងស្នាក់ដំនាញក្នុងចេតាបរិយញ្ញាលា ដោយលោក-
 នាគជាទំពូ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងខ្ញុំបុព្វក្ខណៈស ទិព្វចក្ខុខ្ញុំព្រះអង្គ
 បានជម្រះហើយ កាសវៈទាំងពួងអស់លើសហើយ ឥឡូវនេះ
 កន្លង់ទៀត មិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ
 សេចក្តីដឹងក្នុងអន្ត ធនំ និក្ខេ ធិនបដិកាលំ កើតឡើងហើយ
 ដល់ខ្ញុំ គង់សំណាក់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ការគប់
 រកព្រះលោកនាគទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានសម្តែងហើយ ដោយ
 ប្រពៃ សេចក្តីកសាងដ៏ច្រើនរបស់ខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់
 ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមុនី សូមព្រះអង្គរំលឹកកុសលកម្មរបស់
 ខ្ញុំដែលបានក្នុងកាលមុន បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ បុណ្យ
 ខ្ញុំបានសន្សំហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះ
 អង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំបានលះចង់ខ្ញុំអកក្ខដ្ឋាន ហាមឃាត់ខ្ញុំ
 អនាថាវៈ ហើយលះចង់ដ៏រឹតដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។

អង្គម្ច យសោធនាថេរិយាចារ្យ

នេកកោដិសហស្សនិ កវិយត្ថាយនាសិ មិ
 ន តត្ថ វិមា ហោមិ តុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ ។
 នេកកោដិសហស្សនិ ឧបកាធយនាសិ មិ
 ន តត្ថ វិមា ហោមិ តុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ ។
 នេកកោដិសហស្សនិ ជីវិតានិ បរិព្វជី
 នេកកោដិសហស្សនិ កោដនត្ថាយនាសិ មិ ។
 ន តត្ថ វិមា ហោមិ តុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ
 កយោស្កំ កវិស្សន្តិ តនាមិ^(១) មម ជីវិតំ ។
 អង្គតតេ^(២) អលង្ការេ វត្ថុ នាធាវិនេ តហ
 វត្ថុកល្យាណេ ន កុយ្យាមិ^(៣) តុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ ។

១ ឧ. ពនាមិ ។ ២ ឧ. អង្គេនិ ។ ៣ ឧ. វត្ថុកល្យាណេ តុហមិ ។

យសោធនាថេរិយាចារ្យ ទី ៥

ចតិក្រព្រះមហាមុនិ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានខ្ញុំម្ចាស់ អស់ជាតិ
 មានពាន់ខែកាដជីជ្រើន ដើម្បីជាករិយា (ខែ៨៨៨៧១) ខ្ញុំ
 មិនកូចចិត្តក្នុងរឿងនោះ ព្រោះជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។
 ចតិក្រព្រះមហាមុនិ ព្រះអង្គបានប្រទានខ្ញុំម្ចាស់ អស់ជាតិ
 មានពាន់ខែកាដជីជ្រើន ដើម្បីជាឧបការៈ (ខែ៨៨៨៧១) ខ្ញុំ
 មិនកូចចិត្តក្នុងរឿងនោះ ព្រោះជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។
 ចតិក្រព្រះមហាមុនិ ព្រះអង្គបានប្រទានខ្ញុំម្ចាស់អស់ជាតិ មាន
 ពាន់ខែកាដជីជ្រើន ដើម្បីការប្រើប្រាស់ (ខែ៨៨៨៧១) ខ្ញុំ
 មិនកូចចិត្តក្នុងរឿងនោះ ព្រោះជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។
 ខ្ញុំបានលះបង់ជីវិត មានពាន់ខែកាដជីជ្រើន ដល់ចាំឡាយ
 នឹងធ្វើការប្រចាំកាយ ខ្ញុំឲ្យនូវជីវិតរបស់ខ្ញុំ ។ ចតិក្រព្រះ
 មហាមុនិ ខ្ញុំមិនលាក់មុក នូវគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់កាយ
 គ្រឿងអលង្ការ សំគត់ជីជ្រើន មានប្រការផ្សេងៗ និង
 កល្យាណរបស់ស្រីច្រៀល ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណសម្ពាសន

ធនធានា បរិច្ចាគី	តោមាសិ បិកមាសិ ច
ទេត្តិ បុត្តា ច ជីតា ច	បរិទត្តិ មហាមុនិ ។
ហត្ថិ អស្សិ កវត្តាមិ	នាសិយោ បរិបាសិកា
តុយ្យត្ថាយ មហារីរ	បរិទត្តា អសង្ខយា ។
យំ មយ្ហិ ចជមន្តសិ	នាសិ ធនធានា យោធាកោ
វិមនំ មេ ច បស្សមិ	ធនតោ នាធម្មត្ថមី ។
នាធាវិជំ តហ្មំ ទុក្ខំ	សំសារេ ច តហ្មំវិជេ
តុយ្យត្ថាយ មហារីរ	អនុកុត្តំ(១) អសង្ខយំ ។
សុទច្ចត្តានុមោទានំ	ន ច ទុក្ខេសុ ទុក្ខជា
សព្វតុ តុសិកា ហោមិ	តុយ្យត្ថាយ មហាមុនិ ។
អនុមក្កេន សម្មុទ្ទោ	យំ ធម្មំ អភិធម្មារិ
អនុកោត្តា សុទទុក្ខំ	ធាត្តោ ពោធិ មហាមុនិ ។

១. ១. បរិច្ចាគី ។

សុត្តន្តបិដក បុរាណសម្ពាសន

បតិក្រព្រមហាមុនិ ការបរិច្ចាគប្រាជ្ញាធននិស្ស័យ ចំនីស្រុក
 ចំនីម ្រុស បុត្រនិធិតា ខ្ញុំក៏បានលះបង់ហើយ ។ បតិក្រ
 ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ជីវ សេរ រោ និងខ្ញុំស្រី អ្នកប្រម្រើ
 មានចំនួនរាប់ម៉ឺនបាន ខ្ញុំក៏បានលះបង់ហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍
 នៃព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គប្រឹក្សា ឲ្យទានធានីនិងខ្ញុំ ខ្ញុំឲ្យទាន
 រោង ដល់ស្រុកវាំងឡាយ កាលព្រះអង្គឲ្យទានដីទុក្ខម ខ្ញុំ
 ទិទឃើញសេចក្តីក្នុងចិត្ត របស់ខ្ញុំទេ ។ បតិក្រព្រះអង្គមាន
 ព្យាយាមធំ ខ្ញុំទើបក្នុងដីច្រើន មានប្រការផ្សេងៗ មានចំនួនរាប់
 ម៉ឺនបាន ក្នុងសំសារដ៏ច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍នៃព្រះអង្គ ។
 បតិក្រព្រមហាមុនិ កាលព្រះអង្គដល់ទូរសេចក្តីសុខ ខ្ញុំក៏ក្រេត-
 ក មួយទៀត ខ្ញុំមិនក្នុងចិត្ត ព្រោះទុក្ខវាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំ
 ជាអ្នកគ្រេកអរក្នុងចំណង់ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ នៃព្រះអង្គ ។
 បតិក្រព្រមហាមុនិ ព្រះអង្គសោយសុខនិងទុក្ខ គ្រាស់ដឹងតាម
 លំដាប់មគ្គ ហើយដល់ទូរកោតិញ្ញាណ ប្រឆាំងមកឲ្យធម៌ ។

អង្គ័រ យសោធរាជេរិយាបទានំ

ត្រាហ្មឺនេវត្ស សម្ពុត្តិ	តោតមំ លោកោយកំ
អញ្ញេសំ លោកោយថាជំ	សង្កមន្តេ តហំ មយា ។
អនិកាវំ តហំ មយំ	តុយ្យត្ថាយ មហាមុនិ
កវេសង្កំ តុទ្ធនម្មំ	អរហន្តេ បរិចារិកា ។
កប្បសតសហស្សេ ច	ចតុរោ ច អសង្ខយេ
ជិច្ឆកោ មហារិកោ	ឧប្បជ្ឈិ លោកោយកោ ។
បទ្កន្តនេសវិសយេ	និមន្តត្វា តថាតតំ
តស្ស អាកមនំ មក្កំ	សោធន្នំ តុដ្ឋមានសា ។
តេន កាលេន លោ អាសិ	សុមេតោ ធាម

ត្រាហ្មឺណា

មក្កត្ស បដិយានេសិ	អាយតោ សទ្ធនស្សិលោ ។
តេន កាលេនហំ អាសិ	កក្កា ត្រាហ្មឺណាសម្ពុតា
សុមិត្តា ធាម ធាមេន	ឧបកត្តិ សមាគមំ ។
អដ្ឋ ឧប្បលហត្ថានិ	បូជនត្ថាយ សត្តុបោ
អនាយ ជនស្ស មជ្ឈេ(១)	អទ្ធីសិ វសិមុត្តមំ(២) ។

១ ឧ. ជនសុត្តន្ត ។ ប. ជនសំមុត្ត ។ ២ ឧ. ផលីវុត្ត ។

យសោធរាជេរិយាបទានំ ទី ៩

ខ្ញុំមានការតបរកព្រះលោកខាង ដទៃច្រើនអង្គ (ព្រោះភាស្រ័យ) ខ្ញុំព្រះសម្ពុត្ត ជាព្រះលោកនាយក ព្រះនាមៈភាគម ជាខេត្តាប្រសើរ ។ បត់ត្រព្រះមហាមុនី ការកសាងដ៏ច្រើន របស់ខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍នៃព្រះអង្គ ខ្ញុំជាអ្នកបំរើព្រះអង្គ ដែលស្វែងរកខ្ញុំកុទ្ធនម្មំ ។ ព្រះក្មេងព្រះនាមវិបស្សី មាន ព្យាយាមធំ ជាខាយកនៃសត្វលោក កើតហើយ ក្នុងកប្បទិ បួនអសាវ័ន្តយ្យ និងមួយសែន ។ ជនចាំងឡាយនៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន ប្រទេស មានចំនួនក្រោម រន្ធមិនច្រើនជាងគេ ហើយជំនឿ ជាទីស្តេចមកនៃព្រះវិបស្សីនោះ ។ កាលនោះ ព្រះអង្គជា ត្រាហ្មឺណ៍ ឈ្មោះសុមេនៈ តាក់តែងផ្លូវសម្រាប់ផ្ទាយព្រះ កុទ្ធវិបស្សី ទ្រង់ឃើញជម្រកនៃក្នុង កាលស្តេចមកដល់ ខ្ញុំជា កក្កា កើតក្នុងគ្រូកូលត្រាហ្មឺណ៍ ឈ្មោះនាងសុមិត្តា បាន ចូលទៅកាន់ទីប្រជុំ ។ ខ្ញុំយកផ្កាឧប្បល៨ ក្តាប់ ដើម្បីបូជា ព្រះសាស្តា បានឃើញវសិមុត្តម ក្នុងកក្កាលនៃជន ។

សុន្ទរិយ ឧទុក្ខិកាយ អបទានំ

ចិរុកុត្តំ ឈរិកំ(១) អតិក្កន្ធិ មាធាហរំ
 ធិស្វា ភនា អមញ្ញស្សំ សដលំ ជីវិតំ មម ។
 បាត្តមន្តំ សដលំ អន្ធសំ ឥសិទោ ភនា
 បុព្វកម្មេន សម្មទេ ចិត្តញាបិ បសិទិ មេ ។
 កិយេន ចិត្តំ បសាទេសី ឥសេ ឧទក្កនាធសេ
 ឈេយ្យំ អញ្ញំ ន បស្សមិ ធម៌ បុត្តាធិ ភេ ឥសេ(២)។
 បញ្ច ហន្តា ភវ ហោន្តុ ភយោ ហោន្តុ មមំ ឥសេ
 ភេន សន្ធិ សនា ហោន្តុ ពោធិន្តាយ ភវ(៣) ឥសេ។

បុត្តំ រាណវំ ។

១ ឧ. ទស្សនិ ១ ២ ឧ. ឥសី ។ ៣ ឧ. ពោធិន្តាយ នវំ ។

សុន្ទរិយ ឧទុក្ខិកាយ អបទានំ

កាលនោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានយានមកអស់
 កាលយូរ ទ្រង់មានព្រះទ័យប្រកបដោយគុណ ក៏បណ្តាល
 ឲ្យចិត្តត្រេកអរក្រៃលែង ហើយសំគាល់ថា ជីវិតរបស់
 គាត់អញ្ញប្រកបដោយផល ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានឃើញ
 សេចក្តីព្យាយាមប្រកបដោយផល របស់ឥសិនោះ ពំនិត
 របស់ខ្ញុំ ក៏ជ្រះថ្លាក្នុងច្រកវង្ស ដោយកុសលកម្ម មានក្នុង
 កាលមុន ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រៅក្រៃលែង ក្នុងឥសិមាន
 ចិត្តខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយទូលថា បពិត្រឥសី ខ្ញុំមិនឃើញក្នុងវិទ
 ដែលត្រូវយោ ខ្ញុំសូមថ្វាយផ្កាពំនិតឡាយដល់រលាក ។
 បពិត្រឥសី ផ្កា៨ កាប់ ចូរមានដល់រលាក ផ្កា ៣ កាប់ ចូរ
 មានដល់ខ្ញុំ បពិត្រឥសី ផ្កាពំនិតឡាយ ចូរដាំរបស់ស្មើគ្នា
 មួយគេឡើយដោយឥសិនោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពោធិញ្ញាណ
 របស់ប្រាជ្ញ ។

បពិត្រ រាណវា ទី ៤ ។

អង្គ យសោធរាជវិយាបកាខ័

ឥសិ កហេត្វា បុន្នានិ អាគន្ធន្តំ មហាយសិ
 ធូរជេសិ ជនស្ស មជ្ឈេ(១) កោតិគ្គាយ មហាឥសិ ។
 បស្សិត្វា ជនស្ស មជ្ឈេ ធិបត្តិមហាមុនិ
 វិយាកាសិ មហាវិរោ ឥសិមុក្ខតមាទសិ ។
 អបរិមេយេ ឥតោ កាម្យ ធិបត្តិមហាមុនិ
 មម កង្ខំ វិយាកាសិ ឧដ្ឋការី មហាមុនិ ។
 សមចិត្តា សមគម្មា សមការី ភវិស្សតិ
 ចិយា ហេស្សតិ កាម្មន តុយ្ហត្តាយ មហាឥសេ ។
 សុគស្សនា សុចិយា ច មនាថា(២) ចិយវាធិនិ
 តស្ស ធម្មសុ នាយាតា វិហរិស្សតិ(៣) ឥន្ទិកា ។
 យថាមិ អន្តរសាមុត្តិ អនុក្ខន្ធន្តំ សាមីនោ
 ឯវិ កុសលធម្មានិ អនុក្ខន្ធន្តំ សាមីនោ ។

១ ឧ. ឧ. ជនស្ស ២ ឧ. មនាថា ៣ ឧ. ចិយវា ហេស្សនិ ៤ ឧ. អនុក្ខន្ធន្តំ ។

យសោធរាជវិយាបកាខ័ ៤

ឥសិយកដ្ឋាវាធិន្តរាយ មូលព្រះពុទ្ធជាមហាឥសិ មានយស
 ធំ ដែលមកក្នុងកណ្តាលនៃពួកដទៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 កោតិញ្ញាណ ។ ព្រះមហាមុនិ ព្រះនាមវិបត្តិ មានភ្នែកយមធំ
 ឃើញឥសិមានចិត្តខ្ពង់ខ្ពស់ ទ្រង់ព្យាបាលក្នុងកណ្តាលនៃដទៃ ។
 ព្រះមហាមុនិ ព្រះនាមវិបត្តិ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់
 ព្យាបាល ឡើងវិញបន្តិច ដែលជាស្រីមានកាតព្វកិច្ច ក្នុងកម្ម
 មានប្រមាណមិនបាន អំពីកម្មនេះថា មូលមហាឥសិ ស្រី
 នេះ គឺជាអ្នកមានចិត្តស្មើគ្នា មានការងារស្មើគ្នា ជាអ្នកធ្វើ
 ការស្មើគ្នា ជាទីស្រឡាញ់ដោយការងារស្មើគ្នាគឺអ្នក ដើម្បី
 ប្រយោជន៍នៃអ្នក ។ ឡើយទៀត ស្រីនេះ គឺជាអ្នកមាន
 ប្រកួចប្រជែងមើលព្រលឹង គួរឲ្យស្រឡាញ់ ពេញចិត្តព្រ-
 លឹង ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ជាអ្នកមានប្លន្ទ គឺនឹងបាន
 ជាញាតិក្នុងផង នៃព្រះពុទ្ធនោះ ។ ប្រៀបដូចជនជាម្ចាស់
 ទ្រព្យមែនព្យាបាល សម្រាប់ដាក់ក្នុងកណ្តាល យ៉ាងណា ស្រី
 នេះ គឺជាព្យាបាលជាមូលព្រះពុទ្ធនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

តស្ស តំ អនុកម្មន្តិ ចូរយំស្សតិ ចារមី
 សីហោវ បញ្ចរំ ហិក្ខា ចាបុណ្យស្សតិ កោធិយំ ។
 អបរមេយ្យេ ឥតោ កម្សេ យំ មំ ពុទ្ធា វិយាការី(១)
 តំ វាចំ អនុមោទន្តិ ឯវិការី ភវី អហំ ។
 តស្ស កម្មស្ស សុកតស្ស តត្ថ ចិត្តំ បសាទយី
 ទេវមាទុសតំ យោជី អនុកោត្វា អសង្កយំ ។
 សុទុក្ខំ អនុកោត្វា ទេវសុ មាទុសេសុ ច
 ចង្ហមេ កវសម្បត្តិ អជាយី សាកិយេ កុលេ ។
 រូបវតី ភោគវតី យសសីលវតី តតោ
 សព្វសម្បទា ហោមិ កុលេសុ បតិសក្កតា(២) ។
 លោកសិលោកសក្ការី លោកធម្មសមាគមំ
 ចិត្តញ្ច ទុក្ខតំ ធម្មំ វសាមិ អកុកោកយោ ។

១ ១. យំ ពុទ្ធា វិយាការី ។ ២ ១. អតិសក្កតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ស្រីនេះកាលអនុគ្រោះខ្ញុំកុសលធម៌នោះ របស់ព្រះពុទ្ធនោះ
 នឹងញ៉ាំងបារមីព័ន្ធយូធិយុគ្រាញ នឹងដល់នូវកោតិញ្ចាណ
 ដូចសត្វសិបារលះបង់ទ្រង់ផ្ទះបោះ ។

ក្នុងកម្មប្រមាណមិនបាន អំពីកម្មនេះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់
 ព្យាគន្ធន្តែងយាងចាកពិភព ខ្ញុំប្រកាសចំពោះពិភពនោះ ជាអ្នក
 ធ្វើយ៉ាងនោះ កាលកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយនោះ ខ្ញុំ
 ញ៉ាំងចិត្តរួចច្រកថ្នាំ ក្នុងកុសលនោះ ហើយបានកំណត់
 ជាប់ស្រីទៅតានឹងមនុស្ស រាប់មិនអស់ ។ លុះខ្ញុំលឺនូវ
 សេចក្តីសុខនឹងខ្ញុំ ក្នុងទៅតានឹងមនុស្សហើយ ដល់មកក្នុង
 បច្ច័យភព បានកើតក្នុងគ្រួសារសក្យៈ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំជា
 អ្នកមានបុណ្យ មានភាគៈ មានយសនិធិសីល ហិច្ចុណិ
 ដោយអវយវៈទាំងពួង ជាអ្នកគោរពចំពោះថ្វី ក្នុងគ្រួសារ
 ព័ន្ធយូធិ ។ ឯចិត្តរបស់ខ្ញុំ ដែលប្រជុំចុះ ក្នុងលោកធម៌
 មានលាភៈ សេចក្តីសរសើរ និងសក្ការៈជាដើម ជាចិត្ត
 មិនដល់នូវសេចក្តីទុក្ខខេ កើតនឹងមានភ័យ អំពីពិភព ។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការ

វត្តិ ហេតុ ភស្តុតាង រក្សា អន្តរាគមន៍ ឥរិយាបថ
 ទង្វើណាមួយ ឬ រឿង ទម្រង់ ឬ ទម្រង់ ទម្រង់ ។
 ឧបករណ៍ ច យោ ទាវ យោ ច ទាវ សុទ្ធ ឧបករណ៍
 អន្តរាគមន៍ ច យោ ទាវ យោ ទាវ ចាតុភូតម្យ៉ាង ។
 បញ្ជីកោដិសភា កុំប៉ា ឧបកោដិសភា ច
 ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ។
 អង្គការ មហា (១) មហា មហា (២) សុខាភិបាល ម
 ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ (៣) ។
 ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ
 អង្គការ មហា មហា មហា (២) សុខាភិបាល ម ។
 វិស័យកោដិសភា កុំប៉ា វិស័យកោដិសភា ច
 ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ។

១ ១. សភា វិស័យ ។ ២ ២. ឧបកោដិសភា វិស័យ ។ ៣ ៣. ឯកសារ កោដិសភា ឯកសារ ។ ៤ ៤. ឯកសារ កោដិសភា កុំប៉ា ឯកសារ ។

វិសាមញ្ញក្នុងតុលាការ ១៨៤

សម្ព័ន្ធមជ្ឈមណ្ឌលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានប្រកាសចំពោះព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
 ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ប្រើប្រាស់ពាក្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រះអង្គសម្តែង
 ឧបករណ៍របស់ខ្លួន ដែលពួកគេបានប្រើប្រាស់នោះ គឺ ទាវ ឬ
 សេចក្តីចម្លងច្បាប់ ឬ ឯកសារស្តីពីសុខាភិបាល ឬ ប្រែប្រួលយោបល់
 ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ។ (យោងទៅតាម) ភស្តុតាង
 បានបញ្ជាក់មហាឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ ដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
 ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ។
 ប្រើប្រាស់ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ
 ស្តាប់ភស្តុតាង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឯកសារ ឯកសារ
 លោក ដល់យោបល់ ។ ភស្តុតាងបានបញ្ជាក់មហាឧបករណ៍ប្រើប្រាស់
 ប្រើប្រាស់ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ។
 ទៅតាម ប្រើប្រាស់ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ
 ព្រះអង្គសម្តែង ។ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឯកសារ ឯកសារ
 ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ។
 ដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឯកសារ ឯកសារ ឯកសារ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អធិការី មហា មធឿ	មហាកដ សុណោហិ មេ
ចត្តាន្ទិសកោដិសតា	មត្តកោដិសតា ឆ ។
ឯតេសំ នេវនេវាទំ	មហានាទំ បវត្តយី
អធិការី មហា មធឿ	មហាកដ សុណោហិ មេ។
សង្កិកោដិសតា តុច្ឆា	សត្តិកោដិសតា ឆ ។
ឯតេសំ នេវនេវាទំ	មហានាទំ បវត្តយី ។
អធិការី មហា មធឿ	មហាកដ សុណោហិ មេ
អសិកិកោដិសតា តុច្ឆា	ធុតិកោដិសតា ឆ ។
ឯតេសំ នេវនេវាទំ	មហានាទំ បវត្តយី ។
អធិការី មហា មធឿ	មហាកដ សុណោហិ មេ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

បពិត្រមហារាជ សេចក្តីកសាងដ៏ធំរបស់គង្គាសត សូមព្រះឥន្ទ្រ
 ស្តាប់គង្គាសត ព្រះពុទ្ធាង្គកាយ ឬនោះនោះកោដិផង ប្រែយ
 កោដិផង គង្គាសតបានញ្ញាតមហាពានឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធ
 ចាត់ខ្យល់ខ្ញុំ ដែលជាទៅតាមព្រលឹងផងទៅតា បពិត្រមហា-
 រាជ ការកសាងដ៏ធំរបស់គង្គាសត សូមព្រះឥន្ទ្រស្តាប់គង្គាសត ។
 ព្រះពុទ្ធាង្គកាយ ប្រែមួយពាន់កោដិផង ប្រែពីរពាន់កោដិផង
 គង្គាសត បានញ្ញាតមហាពានឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធាង្គកាយ
 ដែលជាទៅតាមព្រលឹងផងទៅតា ។ បពិត្រមហារាជ ការ
 កសាងដ៏ធំរបស់គង្គាសត សូមព្រះឥន្ទ្រស្តាប់គង្គាសត ព្រះពុទ្ធ
 ចាត់ខ្យល់ ប្រែពីរពាន់កោដិផង ប្រែបួនពាន់កោដិផង គង្គាសត
 បានញ្ញាតមហាពានឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធាង្គកាយ ដែល
 ជាទៅតាមព្រលឹង ផងទៅតា ។ បពិត្រមហារាជ ការ
 កសាងដ៏ធំ របស់គង្គាសត សូមព្រះឥន្ទ្រស្តាប់គង្គាសត ។

អង្គមុំ យសោធនវេរិយាវកា

កោដិសតហស្សនិ	មហាភ្នំ លោកតនាយក
ឯកេសី ទេវទេវនិ	មហាទានិ បវត្តយី ។
អធិការី មហា មឃ្លី	មហាភជ សុណាហិ មេ
ឯកេសី កោដិសហស្សនិ	អមរ លោកតនាយក ។
ឯកេសី ទេវទេវនិ	មហាទានិ បវត្តយី
អធិការី មហា មឃ្លី	មហាភជ សុណាហិ មេ ។
កោដិសតសហស្សនិ	ចញ្ញាសីតិ មហេសិនិ
ចញ្ញាសីតិកោដិសត	សត្តវិសតិ កោដិយោ(១)។
ឯកេសី ទេវទេវនិ	មហាទានិ បវត្តយី
អធិការី មហា មឃ្លី	មហាភជ សុណាហិ មេ ។

១ ខ. សត្តវិសតិកោដិយោ ។ ម. សត្តវិសតិ កោដិយោ ។

យសោធនវេរិយាវកា ២៤

ព្រះក្នុងទាំងឡាយ ជាងាយកដ៏ប្រសើរក្នុងលោក មួយសែន
 កោដិ គឺជាគតបានញ៉ាំងមហាទានឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះ
 ក្នុងទាំងទុះ ដែលជាទេវតាក្រវែលដ៏ជាងទេវតា ។ បពិត្រ
 មហាភជ ការកសាងដ៏ធំរបស់គឺជាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់
 គឺជាគត ព្រះក្នុងទាំងឡាយ ជាងាយកនៃសក្កលោកដ៏ទៃ
 ទៀត ប្រាំបួនពាន់កោដិ ។ គឺជាគតបានញ៉ាំងមហាទានឱ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះក្នុងទាំងទុះ ដែលជាទេវតាក្រវែល
 ជាងទេវតា បពិត្រមហាភជ - ការកសាងដ៏ធំរបស់គឺជាគត
 សូមព្រះអង្គស្តាប់គឺជាគត ។ ព្រះក្នុងជាមហេសី ៨៥ សែន
 កោដិផង ១ សែនកោដិផង ៨៥ កោដិផង ៤៧ កោដិផង
 គឺជាគតបានញ៉ាំងមហាទានឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះក្នុងទាំង
 ទុះ ដែលជាទេវតាក្រវែលដ៏ជាងទេវតា ។ បពិត្រមហាភជ
 ការកសាងដ៏ធំរបស់គឺជាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់គឺជាគត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បទ្កេកតុន្ទា វិភាគា(១) អដ្ឋមជ្ឈកកោដិយោ(២)
 អនិកាវំ មហា មយ្ហំ មហាភជ សុណោហិ មេ ។
 ទីណាសវា វិភមណ អសាវ្មេយ្យា តុន្ទសាវកា
 អនិកាវំ មហា មយ្ហំ មហាភជ សុណោហិ មេ ។
 ឯវិ ធម្មេសុ ចំណ្ហានំ សទា សទ្ធម្មតារិទោ
 ធម្មតារី សុទំ សេតិ អស្មី លោកេ បរម្មិ ច ។
 ធម្មតារី សុទំ សេតិ អស្មី លោកេ បរម្មិ ច ។
 ធម្មតារី សុទំ សេតិ អស្មី លោកេ បរម្មិ ច ។
 ចំព្វំដ្ឋិតាន សំសារេ បព្វជំ អនតារិយំ
 សហស្សបរិវរេន បព្វជិត្វា អកំត្វា ។
 អតារិ វិជហិតាន បព្វជំ អនតារិយំ
 អន្តរាសេ អសម្បត្តេ ធម្មសទ្ធិ អចាបុណី ។

១. ១. ឧ. តុន្ទាតា ។ ២. ១. អដ្ឋមជ្ឈកោដិយោ ។ ឧ. អដ្ឋមជ្ឈកោដិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះបេត្តកត្តាទាំងឡាយ ដែលប្រាសចាកគ្នា ចំនួនប្រាំបី
 កោដិ បព្វគ្រមហាភជ ការកសាងដ៏ធំរបស់គេជាគត (ចំពោះ
 ព្រះបេត្តកត្តាទាំងនេះ) សូមព្រះអង្គស្តាប់គេជាគត ។ ព្រះទីណា-
 ស្រពតាំងឡាយ ជាសាវ្មេយ្យាព្រះត្រៃ មានប្រមាណរាប់មិនបាន
 មានមន្ទិលអស់ហើយ បព្វគ្រមហាភជ ការកសាងដ៏ធំរបស់
 គេជាគត (ចំពោះព្រះទីណាស្រពតាំងនេះ) សូមព្រះអង្គស្តាប់
 គេជាគត ។ កាលបុគ្គលអ្នកសន្សំក្នុងធម៌ទាំងឡាយ កាលបុគ្គល
 អ្នកប្រព្រឹត្ត ខ្វះព្រះសទ្ធម្មតាំងឡាយ សព្វៗ កាល បុគ្គលអ្នក
 ប្រព្រឹត្តធម៌យ៉ាងនេះ តែងដេកជាសុខ ក្នុងលោកនេះនិងលោក
 ខាងមុខ ។ បុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្តធម៌ឱ្យជាសុចរិត មិនគប្បីប្រព្រឹត្ត
 ធម៌នោះ ឱ្យជាទុច្ចរិតឡើយ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ តែងដេក
 ជាសុខ ក្នុងលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ។ ខ្ញុំឡើយណាយក្នុង
 សង្គ្រាម ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ដោយចង់រកមួយកាន់ សុប្បស
 ហើយមិនមានសេចក្តីស្រវល់ប្រាកដ ។ ខ្ញុំលះបង់ផ្ទះហើយចូល
 ទៅកាន់ផ្ទះ មិនទាន់ដល់កន្លែងផង ក៏បានដល់សព្វះ ៤ ។

ឧប្បន្ន យសោធរាជវិយាចគាមី

ពីរំ បិណ្ឌបាតញ្ច	បក្ខយំ សយនាសនំ
ឧបនេន្តិ តហ្វនេត្រេ(១)	សាគរេយេវ ឧម្មិយោ ។
កិលេសា ឈាចិត្តា មឃ្លី	កក សេត្វេ សម្មហតា
នាតិវ តទ្ធនំ ធម្មា	វិហារមិ អនាសវា ។
ស្វាគតំ វតមេ អាសិ	តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ចជិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ	វិហារក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
ចឡកិញ្ញា សន្តិកតា	កាតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឃិវំ តហ្វវិជំ ធុត្ថំ	សម្បត្តិ ច តហ្វវិជំ
វិសុទ្ធកាវសម្បត្តា	លកាមិ សព្វសម្បត្តា ។
យោ ននាតិ សក្កត្តាជិ	បុព្វត្វាយ មហេសិថោ
សហាយសម្បត្តា ហោន្តិ	ជិន្វា ឧបទមសង្កតិ ។
ចវិក្ខុណំ អតីតញ្ច	បច្ចុប្បន្នំ អនាគតំ
សព្វកម្មំ មម ទិណំ	ចារេ វប្បាមិ ចក្កហតិ។

១. ឧ. ពហុ ៧៣ ។

យសោធរាជវិយាចគាមី ២

ដទានំឡាយជាច្រើន តាំចិវ បំណុល ឯងទីដក ទីអង្គុយ
 ចូលមក ដូចជាលក្ខណ៍សាគរ ។ កិលេសតាំងឡាយ ខ្ញុំដុក
 បំផ្លាញហើយ កតតាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិន
 មានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដំកាក់ផ្កាចំឡូ
 ទន្ទឹម ។ ១ ខ្ញុំមកឈ្លហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ
 វិជ្ជា ញ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនាវេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហារ ៨ និងកតិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា វេសព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។ ខ្ញុំដល់ខ្ញុំសេចក្តីទុក្ខច្រើនប្រការ
 ផង ខ្ញុំសម្បត្តិច្រើនប្រការផង ខ្ញុំក៏បានស្តាប់ផង ហើយបាន
 ខ្ញុំសម្បត្តាតាំងក្នុង ។ បុគ្គលណា ឱ្យខ្លួនវេសខ្លួនដល់ព្រះ
 ពុទ្ធមហេសី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ សហាយសម្បត្តា
 និងចំណែកនៃព្រះទិព្វាន មិនមានចង់យកកុំរក វេសនានា
 ដល់បុគ្គលនោះ ។ កិលេសជាតិជាអតីតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី
 ជាអនាគតក្តី អស់រលីងហើយ កម្មតាំងក្នុងវេសខ្ញុំអស់ហើយ
 បរិក្រព្រះអង្គមានចេញចក្ក ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិំ ភាយស្មា យសោធនក ភិក្ខុនី ភក្កវតោ
សម្មាសមាសា ភាគាយោ អកាសិត្តានិ ។

យសោធនកថិយាធនាមំ សទ្ធី ។

ឥមី ទសសហស្សប្រើនមបទានំ

(២៩) កក្កោ សតសហស្សេច	ឧត្តរេ ច សទ្ធិយេ
ធិបត្តរេ នាម ជិនោ	ឧប្បន្នំ លោកនាយកោ ។
ធិបត្តរេ មហាវិរេ	វិយាគាសិ វិនាយកោ
សុមេធាញ្ច សុមិត្តញ្ច	សមាធិសុទ្ធិក្ខតំ ។
សនេវកញ្ច បស្សន្តោ	វិចារន្តោ សនេវកំ
កេសំ បកិត្តនេ អម្ពេ	ឧបកម្ម សមាគមំ ។
អម្ពំ សព្វបតិ ហោតិ(១)	អនាគតសមាគមេ
សព្វាវ ឥត្ថំ កវិយា	មនាថា មិយវាជិតា ។

១. សព្វបតិ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បាទព្វថា ព្រះយសោធនភិក្ខុនី មានកាយ បាទសម្តែងខ្លះតាម
ទាំងនេះ ចំពោះព្រះក្រសួងព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ យសោធនកថិយាធនាម ។

ទសសហស្សប្រើនមបទាន ទី ៩

(២៩) ក្នុងកប្បទិ ២ អសន្តិយ្យ និវត្តិយសេ ព្រះ
ជិនស្រី ព្រះនាមទីបង្គំ ជាលោកនាយក ទ្រង់ភិក្ខុឡើង ។
ព្រះកុដ្ឋព្រះនាមទីបង្គំ ជាមហាវិបុល ទ្រង់ព្យាករ ខ្លះ
សុមេធាបសវនំ នាងសុមិត្តាវនំ ដែលរួមសុខទុក្ខជាមួយ
គ្នា ។ ព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គឃើញមនុស្សលោក ព្រម
ទាំងទេវលោក ទាំងទ្រង់ស្តេចទៅកាន់មនុស្សលោក ព្រម
ទាំងទេវលោក ដោយចូលមកកាន់ទីប្រជុំនៃយេនីខ្ញុំ ដែល
កំពុងសរសើរជនទាំងនោះ ។ ថ្មីទាំងអស់របស់យេនីខ្ញុំ មាន
ក្នុងទិសមាគមជាអនាគត ប្រឆាំងទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ ជាទី
ពេញព្រះច័យនៃព្រះអង្គ ជាអនាគតពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ។

ឧបិសេសបទប្បវេណី

តាង សីលមយំ(១) សព្វំ	ភាវនា ច សុការីតា(២)
ធិយេត្តមិទំ(៣) សព្វំ	បរិចត្តំ មហាមុទេ ។
កទ្ធាលំ វិលាមទំ	ធិមញ្ញំ រតនាមយំ
យន្តិញ្ចំ បត្តិកំ សព្វំ	បរិចត្តំ មហាមុទេ ។
អញ្ញំ វាចំ កាតំ កម្មំ	បរិភោគញ្ចំ មាទុសំ
ធិយេត្តំ ហំ ធា សព្វំ	បរិចត្តំ មហាមុទេ ។
អនេកជាតិសំសារំ	ឧបាទុញ្ញំ ហិ(៤) ធា កាតំ
វស្សំ អនុភោគាន	សំសារីទ្វា ភវាភវេ ។
ចច្ឆិមេ ភវសម្បត្តេ	សក្កប្បត្តិវិវេសនេ
ធានាកុលុបបន្ទាយោ	អន្តរា កាមវណ្ណំ ។

១ ឧ. សីលំ មយំ ។ ២ ភាវនំ ច សុការីតំ ។ ៣ ឧ. ធិយេត្តំ មយំ ។ ៤ ឧ. បិ ។

បទប្បវេណីបទប្បវេណី

តាង សីល ភាវនាចំអស់ យើងខ្ញុំបានអប់រំដោយល្អ
ហើយ បព៌ត្រប្រាមហាមុទំ វត្ថុចំអស់នេះ ខ្ញុំបានលះបង់
ចោល អស់កាលយូរអង្វែងហើយ ។ វត្ថុណាមួយ គឺ
គ្រឿងក្រអូប កម្រងផ្កា គ្រឿងលាប និងប្រដាប់ជាដើមនេះ
ក្រៅ ដែលយើងខ្ញុំបានម្កល់ទុកហើយ បព៌ត្រប្រាមហាមុទំ
វត្ថុចំអស់ (នោះ) យើងខ្ញុំបានលះបង់ចោលហើយ ។
នឹងមួយទៀត អំពីដៃ ទំនៀងចំពោះការងាររបស់មនុស្ស
ដែលយើងបានធ្វើហើយ បព៌ត្រប្រាមហាមុទំ របស់ចំអស់
ខ្ញុំ យើងខ្ញុំបានលះបង់ចោល អស់កាលយូរអង្វែងហើយ ។
បុណ្យមានប្រមាណច្រើន ដែលយើងបានធ្វើហើយ បាន
សោយនូវភាពជាវស្សៈ ក្រាបចំព្រឹកក្នុងភពតូចតាង អស់
សំសារវដ្តនានាជាច្រើន ។ លុះដល់មកក្នុងចុងភព យើង
ខ្ញុំបានកើតក្នុងគ្រួសារវង្ស ។ គា ក្នុងរំលងនៃព្រលឹកបុត្រ
ជាស្រីមានឈ្មោះសម្បត្តិជាទីប្រាថ្នា បង្កើតជាស្រីទេពអប្សរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

លាភកេត្តន យសំ បត្តា	ចូជិតា សព្វសត្តតា
លាភិយោ អន្ធានាទិ	សទា សម្មាទិកា មយំ ។
អការំ បដិហិតាន	បទ្ធជិម្ពនកវិយំ
អន្តរាសេ អសច្យតេ	សព្វាបត្តាម្ព ធិត្ថនំ ។
លាភិយោ អន្ធានាទិ	វត្ថុសេនាសទាទិ ច
ឧបេន្តិ បទ្ធយា សទ្ធ	សទា សត្តតចូជិតា ។
តិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ	កវា សទ្ធ សម្មហតា
នាភីវ ពទ្ធិនំ ចេត្វា	វិហារមិ អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត្ថ មេ អាសិ	ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ចជីសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ	វិហិតាមិ ច អដ្ឋមេ
ចឡុកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

បានដល់ខ្ញុំយស ដែលជនទាំងពួង ធ្វើសក្កាប្បថាហើយ
 ដោយលាភក៏ប្រសើរ បានឡូបាយនិងទឹក ដែលពួកជន
 រាប់គានសព្វៗ កាល ។ យើងខ្ញុំលះបង់ខ្ញុំផ្ទះ ហើយចូល
 ទៅកាន់ផ្ទះ មិនទាន់បានដល់កន្លែង ក៏បានដល់សេចក្តី
 រំលត់ពុទ្ធានុស្ស ។ យើងខ្ញុំជាអ្នកបានឡូបាយនិងទឹក
 ផង ឡូបាយនិងសេនាសទៈផង បច្ច័យទាំងពួង រមែង
 មានគ្រប់គ្រាន់ យើងខ្ញុំត្រូវធ្វើសក្កាប្បថា សព្វកាល ។
 កិលេសទាំងឡាយ យើងខ្ញុំផ្តុះផ្តាច់ហើយ អត់ទាំងអស់
 យើងខ្ញុំសាសនាសម្មាសម្ពុទ្ធិហើយ យើងខ្ញុំជាអ្នកមិនមានកាសវៈព្រោះ
 បានកាត់ចំណង់ ផ្តូចជាមេដឹក កាន់ផ្តាច់ខ្ញុំទ្រង់ ។ ឧ។
 យើងខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ
 វិជ្ជា ៣ យើងខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 យើងខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ចជីសម្ពិទ្ធា ៤ វិហិតុ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ យើងខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សេចក្តី អង្គារសលើសហស្សនបទាន

ឥន្ទ្រី សុទ្ធិ យសោធរ័យមុទានិ ធនស កិក្ខុទ្ធិសហស្សនិ
កករតោ សម្មុទា សមា តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សសហស្សនេវនបទានំ សម្ពុទ្ធំ ។

ទសមី អង្គារសលើសហស្សនបទាន

(៣០) អង្គារសសហស្សនិ	កិក្ខុទ្ធិ សាក្កិយសម្ពុទ្ធ
យសោធរ័យមុទានិ	សម្ពុទ្ធវិ ឧបសង្កម្ភំ ។
អង្គារសសហស្សនិ(១)	សព្វា ហោន្តិ មហិទ្ធិកា
វន្តន្តិ មុនិធា ចានេ	អាហោន្តិ យជាតសំ ។
ជាតិ ទីណា ជន ព្យាជិ	មរណញ្ច មហាមុនេ
អនាសវំ បទំ សន្តិ	អមតំ យាម ឆាយកំ ។
ទល័តញ្ច បុរេ អត្ថិ	សព្វាសម្បំ មហាមុនិ
អបរាជិ បជាទន្តិ	ទម អន្តំ វិឆាយកា ។

១ ឧ. យសោធរ័យសហស្សនិ ។

អង្គារសលើសហស្សនបទាន ទី ១១

បានក្នុង ព្រះកិត្តិ មួយមុខប្រ មានព្រះនាងយសោធរកិត្តិ
ជាប្រធាន មានភាយ បានសម្តែងខ្លាតាចតាំងនេះ បំពេញព្រះគ្រូព្រះ
មានព្រះភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចំ ឧសហស្សនេវនបទាន ។

អង្គារសលើសហស្សនបទាន ទី ១២

(៣០) កិត្តិ ១៨ ភាគ មាននាងយសោធរជាប្រធាន ដែល
កើតក្នុងក្រលួសសាគ្យៈ បាននាំគ្នាចូលទៅកាលព្រះសម្ពុទ្ធ ។
កិត្តិទាំង ១៨ កាន់នាវ សឹងមានប្តូរច្រើន នាំគ្នាចូលទៅ
ថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមុនី ក្រាបទូលតាមសមន្តវេសកម្មានីត
បពិត្រព្រះមហាមុនី ជាតិ ជន ព្យាជិ ទិវមរណៈ (នោះយើង
ខ្ញុំ) គស់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គជាងាយក យើងខ្ញុំទាំងឡាយ
ទាំងទៅកាន់ព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ ដែលមិនមានកាសវៈ ជា
អ្វីដ៏ស្ងប់ស្ងៀម ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី កាលគឺដើម ពួកកិត្តិ
ទាំងគស់ មានសច្ចៈទាំងគ្នា ពួកកិត្តិដ៏ធំច្បាស់ខ្ញុំកំហុស
បពិត្រព្រះអង្គជាងាយក សូមព្រះអង្គកត់តាសវេសយើងខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥទ្ធិញ្ចាចិ នំនស្សេថ មម សាសនការិកា
 មរិសានត្វ សត្វាសំ កុដ្ឋំ ជិទ្ធព យាវតា ។
 យសោធន(១) មហាវិរ មនាថា មិយេនស្ស្រា
 សត្វា កុដ្ឋំ មហាវិរ អភាវស្មី មជាមតិ ។
 ជិទំ សតសហស្សនំ ទុតិទំ ធម្មត្ថវិ(២)
 អភាវេ ភេ មយំ វិរ ចាមោត្តា សត្វាស្សន ។
 រុទាចារកុណ្ឌេថតា យោទ្ធនដ្ឋា មិយវិរា
 សត្វាយោ អបពាយន្តំ ទេវតា វិយ មាទុសា ។
 អដ្ឋាវសសហស្សនំ សត្វា សាតិយសម្ភវា
 យសោធន(៣) សហស្សនំ ចាមោត្តា សស្សន គតា ។

• ១. ម. យសោធន ។ ២. ម. តិណិ សតសហស្សនំ ឥទ្ធិ ធម្មត្ថវិទំ វិស្សនិ ។ ៣. ឧ. យសោធនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

នាងភំជំឡាយ ជាអ្នកធ្វើតាមសាសនា របស់គាត់
 ចូរសម្តែងឲ្យឮ ឲ្យគាត់សេចក្តីសង្ស័យ របស់គាត់
 បរិស័ទ្ធិវិជ្ជាអស់ ។

បតិច្រច្រមហាវិរៈ ខ្ញុំម្ចាស់យសោធន ជាចិត្តព្រះបាទមួយ
 ជាវិស្សឡាញ់ គួរដឹងរមែង បតិច្រច្រមហាវិរៈ ស្រ្តីទាំង
 ពួងជាព្រះជាយាក្នុងដំណាក់ របស់ព្រះអង្គ ។ បតិច្រច្រមហាវិរៈ
 មានឡាយម ចក្កាពួកស្រីមួយសែន ៩៦ រូប ខ្ញុំម្ចាស់ជា
 ប្រធាន ជាសម្ភវៈ លើស្រីទាំងពួង ក្នុងព្រះរាជដំណាក់របស់
 ព្រះអង្គ ។ ពួកស្រីទាំងអស់ ជាអ្នកបរិច្ចារៈដោយគុណ គឺរូប
 ទាំងឡាយៈ បំពេញក្នុងបឋមវ័យ ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់
 តែងតែគោរពគោរពក្រុងខ្ញុំម្ចាស់ ដូចពួកមនុស្សគោរពគោរពក្រុង
 ពួកទេវតា ។ ពួកស្រីទាំង ១៨ ពាន់ កើតក្នុងគ្រូកូលសាក្យៈ
 ក្នុងកាលនោះ ស្រីមួយពាន់ ទ្រទ្រង់យស ជាប្រធាន ជាធំ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ អក្ខរសម្ព័ន្ធសមាសស្យាវចនា

អក្ខរសម្ព័ន្ធសមាសស្យាវចនា ទំ ១១

កាមនាគុមភិក្ខុន្តា	សណ្ឋិតា រូបនាគុយា
រូបេន សនិសា នត្ថិ	សហស្សនំ មហាមុខេ។
សម្ពុទ្ធិ អភិវនេត្វា	ឥទ្ធិ នេសសុ សត្តនោ
នេតា ជាតាវិជាការា	មហាឥទ្ធិមំ ឧស្សយ្យំ ។
ចក្កវង្សសមី កាយំ	សិសំ ឧត្តរោ តុរុ
ឧត្តរោ បត្តា ធុរេ ធិបា	ធម្មធិមំ សរិរោ ។
ធុត្ថុណាញ សរំ បិក្ខិ(១)	នាតាសាទា តុ បត្តកា(២)
ចន្ទញ សុរិយញត្ថិ	មេរុបទ្វតៈតា សិទំ ។
ចក្កវង្សកិរ តុល្លំ	ធម្មត្ថុកំ សម្មលកំ(៣)
វិជនាជា ឧបាតញ	វន្ត(៤) លោកនាយកំ។
ហត្ថវង្សំ តាវេស្សំ	បទ្វតំ ជលជន្តនា(៥)
ចន្ទញ សុរិយំ មេរុ	សក្កវង្សាញ ឧស្សយ្យំ ។
យសោធន(៦) មយំ វិរ	ចានេ វន្តាម ចក្កម
តវ ចិវច្យុការវេន(៧)	និប្បត្តា ទាតាយកា ។

១ ១. បិក្ខិ ។ ២ ឧ. សុបទ្វកា ។ ឧ. សុទ្ធិ ។ ៣ ឧ. សុទ្ធិ ។ ៤ ឧ. ឧ. វន្ត ។
 ៥ ឧ. ជលជន្ត ។ ៦ ឧ. យសោធន ។ ៧ ឧ. វិញ្ញាណ ។

បពិត្រព្រះមហាមុនី ស្រីចំរើនឡាយក្នុងទូកាមនាគុ បំរា
 នៅក្នុងរូបនាគុ ប្រាកដស្មើដោយរូប នៃស្រីចំរើនមួយពាន់
 គ្នាទេ ។ មើលចំរើនឡាយ មានច្រើនប្រើប្រាស់ លុះដោយបង្ខំព្រះ
 សម្ពុទ្ធហើយ សម្ពុទ្ធច្រើនដោយព្រះសាស្តា សម្ពុទ្ធច្រើនដោយ
 ប្រាជ្ញាមានការវេទនា ដ៏ប្រើប្រាស់ ។ គឺ សម្ពុទ្ធកាយស្មើនឹង
 ចក្កវង្ស ឧត្តរកុរុបដ៏ក្បាល រូបចំរើនដ៏ស្រស់ចំរើន
 រាង ធម្មត្ថុបដ៏សរីរៈ ។ ស្រះរាងគ្រួស ជាសំណុំក្នុង
 ស្មើនឹងរាង ។ ជាប់រាងស្រស់ ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យជាភ្នែក
 ក្នុងមេដាស ។ ក្នុងចក្កវង្សនិងដើមត្រីត្រង់រាងចូល ជា
 ចំរើន កាលបរិច្ឆេទចូលមក ដោយបង្ខំព្រះលោកនាយក ។
 កាលនោះ បានសម្ពុទ្ធនិង វេទនា សេ ក្នុងជលជាតិ ព្រះ
 ចន្ទ ព្រះអាទិត្យ ក្នុងមេ ចំរើននិងព្រះវង្ស ។ បពិត្រព្រះគង្គ
 មានក្បាយម មានចក្ក យើងខ្ញុំនិងនាងយសោធន សូមដោយ
 បង្ខំព្រះពុទ្ធ បពិត្រព្រះគង្គជាតាយកវេទនា យើងខ្ញុំសូមប្រថ
 ហើយ ដោយភាគុភាពរបស់ព្រះគង្គ អស់កាលដ៏យូរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ឥន្ទ្រសុ ច វសី ហោម	ជិត្យាយ សោតោតុយា
ចេតោចរិយញ្ញាលាស្ម័	វសី ហោម មហាមុនេ ។
មុទ្ធនិវាសី ជាតាម	ជិត្យតក្កំ វិសោធិតំ
សត្វាសវហិត្តុណា	ធម្មិណនិ ពុទ្ធក្កោ ។
អន្តរាម្មនិវត្តិសុ	មជ្ជិកាលោ គរេវ ច
ញ្ញាលំ អម្ពំ មហាវិរ	ឧប្បន្នំ តវ សន្និកោ ។
ពុទ្ធានិ(១) លោកាណាជានិ	សន្តមំ នោ និទស្សិតំ
អនិកាសោ ពហូ អម្ពោ	តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។
យំ អម្ពំ បុរិមំ កម្ពំ	កុសលំ សិរសេ មុនេ
តុយ្ហត្ថាយ មហាវិរ	បុញ្ញាទុបធិតានិ នោ ។

• ១. ឧ. បុព្វតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

បតិក្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំជាអ្នកស្គាល់ដំណាច់ ក្នុងប្លង់រាង-
 ឡាយផង ក្នុងសោតាតុជាច្បាស់ ជាអ្នកស្គាល់ដំណាច់ក្នុង
 ចេតោចរិយញ្ញាលាផង ។ យើងខ្ញុំដឹងបុព្វនិវាសៈ ចំរូបកុ
 យើងខ្ញុំជម្រះស្តារហើយ យើងខ្ញុំមានសារៈទាំងពួង អស់
 ហើយ ឥឡូវនេះ គេថ្មីទៀតនិមាណឡើយ ។ បតិក្រព្រះ
 អន្តរាម្មនិវត្តិសុ យោបល់ សេចក្តីដឹងក្នុងអត្ថប្បដិសម្ព័ន្ធ ធម្មប្បដិ-
 សម្ព័ន្ធ ចំរូបប្បដិសម្ព័ន្ធ នឹងបដិភាណប្បដិសម្ព័ន្ធនោះយើង
 ខ្ញុំ កើតឡើងហើយក្នុងសំណាក់របស់ព្រះអង្គ ។ ការឆាប់រហ័ស
 ឲ្យព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ដែលជាវិចីន៍របស់សក្ការាគ យើង
 ខ្ញុំបានសម្តែងហើយ បតិក្រព្រះមហាមុនី ការកសាងជាច្រើន
 យើងខ្ញុំបានធ្វើហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ បតិក្រព្រះ
 មុនី កុសលកម្មណា ដែលជាកម្មចាស់របស់ខ្ញុំ សូមព្រះអង្គ
 នឹកឡើយកុសលកម្មនោះ បតិក្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ បុណ្យ
 ទាំងឡាយយើងខ្ញុំសន្សំហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ អង្គការសហប្រតិបត្តិការ

- អក្ខរក្សា ១២ វង្សា ក្រុមហ៊ុន អនាមិក(១)
- កុម្មុយនិស្ត មហាវិថី សក្ខីភ័ក្ត្រ ជីវិតម្សិ(២) បោ ។
- នគរកោដិសហស្សនិ ក្រុមហ៊ុន ក្រុមហ៊ុន បោ
- ន កុម្មុយនិស្ត មហាវិថី កុម្មុយនិស្ត មហាវិថី ។
- នគរកោដិសហស្សនិ កុម្មុយនិស្ត កុម្មុយនិស្ត បោ
- ន កុម្មុយនិស្ត មហាវិថី កុម្មុយនិស្ត មហាវិថី ។
- នគរកោដិសហស្សនិ កុម្មុយនិស្ត កុម្មុយនិស្ត បោ
- ន កុម្មុយនិស្ត មហាវិថី កុម្មុយនិស្ត មហាវិថី ។

១. ឈ្មោះ អនាមិក ។ ២. ឈ្មោះ ជីវិតម្សិ ។

អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១១

បតិក្រព្រះអង្គ មានព្រះបាទ យើងខ្ញុំបានរៀនក្នុងចំណេះការ
 ហើយហាមឃាត់នូវអនាមិក សូម្បីជីវិត យើងខ្ញុំ ក៏បាន
 លះបង់ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រទាន
 យើងខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាតិយា នៃបុគ្គលដទៃទៀត អស់
 ជាតិមានការខំខ្វែងខ្វែង បតិក្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំ
 អនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។
 ព្រះអង្គបានប្រទាន ខ្ញុំយើងខ្ញុំ ដើម្បីទុកបម្រុង (ដទៃ
 ដទៃ) អស់ជាតិមានការខំខ្វែងខ្វែង បតិក្រព្រះមហាមុនី
 យើងខ្ញុំអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ ក្នុងរឿងនោះទេ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រទាន ខ្ញុំយើងខ្ញុំ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ការប្រើប្រាស់នៃដទៃទៀត អស់ជាតិមានការ
 ខំខ្វែងខ្វែង បតិក្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំទាំងឡាយ អនុ
 ញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ ក្នុងរឿងនោះទេ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

។ ឧក្កោកោជិសហស្សនិ ជីវិតានិ ចជិម្ពសេ(១)
 កយមោក្ខំ កវិស្សម ជីវិតានិ ចជិម្ពសេ(១) ។
 អន្តកតេ អលង្ការ វត្ថុ ជាធាវិទេ ពហុ
 ឥន្ទ្រកល្លា ឧ កុយ្យាម កុយ្យត្ថាយ មហាមុទេ ។
 ធនធាញ្ញបរិប្បាតិ តាមាធិ ធិតមាធិ ច
 ទេត្តំ បុត្តក្ខ ជិតក្ខ ចរិចត្តំ មហាមុទេ ។
 ហត្ថិអស្សំ កវត្តាមិ ធាសិយោ ចរិចារិកា
 កុយ្យត្ថាយ មហាវិរ ចរិចត្តំ(២) អសង្កយំ ។
 យំ អន្តេ បដិមន្តសិ ធានំ ធស្សម យាចកោ
 វិមជ្ជិ ធា ឧ ចស្សម ធនកោ ធានមុត្តមំ ។
 ជាធាវិទំ ពហុ ទុក្ខំ សំសារ ច ពហុត្ថិទេ
 កុយ្យត្ថាយ មហាវិរ អនុកុត្តំ(៣) អសង្កយំ ។

១ ឧ. ម. ចជិម្ពសេ ។ ២ ច. បរិច្ឆំ ។ ៣ ឧ. បរិច្ឆំ ។ ៤. បរិច្ឆំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

យើងខ្ញុំបានលះបង់ជីវិតទាំងឡាយ មានរាងវែងកាងដ៏ច្រើន
 គឺធ្វើឱ្យគេចបានទុក្ខក៏យ៉ាង ស៊ីលះបង់ជីវិតខ្លួន ។ បពិត្រ
 ព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំមិនដែលលាក់ទុក ខ្លះគ្រឿងប្រដាប់
 ដែលជាប់នឹងអង្គ ដូចយ៉ាងសំរាត់ផ្សេង ។ ជាច្រើន កល្លៈ
 របស់ស្រី ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះគង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី
 យើងខ្ញុំបានបរិច្ចាគទ្រព្យនិងស្រូវ បានបរិច្ចាគស្រុក មិត្ត
 ស្រែ កូនប្រុស កូនស្រី ។ បពិត្រព្រះគង្គមានព្យាយាមធំ
 យើងខ្ញុំបានបរិច្ចាគជីវិត សេះ គោ ខ្ញុំស្រី អ្នកបម្រើរាប់មិនអស់
 ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះគង្គ ។ ព្រះអង្គបានប្រឹក្សា នឹងយើងខ្ញុំ
 ដោយខានណា យើងខ្ញុំក៏បានឱ្យទាននោះ ដល់ស្រូវទាំង
 ឡាយ យើងខ្ញុំមិនបានឃើញ ខ្លះសេចក្តីរួចចិត្តចំពោះព្រះ
 គង្គ កាលដែលឱ្យទានដ៏ត្រូវការនោះហើយ ។ បពិត្រ
 ព្រះគង្គមានព្យាយាមធំ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បានទទួលខ្លះ
 សេចក្តីទុក្ខ មានចំណែកច្រើនចំពោះកល្លាស់ រាប់មិនអស់
 ក្នុងសំសារមានចំណែកច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះគង្គ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគង

តេន កាលេន សោ អាសី សុខេនា នាម ព្រាហ្មណោ
 មគ្គត្ថា ចដិយានេសិ អាយតោ សព្វនិស្សិទោ ។
 តេន កាលេន អហុម្ព សព្វា ព្រាហ្មណសម្ពុត្តា
 ដលុកជាតិបុត្តាធិ(១) អាហវិម្ព សមាភមី ។
 តស្មី សោ សមយេ ទុក្ខោ និបត្តនេ មហាយសោ
 វិយា កាសិ មហាវិរោ ឥសិមុក្ខតមាទសី ។
 លេតិ វេតិ បមី សង្កម្មតិ សនេវកោ
 តស្ស កង្កំ បតិក្កោន្តោ ឥសិមុក្ខតមាទសី ។
 នេវកញ្ញា មនុស្សា ច មយត្តាមិ សនេវកោ
 តាតាម្មជិយំ កណ្តំ ម្មជយិត្វា ន បត្តយំ ។
 តេសិ ទុក្ខោ វិយា កាសិ ជោតិធិបសនាមកោ (២)
 អន្ធវេ បត្តិកា អត្ថំ តេ ភវិស្សន្តិ សម្ពុទា ។

១ ឧ. ឥន្ទ្រជានំ បុត្តានំ ។ ២ ឧ. ជោតិវិបសនាមកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគង

ក្នុងកាលនោះ ព្រះភ្នំជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះសុខេនា បាន
 ចាត់ចែងរៀបចំផ្លូវ ដើម្បីព្រះសម្ពុទ្ធច័បន្ត ទ្រង់ឃើញហេតុ
 ទាំងឡាយនីមួយៗ ក្នុងកាលនោះ យើងខ្ញុំទាំងអស់
 គ្នា កើតក្នុងក្រុមព្រាហ្មណ៍ បានទៅនាំយកដល់លុកជាតិ
 មកកាន់ច្របូជំ ។ ក្នុងសម័យនោះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាម
 ច័បន្ត មានយសធំ មានព្យាយាមនោះ ទ្រង់បានព្យាករ
 នូវសុមេធាភាពស ជាដ៏សំខាន់ចិត្តវិភក្ស ។ កាលព្រះពុទ្ធ
 ច័បន្ត ទ្រង់ប្រកាសតាម របស់សុមេធាភាពសនោះថា ជា
 ដ៏សំខាន់ចិត្តវិភក្ស ដែលដឹកក្រើក រំភើបញ្ចប់ញ័រ ក្នុង
 មនុស្សលោក ព្រមទាំងទេវលោក ។ ពួកទេវតញ្ញា ពួក
 មនុស្ស ទាំងយើងខ្ញុំព្រមទាំងទេវតា សិន្ធិនាំគ្នាចូលគ្រឿង
 ប្រដាប់ដែលអ្នកចូលរៀន ហើយនាំគ្នាប្រាថ្នា ។ ព្រះពុទ្ធថា
 ម្ចាស់ មានព្រះនាមច័បន្ត ទ្រង់បានព្យាករដល់ពួកជន
 ទាំងនោះថា ជនទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងថ្ងៃនេះ
 ជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា មានក្នុងចំណោមមុខ (នៃព្រះពុទ្ធ) ។

ឧបទ្ទេសធម៌សមាសធម៌

អបរិមេយេ ឥតោ កាច្ឆេ យំ នោ តុន្តោ វិហារា
 តំ វាចំ អនុមោទន្តិ ឯវិការី អហ្មត្ថំ នោ ។
 កស្ស កឌ្ឍស្ស សុកកស្ស តត្ថ ចិត្តំ បសាទយិ
 នេវមាទុសកំ យោនី អនុតោត្វា អសង្កម្ពេ ។
 សុទ្ធានុតោត្វា ទេវេសុ មាទុសេសុ ច
 បដិមេ កវសម្បត្តេ ជាតាម្ព សាកិយេ កុលេ ។
 រូបវតី ភោគវតី យសសីលវតី តតោ
 សព្វត្ថសម្បទា ហោម កុលេសុ អតិសង្កតា ។
 លាភសីលោកសង្ការំ លោកធម្មសមាគមំ
 ចិត្តញ្ច ទុក្ខតំ ទុតិ វសាម អកុតោកយា ។

អន្តរាសម្ពេទ្ធសមាសធម៌ ១១

ក្នុងក្បួនប្រមាណមិនបាន អំពីក្បួននេះ ព្រះពុទ្ធសាសនា
 យើងខ្ញុំ ដោយព្រះពុទ្ធដីកាណា យើងខ្ញុំ វេយ្យាករណ៍
 តាមព្រះពុទ្ធដីកាណា ជាអ្នកធ្វើតាមយ៉ាងនោះ ។ ដូចជា
 ឡាយ បានចាប់កំណើត ជាបស់ទៅតាមនិមន្តស្វ រាប់
 មិនអស់ ហើយញ៉ាំងចិត្តច្រើនថ្នាក់ក្នុងព្រះពុទ្ធនោះ ដោយ
 អំណាចនៃកម្មនោះ ដែលខ្លួនធ្វើឈ្នះហើយ ។ យើងខ្ញុំបាន
 ស្រាយសុទ្ធត្រង់ទៅតាមនិមន្តស្វផង ដល់មកក្នុងបដិមា-
 កន្លះ បានមកកើតក្នុងក្រកូលសក្យៈ ។ យើងខ្ញុំជាអ្នក
 មានរូបល្អ មានកាយសម្បត្តិច្រើន មានយស និងសីលដ៏ល្អ
 បំផុតហើយដោយឥរិយាបថសព្វគ្រប់ ជាអ្នកអង្គុយលើសក្កន្ត្រ-
 កូលទាំងឡាយ ។ ចិត្តនៃយើងខ្ញុំ ដែលប្រជុំចុះក្នុងលោក-
 ធម៌ មានលាភៈ សេចក្តីសរសើរនិងគ្រឿងសក្ការៈ ជាចិត្ត
 មិនដល់ខ្លួនសេចក្តីទុក្ខទេ តើយើងខ្ញុំនឹងមានភ័យអំពីណា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខទានំ

វុត្តំ ហេតិ កកវតា	រត្នា អន្តេបុរេ គណ
ទត្តិយាជំ បុរេ តាសំ(១)	ឧបការាញ ជិដ្ឋិសិ ។
ឧបការី ច យា ធារី	យា ច ធារី សុខេ ធុកេ
អត្តត្តាយិ ច យា ធារី	យា ច ធារី ធុកេ ឡិកា ។
ធម្មញ្ញេ សុចរិតំ	ន តិ ធុច្ឆរិតំ ចរេ
ធម្មតារី សុទ្ធិ សេតិ	អស្មី លោកេ បរម្មិ ច ។
អតារំ បដហិទ្ធាន	បព្វជិដ្ឋានការិយំ
អន្តរាសេ អសម្បត្តេ	ចតុស្សទ្ធី ធុសិក្ខុ ហោ ។
ជីវិ មិណ្ឌាចាតត្ប	ចទ្ធយំ សយនាសនំ
ឧបទេត្តិ តាហ្វ អម្ពេ	សាករសេវ្វ ឧម្ពិយោ ។
កិលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ	គវា សព្វេ សម្មហតា
ធាក្កិ តទ្ធី ធូរ	វិហារម អនាសវា ។

១ ឧ. ម. វិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខទានំ

សមដូចជាព្រះមានព្រះភាគ ព្រង់ត្រាស់នូវព្រះគម្រាស់នេះ
ចំពោះស្តេចខាងក្នុងប្តី ក្នុងកាលនោះផ្សេងៗថា មហាកដបាន
សម្តែង នូវឧបការគុណរបស់នាវី នៃពួកក្សត្រក្នុងប្តីនោះ
ដ៏នាវីអ្នកមានឧបការៈ នាវីមេសុខទុក្ខ នាវីដែលប្រាប់នូវប្រ-
យោជន៍ និងនាវីជាអ្នកមានសច្ចៈគុណគ្រោះ ។ បុគ្គលគប្បី
ប្រព្រឹត្តធម៌ឱ្យជាសុចរិត កុំគប្បីប្រព្រឹត្តធម៌នោះ ឱ្យជាទុច្ចរិត
ឡើយ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ វេទនៈដេកជាសុខ ក្នុងរលាក
នេះផង ក្នុងរលាកខាងមុខផង ។ យើងខ្ញុំបានលះបង់ផ្ទះ
ហើយ ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ មិនខាន់បានដល់កម្មវេទ
ស្រាបៀរនាយីខ្ញុំបានឱ្យសច្ចៈ ៤ ។ ពួកជនដ៏ច្រើន ភែង
បាត់មកឱ្យចិញ្ចឹមច្រើន ចំណូលច្រើន មិនសេសសន-
ច្រើន ចំពោះយើងខ្ញុំ ចិញ្ចឹមលក់នៃសាគរ ។ កិលេស
ទាំងឡាយ យើងខ្ញុំផ្អកបំផ្លាញហើយ គេទាំងអស់ យើង
ខ្ញុំដកចោលចេញហើយ យើងខ្ញុំ ជាបុគ្គលមិនមានភាសាវៈ
ត្រូវបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដំរី កាត់ផ្តាច់នូវទ្វីប ។

សេចក្តី អក្ខរសេរីសហស្សនបទ

ស្វាភក្តី វគ្គ មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សង្ឃកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កាតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពុតា ចកស្សោ វិមាត្ថាចិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ឃកាតា កាតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឯវំ តហវដំ ធុត្ថំ សម្បត្តិក្ស តហវដំ
 វិសុទ្ធកាវិ សម្បត្តា លកាម សព្វសម្បត្តា ។
 យា ធនង្គិ សកត្តាចិ ចុត្តត្ថាយ មហេសិទោ
 សហាយសម្បត្តា^(១) ហោង្គិ ចិញ្ចាចិ ចធមសង្កតិ^(២) ។
 ចវត្ថុណំ អតីតក្ស បទុប្បន្នំ អនាគតំ
 សព្វកត្តិចិ ទោ ទីណំ នាទេ វិជ្ជាម ចក្កាមា ។

១ ១. បកាយសម្បត្តា ។ ២ ១. ឯក្កានមសង្កតិ ។

អក្ខរសេរីសហស្សនបទ ទី ១០

១ ។ យើងខ្ញុំមកហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ
 វិជ្ជា ៣ យើងខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពុតា ២ វិមាត្ថ
 ៨ ខ័ណ្ឌ ៦ នេះ យើងខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ចូលសំរាប់ហើយ
 តាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។
 យើងខ្ញុំដល់ខ្លះភាគច្រើន បើប្រហែលជាយកពាក់ព័ន្ធនៃ វគ្គ
 បានខ្លះខ្លះ មានប្រការច្រើន ខ្លះសម្បត្តិមានប្រការច្រើន
 យ៉ាងនេះឯង ។ ស្រីតាំងឡាយណា ឲ្យខ្លួនខ្លួនជាប់សំខ្លួន
 ដល់បុគ្គលស្វែងរកឲ្យគុណដ៏ធំ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ
 ស្រីតាំងឡាយនោះ ឈ្មោះជាអ្នកចម្រើនហើយសំខ្លួន
 វគ្គបាន ឲ្យព្រះពុទ្ធនា មានចំណែកខ្លះមានចម្លើយប្រដាប់
 វគ្គ ។ កម្មជាអតីត ជាបច្ចុប្បន្ន ជាអនាគតនៃយើងខ្ញុំ
 អស់ហើយ កម្មតាំងពួង របស់យើងខ្ញុំ អស់លើសហើយ
 បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុ យើងខ្ញុំសូមថ្វាយចង្គឹមព្រះបាទ ។

សុត្តន្តបិដក ទុក្ខនិកាយស្ស អបទានំ

និព្វានាយ វន្តនិម្មិតំ កី ភេត្តិ(១) វត្តាម ឧត្តរិ
 សុត្តសង្កតតោសោ(២) យោ ចាច្ឆាដ(៣) អមតំ បទន្តិ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ យសោធរាបមុទានំ អដ្ឋាស សិក្ខុនំ
 សហស្សនិ កកវតោ សម្ពុទ្ធា ឥមា កាដាយោ
 អភាសិត្តាទិ ។

អដ្ឋាសថេរីសហស្សនមបទានំ សម្ពុទ្ធំ ។

ទុក្ខានិ

កុណ្ហលា ភោគមី ទេវ ធម្មនិព្វាន ច សកុលា
 វនន្តា ច សោណា ច កាបិណ្ឌិ យសោធរា ។
 ឧស សហស្សកិក្ខុនំ អដ្ឋាសសហស្សកា(៤)
 សតានិ ទេវ ធម្មាវិ អដ្ឋសត្តនិមេវ ច(៥) ។

កុណ្ហលោសត្រោ ភរិយោ ។

១ ឧ. ព័ត្ត ។ ២ ឧ. សុត្តសង្កតតោសោ ។ ៣ ឧ. ចាច្ឆាដ ។ ៤ ឧ. សេន្ទរសសហស្ស
 ធាបាយោ ឥណិការិយាទិ វិស្សន្តិ ។ ៥ ឧ. កាបិណ្ឌិ ។ ចន្ទ ៨០ សន្តតិមេវ ចានំ
 វិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ទុក្ខនិកាយ អបទាន

បុគ្គលោ មានោសាគំបព្វប្រជុំភាវកែនស្វប្បាមាប្បាយ
 ផលំខុច្ចំណាគព្រះនិព្វាន ឈ្មោះអមរៈ យេន្ទ្រីន្តិក្រាប
 ទូលផលំព្រះអន្ត ខ្ញុំបុគ្គលនោះ ឲ្យក្រែលនឹងជាឥន្ទ្រក្រម
 ដែលកាលគឺព្រះនិព្វាន ថ្ងៃចម្លងចក្រ ។

បានឮថា ព្រះភិក្ខុ ១៨.០០០ រូប មានព្រះនាងយសោធរាភិក្ខុនី
 ជាប្រមុខ បានសម្តែងនូវភាពជាព័ន្ធនេះ ចំពោះព្រះកម្រិតព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយច្រកដូច្នេះ ។

ចប់ អដ្ឋាសថេរីសហស្សនមបទាន ។

ទុក្ខានិ

កុណ្ហលាភសីវេរិយាបទាន ១ កិសាភោគមីវេរិយាបទាន ១
 ធម្មនិព្វានវេរិយាបទាន ១ សកុលាវេរិយាបទាន ១ នគ្រាវេរិ-
 យាបទាន ១ រោណាវេរិយាបទាន ១ កុក្កាបិណ្ឌិនីវេរិ-
 យាបទាន ១ យសោធរាវេរិយាបទាន ១ ឧសសហស្ស-
 វេរីនមបទាន ១ អដ្ឋាសថេរីសហស្សនមបទាន ១ មាន
 ភាពចំនួន ៤៧៨ ។

ចប់ កុណ្ហលោសត្រោ វិ ៣ ។

បញ្ចេន ទង្គិយកញ្ញាវិគ្គ

បឋម៍ អដ្ឋិរសសហស្សទង្គិយកញ្ញាបើនមបទានំ

(៣០) កក សទ្ធ បរិស្ថីណា	កវសន្តិ ^(១) វិមោធិតា
សទ្ធាសក ១ ចោ នត្ថិ	អាណចេម មហាមុនេ ។
បរិកាម្មញ្ញ កុសលំ	យន្តិញ្ច សាធុ បត្តិភិ
បរិភោគំ មយា ^(២) ធិន្តិ	កុយ្យន្ទាយ មហាមុនេ ។
កុទ្ធមទ្ធកកុដ្ឋានំ	សាវកានញ្ច បត្តិភិ
បរិភោគំ មយា ^(២) ធិន្តិ	កុយ្យន្ទាយ មហាមុនេ ។
ឧប្បាធិនំ មយា កាម្មំ	កិក្ខុនំ សាធុ បត្តិភិ
ឧប្បាគុលបរិកាម្មំ	កកតម្កេហិ មហាមុនេ ។
តេនេវ សុត្តន្តមូលេន	ចោធិតា កាម្មសម្បទា
មាណសិកាមគិក្ខុដ្ឋានំ	ជាយេសុ ទត្ថិយេ កុលេ ។

១ ម. កវសន្តិ ។ ២ ទ. បរិភោគំ អយំ ។ ឆ. បរិភោគមយំ ។ ៣ ទ. ឧប្បាធិនមយំ ។

ទង្គិយកញ្ញាវិគ្គ ទី ៤

អដ្ឋិរសសហស្សទង្គិយកញ្ញាបើនមបទានំ ទី ១

(៣១) បពិត្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំសូមក្រាបទូលថា គតាវង្គត្ថន៍នៃយើងខ្ញុំគង់ហើយ កំណនៃគត យើងខ្ញុំបាន ដោះចេញហើយ កាលវៈព័ន្ធន៍ របស់យើងខ្ញុំ មិនមាន ឡើយ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី កុសលណាមួយ ដែលយើង ខ្ញុំបរិកម្មហើយ ព័ន្ធគ្រង់ដោយប្រពៃហើយ គ្រឿងប្រើប្រាស់ យើងខ្ញុំបានឱ្យហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី គ្រឿងប្រើប្រាស់ យើងខ្ញុំបានឱ្យហើយ ដល់ព្រះគុដ្ឋ ព្រះបរាគុដ្ឋ ឆិក្ខសាវកព័ន្ធឡាយ បាន គ្រង់ហើយដើម្បីប្រយោជន៍ នៃព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី កម្មស្តង់និងតាប យើងខ្ញុំបានកម្រង់ទុក ដើម្បីពួក កិក្ខុដោយប្រពៃ ការចែកចាយក្រចូលដ៏ខ្ពស់ យើងខ្ញុំបាន ធ្វើរួចហើយ ។ នាងទង្គិយកញ្ញាព័ន្ធឡាយ ជាអ្នកបរិច្ចាគ ដោយកម្ម ត្រូវកុសលមូលនោះឯង មកដាក់ភ្លើង ហើយ កន្លង់ទូលដំបូរបស់មនុស្ស បានមកកើតក្នុងទង្គិយក្រកូល ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

ឧបសិទ្ធិ(១) កកតេ កកត្ថេ ជាតិយា ចាចិ ឯកតោ
 បដិមេ ឯកតោ ជាតា ឧត្តិយា កុលសម្ពុតា ។
 រូបវតី កោកវតី លាភសញ្ញាបដិសា
 អន្តប្បវេ មហាវេ ធនាជំ វេ ទទ្ធលេ ។
 ជិវ្ហិជ្ជត្វា អការម្ហា បទ្ធវិម្ពាធនាវិយំ
 កតិថាហំ ឧបាទាយ សត្វា បត្តាម្ហំ ជិវ្ហតី ។
 ជីវំ ចិណ្ឌិតាតត្វា បទ្ធវិយំ សយនាសនំ
 ឧបទេន្តិ តហ្ម អម្ពេ សនា សញ្ញាបដិសា ។
 កំលេសា ឈាបិសា មយ្ហំ កវា សាទេ សម្មហតា
 ចាតិវ ទទ្ធនំ ធនា វិហារម អនាសវា ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 តិស្សា វិជ្ជា អនុច្ឆត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១២. កកមេតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

កម្មវេលាយេន្ទុបាសន្យំ បាទាទ្វិហិយ ក្នុងជាតិជាមួយគ្នា
 ក្នុងបដិមជាតិ យើងខ្ញុំគឺកើតក្នុងគ្នាមួយក្រុមជាមួយគ្នា ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គមានព្យាយាមអំ យើងខ្ញុំមានរូបល្អ ទាំងមានភាគសម្បត្តិ
 ច្រើន ទាំងមានលាភៈខឹងគ្រឿងសក្ការៈ ត្រូវពួកជនបូជាហើយ
 នៅក្នុងព្រះរាជវាំង ចម្លងជាទៅក្នុងនគរទ្វារនៃពួកទេវតា ។
 យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ឡើយណាយហើយចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅ
 កាន់ផ្ទះស ទៅកស្រយត្រីមន្តិកាហើយ ក៏បានដល់ព្រះនិព្វាន ។
 ដទៃទាំងឡាយអីច្រើន ខែតិចត្រួត ឆ្នាំច្រើន ឬច្រើនយ៉ាង ចិណ្ឌុ-
 បាតប្បច្ច័យផង សេនាសនច្បច្ច័យផង ដើម្បីយើងខ្ញុំ ចូលទៅ
 គ្រឿងសក្ការៈ ដល់យើងខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។ កាលសទាំង
 ឡាយ យើងខ្ញុំដុះផ្កាញាញាយ គេទាំងអស់ យើងខ្ញុំដក
 ចោលហើយ យើងខ្ញុំជាពុទ្ធសមាសមានភាសាវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង់ ដូចជាមេដឹកនាំទាំងឡាយទៀត ។ ឧ យើងខ្ញុំមកល្អ
 ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះគុដ្ឋនិប្រសើរ វិជ្ជា ព្រះ យើងខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ សាសនាចម្រើនព្រះគុដ្ឋ យើងខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ទុតិយ៍ បញ្ចសីតិសហស្សប្រាហ្មណកញ្ញាបើនមបទានំ

កាចិ បព្វជិតា អត្ថិ សព្វនស្សវិនោ^(១) ពហុ
 ទេវា ច តិណ្ណា ជាតា ពុជ្ឈិស្សន្តិ អនាគតេ ។
 បដិសម្ពុទ្ធា ធម្មស្ស វិនោក្ខាចិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខិកាតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ យសវតីបធុទានិ ទុតិយកញ្ញា កិក្ខុនិ-
 យោ អដ្ឋាសសហស្សនិ កតវតោ សម្មទា ឥមា
 កាថាយោ អកាសិក្ខាតិ ។

អដ្ឋាសសហស្សនក្ខិយកញ្ញាបើនមបទានំ សម្ពុត្ថំ ។

ទុតិយ៍ បញ្ចសីតិសហស្សប្រាហ្មណកញ្ញាបើនមបទានំ

(៣២) បញ្ចសីតិសហស្សនិ ប្រាហ្មណកុលសម្ពុត្ថំ^(២)
 សុទ្ធិមាលហត្ថទានា មុរេ តុយ្ហិ មហាមុរេ ។
 វេស្សសុទ្ធិកុលេ ជាតា ទេវា ជាតា ច តិណ្ណា
 ធម្មកិញ្ញា ពហុ កញ្ញា មុរេ តុយ្ហិ មហាមុរេ ។

១ ១. សព្វនស្សវិនោ ។ ២ ១. ប្រាហ្មណកុលសម្ពុត្ថំ ។

បញ្ចសីតិសហស្សប្រាហ្មណកញ្ញាបើនមបទានំ ២

បដិសម្ពុត្ថា ២ វិនោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ២ នេះ យើងខ្ញុំបាន
 ធ្វើឱ្យជាក់លាក់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ យើង
 ខ្ញុំក៏បានប្រគល់ត្រង់ហើយ ។
 បានឮថា ព្រះទន្ធិយកញ្ញាកិត្តិ ចំនួន ១៨.០០០ រូប មានព្រះ
 នាងយសោធរាភិក្ខុនីជាប្រធាន បានសម្តែងទូរភាពទាំងនេះ ចំពោះព្រះ
 ភក្ត្រព្រះនាងព្រះភាគ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

បច្ចំ អដ្ឋាសសហស្សនក្ខិយកញ្ញាបើនមបទានំ ។

បញ្ចសីតិសហស្សប្រាហ្មណកញ្ញាបើនមបទានំ ទី ២

(៣២) បដិគ្រប្រះមហាមុតិ ភិក្ខុនី ៨៤.០០០ កើតក្នុង
 គ្រកូលប្រាហ្មណ៍ មានជីវិតវង្សន់ល្ងង់ ក្នុងបុរីនៃព្រះអង្គ ។
 បដិគ្រប្រះមហាមុតិ ឆ្លុះស្រ្តី កើតក្នុងវេស្សគ្រកូល និងសុទ្ធ-
 គ្រកូល ពួកទេវតា ពួកនាគ ពួកកំន្រ្ទ ពួកនាងកញ្ញាដ៏ច្រើន
 ទាំង ៤ ទ្វីប ក្នុងបុរីរបស់ព្រះអង្គ ។ ពួកស្រីទ្បា ក៏បានចូល
 ពួកទេវតាច្រើន ពួកកំន្រ្ទ និងពួកនាគដែលជាអ្នកឃើញធម៌
 ទាំងពួងហើយ ឆឹងនឹងបានត្រាស់ដឹង ក្នុងអនាគតកាល ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

អនុភោត្តា យសី សត្វំ បទ្វាន សទ្ធិសឡា
 តុម្ហិ^(១) បសានី បដិលទ្ធា កុដ្ឋិស្សន្តិ អនាគតេ ។
 អម្ព ប្រាហ្មណីតា តុ ប្រាហ្មញ្ញកុលសម្ព័ន្ធ^(២)
 លក្ខណា ច^(៣) មហារីរ ចានេ វទ្ធាម ចតុម្ពា ។
 ឧបាហតា^(៤) ភវ សទ្ធិ មូលតណ្ហា សមូហតា
 សុត្តិដ្ឋា អនុសយា បុញ្ញសង្ខារជាលីតា ។
 សមាធិតោចរា សទ្ធា សមាបត្តិវសី តថា^(៥)
 ឈានេន ធម្មាតិយា វិហារស្សាម ចោ សធា ។
 ភវិន្តិ អវិជ្ជា ច សង្ខារមិ ច ទេចិតា
 សុត្តន្តសិ បដិ តទ្ធា អនុជាធិត្ត ឆាយក ។

១ ខ. គ្រិយ ។ ២ ខ. ប្រាហ្មញ្ញកុលសម្ព័ន្ធ ។ ៣ ខ. ម. កប្បតោ តោ ។ ៤ ខ. ម. ធា-
 រតា ។ ៥ ខ. កតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តន្ត

ដទានំវិទ្យាយោនា បានទទួលនូវយសទាំងពួង សម្រេច
 សម្បត្តិទាំងពួង ហើយបាននូវសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះអង្គ មុន
 ជាងនឹងបានស្រាស់ជើង ក្នុងអនាគតកាល ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 មានល្បាយមធំ មានចក្ខុ យើងខ្ញុំជាធិការនៃក្រាហ្មណ៍ កើត
 ក្នុងគ្រួសារប្រាហ្មណ៍ ប្រកបដោយលក្ខណៈ សូមក្រាបថ្វាយ
 បង្គំប្រាថ្នា (របស់ព្រះអង្គ) ។ កតាទាំងឡាយ យើងខ្ញុំ
 លះថង់ចាលហើយ ឬសគល់នៃកណ្តា យើងខ្ញុំបានដក
 ចេញហើយ អនុស័យ យើងខ្ញុំបានដាច់ផ្តុំលះហើយ ចុញ-
 កិសង្ខារ យើងខ្ញុំបានទំលាយចេញហើយ ។ យើងខ្ញុំទាំង
 អស់មានសមាធិជាអារម្មណ៍ ជាអ្នកស្មានជំនាញក្នុងសមាបត្តិ
 នឹងប្រព្រឹត្តនៅ ដោយការគ្រេកអរក្នុងចម្រើន ដោយឈាន
 សព្វៗ កាល ។ បពិត្រព្រះអង្គដោយក កណ្តាដែលនាំ
 សង្ខារកាន់កាប់ អវិជ្ជា និងសង្ខារទាំងឡាយ យើងខ្ញុំបាន
 ធ្វើឱ្យអស់ហើយ យើងខ្ញុំយល់ច្បាស់នូវចម្រើន ព្រោះដល់នូវ
 បទពិសោធន៍ ដែលចក្ខុលឃើញបានដោយកម្រ ។

ទុតិយ៍ ឧបាសិទ្ធិសហស្សប្រាហ្មណកថាវេនិមបកថំ

ឧបការា មមំ គុម្មេ ជ័យវន្តំ កកន្តិទេ(១)
 ឧត្តុន្តិ(២) សិសយំ ទេត្វា សត្វា កច្ឆដ ជំគុតិ ។
 វជ្ជិត្វា មុនិទា ចារទេ កត្វា ឥន្ទិវិកុក្ខនំ
 កាចិ ឧស្សន្តិ អាណាតំ អន្ធការំ តថាបរិ(៣) ។
 ឧស្សន្តិ ឧច្ឆសុរិយេ សាករាញ សមជ្ជតំ
 សិទេរិ បរិកស្វាញ ឧស្សន្តិ ចារិចត្តកំ ។
 តាវត្តិសត្វ កវជំ យាមំ ឧស្សន្តិ ឥន្ទិយា
 តុសំតា ជំម្និកា ទេវា វសវត្តិ មហិស្សរា ។
 ព្រហ្មនោ កាចិ ឧស្សន្តិ សន្តមញ្ច មហាវហំ
 ព្រហ្មវណ្ណាញ មាបេត្វា ឧម្នំ ឧសេន្តិ សុញ្ញតំ ។
 ចាចារិកុក្ខនំ កត្វា ឥន្ទិ ឧស្សយេ សត្តុនោ
 ឧស្សយេសុ តាសំ សត្វា ចារទេ វជ្ជិសុ សត្តុនោ ។

១ ឧ. ធម្មវិគោ ។ ២ ឧ. ឧបាសិទ្ធិ ។ ៣ ឧ. ឧបាសិទ្ធិ ។

ឧបាសិទ្ធិសហស្សប្រាហ្មណកថាវេនិមបកថំ ២

នាងចាំជំឡាយ នាងឧបការៈដល់តថាគត នាងចៅកាន់
 ផ្លូវឆ្ងាយ អស់កាលមានគ្រីវែង នាងចាំជំអស់គ្នា ចូរ
 កាន់ខ្លួនសេចក្តីសង្ស័យ នៃបរិស័ទចាំជំ ២ ហើយចៅកាន់
 ព្រងើងនាងចុះ ។

ពួកកិត្តុន្ទៈ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមុនីច្បះហើយ ក៏ធ្វើ
 ខ្ញុំការវេជ្ជជំនួយ សម្តែងខ្ញុំតទ្ធិ ហើយសម្តែងខ្ញុំនីតិវិទ្យាទៀត
 ពួកកិត្តុន្ទៈ សម្តែងព្រះចន្ទ្រវង្សព្រះភាគិញ ខ្លះសម្តែងសាគរ
 ប្រកបដោយក្រី ខ្លះសម្តែងក្នុងសំនុំនិងក្នុងបរិកណ្ឌ ខ្លះសម្តែងដើម
 ចារិចត្តព្រឹក្ស ។ ខ្លះសម្តែងតតាវត្តន៍ ខ្លះសម្តែងកលាឈ្មោះ
 យាមៈដោយបង្ខំ ខ្លះនិមិត្តជាទេវតាមានឥស្សរៈចំ នៅក្នុងជាម៌តុ-
 សំគន់និសង្កឹ ។ ពួកខ្លះនិមិត្តជាព្រហ្ម សម្តែងចិច្ច្រឹមមានតម្លៃ
 ច្រើន ខ្លះនិមិត្តកេរជាព្រហ្ម សម្តែងខ្ញុំចម្រើនសុខ ។ លុះពួកស្រី
 ចាំជំអស់ បានវេជ្ជជំនួយផ្នែក ។ ហើយសម្តែងបង្ខំ សម្តែងកម្លាំង
 ថ្វាយព្រះសាស្តាច្បះហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះសាស្តាច្បុលថា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ឥន្ទ្រិយ ច វសី ហោម	ជិញ្ញាយ សោគនាគុយា
ចេតោមរិយញ្ញាណស្ស	វសី ហោម មហាមុនេ ។
បុព្វេនិវាសំ ជាតាម	ជិញ្ញេត្តុំ វិសោធិតំ
សព្វាសវមរិត្តិណា	ធម្មតាច បុនត្ថេវ ។
អត្ថធម្មនិវត្តិសុ	បដិកាលោ កថេវ ច
ញាណំ អម្ពំ មហាវិរ	ឧប្បន្នំ កវ សន្តិកេ ។
តុទ្ធានំ លោកនាដានំ	សន្តមន្តេហិ ធស្សិតំ
អធិការា តហូ អម្ពំ	កុយ្យត្ថាយ មហាមុនេ ។
យំ អម្ពំ បុរិមំ កម្មំ ^(១)	កុសលំ សវ កំ មុនំ
កុយ្យត្ថាយ មហាវិរ	បុញ្ញានុបដិកានំ វោ ។

• ១. យំ អម្ពេហំ កំ កម្មន្តំ វិស្សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

បពិត្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំជាអ្នកស្គាល់ចំណាញ់ក្នុងប្រជុំជាង-
 ឡាយផង ក្នុងសោគនាគុដ៏ជាចំពូផង ជាអ្នកស្គាល់ចំណាញ់ក្នុង
 ចេតោមរិយញ្ញាណផង ។ យើងខ្ញុំដឹងច្បាស់ នូវបុព្វេនិវា-
 សៈ ចំពូចក្នុង យើងខ្ញុំបានជម្រះស្តារហើយ ភាសាវៈទាំងពួង
 របស់យើងខ្ញុំអស់ហើយ ភពប្តីទៀត ក្នុងកាលដទៃនេះគ្មាន
 ឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គបានព្យាយាមដ៏ សេចក្តីដឹងក្នុងអត្ថប្ប-
 ដិសម្ពិទ្ធាផង ក្នុងធម្មប្បដិសម្ពិទ្ធាផង ក្នុងនិវត្តិប្បដិសម្ពិទ្ធាផង
 ក្នុងបដិកាលប្បដិសម្ពិទ្ធាផង របស់យើងខ្ញុំ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ការគប្បីក្រាវ
 ព្រះតាំងឡាយ ដែលជាទីពឹងនៃសត្វលោក យើងខ្ញុំបានផ្តួច
 ហើយ យើងខ្ញុំបានកសាងបុណ្យដ៏ច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍
 នៃព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី កម្មណា ដែលយើងខ្ញុំ
 បានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន សូមព្រះអង្គរក្សា នូវកម្មជា
 កុសលគោរព បពិត្រព្រះមហាវិរៈ បុណ្យទាំងឡាយ យើង
 ខ្ញុំបានសាងសង់ហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍នៃព្រះអង្គ ។

ទុក្ខយំ ចតុរសីតំសហស្សប្រាហ្មណកញ្ញាថេរីធម្មតា

សតសហស្សេវា កាយោ មនុស្សតោ មហាមុទិ
 បុរិ ហំសវតី ឆាម សមុទ្ធស្ស កុលាលយំ^(១) ។
 ឆារេន ហំសវតីយំ កង្កា សន្ធាតំ សត្វឆា
 ឧបាទ្ធកា ធនិយោ កិក្ខុ កមជំ ន លកន្តិ តេ ។
 ជិវសំ ឆេ កយោ ថេវ សត្តាហំ មាសិកំ កតោ
 ចាតុខ្មាសឆ្នំ សម្បណ្ឌំ កមជំ ន លកន្តិ តេ ។
 កឆា អហុ សត្តសារោ ធនិយោ ឆាម^(២) រដ្ឋកោ
 ឡតីរេ^(៣) កិក្ខុកោ ជិស្វា សេតុំ កង្កាយ ការាយិ^(៤) ។
 កឆា សតសហស្សេហិ សេតុំ កង្កាយ ការាយិ
 សង្ឃស្ស ចារិមេ^(៥) តីរេ វិហារេត្វ អការាយិ ។
 ឥត្ថិយោ បុរិសា ថេវ ឧបាទិចកុលាទិ ច
 កស្ស សេតុំ វិហារិ^(៦) ច សមគាតិ អកំសុ តេ ។

១ ឧ. ឆ. កុលាលយំ ។ ២ ឧ. ឆ. ធនិយោ ឆាម ។ ៣ ឧ. ឆ. ឡត្យ ។ ៤ ឧ. សេតុ-
 តោ សត្ត ការាយិ ។ ៥ ឧ. ឆ. វិហារេ ។ ៦ ឧ. ឆ. វិហារេ ។

ចតុរសីតំសហស្សប្រាហ្មណកញ្ញាថេរីធម្មតា ទី ២

កុន្តិកយុទ្ធិមួយសេន អំពីកយុនេន មានព្រះមហាមុទិមួយ
 ព្រះអង្គព្រះនាមបុម្ភុត្តរៈ ឯបុរិស្មោះហង្សវ្រតី ជាលំនៅនៃ
 ក្រកូលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ស្តឹងគង្គាតែងហូរទៅ ក្នុងថ្កូវឈ្មោះ
 ហង្សវ្រតី តាមគ្រាសព្វៗកាល ពួកកិត្យុតាំងនោះត្រូវទឹកស្តឹង
 ចៀកចៀន កំទេរមកម៉ង់បាន ។ កិត្យុតាំងហូរនោះ ទៅ
 ម៉ង់បាន កសំពីថ្ងៃ អស់ពីថ្ងៃ អស់ពីថ្ងៃ អស់មួយថ្ងៃ
 ដកចោលរោញបួនថ្ងៃ ។ ព្រោះនោះ មានបុរសជាទ្វីមសារ
 របស់សព្វ ឈ្មោះផ្លូវ ជាអ្នកនៅក្នុងផែន បានឃើញពួកកិត្យុ
 នៅត្រើយខាងកាយ កំទេរសាងស្ពាន ត្រង់ស្តឹងគង្គា ។
 ព្រោះនោះ បុរសនោះ បានសាងស្ពាននាស្តឹងគង្គា ដោយ
 កង្វែរមួយសេនកហាបណៈផង បានសាងវិហារក្នុងត្រើយខាង
 ខាងម៉ង់ត្រើយខាងកាយ ដើម្បីកិត្យុសង្ឃផង ។ ពួកស្រី
 ពួកបុរស ពួកក្រកូលខ្ពស់ម៉ង់ចាប ផងចាំងនោះ បានធ្វើ
 ស្ពានផង វិហារផង មានការស្មើគ្នា ដើម្បីកិត្យុសង្ឃនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព

អម្ពេ អញ្ចេ ច មនុស្សា វិច្ឆិយសន្និទ្ធ ចេតសា
 ភស្មន្នមេសុ នាយាទា ធម្មេ ជនបទេសុ ច ។
 ឥត្ថិ មុមា កុមារា ច តហ្ម ចេវ កុមារិកា
 សេតុនោ ច វិហារស្ម វាលុកា អាតិវិសុ តេ ។
 វិមេសធម្មនំ កត្វា កណ្តិយុត្តាយមនុស្សា^(១)
 ទ្វិបំ^(២) ធុណ្តញ្ច មាលញ្ច កាវិ^(៣) កត្វា ធម្មត្ថេន ។
 សេតុវិហារេ កត្វា ធម្មត្ថេន វិហារេន
 មហានិមិត្តាន ធម្មត្ថេន សម្ពាទិ អតិបត្តយេ ។
 មនុស្សភរ មហាវិហារេ កុក្កោ^(៤) សត្វចាណិនំ
 អនុមោទនិយំ កត្វា ព្យាកាសិ^(៥) មហាមុទិ ។
 សតសហស្ស អតិក្កន្តេ កាច្យោ មោស្សតិ កក្កោ
 កក្កោ សុទ្ធំ លត្វា^(៦) ចាមុណិស្សតិ តោនិយំ ។
 យេ កោចិ ហត្ថកម្មញ្ច^(៧) កតាវិ ធរនារិយោ
 អនាគតស្មិ អន្តរេ សទ្ធេ ហោស្សន្តិ សម្មតា ។

១ ១. កណ្តិយុត្តានុត្ថា ។ ២ ២. ម. ទ្វិបំ ។ ៣ ៣. សត្វា ។ ៤ ៤. ម. កក្កោ ។ ៥
 ៥. ម. កាសិ ជនិស្ស ។ ៦ ៦. ម. កក្កោវិហារោ ។ ៧ ៧. ពេចិ ហត្ថចរំ កម្មំ ។
 ៨. ពេចិ ហត្ថចរិកម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុទ្ធាគម្ព

ពួកយើងខ្ញុំផង ពួកមនុស្សផងដែរ ក្នុងនោះ ក្នុងជនបទ នានា
 ចិត្តជ្រះថ្លា ជាអ្នកទទួលមតិក្នុងធម៌នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ។ ពួក
 ស្រី ពួកប្រុស ពួកកុមារ ពួកកុមារិកាជាច្រើន ជនទាំងនោះ
 បាននាំគ្នារាយរាយដ៏ទ្រង់ ដល់ស្ថានផង ដល់វិហារផង ។
 ជនទាំងនោះ នាំគ្នាជាដើមចេក ឥតលក្ខណៈពេញដោយទឹក
 លើកទង់ បោសសំអាតផ្លូវផ្ទាល់ ចូរចូប គ្រឿងលំអិត
 កម្រងផ្កា ជាគ្រឿងសក្ការៈថ្វាយព្រះសាស្តា ។ លុះជនទាំង
 នោះ បានធ្វើស្ថាននិងវិហាររួចហើយ នឹងព្រះសាស្តាជា
 នាយក ថ្វាយមហាទាន ហើយប្រាថ្នាឱ្យសម្ពោធិញ្ញាណ ។
 ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមបទុម្ពន្ត្រៈ ជាមហាវិះ ជាទីនាគរ
 របស់សត្វសត្វទាំងឡាយ ទ្រង់បានធ្វើអនុចាននា ហើយ
 ព្យាករា ក្នុងកម្សាន្តមួយសែនកន្លងទៅ បានកក្កប្បរោត
 ឡើង បុរសនោះ បានឡើងសច្ច័សុទ្ធ ក្នុងកក្កប្បរោត
 ហើយនឹងដល់នាធិញ្ញាណ ។ ពួកនោះ នាំវិណាមួយ ដែល
 បានធ្វើឱ្យហត្ថកម្ម លុះដល់កាលជាអនាគត ជនទាំងអស់
 នោះ នឹងនាគក្នុងចំពោះព្រះកត្រូ (នៃព្រះពុទ្ធនោះ) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អគារវសន្ត អន្តេ	សក្ការំ សព្វកាលំតំ
ឧបទេន្តិ សធា សត្វំ	មុត្តកម្មជលេន ឆោ(១) ។
អគារំ ចដហិត្វាន	មត្តជិត្វានការិយំ
សិសារមដំ ជិតិល្ហា	នត្ថិទានិ បុនត្ថកេ ។
ចីវរំ បិណ្ឌចាតញ្ច	មច្ចយំ សយនាសនំ
ឧបទេន្តិ សធា អន្តេ	សហស្សនិកតោ តតោ ។
កិលេសា ឈាមិតាញ្ញាតំ	កវា សទ្ធេ សម្មហតា
នាគីវ ពទ្ធនំ ឆេត្វា	វិហារម អនាសវា ។
ស្វាកតំ វតថោ អាសិ	ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ចដសម្ពិទា ចកស្សោ	វិមោត្តាមិ ច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សន្និកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ៩. បុត្តកម្មជលំ ឆោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

កាលយេន្ទ្រំនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ក្នុងផ្ទះនោះគាត់ត្រៀងសក្ការៈ
 ប្រកបដោយកាលទាំងពួង អស់កាលគ្រប់កាល ដោយផល
 នៃបុព្វកម្មរបស់យេន្ទ្រំ ។ យេន្ទ្រំបានលះចង្អុលផ្ទះ ហើយចូល
 ទៅកាន់ផ្នួស បានឆ្លងផ្លូវភិស្ថសារវដ្ត ឥឡូវនេះ គាត់ប្រើទៀត
 មិនមានឡើយ ។ ផនចាំងឡាយ ភែងនាំឱ្យចិវិប្បច្ច័យផង
 ចិល្ហាបាតប្បច្ច័យផង សេនាសនប្បច្ច័យផង ឱ្យផលយេន្ទ្រំ
 ចំនួនមួយនាទីកហមណៈ អំពីវិះនោះ ។ សព្វ ។ កាល ។
 កិលេសទាំងឡាយ យេន្ទ្រំផុតចម្លាយហើយ គាត់ទាំងអស់
 យេន្ទ្រំ ផកៈចាលហើយ យេន្ទ្រំជាបុគ្គលមិនមានកាលៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំកាត់ផ្តាច់ខ្សែទុក្ខិ ។ ។
 យេន្ទ្រំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ
 វិជ្ជា ឆ យេន្ទ្រំបានផលហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 យេន្ទ្រំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិហេតុ ៨ ចំណង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ យេន្ទ្រំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ យេន្ទ្រំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ធម៌យំ ឧប្បលទាយិកាថេរិយាបទានំ

ឥត្ថិ សុទ្ធំ ធម្មាសីតិ ព្រាហ្មណកញ្ញាភិក្ខុនិសហ-
ស្សាទំ កកវតោ សម្មទា ឥមា តាជាយោ អកាសីត្ថាតិ។

ធម្មាសីតិសហស្សព្រាហ្មណកញ្ញាថេរិយាបទានំ សម្មំ ។

ធម៌យំ ឧប្បលទាយិកាថេរិយាបទានំ

(៣៣) ឧត្តរេ អនុណាវតិយោ អនុណោ នាម(១) ទត្ថិយោ	
កស្មន្តរញ្ញោ អហំ ករិយោ ឯកទ្ធិំ វាធយោមហំ(២) ។	
រហោកតា និសីទិកា	ឯវិ ចិន្តេសហំ កតា
កុសលំ មេ កតំ ធម្មិ	អាធាយេ កម៌យំ មម ។
មហាភិកាចំ កដុកំ	យោវុចំ សុធារុណំ
និរយំ ទូន កត្វាមិ	ឯត្ថ មេ ធម្មិ សីសយោ ។
ឯវហំ ចិន្តយិក្ខាន	ចហំសេក្ខាន មាធសំ
វាជានិ ឧបក្ខាន	ឥទ្ធិ វចនមព្រិ ។

១ ឧ. អនុណា នាម ។ ២ ម. បរាយមហំ ។

ឧប្បលទាយិកាថេរិយាបទានំ ទី ៣

បានព្រាហ្មណកញ្ញាភិក្ខុនី ៨៦.០០០ រូប បានសម្តែង
នូវភាពព្រំនេះ ចំពោះព្រះកត្តព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
ចប់ ធម្មាសីតិសហស្សព្រាហ្មណកញ្ញាថេរិយាបទានំ ។

ឧប្បលទាយិកាថេរិយាបទានំ ទី ៣

(៣៣) ក្នុងនគរណាវតី មានក្សត្រមួយព្រះអង្គ ព្រះ
នាមអនុណាៈ ខ្ញុំជាអង្គមហាសីរបស់ស្តេចនោះ ខ្ញុំបានញ៉ាំងដង
ពួកទូទៅចម្រើ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់រំលឹក
គ្រិះរំលោភនេះថា បើកត្តាអញមិនបានធ្វើកុសល ដែលធម្ម
កាត់យកទៅបានទេ កត្តាអញមិនទៅកាន់ទេក មានសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយធំ រោចផ្សា មានសភាពយោរយៅ កាក្រក់ក្រ
លែង ដោយតត សេចក្តីសង្ស័យរបស់កត្តាអញ ក្នុងរឿង
នេះគ្មានទេ ។ លុះខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះហើយ ក៏ញ៉ាំងចិត្តឱ្យរីករាយ
ចូលទៅគាល់ព្រះរាជ ហើយក្រាបបង្គំទូល នូវកាត្យនេះថា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

វត្តិ នាម មយំ នេវ បុរិសា ន ភវិម ធា(១)
 ឯកំ មេ សមណំ នេហិ កោជយិស្សាមិ ទត្តិយ ។
 អនាសិ មេ ភតា វដា សមណំ កាវត្តិន្ទ្រិយំ
 ភស្ស មត្តំ កាហាត្វាទ បរមន្នេន ច្វាយី ។
 ធូរេត្វា បរមំ អន្ទំ សហ សុកទ្ធលេបទំ
 មហាចេលេន ធានេត្វា អនាសី តុដ្ឋមាទសា ។
 ភេន កាម្មេន សុកាភេន ធម្មនាបណិដិហិ ច
 ជហិត្វា មាទុសំ នេហិ កាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។
 សហស្សនេវាជ្ជទំ មហេសិក្ខមការាយំ
 សហស្សនក្កវត្តទំ មហេសិក្ខមការាយំ ។
 ចនេសាដ្ឋិ វិបុលំ កណាធាតោ អសង្កយំ
 ធានាវិជំ តហំ អញ្ញំ(២) ភស្ស កម្មជលំ គតោ ។

១ ១. បុរិសសំ ភវិមយំ ។ ២. បុរិសា និព្វា ភវា ។ ២ ១. ចុញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខបិដក

បតិក្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធា យើងខ្ញុំជាស្រី យើងខ្ញុំមិនមែនជាប្រុស
 បតិក្រព្រះមហាក្សត្រ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានសមណៈមួយរូប
 ដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ។ ឆឹងញ៉ាំងសមណៈនោះឲ្យនាង ។ ព្រោះនាងឯង
 ព្រះរាជាបានប្រជ្ញប្រទានសមណៈ បានស្រ្តីយកបរិហឹយ ដល់
 ខ្ញុំ ទាំងខ្ញុំបានកាន់យកបាត្រ របស់សមណៈនោះ ហើយញ៉ាំង
 បាត្រឱ្យរាញ ដោយបាយដ៏ទុក្ខ ។ លុះដាក់បាយដ៏ទុក្ខ
 ព្រមទាំងគ្រឿងអប់ ចំង្រៀងលាបហើយ ក៏បានចិត្តត្រេកអរ
 បានយកសំពត់ផ្ទាំងជិតបាត្រ ហើយនាំយកទៅប្រគេន ។
 ដោយកុសលកម្ម ដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការពេទ្យល់ទូរ
 ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយ ជាប់សមុទ្រហើយ
 ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានកាវត្តិន្ទ្រ ។ ខ្ញុំបានធ្វើជាមហេសី នៃ
 ស្តេចទៅតាមយកាន់ផង បានធ្វើជាមហេសី នៃស្តេចចក្រភត្តិ
 មួយនាងផង ។ ខ្ញុំបានធ្វើជាមហេសី នៃស្តេចប្រទេសរាជដ៏
 ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ឯបុណ្យដ៏ច្រើន បានប្រការ
 ផ្សេងៗ ដែលនៃបុណ្យនោះ ច្រើនលើសនោះទៅទៀត ។

គន្ថយ ឲ្យសម្រេចការងារបាត់

ឧប្បល្លាស្រ្ត មេ វណ្ណា	អភិបាល សុខស្បៀង
ឥត្តិ សព្វធន្តសម្បត្តិ	អភិបាល ធុត្តិទូរ ។
បន្ទីមេ ភវសម្បត្តិ	អនាមី សាគិយេ កុលេ
បាវសហស្សបាមាភូ	សុទ្ធានុសុតស្សហំ ។
និព្វិទ្ធិត្វា អភារហំ	បព្វជី អនុការិយំ
សត្តមីវត្តិមប្បត្តា ^(១)	ធនុសត្វិ អនាបុណី ។
ចិវរំ ចិណ្ឌិតាភព្វ	បច្ចុយំ សយនាសនំ
បរិមេត្តំ ន សន្តាមិ	ចិណ្ឌិតាភស្សនំ ដលំ ។
យំ មយ្ហំ បុរិមំ កម្មំ	កុសលំ សរសេ ^(២) មុនំ
តុយ្ហត្វាយ មហារិក	បរិចត្តំ តហំ មយា ^(៣) ។
ឯកត្តិសេ ឥតោ កាច្យ	យំ នាមមននំ ភតា
ធុត្តតិ នាភិបាតាមិ	ចិណ្ឌិតាភស្សនំ ដលំ ។

១ ១. សត្តមីវត្តិសម្បត្តិ ។ ២. សត្តមីវត្តិសម្បត្តិ ។ ៣. ឈ ។ ៤. ឈ ។ ៥. ឈ ។

ឲ្យសម្រេចការងារបាត់ ទី ៣

សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំដូចជា ឧប្បល្លាស្រ្ត ខ្ញុំជាស្រីមានប្រសូល្យៈ គួរមើល
មើល បរិច្ចេកទេសដោយអាយុវៈចាស់ក្មេង គេក៏ក្នុងក្រុមលក្ខណ៍
ប្រឆាំងសេចក្តីរឿង ដល់មកក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំបានមកកើត
ក្នុងសក្យក្រគូល ជាប្រធាននៃស្រីមួយនាក់ នៃព្រះរាជបុត្រ
របស់ព្រះបាទសុរាជៈ ។ ខ្ញុំឡើយណាយក្នុងផ្ទះ ហើយ
ចូលទៅកាន់ផ្ទះ សុទ្ធរបស់ ៧ ៧ គឺបានយល់ច្បាស់ខ្លះ
សច្ចៈ ។ ខ្ញុំមិនអាចនឹងរាប់បញ្ចូលច្បាស់ ចិណ្ឌិតាភស្សន៍
សេវាសម្បត្តិយបានទេ ទោះបីជាដល់នៃចិណ្ឌិតាភ ។
បើប្រព្រឹត្តិមានព្យាយាមធំ កុសលកម្មណា ដែលខ្ញុំបាន
ធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន សូមព្រះអង្គរំលឹកឲ្យក្នុងកុសល
នោះចុះ ឯអំពីល្អមានច្រើន ដែលខ្ញុំបានលះចំណែកហើយ
ដើម្បីប្រយោជន៍នៃព្រះអង្គ ។ ក្នុងកាលបច្ចុប្បន្ន អំពីកម្មនេះ
ព្រះរាជកុមារដែលខ្ញុំ បានទទួលចិណ្ឌិតាភបាន ក្នុងកាលនោះ
ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខពិធីឡើយ ទោះបីជាដល់នៃចិណ្ឌិតាភ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បត្តិ

នុវេ កតំ បដាធាមិ ធូវត្តំ អដ មា នុសំ
 អញ្ញំ កតំ ឧ ដាធាមិ បិណ្ឌចាតស្សន្នំ ផលំ ។
 ទុទ្ធ កុលេ បដាធាមិ មហាសាលេ(១) មហាទ្ធរេ
 អញ្ញ កុលេ ឧ ដាធាមិ បិណ្ឌចាតស្សន្នំ ផលំ ។
 ភក្កកវេ សំសវិទ្យា សុត្តាមូលេ ឧ ចោធិតោ
 អមធាចំ ឧ បស្សមិ សោមនស្សស្សន្នំ(២) ផលំ ។
 វេទីសុ ច វសំ ហោមិ និព្វាយ សោតនាគុយា
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស វសំ ហោមិ មហាមុនិ ។
 បុព្វេនិវាសំ ដាធាមិ និព្វេត្តំ វិសោធិតំ
 សញ្ញាសវបរិក្ខិណា នត្តិធានិ បុនក្កវោ ។
 អត្ថឧម្មន្តវត្តិសុ បដិកាណោ តថេវ ច
 ញ្ញាណំ មម មហាវិរ ឧប្បន្នំ កវេ សន្តិកោ ។

១ ១. ឧ. ឆយោ សាលេ ។ ២ ឧ. ឧ. លោមនស្សន្នំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បត្តិ

ខ្ញុំស្គាល់តែគតិព័រ គឺទៅតាមនិមន្តស្ស ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់គតិ
 ដទៃឡើយ នេះជាផលនៃបិណ្ឌចាត ។ ខ្ញុំស្គាល់តែក្រកូល
 ខ្ពស់ ជាមហាសាល មានព្រៃប្រើប្រួល មិនដែលស្គាល់
 ក្រកូលដទៃឡើយ នេះជាផលនៃបិណ្ឌចាត ។ ខ្ញុំត្រាច់ភ្លើង
 ទៅក្នុងភពក្នុងភព ក្រវកុសលមូលដាស់ភៀន មិនដែល
 បានជួបប្រទះ នឹងវត្ថុមិនទាញចិត្តឡើយ នេះជាផលនៃ
 សេចក្តីត្រេកអរ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់
 ក្នុងប្បវិទ្យាទាំងឡាយផង ជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងសោតនាគុ ដ៏ជាទិព្វ
 ផង ជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ខ្ញុំដឹងច្បាស់
 នូវបុព្វេនិវាស ទិព្វចក្ខុ ខ្ញុំបានជម្រះស្តោកហើយ ភាសាៈ
 ទាំងឡាយសរសើរហើយ ឥឡូវនេះ គតិប្តី មិនមានទៀតឡើយ ។
 បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមចំ សេចក្តីដឹងក្នុងអត្ថប្បវិសម្ព័ត្តា
 ធម្មប្បវិសម្ព័ត្តា និព្វេត្តប្បវិសម្ព័ត្តា នឹងបដិកាណប្បវិស-
 ម្ព័ត្តា នៃខ្ញុំប្រាជ្ញ កើតឡើងក្នុងសំណាក់របស់ប្រាជ្ញ ។

ចតុត្ថិ សិក្ខាលមាតាប៊ិរិយាបទានំ

កំលេសា លាចំតា ឧប្បិ កក សទ្ធ សទ្ធិបាតា
 ធាតីវ ឥន្ទនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ កុទ្ធសេដ្ឋស្ស សង្ខិត
 តិស្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ កុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សា វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខិតតា កតំ កុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ឥត្ថំ សុនំ អាយស្មា ឧប្បលនាយិកា កិក្ខុនិ
 ភគវតោ សម្មាសា ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឧប្បលនាយិកាប៊ិរិយាបទានំ សម្ពុំ ។

ចតុត្ថិ សិក្ខាលមាតាប៊ិរិយាបទានំ

(៣៤) បទុមុត្តរោ នាម ជិវោ សទ្ធជន្មាន ចារក្ខ
 ឥតោ សកសហស្សន្តិ កាម្យ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ ។

សិក្ខាលមាតាប៊ិរិយាបទានំ ទី ៤

កំលេសាវនំ ឡាយ ខ្ញុំដុតចំផ្កាញាហើយ កន្លែងកស ខ្ញុំដក
 ចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានសាវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង
 ដូចជាមជ្ឈិកាតំផ្កាចំផ្លូវខ្លីន្ត ។ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះក្មេងប្រសើរ វិជ្ជា ព ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ
 សាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ល្អស្រស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះប្បលនាយិកាកំកុនី មានតាមុ បានសង្កេតឲ្យតាថា
 ទាំងនេះ ចំពោះព្រះគ្រូនៃព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចំ ឧប្បលនាយិកាប៊ិរិយាបទានំ ។

សិក្ខាលមាតាប៊ិរិយាបទានំ ទី ៤

(៣៥) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ច្រើនដល់ខ្លះគ្រើយនៃធម៌ទាំង
 ឆ្លង ជានាយក ច្រើនក៏គាត់ឡើង ក្នុងកម្សាន្តមួយសិនអំពីកុទ្ធស្សនេះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ឧបទាន

គឺជាហិ ហិសវតិយា ជាតាមន្តកុលេ អហ្ម
 នាធារកន្តបដ្ឋាតេ សិទ្ធ ដ៏តេ មហាទូរេ ។
 បិគុដា សហ កន្ទាន មហាជនបុគ្គតា
 ធម្មំ តុទ្ធស្ស សុត្វាន បទ្ធវិជ្ជា អនកាវិយំ ។
 បទ្ធវិជ្ជាន កាយេន ឆាចកម្មំ វិវដ្តយំ
 វិជ្ជុទ្ធវិគំ ហិក្ខា អាជីវំ បរិសោធយំ ។
 តុទ្ធ បសដ្ឋា ធម្មេ ច សង្ឃេ ច កំព្វការកា
 សទ្ធក្ខស្សវរេ យុក្ខា តុទ្ធនស្សនសាលយា^(១) ។
 អត្ថំ សទ្ធានិមុត្តានំ^(២) អស្សោសិ កិក្ខុនិ គឺជា
 តិ ហិមំ បទ្ធវិជ្ជាន តិស្សោ សិក្ខា អប្បយី។
 គតោ មិ សុគតោ អាហា កក្កណាទុកតាសយោ
 យស្ស សទ្ធា គតាគតេ អចលា សុបតិដ្ឋិតា ។
 សិលក្ខ យស្ស កក្កណា អវិយកន្តំ បសិសិកំ
 សង្ឃេ បសាទោ យស្សន្តំ ឧដ្ឋក្ខតក្ខ ធស្សនិ ។

១ ឧ. ឆ. តុទ្ធនស្សនសាលានិ ទំស្សកិយេវ ។ ២ ឧ. ឆ. អន្តិវិទ្យានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ឧបទាន

កាលនោះ ខ្ញុំក៏ក្នុងក្រុមលោកមាត្រ ដែលជឿន ដោយតែ
 ផ្សេងៗ ដ៏ស្តុកស្តម្ភលំទូលាយ មានច្រើនច្រើន នៅក្នុងនគរ
 ហឺន្ទ្រវតី ។ ខ្ញុំបានដឹងដោយខ្លួនឯងថា មានមហាជនចោលរោម
 បានស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះគុដ្ឋជាម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅកាន់
 ផ្នួស ។ លុះខ្ញុំបួសរួចហើយ បានរៀនបក្សដោយកាយ
 លះបង់វិច្ចុទ្ធវិគ ហើយជំនះការដ៏វ័ះ ។ ខ្ញុំជ្រះថ្លាចំពោះព្រះគុដ្ឋ
 ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ មានសេចក្តីគោរពដ៏ក្លៀវក្លា ប្រកបដ្ឋានការ
 ស្តាប់នូវព្រះសង្ឃ ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីកាលយចង់ឃើញ
 នូវព្រះគុដ្ឋ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំបានឮនូវកិក្ខុនិដ៏ច្រើនស្រីសេដ្ឋកិច្ច
 ត្រូវកិក្ខុនិដែលមានសទ្ធាសិបស្លូន ខ្ញុំប្រាថ្នាខ្ញុំកំណែនាំគ្នា បាន
 ចំពេញនូវក្រសួញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបុគ្គមានអច្ឆាស្រ័យ
 ប្រព្រឹត្តទៅតាមសេចក្តីកក្កណា ទ្រង់ប្រាសទីនិខ្ញុំថា បុគ្គលណា
 មានសទ្ធាមិនញាប់ញ័រ ឆ្អល់មាំក្នុងគតាគត ។ បុគ្គលណាមាន
 សីលល្អជាទីពេញចិត្តនៃព្រះគោរព ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរហើយ
 បុគ្គលណាមានសេចក្តីជ្រះថ្លា មានការឃើញគ្រឿងគុដ្ឋព្រះសង្ឃ ។

ចក្ខុ សិក្ខាលមាតាប្រើឃាចកាន់

អនុលោមតិ តិ អហុ អនោយិ តស្ស ជីវិតំ
 តស្ស សទ្ធិញ្ច សីលញ្ច បសាទំ ធម្មនុស្សនំ ។
 អនុយុក្ខោន មេធាវី សវំ ពុទ្ធាន សាសនំ
 តំ សុត្វាហំ បទុទិតា អបុច្ឆិ បណិទិ មម ។
 គនា អនោមោ អមិតា ព្យាករិត្ត វិជាយកោ
 ពុទ្ធស្ស បសន្នា កាល្យាណី លដ្ឋសេតំ សុបត្តិតំ ។
 សតសហស្សេ ឥតោ កខ្សេ ឱត្តាកកុលសម្ពុតោ
 កោតមោ នាម នាមេន សត្វា លោកេ កវិស្សតិ។
 តស្ស ធម្មេសុ នាយាទា ឱវសា ធម្មនិម្មិតា
 សិក្ខាលកស្ស យា មាតា^(១) ហេស្សតិ សត្តសាវិតា។

១ ខ. ច. ធម្ម មាតាទិ ចេ ផតិសត្វា អន្តំ ។ ឈសត្វា អន្តំ ។

សិក្ខាលមាតាប្រើឃាចកាន់ ទី ២

កថាឥតត្រាស់ហៅទូរៈបុគ្គលនោះ ថាជាអ្នកមិនទីលក្ខ ព័ន្ធ
 ពីរិករបស់បុគ្គលនោះ ក៏មិនសារសូន្យ ហេតុនោះ បុគ្គល
 មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងកំចាត់បង់កំលែង កាលរកឃើញព្រះ
 ពុទ្ធសាសនា ឥច្ចប្រកបរឿយ ។ ទូរៈសង្ខារផង សីលផង
 សេចក្តីជ្រះថ្លាផង ការឃើញធម៌ផង ។ លុះខ្ញុំបានស្តាប់ពុទ្ធ-
 កាសិកានោះហើយ ក៏រីករាយ ហើយបានរួលសួរទូរៈសេចក្តី
 ប្រាជ្ញារបស់ខ្ញុំ ។

វេលានោះ ព្រះនាយកមិនដាក់តាប មានគុណរាបមិន
 អស់ ទ្រង់ព្យាកថា នាងមានលំអ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ និង
 បានកំណត់ខ្ញុំ ដែលនាងប្រាជ្ញាល្អហើយ ។ ក្នុងកម្ស
 ទីមួយសែន អំពីកញ្ចៀន ព្រះមហាបុរស សម្ពុតក្នុង
 គ្រូលវិនិច្ឆ័យស្តេចឡាភៈ និងបានជាសាស្តា ព្រះចាសនាធម៌
 ក្នុងលោក ។ នាងនឹងបានជាឧវស ដែលព្រះធម៌និម្មិតហើយ
 ជាអ្នកទទួលមរណ ក្នុងធម៌នៃព្រះសម្ពុតនោះ ជាមាតានៃ
 សិក្ខាលមាតា និងបានជាសាវិតា របស់ព្រះសាស្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

តំ សុត្វា ឌុទិកា ហុត្វា យាវជីវី តតា ជិនំ
 មេត្តា ឌុទិកា បរិចរី បដិបត្តិហំ ឆាយតំ ។
 តេន កាម្មេន សុត្វាតេន ចេតនាបណីជីហំ ច
 ជហិត្វា មាទុសំ ទេហំ តាវត្តិសំ អកក្កហំ ។
 បដិមេ ច កវេនាជិ គិរិព្វជប្បត្តមេ
 ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ដីតេ មហារតនសក្កយេ ។
 ឬត្តា សិដ្ឋាលកោ នាម មមាសិ^(១) វិមជេ រតោ
 ទិដ្ឋិកហណបក្កន្ទោ ទិសាប្បជនកម្មរោ ។
 នាបាទិសា នមស្សតិ^(២) ចិណ្ហាយ នករំ វជិ
 តំ ទិស្វា អវជិ^(៣) ពុត្តោ មក្កេ វេត្វា វិឆាយតោ ។
 កស្ស ទេសយតោ នឌ្ឍំ បនាតោ វិម្ពយោ អហុ
 ទ្វេតោ ជិវរនារិទំ នម្មាភិសមយោ អហុ ។

១. មមាសិ ។ ២. ឌ. នមស្សតិ ។ ៣. ឌ. វ. វជិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុខនិកាយ

ព្រះនារ ខ្ញុំបានស្តាប់ពុទ្ធភាសិតនោះហើយ ក៏រីករាយ មានចិត្ត
 មេត្តា រំលឹកប្រើព្រះជើងស្រី ជានាយក ដោយការប្រតិបត្តិ ផលប
 ផលអស់ជីវិត ។ ខ្ញុំលះបង់កងកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ
 ក៏បានរកកើត ក្នុងឋានភវត្តិវិញ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំ
 ធ្វើល្អនោះផង ដោយការកម្កល់ទូរចេតនានោះផង ។ ផល
 មកក្នុងបច្ច័យកត ឥឡូវនេះ ខ្ញុំបានកើត ក្នុងវិញ្ញាណដ៏ឧត្តម
 ក្នុងគ្រូកុលសេដ្ឋី ស្តុកស្តម្ភទូលំទូលាយ ភាសាព្រះដោយវិវា
 ជីច្រើន ។ កូនច្រុសរបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះសិដ្ឋាល ជាគ្រូកម្រិត
 ក្នុងផ្លូវវិស្វា ស្តុកទៅកាន់ទិសឆ្នាំញ៉ាំគឺចំដុំ មានចិត្តជាប់ចំពាក់
 ក្នុងការប្តូរទិស តែងនមស្តារទិសផ្សេងៗ ។ ព្រះពុទ្ធជាជាយក
 ទ្រង់សួរទៅចំណុច ក្នុងផែនការ ទ្រង់ឃើញសិដ្ឋាល
 មាណពនោះ ទ្រង់គង់នៅប្រមូលហើយទ្បទកៗ ។ កាលព្រះ
 ពុទ្ធជាម្ចាស់នោះ ទ្រង់សម្តែងធម៌ ក៏រីករាយសម្បត្តិគុណ
 អស្ចារ្យ ពួកនារីគោរពក្នុងចិត្ត ក៏បានសម្រេចមគ្គផល ។

ធម្មត្ថំ សិក្ខាលមាតាធម៌យាបទានំ

តទា តំ បរិសំ កត្វា	សុត្វា សុគតតាសិទ្ធំ
សោតាបន្តិផលំ បត្វា	បត្វជី អនតារិយំ ។
ន ចំរេនេវ តាលេន	តុទ្ធនស្សនសាលយា
អនុស្សតំ តំ ភាវេត្វា	អវហន្តំ អថាបុណី ។
នស្សនត្វាយ តុទ្ធស្ស	សព្វទា ច វជាមហិ(១)
អតិត្តាយេវ ចស្សមិ	រូបំ នយននន្ទិ(២) ។
សព្វទាវមិសម្ពុតិ	លត្ថិទិលយនំ ចរិ
រូបំ សព្វសុភាកក្កិណ្ឌិ	អតិត្តា វិហាមហំ ។
និរោ តស្មី កុណោ តុដ្ឋោ	ឯតនក្កេ វេបេសិ មិ
សិក្ខាលកស្ស យា មាតា	អត្តា សត្វានិមុត្តិកា(៣)។
ឥន្ទ្រិយុ ច វសំ ហោមិ	និព្វាយ សោតទាតុយា
នេតោបរិយញ្ញាណស្ស	វសំ ហោមិ មហាបុនេ ។

១ ១. សព្វទា ៦ ជាចប់ ។ ២ ១. យេវ វន្តនំ ។ ៣ ១. សង្ខិប្បត្តិកា ។ ឆ. មហា-
ធម្មត្ថំ ។

សិក្ខាលមាតាធម៌យាបទានំ ទី ៤

កាលៈនោះ ខ្ញុំបានទៅកាន់បរិស័ទៈនោះ ស្តាប់ភាសិតរបស់
ព្រះសុតតោយ បានសម្រេចសោភាបត្តិផល ក៏ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះ ។ ខ្ញុំប្រកបដោយសេចក្តីតាមយ ក្នុងការឃើញនូវ
ព្រះគុដ្ឋ មិនយូរថ្មីនោះ ក៏ចម្រើនអនុស្សតិៈនោះ ហើយបាន
ផលព្រះអរហន្ត ។ ខ្ញុំទៅដើម្បីប្រយោជន៍ផលការចូលគាល់
ព្រះគុដ្ឋគ្រប់កាល ខ្ញុំមិនចេះវន្តកន្លង (ក្នុងការមើលរូប) តែង
មើលរូបដែលជាទីព្រឹកអវនៃក្ខន្ធនោះ ។ ខ្ញុំទៅតែមិនវន្ត
កន្លងនឹងច្រើន ដែលកើតកើតបានមិនមែនជាអស់ ជាទីកើតនៃ
ចុណ្យ កុរុណាដោយធម៌ដ៏ល្អទាំងអស់ឡើយ ។ ព្រះជិនស្រី
ទ្រង់ព្រាងអក្ខន្ធកុណវន្តនោះ ទ្រង់កាន់ខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទន្ធនៈ
ជាតាតានៃសិក្ខាលមាតា ជាស្រីប្រសើរ មានសទ្ធា
សិបស្សន ។ ចិត្តព្រះអរហន្ត ខ្ញុំជាអ្នកស្តាប់ដ៏ឆ្លាញ
ក្នុងច្បាប់ទាំងឡាយផង ជាអ្នកស្តាប់ដ៏ឆ្លាញ ក្នុងសោតទាតុ
ដ៏ជាទីពឹង ជាអ្នកស្តាប់ដ៏ឆ្លាញក្នុងចោកចិញ្ចាណផង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាម

បុព្វេនិកសំ ជាតាមិ ធិត្ថនក្កំ វិសោធនំ
 សត្វាសវេ បរិញ្ញាយ ធិត្ថនាចំ បុព្វតោ ។
 អត្ថធម្មជុត្តិសុ បដិការណោ កដេវ ច
 ញ្ញាណំ មម មហាវិរ ឧប្បន្នំ តវ សន្និកោ ។
 កិលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ កវ សព្វេ សម្មហតា
 ធាតីវ កទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាភតំ វត មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្និកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិហាត្វាចិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្និកាកា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា សង្កាលមាតា កក្កុទ្ធិ ឥមា
 កាថាយោ អកាសិទ្ធាតិ ។

សិក្ខាលមាតាវិយាបទានំ សម្ពុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាម

ថ្មីដឹងខ្ញុំបុព្វេនិកសំ តាំងចិត្តចក្កំ ថ្មីបានជម្រះស្អាតល្អហើយ
 ឥឡូវនេះ គេដឹងទៀត មិនមានរឿយ ព្រោះកំណត់ដឹង
 ខ្ញុំគាសវៈតាំងតួន ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សេច-
 ក្តីដឹងតួនអត្ថប្បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មប្បដិសម្ពិទ្ធា ធិត្ថប្បដិសម្ពិទ្ធា
 មិនបដិការណប្បដិសម្ពិទ្ធា ឯខ្ញុំកើតឡើង ក្នុងសំណាក់របស់
 ព្រះអង្គ ។ កិលេសតាំងឡាយ ថ្មីដឹងដាច់ហើយ គេ
 តាំងតួន ថ្មីដឹងពេលចេញហើយ ថ្មីជាស្រីមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹក កាត់ដាច់ខ្លួនខ្ញុំ ។
 ឧ ថ្មីមកល្អហើយក្នុងសំណាក់នៃព្រះត្រៃ ដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា តា
 ថ្មីបានសម្រេចហើយ សាសនានៃព្រះត្រៃ ថ្មីបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមាត្ថ ៨ និងអកិញ្ញា ៦ នេះ ថ្មីបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះត្រៃ ថ្មីក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសិក្ខាលមាតាភិក្ខុនី មានកាយ បានសម្រេចខ្លួនតាម
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ចប់ សិក្ខាលមាតាវិយាបទាន ។

បញ្ចម៌ សុក្កាបិយាបទានំ

[៣៩] ឯកនុវត្តេ វតោ កម្មេ វិបស្សី ឆាម ឆាយកោ

ឧប្បជ្ឈិ ចារុនយនោ^(១) សព្វធម្មវិបស្សកោ ។

តណហំ តន្តមភិយំ ជាតា អញ្ញករេ កុលេ

ធម្មំ សុត្វាន មុនិទោ បព្វជិ អនការិយំ ។

តហស្សតា ធម្មនក បដិកាណាវតី តថា

វិជិត្តកដិកា ឆាបិ^(២) ជិនសាសនការិកា ។

តណ ធម្មកដិ កក្កា ហិកាយ ជនតំ សនា^(៣)

តតោ ធុកហំ តុសិតំ ឧបបន្នា យសស្សិច្ចំ ។

ឯកត្ថិសេ វតោ កម្មេ សិទ្ធិ វិយ សិទ្ធិ ជិនោ

តបន្នោ យសសា លោកំ ឧប្បជ្ឈិ វនតំ វរោ ។

តណបិ បព្វជិត្វាន តុន្តសាសនការិកា

ដោតេត្វា ជិនវាក្យានិ តតោបិ តំនិវត្តតា ។

១ ម. ចារុស្សនោ ។ ២ ឧ. ចាសី ។ ៣ ឧ. ជនសំសរី ។ ម. ជនតំ ចហំ ។

សុក្កាបិយាបទានំ ទី ៥

[៣៩] ក្នុងកថាទី ៨១ អំពីកថាទីនេះ ព្រះនាយក ព្រះនាម

វិបស្សី មានព្រះនេត្រដូចមាន គឺចារុនយនោ ឆាយកោ

រក្សាឡើងហើយ ។ ព្រោះនោះ ខ្ញុំក៏ក្នុងក្រល្យាណប្បដក្ខន្ធគរ

នាមុន បានស្តាប់នូវវិបស្សីព្រះមុនី ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

ខ្ញុំជាអ្នកស្តាប់ច្រើន ចង់ចាំនូវនិមិត្ត ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា មួយ

ទៀត ជាអ្នកគោលការណ៍ច្រើន ទាំងជាអ្នកធ្វើតាមសាសនា

នៃព្រះជិនស្រី ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានធ្វើនូវធម្មកថា ដើម្បីប្រ-

យោជន៍ដល់ប្រជុំជនគ្រប់កាល លុះខ្ញុំច្បាប់អក្ខរកាលនោះ

ក៏ចូលទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ជាស្រីមានយស ។ ក្នុងកថា

ទី ៣១ អំពីកថាទីនេះ ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមសិទ្ធិ ត្រូវរឿង

ដោយយស ដូចជាភ្នំ ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ

កើតឡើងក្នុងលោក ។ ព្រោះនោះ ខ្ញុំបានបួស ជាស្រីក៏ដរ

ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ញ៉ាំងព្រះពុទ្ធដីកាព្រះជិនស្រីឲ្យរឿង

លុះច្បាប់អក្ខរកាលនោះ ក៏បានទៅកាន់ឋានតុសិត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុវត្ថ

ឯកត្តិសេ ឥតោ កាប្ប វេស្សន្ត ឆាម ឆាយកោ
 ឧប្បជ្ជិតុ មហាយាធំ តតាមិច តថេវហំ ។
 បព្វជិត្វា ធម្មធរា ដោតយិ ជិណសាសនំ
 កត្វា មុត្តរុំ វុត្តិ អនុកាមិ មហាសុទ្ធំ ។
 ឥមម្ហិ កត្តកោ កាប្ប កាតុសន្តោ ជិនុត្តមោ
 ឧប្បជ្ជិ នរេសន្តរោ(១) តតាមិច តថេវហំ ។
 បព្វជិ ជិណសាសនំ ដោតយិត្វា យថាយុត្តំ(២)
 តកោ ធុតាហំ តិណសំ(៣) អភិ សកវនំ យថា ។
 ឥមស្មិយេវ កាប្បម្ហិ កោតាកមនឆាយកោ
 ឧប្បជ្ជិ វុត្តិ វុត្តិ(៤) សត្វសត្តាធម្មត្ថមោ(៥) ។

១ ឧ. វិស្សនោ ។ ឧ. នរេសនោ ។ ២ ឧ. យថាសុទ្ធំ ។ ៣ ឧ. តិណី ។ ៤ ឧ. ឧប្បជ្ជិ
 ច ទិបវិបាសិ ទិស្សតិ ។ ឧ. ឧប្បជ្ជិ នរេសនោតិ ទិស្សតិ ។ ៥ ឧ. អនេកា កម្មត្ថ-
 កោតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុវត្ថ

ក្នុងកប្បជ្ជ ៣១ អំភិកប្បនេះ ព្រះនាយកព្រះនាមវេស្សន្ត
 ទ្រង់កើតឡើង (ក្នុងលោក) ៦ ឬក៏កើតឡើង អំណាចទ័ងព្រះ
 នាយកនោះ ក្នុងកាលនោះដែរ ជាអ្នកមានយោជន៍ ។
 ឧប្បសហើយ ជាអ្នកចង់ចាំខ្លួនចម្លែក ញ៉ាំងសាសនាព្រះជិនស្រី
 ឲ្យត្រូវរឿង ហើយទៅកើតក្នុងបុរីរបស់វេតា ដែលជាទីក
 រាយ ទទួលរសចក្ខុសុខដ៏ច្រើន ។ ក្នុងកទុកប្បនេះ ព្រះ
 ជិនស្រីដ៏ឧត្តម ព្រះនាមកុសន្ទៈ ជាទះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ កើត
 ឡើងក្នុងលោក កាលនោះ ឪពុកកើតឡើងដែរ ។ ឪ
 ពុកបួសច្រើនហើយ ញ៉ាំងសាសនាព្រះជិនស្រី ឲ្យត្រូវរឿង
 តាមសច្ចៈ ឪពុកចាកអត្តភាពនោះ ក៏បានទៅកើតក្នុង
 ឋានវិស្វត្រៃត្រិស្ស ដូចជាការបស់ខ្លួនដែរ ។ ក្នុងកប្បនេះ
 ដែរ ព្រះនាយក ព្រះនាមកាតាកមនៈ ប្រសើរជាង
 អ្នកប្រាជ្ញ ឧត្តមជាងអ្នកសត្វចាំទ្រង់ ទ្រង់កើតឡើង ។

បញ្ចប់ សុត្តន្តបិដក

តទាមិ ចត្វជំគ្វាន	សាសនេ តស្ស តាជិនោ
តហុស្សតា ធម្មធរា	ដោតយី ជិនសាសនំ ។
វេស្មិយេវ កប្បម្ពំ	កស្សតោ មុច្ចិ សត្តមោ ^(១)
ឧប្បជ្ឈំ លោកសាវណា	អរណោ មរណន្តក្ខ ។
តស្សាមិ នវដិវស្ស	ចត្វជំគ្វាន សាសនេ
មរិយាបុនសទ្ធម្មា	ចរិយុត្តាវិសារជា ។
សុសីលា លដ្ឋិនំ នេវ	តិសុ សិក្ខាសុ កោវិទា
តហុ ធម្មកាមំ កត្វា	យាវជីវំ មហាមុនេ ។
តេន កម្មវិចារតោន	នេកតាមណីនិហំ ន
ជហិត្វា មាទុសំ នេហំ	ភាវត្តិសំ អកល្យាហំ ។
ចជ្ឈមេ ន កវេនាទិ	តិវិព្វជប្បុត្តមេ
ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ជីវេ	មហាវតេនសត្វាយេ ។

១ ឧ. ឧត្តម្ពំ មោ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ៩

ប្រាជ្ញា ខ្ញុំបានឮសូត្រសាសនា នៃប្រាជ្ញាកាតាគមនៈនោះ
 ប្រាជ្ញាប្រកបដោយភារិកុណ ជាអ្នកបានស្តាប់ច្រើន ចង
 ចាំនូវគម្ពីរ ប្រាជ្ញាសាសនា នៃប្រាជ្ញាស្រី ឡើយ ។
 ក្នុងកម្មវេទន៍ ព្រះមុនីវិ ៧ ប្រាជ្ញាមកស្របៈ ជាទីពឹងនៃ
 សត្វលោក មិនមានកិលេស ដល់នូវប្រាជ្ញានិក្ខាន ជាទីបំផុត
 នៃមរណៈ កើតឡើង ។ ចំណែកខ្ញុំបានឮសូត្រសាសនា
 របស់ប្រាជ្ញា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាទីពឹងនោះ មានប្រា
 សច្ចប្បវត្តសព្វគ្រប់ ដ៏ត្រូវគ្នាខាងការសោតស្ត ។ ចព្រ
 ប្រាមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកមានសីលល្អ មានសេចក្តីស្រឡាត
 ព័ន្ធក្នុងក្រសែតា ហើយធ្វើនូវធម្មតាមានប្រមាណច្រើន
 ដកបដល់អស់ជីវិត ។ ដោយកម្មវិបាកនោះផង ដោយការ
 គម្ពីរនូវចក្ខុវិស័យនោះផង លុះខ្ញុំលះចង់នូវភិកាយ ជាប់ស
 មុស្ស ក៏បានរលាក ក្នុងឋានភាវត្តិវិញ ។ ដល់មកក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំបានកើតក្នុងក្រុមលោកសម្តី ដ៏ធំទូ
 លាយ ដោយសារដោយគន្លងច្រើន ក្នុងភិកាយបច្ចុប្បន្ន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បត្ថម្ភ

យនា កិក្ខុសមាសេវ្យន បរេតោ លោកយាយកោ
ឧបាសមំ រាជគហំ សមាសប្បត្តេហិ វណ្ណិកោ ។

នន្តោ នន្តេហិ សហ បុរាណជដិលេហិ

វិប្បមុត្តោ វិប្បមុត្តេហិ

សិទ្ធិនិក្ខេបសុវណ្ណា(១)

រាជគហំ ចាវសិ កកា ។

និស្វា ពុទ្ធានុការន្តំ សុទ្ធា ច តុណ្ហសញ្ញយំ

ពុទ្ធេ ជិត្តំ បសារេត្វា ចូជយី កំ មហាពូលំ(២) ។

អបរេន ច កាលេន ធម្មនិដ្ឋាយ សន្តិកេ

អកាវា ចិត្តមិទ្ធាន បព្វជី អនកាវិយំ ។

កេសេសុ ជិដ្ឋមារេសុ កិលេសេ ឈាបយី អហំ

ឧត្តហំ សាសនំ សត្វំ បព្វជិទ្ធា ន(៣) ចិវេនហំ ។

១ ប. សិទ្ធិនិក្ខេបសុវណ្ណា ។ ២ ឧ. យពាគលំ ។ ៣ ឧ. មេសត្រា ឧត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បកាម

កាលប្រាសាទនាយក មានកិត្តិយសមួយតាមប្រាមរោម ច្រង់

ស្តេចទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ព្រះវង្សក៏បានកាលសារសីរថា

ព្រះមានព្រះភាគ មានផ្ទៃយូរខ្លាចរហើយ មាន

ព្រះចាម្បងយុគចាត់កំលសរហើយ ព្រះដោយ

បុរាណជដិលតាំងឡាយ ដែលមានផ្ទៃយូរខ្លាច

មានកិត្តិយសស្រឡះរហើយ ច្រង់មានរាសីចម្រុះ

ជាគណៈខែមាសគ្នាឈ្មោះសិទ្ធិ ស្តេចយាងចូល

ទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ។

ខ្ញុំបានឃើញតាមភាព ខែព្រះពុទ្ធនោះផង បានស្តាប់ការប្រជុំនូវ

គុណនោះផង ហើយញ៉ាំងចិត្តទ្រង់ថ្វីក្នុងគុណរបស់ព្រះពុទ្ធ បាន

ចូរព្រះពុទ្ធនោះ សមគួរតាមកម្លាំង ។ ក្នុងកាលជាឯកក្រាយមក

ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួស ក្នុងសំណាក់ខែនាងធម្មទិដ្ឋារថី ។

កាលសក់កំពុងដាច់ចុះ ខ្ញុំបានដុតចម្លើយក្នុងកិលេសហើយ ខ្ញុំចូល

មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានរៀននូវព្រះពុទ្ធសាសនា ចប់សព្វគ្រប់ ។

ចក្ខុវិស័យ សុត្តន្តបិដក

គតោ ធម្មំ អនេសេសំ មហាជនសមាគម
 ធម្មំ ទេសិយមាធម្មំ ធម្មាភិសមយោ អហុ ។
 ទេកហាលាសហស្សនំ កំ វិជិត្វា វិជិត្វិតោ
 អភិប្បសន្នោ មេយត្ថោ កមិត្វាន កិរិក្ខុដំ ។
 កំ មេ កតា ភជិតោ (មនុស្ស) មនុ បីតា អន្តរេ
 យេ សុត្តំ ធម្មយុត្តាសន្តិ ទេសេន្តិ អមកំ បដំ ។
 តត្ថ បទ អប្បនិវាទិយំ អសេននកោមាជិវំ
 មិវន្តិ មត្តោ សច្ចញ្ញា វលាហាកមិវទ្ធកូ ។
 ឥន្ទ្រិសុ ធម្មសី ហោមិ ជិត្វាយ សោតពាតុយា
 កេតោបវិយញ្ញាលាស្ស វសី ហោមិ មហាមុនេ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ៨

លំដាប់នៃការនិយាយ ខ្ញុំបានសម្តែងធម៌ ក្នុងច្បាប់ដ៏ជ្រៅជ្រះ
 កាលដែលខ្ញុំកំពុងតែសម្តែងធម៌ ធម្មាភិសម័យ ក៏ក៏បាន
 (ដល់ដងខ្លាំងឡើយ) ។ បណ្តាពួកសត្វជាច្រើននោះ មាន
 យក្សមួយ ដ៏ធំល្បីល្បាញនោះ ហើយសង្កេត ជ្រាវនឹង
 ខ្ញុំហើយបានទៅកាន់ក្រុងតិរិក្ខុដ៏ ដោយគិតថា មនុស្សណា
 មិនចូលទៅអង្គុយជិត នាងសុត្តាថេរី ដែលកំពុងសម្តែងនូវ
 អមតបទដ៏ធំបាន អាត្មាអញធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យមនុស្សទាំង
 នោះ ដែលនៅក្នុងក្រុងនោះ មូលគ្នា ដូចពួកសត្វលោមមីក
 ខ្ញុំទឹកផ្អែម ។ ចំណែកទាំងពួកចក្ខុវិស័យ អ្នកប្រកបដោយបញ្ញា
 ទំនងជាជីវិតអច្ឆរិតនោះ ដែលកំពុងសម្តែង មិនឲ្យអ្នកស្វិត
 មានទុក្ខនោះបានស្រាលថែម ដូចជាចក្ខុវិស័យដ៏ល្អឆ្ងាយ ដ៏ក
 រិត្យាង ។

បតិប្រតិបត្តិ ជាមហាមុទី ខ្ញុំជាអ្នកស្តាប់ដ៏នាញ ក្នុង
 ប្រជុំទាំងឡាយផង ជាអ្នកស្តាប់ដ៏នាញ ក្នុងសោតពាតុដ៏
 ជាច្បាស់ ជាអ្នកស្តាប់ដ៏នាញ ក្នុងសោតពាតុដ៏ ។

៦៦៨

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

តុរ្យនិកសី ជាធាតុ ជិត្យនក្កំ វិសោធនំ
 សត្វាសវបរិត្តំណា ឧត្តនាធិ បុទត្តកោ ។
 អត្ថធម្មនិរុត្តិសុ បដិកាលោ កថេវ ច
 ញាណំ មម មហាវិរ ឧប្បន្នំ កវ សន្តិកោ ។
 កិលេសា ឈាមិតា មយ្ហំ កវ សត្វេ សម្មហតា
 ធាតុវ តទ្ធនំ ធម្មា វិហាគមិ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិហាគុមិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកោ កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុនំ អាយស្មា សុញ្ញា កិក្ខុដំ ឥមា កាជា-
 យោ អភាសន្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម
 បញ្ចមិ កាលាវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម

ខ្ញុំដឹងច្បាស់ខ្ញុំចុះក្នុងវិស ចិត្តចក្ក ខ្ញុំដឹងស្រឡាតម្លោះហើយ
 អាសាវតាំងក្នុងអស់ហើយ ឥឡូវនេះ កត់ច្រឡំក្នុងមាន
 ឡើយ ។ បរិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាម រសបក្តីដឹង ក្នុង
 អត្ថប្បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មប្បដិសម្ពិទ្ធា វិរុទ្ធិប្បដិសម្ពិទ្ធា ឧត្តបដិ-
 កាលប្បដិសម្ពិទ្ធា ខែខ្ញុំព្រះអង្គ កើតឡើង ក្នុងសំណាក់ខែ
 ព្រះអង្គ ។ កិលេសាវតាំងឡាយ ខ្ញុំដឹងបំផុតហើយ កត់តាំង
 ក្នុង ខ្ញុំដឹងការលាចញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានភាសាវៈ ព្រោះ
 បានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកនាំដាច់ខ្លួនឡើយ ។ ឧ ។ ខ្ញុំមក
 ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ខែព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ព ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ សាសនា បេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិហាគុ ៨ ឧត្តអតិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា បេសព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះស្រីកក្កុទ្ធិ មានកាយ បានសម្រេច ខ្ញុំគាថា
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាម ។
 ចប់ កាលាវៈ ទី ៨ ។

ធម្មំ អភិរូបនត្តាថេរិយាបទានំ

(៣៦) ឯកទុក្ខេតេ ឥតោ កុម្មេ វិបស្សី នាម នាយតោ
 ឧប្បជ្ឈំ ពារុនយោ ឧប្បជ្ឈេសុ ចក្កុមា ។
 កតាហំ ពទ្ធមតិយា ឥទ្ធិ ដីតេ មហាកុលេ
 ជាតា សុរុទា នយិកា បូជនីយា^(១) ជនស្ស ធា ។
 ឧបកុទ្ធា មហារី វិបស្សី លោកនាយកំ
 ធម្មំ សុក្កាន លាណំ ឧបេសី នរាយកំ ។
 សីលេសុ សិវុតា ហុតា វិទូតេ ច ទុក្ខមេ
 ពាកុដ្ឋបស្ស ឧបរំ លោណ្ឌត្ថំ អប្បជយំ ។
 មុត្តចាក សីលវតី យាវជីវំ តតោ ទុតា
 ជហិត្វា មាទុសំ នេហំ តាវត្ថុសំ អគញហំ^(២) ។

១ ឧ. សុប្បឧស្សិតា សនិទស្សា ។ ២ ឧ. ភាវិត្តិសុប្បតា គហំ ។

អភិរូបនត្តាថេរិយាបទាន ទី ៦

(៣៦) ក្នុងកថា ៨១ អំពីកថាខេរិយៈ ព្រះនាយក ព្រះ
 នាមវិបស្សី មានព្រះអគ្គត្រាស់ជាមាស មានចក្ខុក្នុងចម្បាំង
 ក្នុង កើតឡើង ។ គ្រោះថា ខ្ញុំក៏គង្គក្រក្រលង់ ស្អុក
 ស្អែក ទូលំទូលាយ ក្នុងឧប្បត្តិកភាព ជាស្រ្តីមានប្រល័យ ក្នុង
 មហាជនបូជា ។ ខ្ញុំបានចូលទៅកាន់ព្រះលោកនាយក ព្រះ
 នាមវិបស្សី ជ្រងំមានព្យាយាមធំ បានស្តាប់ធម៌ហើយ ដល់
 នូវព្រះពុទ្ធជានាយកនៃពួកជនជាតិទីតិ ។ ខ្ញុំជាអ្នកសង្រួមស្តុក
 ក្នុងសីលទាំងឡាយ កាលដែលព្រះលោកនាយក ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
 ជាតិពួកជន ជ្រងំពិនិត្យនោះហើយ ខ្ញុំបានបូជាគ្រឿងមាស
 គម្ពល់ពីរាងលើ ខែព្រះស្រីដែលបញ្ចុះព្រះនាគ ។ ខ្ញុំបាន
 បរិច្ចាគទានរួចផុតហើយ ជាអ្នកមានសីលល្អ សេវនាពួក
 កំណត់តាម ក៏បានច្បាស់ចាត់ទុកនោះ លុះខ្ញុំលះបង់ពីភាយ
 ជាប់សំខែមនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានភាវិត្តិក្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បត្តិ

ភត្តា(១) នសហិ មាណសំ អភិកោត្វា អសេសតោ(២)
 រូបសន្នេហំ កទ្ធិហំ វាសេហិ ធុស្សនេហិ ច ។
 អាយុបាចិច វិស្ណិទ្ធ សុខេន យសសាចិច
 ភវេវាចិមគេយ្យេន អនិកយ្ហ វិវាចហំ ។
 បច្ឆិមេ ច កវេនាចិ ជាតាហំ កាចិសង្កយ
 ជំតា ទេមកសញ្ញស្ស នន្ទា បាមេន វិសុទ្ធា ។
 អភិរូបសម្បទធម្ម(៣) អហុ មេកន្តិ សុចកំ
 យនាហំ យោគូនំ បត្តា រូបវណ្ណវិក្ខុសិកា(៤) ។
 ឥន មមត្ថ(៥) សក្យានំ វិវាទោ សុមហា អហុ
 បទ្វាជេសិ ភតោ កាតោ នា សក្យា វិនស្សំ ឥតិ ។
 បព្វជំគ្វាន ភតាកតំ(៦) រូបនេស្សី នរុត្តមំ
 សុគ្វាន នោបកន្ទាមិ មម រូបេន កត្តិកា ។

១ ឧ. សតា ។ ២ ឧ. ឧសេសតោ ។ ៣ ឧ. អភិរូប ឧប្បាទំ ។ ៤ ឧ. អភិរូប ឧប្បាទំ ។
 ៥ ឧ. បុណ្យវិក្ខុសិកា ។ ៦ ឧ. ឥតិ មេ ឧត្ត ។ ៧ ឧ. ឥតិបាហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សប្បត្តិ

កាលនោះ ខ្ញុំប្រុសសង្កត់ ឆ្លៀតក្នុងវិវាទដ៏វែង មិនសេសសល់
 ដោយហេតុ ១០ យ៉ាង គឺបានឆ្លើយឆ្លើយសង្កត់ដោយរូប ១
 សម្បត្តិ ១ ក្នុង ១ វេស ១ សម្បស្ស ១ ភាយុ ១ ពាលិ ១
 សេចក្តីសុខ ១ យស ១ ភាពវិនិច្ឆ័យជាដើម ១ ។ ឥឡូវនេះ
 ដល់មកក្នុងបច្ឆិមកាល ខ្ញុំបានកើតជាដំណាច់ នែមេកសាក្យៈ
 ប្រាកដនាមថាឧត្តា ក្នុងក្រុងកបិលពស្ថ ។ កាលណាខ្ញុំដល់
 ឆ្លៀតសេចក្តីចម្រើន ស្តេចស្តេចដោយរូបនិពណ៌ កាលនោះ
 ពួកជនបាននោលថា ខ្ញុំជាស្រីស្រ្តីចម្បង មានរូបសម្បត្តិល្អ ។
 សេចក្តីវិវាទដ៏ធំក្រៃលែង កើតមានដល់ពួកសក្យៈ ក្នុងនគរ
 នេះ ព្រោះគេប្រឡងប្រជែង លំដាប់នោះ ចំពោះពួកខ្ញុំចូល
 ដោយគិតថា កុំឱ្យពួកសក្យៈវិចារស្រឡាយ ។ លុះខ្ញុំចូលរួម
 ហើយ បានឮព្រះគាថាគត ជាបុគ្គលប្រសើរជាងពួកជន ច្រើន
 តិរវិលរូប ខ្ញុំជាស្រីប្រកាន់រូប មិនចូលរៀនព្រះគម្ពីរ ។

ឆ្ល័យ អក្សរឧត្តរាថេរិយាចតតំ

ឡា ធិមិ ឈ កថាមិ	តុត្ថន ស្សន កីរុតោ
កថា ធិមា ឧចាយេន	ឧបនេត្វា សសន្តិកំ ។
តិស្សត្ថិយោ ធិនស្សសិ	ឥន្ទិយោ មន្តុកោវិធា
អន្តរាបសធិសំ	កុណី ជិវតំ មតំ ។
កយោ ធិស្វា សុសំវិកា	វិវត្តាសេ កាលេវិវ
អដ្ឋាសិ កវិនិច្ឆ័យា	តតោ មំ អាហា ឆាយតោ ។
អាតុវំ អសុចិ ឫតិ	បស្ស នន្ទេ សមុស្សយំ
ឧត្សរន្តំ បត្សរន្តំ	ពាលាធំ អភិបត្តិតំ(១) ។
អសុកាយ ធិត្តំ កាវេហិ	ឯតាត្តំ សុសមាហិតំ
យថា ឥនំ តថា ឯតំ	យថា ឯតំ តថា ឥនំ ។

១ ម. អភិធិតំ ។

អក្សរឧត្តរាថេរិយាចតតំ ២

ខ្ញុំជាអ្នកមានសេចក្តីខ្លាច ក្នុងការឃើញព្រះពុទ្ធ មិនហ៊ាន
ចូលទៅស្តាប់ទេវសាសនា គ្រានោះ ព្រះជើងស្រីទ្រង់ដឹកតាខ្ញុំ
ទៅកាន់សំណាក់របស់ព្រះអង្គ ដោយឧបាយ ។ ព្រះជើង-
ស្រី ទ្រង់ដឹកវិវាទផ្លូវច្រើន បានមិនមែនស្រ្តីកេង ឯ គាត់ គឺ
ស្រ្តីក្រមុំមានប្រសូល ស្រ្តីជឿននឹងស្រ្តីកេង ១ ស្រ្តីចាស់ ១
ស្រ្តីស្លាប់ ១ ។ លុះខ្ញុំបានឃើញខ្ញុំស្រ្តីទាំងនោះហើយ
ក៏មានសេចក្តីសង្ឃឹមច្បាស់ ក្នុងពេលនោះ មានសេចក្តី
នឿយណាយក្នុងគាត់ លំដាប់នោះ ព្រះលោកនាយក ទ្រង់
ក្រាស់នឹងខ្ញុំថា

ខ្មោចនាងនាង ខាងចូរមើលមើលខ្ញុំប្រទេស ដែលក្តៅ
ក្រហាយ មិនស្អាត ស្អុយ ហូរចេញហូរចូល ដែលដេញពាល
ទាំងឡាយប្រាថ្នាគ្រោះថ្នាក់ ។ នាងចូរច្រើនខ្ញុំចិត្ត ដែល
មានអារម្មណ៍ក្រមួយ ជាចិត្តអម្បាល់ចាំ ដោយអសុភកាវចានុ
ប្បនេះ យ៉ាងណា ប្រទេសនាងខ្ញុំ ក៏យ៉ាងខ្ញុំដែរ ប្រ
ទេសនាងខ្ញុំ យ៉ាងណា ប្រទេស ក៏យ៉ាងនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សបបទ

ឯវមេតំ អវេស្កន្តំ	វត្តិវុទ្ធិមត្តនិកា
តតោ សកាយ បញ្ញាយ	អភិធិត្ថជ្ជ វដ្ឋសិ(១) ។
តស្សា មេ អប្បមគ្គាយ	វិចិទន្តិធ យោធិសោ
យថាភូតំ អយំ កាយោ	ធិដ្ឋោ សន្តរាហិរោ ។
អដ ធិត្ថិវុទ្ធិហំ កាយេ	អដ្ឋត្ថក្ខ វិដ្ឋហំ
អប្បមគ្គា វិសំយុត្តា	ឧបសន្តម្ហិ ធិត្ថតា ។
វត្ថិសុ ច វសី ហោមិ	ធិព្វាយ សោតនាតុយា
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស	វសី ហោមិ មហាធុរោ ។
បុរោចិវសី ជាតាមិ	ធិព្វតកុំ វិសោធិតំ
សញ្ញាសវបរិក្ខំណា	ធិត្ថនាធិ បុព្វកោ ។
អត្ថធម្មធិត្ថិសុ	បដិកាយោ តថេវ ច
ញ្ញាណំ មម មហាវិ	ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកោ ។

១ ច. វុទ្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សបបទ

កាលន្ទុំធិបាណោប្បន្តំ យ៉ាងនេះហើយ ក៏មិនមានខ្លួន
 ច្រអូសទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ សំដាប់នោះ ក៏ឡើយណាយដោយ
 បញ្ញាជាបស់ខ្លួន ន្ទុំនោះមិនមានសេចក្តីប្រមាទ ធិបាណោ
 ក្នុងទីនោះដោយធាយ ក៏ឃើញកាយនេះ ទាំងទាត់ក្នុងទាំង
 ទាត់ក្រៅ តាមសភាពពិត ។ កាលនោះ ន្ទុំឡើយណាយក្នុង
 កាយផង ប្រាសចាកការគ្រេកអរនឹកតាយ ប្រព្រឹត្តទៅទាត់
 ក្នុងផង ហើយជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ រស់កិលេស
 ជាគ្រឿងវង្ស ស្ងប់រង្វាប់កិលេស មានទុក្ខលក់ហើយ ។
 បពិត្រព្រះមហាមុនី ន្ទុំជាអ្នកស្ងាត់ដ៏នាញ ក្នុងប្តូរទាំងឡាយ
 ផង ជាអ្នកស្ងាត់ដ៏នាញ ក្នុងសោតនាតុដ៏ជាធិព្វផង ជាអ្នក
 ស្ងាត់ដ៏នាញ ក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ន្ទុំដឹងច្បាស់នូវ
 បុរោចិវស ចិត្តចក្ខុ ន្ទុំប្រស្តោតល្អហើយ មានភាសវៈ
 ទាំងពួង រស់ហើយ ឥឡូវនេះ កល្មៀតមិនមានឡើយ ។
 បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សេចក្តីដឹង ក្នុងអនុប្បដិសម្ភិ-
 តា ធម្មប្បដិសម្ភិកា ធិត្ថប្បដិសម្ភិកា ធិត្ថបដិកាយា-
 ដិសម្ភិកា នៃន្ទុំព្រះអង្គ កើតឡើងក្នុងសំណាត់នៃព្រះអង្គ ។

តន្ត្រីសាសនា ឈាមតា មន្ទីរ ក្នុង សង្កាត់ សម្បត្តិ
 ធាតុ តន្ត្រី ចេតនា វិហារមិ អនាសក ។
 ស្វាគមី វត្ត មេ អាសិ តុល្យសេដ្ឋស្ស សន្តិភា
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតិ តុល្យស្ស សាសនី ។
 បដិសម្ព័ន្ធ ចតស្សោ វិហារត្នាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មភិក្ខុ សន្តិភាតា កតិ តុល្យស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥន្ទ្រី សុទ្ធិ អាយស្សា អភិរូបចន្ទា ឥមា ភាពាយោ
 អភាសិតាតិ ។

អភិបាលនាយករដ្ឋមន្ត្រី សម្តេច ហ៊ុន សែន ។

សត្វម៍ អង្គកាលីប្រើយាបទាត់

[៣៧] ឥមន្តិកន្ទកោកាប្បេ ព្រហ្មតទ្ធ មហាយសោ
កស្សនោ នាម នាមេន ឧប្បជ្ឈិ វនតំ វរោ ។

កំលាសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកចំផ្លាញហើយ គណនាសិរី ខ្ញុំដក
ចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានកាសវៈ ព្រោះបានកាត់
ចំណង ដូចជាមុជី កាត់ផ្តាច់ខ្លួន ។ ១ ខ្ញុំមកឈ្ល័យ
ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ពុទ្ធានុវត្តហើយ
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ចមើលម៉្លា ២
វិមាតុដ ឆឹងគតញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអង្គប្រទានភ័ក្ត្រ ទានកាយ បាតសង្ក្រាន្ត ទូរគាត់

ទាំងនេះ ជាយុទ្ធការដ៏ថ្មី ។

ចប់ អភិបាលក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ។

អង្គការសិរីធាបទាន ទី ៧

(៣៧) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមកសូមៈ មានជាតិឱប្បសិរ មានយសធំ
ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់កិត្តិយស ក្នុងភពុកបច្ចុប្បន្ននេះ ។

តណាហំ ចន្ទជិត្តាន	តស្ម័ន្ធ ឡង្គស្ម័ន្ធ សាសនេ
សំវុតា ចាតំមោក្ខដ្ឋិ	ឥន្ទ្រិយេសុ ច បញ្ចសុ ។
មគ្គញ្ញំ មិច្ឆាសនេ	យុត្តា ជាតិវិយេច ច
វសន្តំ យុត្តយោកាហំ	ភិក្ខុនី វិភតាសវី ។
អក្កោសំ ធុដ្ឋជិត្តាហំ	កណិកោតំ សតី តណ
តេជោ ចាបកម្មេន	ជិវយម្ហំ អបដ្ឋិសំ ។
តេជោ កម្មសេសេន	អជាយី កណិកាកុលេ
តហុសោវបរាជីនា	ចន្ទិមាយ ច ជាតិយា ។
កាសិសេដ្ឋិកុលេ ជាតា	ព្រហ្មជវិយដលេនហំ
អន្ធក វិយេនេវេសុ	អហោសិ រូបសម្មា ។
និស្វានេ នស្សនិយំ មិ	ភិក្ខុជម្បត្តោម
កណិកត្ថេ ជិវេសេសំ	អក្កោសនដលេន មេ ។

កាលនោះ ខ្ញុំបានចូលក្នុងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធក្នុងនោះ
បានសម្រឹមក្នុងបាតិមោក្ខផង ក្នុងឥន្ទ្រិយេចាំង ៥ ផង ។ ខ្ញុំ
ជាអ្នកផងប្រមាណក្នុងកាលនេះដ៏ចាបផង ប្រកបក្នុងការភ្ញាក់
រឭកផង នាសេសចក្ខុវិញ្ញាណប្រកបហើយផង កាលនោះ
ខ្ញុំបានចិត្តច្រឡំ បានដេកក្នុង ដែលប្រាសចាកកាលៈ
អស់វិញ្ញាណ ខ្ញុំក៏ទៅនេះ ក្នុងនាម ព្រោះ
បាបកម្មនោះឯង ។ ដោយកម្មនេះសេសនោះ ដល់មកក្នុង
បដិមជ្ជា ខ្ញុំក៏ក្នុងក្រកូលនៃស្រ្តីជាមាស ជាអ្នកកាស្រយ
ចិត្តិមជ្ជិកដោយចុក្ខលដ៏ទៃទៀត ជាច្រើន ។ ខ្ញុំបានកើត
ក្នុងក្រកូលសេដ្ឋី នៅក្នុងដែនកាសិ ដោយផលដែលបាន
ច្រច្ចឹមព្រហ្មចរិយកម្ម ជាអ្នកចម្រើនដោយរូប ចម្រើនជា
ស្រីអច្ឆារ ក្នុងទេវលោក ។ ដល់ចាត់ឈ្មោះបានយើងខ្ញុំ
ដែលគួរមើលមើល ក្នុងនិព្វានបុរីដ៏ឧត្តម ក៏ញ៉ាំងខ្ញុំឱ្យនៅ
ក្នុងក្រកូលនៃស្រ្តីជាមាស ព្រោះផលនៃការដេរបស់ខ្ញុំនោះ ។

សង្គម អន្តរកាលីយោបកាម

សាហា ឥណ្ឌា គ្នា ឧស្ស័យ តុល្យសេដ្ឋកិច្ច កាសិត្ត(១)

បុព្វកស្ថានសម្បជ្ជា បព្វជី អនុកាសិ ។

តុល្យសម្បជ្ជនាយ កង្ខត្តិ ជិនសង្ខតិ

មគ្គុត្ត ធុត្ត មគ្គ ជិនស្វា លក្ខិ ធុតោបសម្បជ្ជិ ។

សព្វកម្ម បរិស្ថិលា បុព្វបាទិ តថេវ ឧ

សព្វសំសារមុត្តិណា កណ៌កត្តញ្ច ទេមិតិ ។

ឥន្ទ្រសុ ឧ វសី ហោមិ ជិន្យាយ សោកជាតុយា

ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស វសី ហោមិ មហាមុនេ ។

បុព្វធិកសំ ជាបាមិ ជិន្យធីត្ថិ វិសោធិតិ

សព្វសុវរិស្ថិណា ធីត្ថបាទិ បុព្វកោ ។

១ ១. ឧ. ពុទ្ធសេន្ទន ទេសិត ។

អន្តរកាលីយោបកាម ទី ៨

ខ្ញុំនោះបានស្តាប់ខ្ញុំព្រះសង្ឃ ដែលព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ទ្រង់
សម្តែងហើយ ក៏បរិបូណ៌ដោយបុព្វកស្ថាន ហើយបានចូល
ទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំទៅកាន់បំណាក់ព្រះជិនស្រី ដើម្បីប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបសម្បទានោះ បានឃើញក្នុងក្បាលផងឈរ
នៅក្បែរផ្លូវ ក៏បានឧបសម្បទាអំពីពួក ។ កម្មចាំបាច់ក្នុងរបស់
ខ្ញុំអស់ហើយ បុណ្យខឹងបាបអស់ហើយ សំសារវដ្តចាំបាច់
ខ្ញុំបានឆ្លងផុត ចាំបាច់ជាស្រីជាមាស ខ្ញុំធ្វើអស់ហើយ ។
ចក្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកស្តាប់ជំនាញ ក្នុងបុព្វចាំបាច់ឡាយ
ផង ស្តាប់ជំនាញក្នុងសោកនាគុដ៏ជាទំព្រង ជាអ្នកស្តាប់
ជំនាញក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ខ្ញុំដឹងច្បាស់បុព្វធីកស
ចាំបាច់ពួក ខ្ញុំបានជ្រះស្បែកឈ្នះហើយ ភាសាចាំបាច់ក្នុង
របស់ខ្ញុំអស់ហើយ ឥឡូវនេះ កត់ថ្មីទៀតនេះមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាន់

អន្តរាគមន៍ ធម៌កាលោ តថា ១
 ញាណំ មម មហារិក ឧប្បន្នំ កវ សន្តិកោ ។
 កិលេសា ឈាមិកា មយ្ហំ កវ សាធិ សម្មហតា
 ជាតីវ ទទ្ធិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសន្ធិនា ធម្មស្សោ វិហាត្តាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សន្តិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា អន្តរាសិកា កិក្ខុទិ ឥមា
 កាជាយោ អកាសិកាតិ ។

អន្តរាសិកាយសមគាន់ សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សមគាន់

បរិគ្រាសន៍ ធម៌កាលោ តថា ១ សេចក្តីជំនុំក្នុងអន្តរាសិកា
 ធម្មប្បដិសន្ធិនា ធម្មប្បដិសន្ធិនា ធម្មបដិកាលាយប្បដិសន្ធិនា
 នៃឧប្បន្នំ កេតិក្ខុន៍ ក្នុងសំណាក់ នៃព្រះអង្គ ។ កិលេស
 ចំណង ឧប្បន្នំផ្កាញាញើយ កតតាំងពូជ ឧប្បន្នំកាល
 អស់ហើយ ឧប្បន្នំមិនមានកាលៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង
 ដូចជាមេដឹកនាំដាច់ទូទ្រង់ ។ ១ ឧប្បន្នំហើយ ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជីវិតស្រី វិជ្ជា ធម្ម ឧប្បន្នំដល់ហើយ
 សាសនា នៃព្រះពុទ្ធ ឧប្បន្នំហើយ ។ បដិសន្ធិនា ២
 វិហារ ៨ ធម៌កិញ្ញា ៦ នេះ ឧប្បន្នំធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 ចំណងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ឧប្បន្នំប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះអង្គកសិក្ខុន៍ មានកាយ បានសម្តែងខ្លឹមតាមចំណង

ចំណេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ចប់ អន្តរាសិកាយសមគាន់ ។

អដ្ឋមី បុណ្យិកាថេរិយាបទានំ

(ក្រដ) វិបស្សនោ ភក្កវនោ សិទ្ធិនោ វេស្សកុស្ត ច
 តត្ថុសុទ្ធស្ស មុនិវោ គោនាគមននាទិវោ ។
 កស្សបស្ស ច តុទ្ធស្ស ចត្វជំនាន សាសនេ
 កិក្ខុនិ សីលសម្បជ្ជា និមត្តា សំរុតិទ្រិយា ។
 តហុស្សតា ធម្មធារ ធម្មត្ថបិបុច្ឆិតា^(១)
 ឧត្តហេត្វា ច ធម្មានិ សោតា បយ័រុចាសិកា ។
 ធនេសេន្តី ផលមជ្ឈេហំ អហោសី ជិនសាសនិ
 ពាហុសេន្ទនេ កេតាហំ បេសលា អភិមញ្ញសិ ។
 បច្ឆិមេ ច កវេនាទិ សាវត្ថិយំ បុរុត្តមេ
 អនាថចិណ្ឌិវោ កេហោ ជាតាហំ កុម្មតាសិយា ។

១. អត្ថត្ថបិបុច្ឆិតា ។ ឧ. អត្ថត្ថបិបុច្ឆិតា ។

បុណ្យិកាថេរិយាបទាន ទី ៨

(ក្រដ) ខ្ញុំបានបួសក្នុងសាសនា នៃព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមវិបស្សីផង ព្រះនាមសិទ្ធិផង ព្រះនាមវេស្សក្ខណ៍ផង
 ព្រះនាមកុស្តន្ទៈផង ព្រះនាមគោនាគមនៈ ប្រកបដោយភាព
 គុណផង ព្រះនាមកស្សបៈផង ខ្ញុំជាកំពុងចិប្បណិវោដោយសីល
 មានប្រាជ្ញាជាសំរុត មានវេទិយសង្គ្រមល្អ ។ ជាតហុស្សត
 ចត្វជំនាន ជាគ្នាសាសនាឧទ្ទិសចម្រើនអត្ត ហើយព្រៀនចម្រើន
 ស្តាប់ដឹង ទាំងជាអ្នកចូលរៀនឥន្ទ្រជិតព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ។ ខ្ញុំ
 បានសម្តែង ខ្ញុំសាសនា របស់ព្រះជេនស្រី ក្នុងកណ្តាល
 នៃប្រជុំជន ខ្ញុំមានសីលជាទីស្រឡាញ់ បានមើលងាយគេ
 ដោយភាពខ្លួនជាតហុស្សតនោះ ។ វេទនៈ ដល់មក
 ក្នុងបច្ច័យករ ខ្ញុំបានកើតក្នុងវដ្ត នៃស្រីកុម្មតាសី ក្នុងផ្ទះ
 នៃអនាថចិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្នុងបុរីជីវុត្តម ឈ្មោះសាវត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

គតា ឧទកហារិយំ សោត្តយំ និជេន្ទសំ
 សីតន្តំ កោយមជ្ឈន្តំ តំ និស្វា វេនមហាវិ ។
 ឧទកហារិ(១) អហំ សីតេ សទា ឧទកមោតិ
 អយ្យា នំ នណ្ឌកយភីតា វាចាភេសកយន្តិតា(២) ។
 កស្សប្រាហ្មណ ភិក្ខុភីតា សទា ឧទកមោតិ
 វេនមាទេហិ កត្តហិ សីតំ វេនយសេ កុសិ ។
 ជាទន្ធិវត មំ កោតិ បុណ្ណិកេ បរិបុច្ឆសំ
 ករោន្តំ កុសលំ កម្មំ ទុន្ទន្តំ(៣) កម្មបាមកំ ។
 យោ វុទ្ធព្យា នហរេ ចាចិ ចាចកម្មំ បកុត្តតិ
 ឧទកកិសេចចា សោចិ ចាចកម្មា បមុត្តតិ ។
 ឧត្តរន្ទស្ស អក្ខតាសី ធម្មត្ថសហិតំ បទំ
 កព្វ សុត្វា សុសិវិតោ បទ្ធជំត្វាហា អហុ ។

១ ឧ. ទេវារី ។ ប. ទេហារី ។ ២ ឧ. ប. វាចាភេសកយន្តិតា ។ ៣ ឧ. និទ្ធិ ។ ឧ. រទ្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទានំ

ថ្នង់កាន់កំណើត បានឃើញសោត្តយប្រាហ្មណ៍ ដែលជា
 អ្នកត្រូវគ្រងកំស្របសន្តតំ ឬក៏កណ្តាលទឹក លុះថ្ងៃឃើញ
 ប្រាហ្មណ៍នោះហើយ បាននោលពាក្យនេះថា ថ្នង់ស្រីផង
 ទឹក ចុះទឹកដីគ្រងកំ សព្វៗ កាល ព្រោះភ័យភ័ន្តិ
 ភាពខ្លាចស្លាប់ ព្រោះភ័យទឹកពាក្យកំហឹងក្របសន្តតំ ។ ខ
 ប្រាហ្មណ៍ ចុះអ្នកទាំងនោះណា បានជាមកចុះក្រវិកសព្វៗ
 កាល មានខ្លួនញាប់ញ័រ រងទុក្ខគ្រងកំដីក្រលែង ។

ម្ចាស់នាងបុណ្ណិកាដ៏ចម្រើន យើង ។ នាងស្គាល់យើង
 ច្បាស់ បានជាហិនសាកស្សាយើង ដែលកំពុងធ្វើកុសលកម្ម
 បន្ទាប់នឹងទូកម្មដ៏លាមក ។ បុគ្គលណាគោរពចាស់ក្តី ភ្លើងក្តី
 ធ្វើបាបកម្មហើយ បុគ្គលនោះឯង លុះរៀនផងទឹកមកស្រោច
 ស្រពកាយ រទ័របួចចាកបាបកម្មបាន ។

កាលប្រាហ្មណ៍នោះ ទៀងមកពីទឹកវិញ ថ្នង់បាននោល
 ទូរចម្រើនបរិយាយព័ន្ធនឹងគត ៦ ប្រាហ្មណ៍បានពួកសាវ័តនោះ
 ហើយ ក៏កត់សូត្រចេញទៅបួស បានសម្រេចជាគ្រូអារហន្តៗ

អង្គ បុណ្យកាលវិហារកាន់

បូជា ឧបាសក ជាតា នាសិក្សាលេ យោគា
 តាតា បុណ្យាតិ នាមិ មេ កុជស្ម័ន្ធ មី អតីសុ តេ ។
 សេដ្ឋី ករោទុមាធិតា(១) បទ្វជី អនតារិយំ
 ឧ ចិបរេវ កាលេន អរហន្តិ អហមុណី ។
 ភទ្ទិសុ ច វសី ហោមិ ធិតាយ សោតតាតុយា
 យោគាវរិយញ្ញាណស្ស វសី ហោមិ មហាមុនេ ។
 បុព្វេនិវាសិ ជាធាមិ ធិតូចក្កុំ វិសោធិតិ
 សក្កាសវបរិក្ខិណា ធិតុនាធិ បុនត្ថកេ ។
 អត្ថធម្មធិត្ថិសុ បដិកាលោ តថេវ ច
 ញ្ញាណំ មេ វិមលី(២) សុទ្ធិ កុទ្ធសេដ្ឋស្ស វិហាសា ។

១ ១. ករោទុមាធិតា ។ ២. ករោទុមាធិតា ។ ៣ ១. វិល្ល ។

បុណ្យកាលវិហារកាន់ ទី ៩

ខ្ញុំតាំងពីកើតក្នុងភាសិត្រកូល បានចំពេញជាភាសិតមួយរយខ្លះ
 មួយ ចាប់ពីមតំពីនោះមក នាមរបស់ខ្ញុំឈ្មោះជាបុណ្យា ផល
 តាំងនោះ បានធ្វើខ្ញុំឱ្យរួចជាអ្នកជា ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំបាន
 ញ៉ាំងសេដ្ឋីឱ្យកែយតាម ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ អស់
 កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានសម្រេចប្រទេសហេតុ ។ ចិត្តគ្រប់
 មហាមុនី ខ្ញុំម្ចាស់ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញ ក្នុងចុងខ្ញុំតាំងក្លាយផង
 ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញ ក្នុងសោតតាតុដ៏ជាទិព្វផង ជាអ្នកស្ងាត់
 ជំនាញ ក្នុងចោលវិយញ្ញាណផង ។ ខ្ញុំម្ចាស់ដឹងច្បាស់នូវ
 បុព្វេនិវាស តាំងទិព្វចក្ខុ ខ្ញុំម្ចាស់បានជម្រះស្រុកស្រែហើយ
 ភាសៈតាំងពួក អស់ហើយ វេទ្យវិទ្យា ភព្វិវិទ្យា កមិនមាន
 ឡើយ ។ ខ្ញុំម្ចាស់បានសេចក្តីដឹង ក្នុងអក្ខរាវិរុទ្ធិសម្ព័ន្ធា ធម្ម-
 ប្បដិសម្ព័ន្ធា ធិត្ថប្បដិសម្ព័ន្ធា និងបដិភាណប្បដិសម្ព័ន្ធា ជា
 ញ្ញាណស្ថាន អតីតនាមមុនី ប្រាសហេតុនៃប្រាជ្ញាប្រសើរ ។

សុទ្ធកម្មវិធី ឧបាសម្ពាយ អបទាន

កាវណ្ឌយ មហាបញ្ញា សុតេសេ សុតាវិធី
 មា.១៨ ដ៏ឆក្កុលជា ឧបា កាម្ម បដស្សតិ(១) ។
 តំលេសា ឈាបិតា មជ្ឈិ កក សំព្វ សម្មហតា
 ធាតុវ តុន្តិ ធម្មា វិហារមិ អនាសវ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ តុន្តសេដ្ឋស្ស សង្ខតោ
 តំស្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ តុន្តស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ធម្មស្សា វិហាត្វាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ តុន្តស្ស សាសនដ្ឋិ។
 វត្ថុ សុទ្ធំ អាយស្សា បុណ្ណិកា កិក្ខុនំ វតា
 តាជាយោ អភាសិត្វាតិ ។

បុណ្ណិកាលោកានំ សន្តិ ។

១៥. វិស្សតិ ។

សុទ្ធកម្មវិធី ឧបាសម្ពាយ អបទាន

ថ្មីមានប្រាជ្ញាច្រើន ព្រោះការអប់រំ ជាអ្នកចេះដឹង ព្រោះ
 ការស្តាប់ ជាអ្នកកើតក្នុងច្រកូលទាប ព្រោះមាន ព្រោះលា
 កម្មរបស់ខ្ញុំ មិនបានវិនាសឡើយ ។ កំលេសចង់ឡាយ ខ្ញុំ
 ដុតចង្កាញហើយ គង់ទាំងអស់ ខ្ញុំជកថាសេចក្តីហើយ ខ្ញុំជា
 ស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមជ្ឈិកាត់
 ផ្កាចំឡូត៍ ។ ១ ខ្ញុំមកឃ្លៈហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ធម៌ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានឆ្លៈហើយ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិហារ ៨
 នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រគល់គ្នាហើយ ។
 បានឮថា ព្រះនាងបុណ្ណិកាកិត្តិ មានកាយ បានសម្តែងឲ្យគាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម៌ បុណ្ណិកាលោកានំ ។

សិរី អម្ពបាលីបិដកបទាន

(៣៩) យោ វិសុទ្ធិតាវេន្យោ^(១) ឌុស្សោ នាម មហាមុនិ
 តស្សាហំ ភកិទំ អាសិ អជាយំ ទុក្ខិយេ កុលេ ។
 តស្ស ធម្មិ សុណិត្វាហំ វិប្បសន្នោ ចេតសា
 មហានិទំ ទំនិទាន ចតុយំ រូបសម្បទំ ។
 ឯកត្ថិសេ ឥតោ កាចេន្យ សិទ្ធិ លោកក្កនាយតោ
 ឧច្ចុដ្ឋោ លោកបរដ្ឋោតោ តិលោកសវណោ ជិវោ ។
 តនា អនុណមុរេ រម្មេ ព្រហ្មញ្ញកុលសម្ព័រ
 វិទុក្ខចំភ្នំ កុមិកា ភិក្ខុទំ អភិសាបយំ ។
 វេសិកា ច អនាថាវា ជិវសាសនទូសិកា
 ឯវិ អក្កោសយិទ្ធាន តេន ចាចេន កម្ពុជា ។

១. ម. វិសុទ្ធិតាវេន្យោ ។

អម្ពបាលីបិដកបទាន ទី ៩

(៣៩) ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមឌុស្សោណា មានផ្ទះខែ
 ស្មើជុំវិញ ខ្ញុំបានកើតក្នុងខ្ពង់ក្រគូល ជាប្អូនស្រីនៃព្រះ
 មហាមុនីនោះ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះធម៌ នៃព្រះមហាមុនីនោះ
 ហើយ មានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយមហាទាន ហើយប្រាថ្នា
 នូវរូបសម្បត្តិ ។ ក្នុងកម្សិចៗ កំពុងទុកឃ្លាន ព្រះ
 ដ៏ស្រស់ព្រះនាមសិទ្ធិ ជាតាយកដ៏ប្រសើរក្នុងលោក ជាទី
 នៃលោក ជាទីរឹងនៃគ្រែកង កើតឡើង ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
 កើតក្នុងក្រគូលនៃព្រាហ្មណ៍ ក្នុងអនុណមុរេ ជាទីក្រុងរីករាយ
 បានទំនិរដ៏ស្រស់ស្អាតក្នុង ដែលមានចិត្តរួចស្រឡះចាកកិលេស
 ហើយ ។ មួយទៀត ខ្ញុំបានកើតជាស្រីឆ្កាមាស ឥតមាន
 ការពារ ជាអ្នកប្រទូស្តចំពោះសាសនា នៃព្រះដ៏ស្រស់ស្អាត
 បានដ៏រីកក្នុង កាមទំនងដូចគ្នា ព្រោះតែបាបកម្មនោះឯង

ឧទ្ទិស អប្បបាលីលើយាមកាន់

អន្តរធម្មជីវិត្តសុ បដិការណោ គរេវ ក
 ញាណំ មេ វិមលំ សុទ្ធិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស នហសា ។
 កលេសា ឈាចិតា មយ្ហំ កវា សុត្វេ សម្មាសា
 ធាតុវ តទ្ធនំ ធម្មា វិហារមិ អនាសវា ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកា
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទា ធម្មស្សោ វិមាត្វាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកំញា សន្តិកាតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តិ សុទ្ធិ វាយស្មា អម្ពហាលី កំក្កាធំ ឥតា កា-
 ថាយោ អភាសិតាតិ ។

អប្បបាលីលើយាមកាន់ សម្ពុត្តិ ។

អប្បបាលីលើយាមកាន់ ទី ១

ខ្ញុំមានសចក្ខីដឹងច្បាស់ ក្នុងអត្ថប្បដិសម្ពិទា ធម្មប្បដិសម្ពិទា
 និរុត្តប្បដិសម្ពិទា និងបដិភាណប្បដិសម្ពិទា ជាញាណស្តោត
 ឥតមានមន្ទិល ព្រោះហេតុនៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ កិលេស
 ពាំងឡាយ ខ្ញុំបានដកបង្អាញអស់ហើយ គេពាំងឡាន ខ្ញុំដក
 ចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានកាលៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង
 ដូចជាមេដំរី កាត់ផ្តាច់ខ្សែខ្ញុំផង ។ ១ ខ្ញុំមកឆ្ងាយហើយ ក្នុង
 សំណាក់ នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ឲ្យ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 សាសនា នៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ពិទា ២
 វិមាតុ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ ខែ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
 ពាំងសាសនាបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះអម្ពហាលីកុំភ័យ មានកាយ បានសម្តែងខ្លះតាមពាំង
 ខែ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចច អប្បបាលីលើយាមកាន់ ។

ទសមី សេលាបិយាបទានំ

(៥០) ឥមម្ពិ កន្ទុកេ កាបេ ព្រហ្មតន្ត មហាយសោ
 កស្សនោ នាម នាមេន ឧប្បន្នំ វេទនំ វេរោ ។
 សាវត្ថិយំ បុរវេ ឧបាសកកុលេ អហំ
 បសុតា ទំ ជិវេវំ ទិស្វា សុត្វា ច នេសទំ ។
 តំ វិវិ សវណំ កត្វា សិលានិច សមាទយី
 កាធានិ សោ មហាវិរោ មហាជនសមាគមេ ។
 អត្តនោ អភិសន្តោទិ បកាសេសិ នរាសកោ
 អនន្តស្មត្ថនេន្ទេសុ បុព្វេ ទុក្ខាទិកេសុ ច ។
 ចក្កញ្ញាណញ្ញ បញ្ញា ច វិជ្ជាលោកំ ច អាសិ មេ
 តំ សុត្វា ឧត្តហេត្វា ច បរិបុត្តាមិ កិក្ខុរោ ។
 តេន កេន្ទេន សុកកេន ចេតនាបណ្ឌិចិហិ ច
 ជហិត្វា មាទុសំ នេហិ តាវត្ថិសំ អកញ្ញហំ ។

សេលាបិយាបទាន ទី ៤០

(៤០) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមកស្សប មានជាតិប្រាសា
 ច្រវែងមានយសធំ ប្រាសាជាតិអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ច្រវែងកើត
 ឡើង ក្នុងកន្ទុកប្បន្ននេះ ។ ខ្ញុំក៏ក្នុងក្រុមល្អ នៃឧបាសក
 ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ជាបុរីប្រាសា ជាអ្នកទូលំទូលាយ បានឃើញ
 ព្រះជិនស្រីប្រាសាវន្តានេផន បានស្តាប់នូវទសនាផង ។
 ខ្ញុំដល់នូវព្រះពុទ្ធ ច្រវែងមានសេចក្តីព្យាយាមនោះ ជាទីពឹងផង
 សមាទាននូវសីលទាំងឡាយផង ដូចកាល ព្រះពុទ្ធមានព្យា-
 យាមនោះ ប្រាសាជាតិក្នុងនេះ ច្រវែងប្រកាសនូវអភិសន្តោ-
 ទិញ្ញាណរបស់ព្រះអង្គ ក្នុងច្រវែងមហាជន ក្នុងសព្វទីទាំងឡាយ
 មានទុក្ខសព្វជាដើម ជាដើមដែលព្រះអង្គមិនទាបញ្ច ក្នុងកាល
 មុន ។ ចក្កក្តី ញ្ញាណក្តី បញ្ញាក្តី វិជ្ជាក្តី ពន្ធុក្តី កើតមាន
 ដល់ខ្ញុំ បរិព្រាហ្មក្តីទាំងឡាយ ខ្ញុំបានស្តាប់ បានរៀននូវរឿង
 នោះ ហើយសាកសួរ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អ
 នោះផង ដោយការតម្កល់នូវចក្ខុនាមនាផង សុខ្ញុំលះបង់រាត
 កាយជាបេសនៃមនុស្ស ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្ថិវ្យ ។

សុន្ទរូបិយកថា ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

តិរេសា ឈាបិតា មយ្ហិ ភវ សទ្ធេ សម្មបាតា
 ឆាគីវ ពុទ្ធនំ នេត្វា វិហារមិ អបាសវា ។
 សាគតំ វត មេ ភាសិ កុទ្ធសង្គស្ស សង្ខតោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុច្ចត្តា កតំ កុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មស្សោ វិហារត្ថាបិ ច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតានា កតំ កុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ភត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា សេសា(១) ភិក្ខុនំ ឥមា កាតា-

យោ អកាសិទ្ធាតិ ។

សេសាបេរិយាបទានំ សមន្តំ ។

១ ឃ. បេសលា ។

សុន្ទរូបិយកថា ខុទ្ទកនិកាយ សុបបទ

កិរេសាវាទីឡាយ ខ្ញុំផ្អែមបំផ្លាញហើយ ភពពាំងក្នុង ខ្ញុំដក
 ចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
 ចំណង ដូចជាមេដឹក កាត់ផ្តាច់ខ្នងខ្លួន ។ ឧ ខ្ញុំមកឮ
 ហើយ ក្នុងសំណាគនៃព្រះពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ធម៌ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ សាសនា នៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា វិហារ៨ មិនអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ពាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ច្រឡំចង្អុលហើយ ។

បានឮថា ព្រះសេសាភិក្ខុនី មានតាម្យ បានសម្រួលខ្លួនគាត់

ពាំងនេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ចចំ សេសាបេរិយាបទាន ។

ឧទ្ទាត៌

ទន្តិយប្រាហ្មណ៍ ទេវ តថា ឧប្បលនាយិកា

សិទ្ធិលមាតា សុត្តា ច អភិរូបទន្ធា ទេវ(១)

អន្ធកាសិកា ទេវ បុណ្ណា ច អម្ពបាលី សេសា

ភិក្ខុវិទិ(២) ។

វន្តិយកញ្ញាវន្តោ ចនុត្តោ ។

អបទានំ ធិន្តិកំ ។

១ ឧ. ច. អភិរូបា អន្ធកាសិកា ។ ២ ឧ. គណិកា យវ បុណ្ណា ច អម្ពបាលី ច ភិក្ខុវិទិ
ទិស្សន្តំ ។ ច. បុណ្ណា ច អម្ពបាលី ច យេសណតិ ច តា ទស ភាវាយោ ទិសតាឆេត្ត
ទិវចន្តាទ្រិស បុណ្ណតិ ឆាហា ទិស្សន្តំ ។

ឧទ្ទាត៌

អង្គរសេសបាស្សទន្ធិយកញ្ញាវេនិមបទាន ១ ចនុត្តាសិក៌-

សបាស្សប្រាហ្មណកញ្ញាវេនិមបទាន ១ ឧប្បលនាយិកា-

វេនិយាបទាន ១ សិទ្ធិលមាតាវេនិយាបទាន ១ សុត្តាវេនិ-

យាបទាន ១ អភិរូបទន្ធាវេនិយាបទាន ១ អន្ធកាសិវេនិយា-

បទាន ១ បុណ្ណិកាវេនិយាបទាន ១ អម្ពបាលីវេនិយាបទាន ១

សេសាវេនិយាបទាន ១ ។

ចចំ វន្តិយកញ្ញាវន្ត ទី ២ ។

ចចំ អបទាន ។